

**ZAKON
O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA**

**DIO PRVI
OSNOVNE ODREDBE**

**Glava I
PREDMET ZAKONA I OBLICI OBAVLJANJA PRIVREDNIH DJELATNOSTI**

**Predmet
Član 1**

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, registracija, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog društva.

**Oblici obavljanja privrednih djelatnosti
Član 2**

- (1) Privredna društva su pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost u skladu sa zakonom i to:
 - 1) ortačko društvo - "OD";
 - 2) komanditno društvo - "KD";
 - 3) akcionarsko društvo - "AD" i
 - 4) društvo sa ograničenom odgovornošću - "DOO".
- (2) Privrednu djelatnost mogu obavljati i:
 - 1) preduzetnik i
 - 2) dio stranog društva.

**Primjena zakona
Član 3**

Ovaj zakon primjenjuje se i na privredna društva koja su osnovana u skladu sa posebnim zakonom i drugim propisom.

**Društvo od javnog interesa
Član 4**

Društvo od javnog interesa je akcionarsko društvo (javno akcionarsko društvo) i društvo sa ograničenom odgovornošću (javno društvo sa ograničenom odgovornošću) koje se osniva u skladu sa ovim zakonom i koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu kapitala u Crnoj Gori ili inostranstvu.

**Pravna i poslovna sposobnost društva
Član 5**

- (1) Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).
- (2) CRPS vodi organ uprave nadležan za naplatu poreza (u daljem tekstu: nadležni organ za registraciju).
- (3) Datumom registracije privrednog društva smatra se datum registracije koji je upisan u rješenju o registraciji.
- (4) Dio stranog društva u Crnoj Gori nema svojstvo pravnog lica.
- (5) Društvo ima prava i obaveze fizičkog lica, osim prava i obaveza koje, u skladu sa zakonom, mogu steći isključivo fizička lica ili privredna društva koja posluju u drugom obliku.

**Podružnica i način istupanja u pravnom prometu
Član 6**

- (1) Privredna društva mogu obavljati svoju djelatnost i preko podružnica.
- (2) Podružnica je posebna organizaciona cjelina društva bez svojstva pravnog lica, koja obavlja djelatnost van sjedišta privrednog društva.

- (3) Podružnica u pravnom prometu istupa isključivo u ime i za račun privrednog društva u okviru kojeg posluje i može obavljati poslove samo iz okvira djelatnosti tog društva.
- (4) Podružnica u pravnom prometu istupa pod nazivom privrednog društva čiji je dio, a uz naziv privrednog društva naziv podružnice mora da sadrži sjedište podružnice i oznaku da je podružnica.

Formiranje podružnice

Član 7

- (1) Podružnica se formira odlukom nadležnog organa privrednog društva.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži:
 - 1) naziv i sjedište društva osnivača;
 - 2) naziv i adresu podružnice;
 - 3) ime i prezime lica koja su određena da predstavljaju podružnicu i društvo, njihov jedinstveni matični broj i prebivalište, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište za strana fizička lica.
- (3) Privredna društva koja formiraju podružnice dužna su da u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o formiranju, dostave u CRPS za registraciju:
 - 1) odluku iz stava 1 ovog člana;
 - 2) ovlaštenja za lica iz stava 2 tačka 3 ovog člana da zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno.

Prestanak podružnice

Član 8

Podružnica prestaje:

- 1) na osnovu odluke nadležnog organa privrednog društva;
- 2) ako privredno društvo koje je osnovalo podružnicu prestane da postoji.

Glava II

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE DRUŠTVA

Odgovornost za obaveze prije registracije društva

Član 9

- (1) Za obaveze preuzete u postupku osnivanja društva prije njegove registracije, solidarno i neograničeno odgovaraju osnivači i lica koja su preuzela te obaveze.
- (2) Ako nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz stava 1 ovog člana, osnivači i lica koja su ih preuzela oslobađaju se odgovornosti.

Sticanje svojstva člana društva

Član 10

- (1) Svojstvo člana ortačkog društva, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću stiče se danom upisa vlasništva nad udjelom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Svojstvo akcionara fizičko ili pravno lice stiče danom registracije akcije, odnosno akcija društva kod Centralnog klirinškog depozitnog društva (u daljem tekstu: CKDD), u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Svojstvo člana ortačkog, komanditnog i društva sa ograničenom odgovornošću prestaje danom registracije prestanka svojstva člana društva u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Svojstvo akcionara fizičkom ili pravnom licu prestaje na dan brisanja svih akcija društva sa njegovog vlasničkog računa kod CKDD, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Odgovornost društva i članova za obaveze društva

Član 11

- (1) Privredno društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Ortaci u ortačkom društvu i komplementari u komanditnom društvu odgovaraju za obaveze društva solidarno i neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom.

- (3) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, akcionari akcionarskog društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obaveze društva, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zloupotreba svojstva pravnog lica

Član 12

- (1) Kada jedan ili više komanditora, članova društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionara zloupotrijebe okolnost da nijesu odgovorni za obaveze komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva, njihovu solidarnu i neograničenu odgovornost za obaveze tih društava može da utvrdi nadležni sud.
- (2) Zloupotrebom iz stava 1 ovog člana smatra se ako komanditor, član društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionar:
- 1) iskoristi društvo za postizanje cilja koji mu je zabranjen;
 - 2) koristi društvo ili njegovu imovinu na štetu povjerilaca društva;
 - 3) protivno zakonu upravlja ili raspolaže imovinom društva;
 - 4) radi sticanja koristi za sebe ili treća lica umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da društvo neće moći izvršavati svoje obaveze.
- (3) Povjerilac društva iz stava 2 tačka 2 čije je potraživanje dospjelo može podnijeti tužbu radi naplate potraživanja protiv lica iz stava 1 ovog člana nadležnom sudu, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za zloupotrebu iz stava 2 ovog člana, a najkasnije u roku od tri godine od dana zloupotrebe.
- (4) Podnošenje tužbe iz stava 3 ovog člana ne utiče na pravo povjerilaca da naplatu potraživanja izvrši na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (5) U slučaju da potraživanje povjerioca iz stava 3 ovog člana nije dospjelo u trenutku saznanja za učinjenu zloupotrebu, rok od šest mjeseci počinje da teče od dana dospjeća potraživanja.

Glava III

SJEDIŠTE, DJELATNOST I NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA

Sjedište

Član 13

- (1) Sjedište je mjesto iz kojeg se upravlja poslovanjem privrednog društva ili mjesto u kojem društvo trajno obavlja svoju djelatnost, koje je utvrđeno osnivačkim aktom ili statutom društva i koje je registrovano u CRPS.
- (2) Privredno društvo može imati samo jedno sjedište.
- (3) Ako se uprava privrednog društva ili mjesto u kojem privredno društvo trajno obavlja svoju djelatnost nalaze u mjestu različitom od mjesta koje je registrovano kao sjedište privrednog društva, sjedištem će se smatrati mjesto koje je registrovano u CRPS, s tim da se mjesna nadležnost suda za treća lica može odrediti i prema mjestu uprave privrednog društva, odnosno mjestu trajnog obavljanja djelatnosti.
- (4) Privredno društvo može promijeniti sjedište na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.

Dostavljanje i adresa za prijem pošte

Član 14

- (1) Dostavljanje pošte privrednom društvu vrši se na adresu sjedišta ili posebnu adresu za dostavljanje pošte, koja se registruje u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Privredno društvo mora da ima adresu za prijem elektronske pošte, koja se registruje u CRPS.

Upotreba pečata

Član 15

- (1) Privredna društva nijesu dužna da koriste pečat u pravnom prometu.
- (2) Privredna društva koja posluju elektronskim putem dužna su da koriste elektronski pečat.

Djelatnost društva

Član 16

- (1) Pretežna djelatnost privrednog društva registruje se u CRPS, u postupku njegovog osnivanja.
- (2) Pored pretežne djelatnosti, privredno društvo može da obavlja i druge djelatnosti, u skladu sa zakonom.

Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika

Član 17

- (1) Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika je ime pod kojim posluju.
- (2) Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika, kao i sve njihove promjene upisuju se u CRPS.
- (3) Naziv privrednog društva i naziv podružnice može se mijenjati na način utvrđen osnivačkim aktom, odnosno statutom društva, a naziv preduzetnika na osnovu odluke preduzetnika.
- (4) Privredno društvo i preduzetnik dužni su da istupaju u pravnom prometu pod nazivom koji je registrovan u CRPS, da ga koriste na poslovnim pismima i drugim dokumentima koja se upućuju trećim licima i da ga ističu u poslovnim prostorijama.
- (5) Naziv privrednog društva može da sadrži i oznaku pretežne djelatnosti.

Sadržina naziva privrednog društva i preduzetnika

Član 18

- (1) Naziv ortačkog društva obavezno sadrži oznaku: "ortačko društvo" ili skraćenicu "OD".
- (2) Naziv komanditnog društva obavezno sadrži oznaku: "komanditno društvo" ili skraćenicu "KD".
- (3) Naziv akcionarskog društva obavezno sadrži oznaku: "akcionarsko društvo" ili skraćenicu "AD".
- (4) Naziv društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži oznaku: "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili skraćenicu "DOO".
- (5) Naziv podružnice obavezno sadrži puni naziv društva u okviru kojeg posluje, oznaku da se radi o podružnici i adresu podružnice.
- (6) Dio stranog društva obavezno sadrži originalni naziv stranog društva, oznaku ili skraćenu oznaku oblika privrednog društva ("akcionarsko društvo" ili "AD", "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili "DOO", "komanditno društvo" ili "KD"), alternativni naziv dijela stranog društva, ako je originalni naziv stranog društva upotrijebljen od nekog drugog društva u Crnoj Gori, kao i oblik organizovanja dijela stranog društva ("dio stranog društva", "podružnica", "predstavništvo").
- (7) Naziv preduzetnika obavezno sadrži oznaku "preduzetnik".
- (8) Uz naziv privrednog društva u postupku likvidacije dodaje se oznaka "u likvidaciji".

Skraćeni naziv privrednog društva

Član 19

- (1) Privredno društvo može, pored punog naziva, da koristi skraćeni naziv u skladu sa osnivačkim aktom društva, odnosno statutom.
- (2) Skraćeni naziv iz stava 1 ovog člana, mora da sadrži oznaku oblika društva, kao i pojedine riječi koje su već sadržane u nazivu.
- (3) Skraćeni naziv registruje se u CRPS.
- (4) Podružnica ne može koristiti skraćeni naziv.

Upotreba imena i znakova država i međunarodnih organizacija

Član 20

- (1) Naziv privrednog društva može da sadrži ime "Crna Gora", a logo društva grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (2) Naziv društva može da sadrži imena, a logo društva grbove i druge simbole strane države ili međunarodne organizacije, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.

Upotreba ličnog imena

Član 21

- (1) U naziv privrednog društva može se unijeti ime ili dio imena fizičkog lica, uz njegov pisani pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost njegovog nasljednika.
- (2) Ako privredno društvo svojim djelovanjem ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije ime je unijeto u njegov naziv, to lice, odnosno njegovi nasljednici, mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu za brisanje njegovog imena iz naziva društva.
- (3) Ako je ime lica ostalo u nazivu i nakon prestanka njegovog članstva u privrednom društvu, po tužbi tog lica ili njegovih nasljednika, nadležni sud će naložiti brisanje njegovog imena iz naziva tog društva.
- (4) Tužba iz st. 2 i 3 ovog člana može se podnijeti u roku od jedne godine, od dana prestanka svojstva člana privrednog društva, odnosno smrti člana društva čije je ime ostalo u nazivu tog društva.

Prenos naziva društva

Član 22

- (1) Naziv privrednog društva, koje je registrovano u CRPS ne može se prenijeti na drugo društvo.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, naziv društva se može prenijeti na drugo društvo u slučaju spajanja društava, kada se naziv preuzetog društva prenosi na društvo preuzimaoca.

Zaštita naziva društva

Član 23

- (1) Privredno društvo ne smije registrovati naziv u CRPS ako:
 - 1) je suprotan prinudnim propisima ili vrijeđa javni moral;
 - 2) je istovjetan ili sličan nazivu drugog privrednog društva, zbog čega može doći do zamjene društava od strane učesnika u pravnom prometu;
 - 3) može da dovede u zabludu učesnike u pravnom prometu u pogledu pravnog oblika privrednog društva.
- (2) U slučaju povrede odredaba iz stava 1 ovog člana, zainteresovano lice može tužbom zahtijevati od nadležnog suda promjenu naziva društva iz stava 1 ovog člana.
- (3) Tužba iz stava 2 ovog člana, može se podnijeti u roku od dvije godine od dana registracije naziva privrednog društva.
- (4) Postupak po tužbi privrednog društva iz stava 2 ovog člana je hitan.
- (5) Ako društvo iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od pravnosnažnosti presude kojom se nalaže promjena naziva, ne izvrši promjenu naziva, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.

Glava IV

ZASTUPANJE DRUŠTVA I PROKURA

Zakonski zastupnici

Član 24

- (1) Zakonski zastupnici društva, u skladu sa ovim zakonom, su:
 - ortaci kod ortačkog društva;
 - komplementari kod komanditnog društva;
 - izvršni direktor ili predsjednik upravnog odbora kod akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Lica koja su zakonski zastupnici društva, obavezno se registruju, u skladu sa ovim zakonom.

Ostali zastupnici

Član 25

Osim zakonskih zastupnika, zastupnici društva, u smislu ovog zakona, su i lica koja su aktom nadležnog organa društva ovlašćena da zastupaju društvo i koja su registrovana u CRPS.

Obim ovlaštenja i odgovornost zastupnika

Član 26

- (1) Lice kojem je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, može preduzimati sve radnje i zaključivati sve pravne poslove koji se uobičajeno vrše ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.
- (2) Ako ovlaštenje za zastupanje utvrđeno zakonom ili drugim aktom nije izričito utvrđeno kao zajedničko, svaki zastupnik istupa samostalno u ime i za račun društva.
- (3) Zastupnik privrednog društva dužan je da zastupa društvo u granicama ovlaštenja za zastupanje utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom, statutom ili drugim aktom društva i odgovoran je za štetu nastalu prekoračenjem ovlaštenja, u skladu sa zakonom.

Pojam i osnovne karakteristike prokure

Član 27

- (1) Prokura je punomoćje kojim društvo ovlašćuje jedno ili više fizičkih lica za vođenje poslova društva da u njegovo ime i za njegov račun zaključuju pravne poslove i preduzimaju druge pravne radnje.
- (2) Prokuru za privredna društva izdaje nadležni organ privrednog društva.
- (3) Preduzetnik daje prokuru lično.
- (4) Prokura se ne može dati pravnom licu.
- (5) Ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije utvrđeno, prokura se izdaje odlukom ortaka kod ortačkog društva, odlukom komplementara kod komanditnog društva, odlukom skupštine društva sa ograničenom odgovornošću koje nema strukturu organa upravljanja akcionarskog društva, odnosno odlukom odbora direktora ili nadzornog odbora kod akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću koja imaju strukturu organa upravljanja akcionarskog društva.
- (6) Prokura se daje u formi notarskog akta i obavezno registruje u CRPS.
- (7) Prokura nije prenosiva na drugo lice.
- (8) Prokurista se potpisuje u ime i za račun društva i pored svog potpisa, stavlja oznaku "prokurista".

Vrste prokure

Član 28

- (1) Prokura može biti pojedinačna ili zajednička.
- (2) Ako je prokura izdata za dva ili više lica bez naznake da se radi o zajedničkoj prokuri, svaki prokurista istupa samostalno.
- (3) Ako je prokura izdata kao zajednička prokura, pravni poslovi koje zaključuju ili pravne radnje koje preduzimaju prokuristi punovažni su uz izričitu saglasnost svih prokurista.
- (4) Saglasnost iz stava 3 ovog člana može se dati kao prethodna ili naknadna.

Ovlaštenja i ograničenja ovlaštenja prokuriste

Član 29

- (1) Prokurista može da zaključuje ugovore i preduzima sve pravne radnje u ime i za račun društva, s tim da bez posebnog ovlaštenja ne može da:
 - 1) zaključuje pravne poslove i preduzima pravne radnje u vezi sa sticanjem, otuđenjem ili opterećenjem nepokretnosti, odnosno udjela i akcija koje društvo posjeduje u drugim društvima;
 - 2) zaključuje ugovore o zajmu i kreditu;
 - 3) preuzima mjenične obaveze i obaveze jemstva;
 - 4) zastupa društvo u upravnim i sudskim postupcima pred arbitražom ili posrednikom;
 - 5) da punomoćje za zastupanje drugim licima.
- (2) Ograničenja prokure koja nijesu izričito utvrđena ovim zakonom nemaju dejstvo prema trećim licima, osim ako su registrovana u CRPS.

Opoziv i otkaz prokure

Član 30

- (1) Prokura se može opozvati u svakom trenutku, bez obzira na pravne poslove za koje je izdata.

- (2) Davalac prokure ne može se odreći prava da opozove prokuru, ni prava da je ograniči ili uslovi.
- (3) Prokurista može da otkáže prokuru, s tim da na zahtjev davaoca prokure koji mu je dostavljen u papirnoj formi, dužan je da zaključuje pravne poslove i preduzima druge pravne radnje u periodu od 30 dana od dana dostavljanja otkaza društvu.
- (4) Opoziv i otkaz prokure daju se u pisanoj formi i registruju u CRPS.

Glava V

POSEBNE DUŽNOSTI PREMA DRUŠTVU

ODJELJAK A

LICA KOJA IMAJU POSEBNE DUŽNOSTI PREMA DRUŠTVU I POVEZANA LICA

Lica sa posebnim dužnostima prema društvu

Član 31

- (1) Dužnosti pažnje, prijavljivanja ličnog interesa, izbjegavanja sukoba interesa, čuvanja poslovne tajne i poštovanja zabrane konkurencije, u skladu sa ovim zakonom, imaju:
 - 1) ortaci i komplementari;
 - 2) članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u skladu sa članom 32 ovog zakona;
 - 3) akcionari koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili akcionar koji je kontrolni akcionar društva u skladu sa članom 32 ovog zakona;
 - 4) izvršni direktor, članovi odbora direktora, članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi;
 - 5) revizor;
 - 6) likvidacioni upravnik.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom se mogu odrediti i druga lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu.

Povezana lica

Član 32

- (1) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno fizičko lice smatra se:
 - 1) njegov srodnik u pravoj liniji, srodnik u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, bračni i vanbračni supružnik ovih lica;
 - 2) njegov bračni ili vanbračni supružnik i njihovi srodnici zaključno sa prvim stepenom srodstva;
 - 3) njegov usvojilac ili usvojenik, kao i potomci usvojenika;
 - 4) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.
- (2) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno pravno lice smatra se:
 - 1) pravno lice u kojem to pravno lice posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu;
 - 2) pravno lice (kontrolisano društvo) u kojem je to pravno lice kontrolni član (kontrolno društvo);
 - 3) pravno lice koje je zajedno sa tim pravnim licem pod kontrolom trećeg lica;
 - 4) lice koje u tom pravnom licu posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu;
 - 5) lice koje je kontrolni član tog pravnog lica;
 - 6) lice koje je izvršni direktor, član odbora direktora, član upravnog odbora ili član nadzornog odbora.
- (3) Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 20% prava glasa u društvu.
- (4) Većinsko učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 50% prava glasa u društvu.
- (5) Kontrola u smislu stava 2 ovog člana podrazumijeva pravo ili mogućnost jednog lica da samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu, ugovora ili prava na imenovanje većine članova odbora direktora, odnosno većine članova nadzornog odbora.

- (6) Smatra se da je određeno lice kontrolni član društva uvijek kada to lice samostalno ili sa povezanim licima posjeduje većinsko učešće u osnovnom kapitalu društva.
- (7) Zajedničko djelovanje postoji kada dva ili više lica, na osnovu sporazuma, koriste glasačka prava u određenom pravnom licu ili preduzimaju druge radnje u cilju vršenja zajedničkog uticaja na upravljanje ili poslovanje tog lica.

ODJELJAK B DUŽNOST PAŽNJE

Pojam dužnosti pažnje

Član 33

- (1) Izvršni direktor, članovi odbora direktora, članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, zastupnici, prokuristi, revizor i likvidacioni upravnik dužni su da u izvršavanju obaveza postupaju savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno u interesu društva kao cjeline.
- (2) Pod pažnjom dobrog privrednika smatra se povećani stepen pažnje, znanja, vještine i iskustva potrebnih za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u društvu.
- (3) Ako pored znanja, vještine i iskustva iz stava 2 ovog člana, lice iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona posjeduje dodatna specifična znanja, vještine ili iskustvo, ista se uzimaju u obzir prilikom ocjene stepena pažnje koju je trebalo da pokaže (pažnja dobrog stručnjaka).

Tužba zbog povrede dužnosti pažnje

Član 34

Protiv lica iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona društvo može podnijeti tužbu za naknadu štete koja je prčinjena društvu povredom dužnosti pažnje.

Pravilo poslovnog prosuđivanja

Član 35

Lice iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona koje je postupalo savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno pažnjom dobrog stručnjaka i u razumnom uvjerenju da djeluje u interesu društva, ne odgovara za štetu koja je nastala kao rezultat njegovih poslovnih odluka.

ODJELJAK C DUŽNOST PRIJAVLJIVANJA LIČNOG INTERESA

Način prijavljivanja ličnog interesa

Član 36

- (1) Lice iz člana 31 ovog zakona dužno je da obavijesti ortake, komplementare, članove društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor o postojanju ličnog interesa ili interesa sa njim povezanih lica u pravnom poslu koji društvo zaključuje, odnosno pravnoj radnji koju društvo preduzima.
- (2) Lični interes za lica iz člana 31 ovog zakona postoji u slučaju:
 - 1) zaključivanja pravnog posla između društva i tog lica ili sa njim povezanog lica;
 - 2) preduzimanja pravne radnje (preduzimanje radnji u sudskim i drugim postupcima, odricanje od prava i drugo) koju društvo preduzima prema tom licu ili prema sa njim povezanim licem;
 - 3) zaključivanja pravnog posla između društva i trećeg lica, odnosno preduzimanja pravne radnje društva prema trećem licu, ako je to treće lice sa njim ili sa njim povezanim licem u finansijskom odnosu i ako se može očekivati da postojanje tog odnosa utiče na njegovo postupanje.
- (3) Finansijski odnosi iz stava 2 tačka 3 ovog člana su dužničko-povjerilački, kao i drugi odnosi kod kojih se može utvrditi povezanost ekonomskih interesa između lica.

Odobrovanje pravnog posla u slučaju ličnog interesa

Član 37

- (1) Zaključivanje pravnog posla iz člana 36 stav 2 ovog zakona može da se odobri, u slučaju:

- 1) ortačkog društva, odnosno komanditnog društva, većinom glasova svih ortaka, odnosno komplementara kod kojih ne postoji lični interes;
 - 2) društva sa ograničenom odgovornošću, običnom većinom glasova prisutnih članova skupštine društva, kod kojih ne postoji lični interes;
 - 3) društva sa ograničenom odgovornošću koje ima strukturu organa akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora ili nadzornog odbora kod kojih ne postoji lični interes;
 - 4) akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora (kod jednodomnog akcionarskog društva), odnosno nadzornog odbora (kod dvodomnog akcionarskog društva), kod kojih ne postoji lični interes.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana, ako svi članovi odbora direktora ili nadzornog odbora imaju lični interes ili je broj članova koji nemaju lični interes nedovoljan za postizanje kvoruma za rad ili zbog jednake podjele glasova između članova ovih organa kod kojih ne postoji lični interes i kada predsjednik odbora direktora ili nadzornog odbora nije prisutan ili nema pravo glasa, odluku o odobravanju zaključivanja pravnog posla donosi skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno skupština akcionara, većinom glasova prisutnih članova skupštine kod kojih ne postoji lični interes.
 - (3) Osnivačkim aktom ili statutom može se odrediti da odobrenje iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana daje isključivo skupština društva.
 - (4) U slučaju da odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odobri zaključivanje pravnog posla u skladu sa stavom 1 tač. 3 i 4 ovog člana, odbor direktora odnosno nadzorni odbor dužan je da informiše skupštinu društva o detaljima izdatog odobrenja na prvoj narednoj sjednici, u posebnoj tački dnevnog reda.
 - (5) Odobrenje iz stava 1 ovog člana nije potrebno u slučaju:
 - 1) postojanja ličnog interesa kod jedinog člana društva ili svih članova društva;
 - 2) upisa, odnosno kupovine udjela ili akcija po osnovu prava prečeg upisa, odnosno prava preče kupovine članova društva;
 - 3) pribavljanja sopstvenih udjela, odnosno akcija od strane društva, ako se to pribavljanje vrši u skladu sa ovim zakonom.

Tužba zbog povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 38

- (1) Ako lica iz člana 31 ovog zakona zakluče pravni posao bez odobrenja u skladu sa članom 37 ovog zakona ili prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja nijesu navela sve činjenice od značaja za donošenje odluke, društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu za poništavanje zaključenih pravnih poslova, odnosno preduzetih pravnih radnji u slučaju postojanja ličnog interesa i naknadu štete od tih lica.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, pored lica iz člana 31 ovog zakona za štetu društvu solidarno i neograničeno odgovara i treće lice iz člana 36 stav 2 tačka 3 ovog zakona, ako je znalo ili moralo znati za postojanje ličnog interesa u vrijeme zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje.

Izuzetak od postojanja povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 39

Povreda pravila o odobravanju pravnih poslova i radnji kod kojih postoji lični interes ne smatra se povredom ako se u postupku po tužbi iz člana 38 ovog zakona utvrdi da su zaključeni pravni poslovi ili preduzete pravne radnje bili u interesu društva i ako lica iz člana 31 ovog zakona dokažu da nijesu znala niti su morala znati za zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravnih radnji kod kojih je postojao lični interes, čije je postojanje predmet tužbenog zahtjeva.

ODJELJAK D

DUŽNOST IZBJEGAVANJA SUKOBIA INTERESA

Povreda sukoba interesa

Član 40

- (1) Lica iz člana 31 ovog zakona i ekspert iz člana 125 ovog zakona ne mogu u svom interesu ili u interesu sa njima povezanim licima da:
 - 1) koriste imovinu društva;
 - 2) koriste informacije do kojih su došli u tom svojstvu, koje nijesu javno dostupne;
 - 3) koriste mogućnosti za zaključenje poslova koje se ukažu društvu.
- (2) Sukob interesa postoji i u slučajevima kada društvo nije bilo u mogućnosti da iskoristi imovinu, informacije ili zaključi poslove iz stava 1 ovog člana.
- (3) Odredba stava 1 tačka 1 ovog člana, ne primjenjuje se na revizora društva i eksperte iz člana 125 ovog zakona.

Tužba zbog povrede sukoba interesa

Član 41

- (1) Društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 31 ovog zakona i eksperta iz člana 125 ovog zakona zbog povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa iz člana 40 ovog zakona, kao i protiv sa njim povezanog lica iz člana 32 stav 1 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti:
 - 1) naknada štete;
 - 2) prenos koristi na društvo koju je to lice, odnosno povezano lice ostvarilo kao posljedicu povrede te dužnosti.

Izuzetak od povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa

Član 42

Lica iz člana 31 i ekspert iz člana 125 ovog zakona nijesu povrijedila dužnost izbjegavanja sukoba interesa ako pribave prethodno ili naknadno odobrenje u skladu sa članom 37 ovog zakona, osim ako se utvrdi da prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja nijesu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje odluke.

ODJELJAK E

DUŽNOST ČUVANJA POSLOVNE TAJNE

Čuvanje poslovne tajne

Član 43

- (1) Lica iz člana 31 ovog zakona, druga lica zaposlena u društvu i ekspert iz člana 125 ovog zakona dužni su da čuvaju poslovnu tajnu društva.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da poslovnu tajnu čuvaju i nakon prestanka obavljanja poslova, u periodu od dvije godine od dana prestanka, s tim da se osnivačkim aktom, statutom, odlukom društva ili ugovorom zaključenim sa tim licima ovaj period može produžiti, ali najviše na pet godina.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ekspert iz člana 125 ovog zakona dužan je da čuva poslovnu tajnu neograničeni vremenski period.
- (4) Poslovna tajna je podatak, odnosno skup podataka koji nije u cjelosti ili djelimično opštepoznat ili dostupan licima iz krugova koji redovno rade sa tom vrstom podataka, koji imaju ekonomsku vrijednost zato što nijesu opštepoznati i na koje se primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite tajnosti na osnovu kojih društvo koje ih zakonito posjeduje obezbjeđuje njihovu tajnost.
- (5) Poslovna tajna je i podatak koji je zakonom i drugim propisom određen kao poslovna tajna.

Izuzeci od dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 44

Saopštavanje podataka iz člana 43 ovog zakona ne smatra se povredom poslovne tajne, ako je saopštavanje podataka:

- 1) obaveza utvrđena zakonom ili odlukom nadležnog državnog organa;
- 2) neophodno radi zaštite interesa društva;
- 3) učinjeno u cilju obavještanja javnosti o izvršenju djela kažnjivog zakonom.

Tužba zbog povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 45

- (1) U slučaju povrede obaveze čuvanja poslovne tajne, društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 31 ovog zakona, drugih lica zaposlenih u društvu i eksperta iz člana 125 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti:
 - 1) naknada štete nastale povredom dužnosti čuvanja poslovne tajne;
 - 2) isključenje lica iz stava 1 ovog člana iz društva, ako je to lice član društva.
- (3) Društvo je dužno da pruži potpunu zaštitu licu koje postupajući savjesno i u dobroj vjeri ukazuje nadležnim organima na postojanje informacije iz člana 44 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

ODJELJAK F

DUŽNOST POŠTOVANJA ZABRANE KONKURENCIJE

Zabrana konkurencije

Član 46

- (1) Lice iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, osim člana društva sa ograničenom odgovornošću i člana akcionarskog društva koji imaju značajno učešće u osnovnom kapitalu, ne može bez pribavljenog odobrenja u skladu sa članom 37 ovog zakona:
 - 1) imati svojstvo lica iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona u drugom društvu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja (konkurentsko društvo);
 - 2) biti preduzetnik ili poslovođa zaposlen kod preduzetnika koji ima isti ili sličan predmet poslovanja;
 - 3) biti zaposlen u konkurentskom društvu;
 - 4) biti na drugi način angažovan u konkurentskom društvu;
 - 5) biti član ili osnivač u drugom pravnom licu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom društva:
 - 1) može se zabrana iz stava 1 ovog člana proširiti i na druga lica, čime se ne smije dirati u stečena prava tih lica;
 - 2) može se propisati da zabrana iz stava 1 ovog člana važi i poslije prestanka svojstva iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, ali ne duže od dvije godine;
 - 3) mogu se odrediti poslovi, način ili mjesto njihovog obavljanja, koji ne predstavljaju povredu dužnosti poštovanja zabrane konkurencije.
- (3) Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na jedinog člana društva.

Tužba zbog povrede pravila o zabrani konkurencije

Član 47

Protiv lica koja imaju dužnost poštovanja zabrane konkurencije iz člana 46 ovog zakona, društvo može podnijeti tužbu zbog povrede dužnosti poštovanja pravila o zabrani konkurencije radi:

- 1) naknade štete;
- 2) prenosa koristi na društvo koju je to lice, odnosno konkurentsko društvo iz člana 46 ovog zakona ostvarilo kao posljedicu te povrede;
- 3) isključenja tog lica kao člana društva, ako je to lice član društva.

ODJELJAK G

PODNOŠENJE TUŽBI ZBOG POVREDE POSEBNIH DUŽNOSTI

Rokovi za podnošenje tužbi

Član 48

Tužba iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana učinjene povrede.

Odricanje od prava

Član 49

Društvo se može odreći prava na sve ili neke od tužbenih zahtjeva iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona prema članovima odbora direktora, nadzornog odbora, upravnog odbora i izvršnom direktoru tek nakon isteka roka od 18 mjeseci od dana učinjene povrede, a na osnovu jednoglasne odluke skupštine, odnosno članova društva.

Direktna tužba

Član 50

- (1) Član društva može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 31 ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom posebnih dužnosti prema društvu (individualna direktna tužba), u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, smatraće se da tužilac zastupa sve članove društva čiji su interesi ugroženi na isti način, a ne samo sopstveni (kolektivna direktna tužba).
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, sud će ostalim članovima društva čiji su interesi ugroženi dozvoliti da stupe u parnicu kao umješaci na strani tužioca.
- (4) U slučaju da presudom usvoji tužbeni zahtjev iz stava 1 ovog člana, nadležni sud može poništiti i odluku organa društva kojom je nanijeta presudom utvrđena šteta, vodeći računa o zaštiti interesa savjesnih trećih lica.

Derivativna tužba

Član 51

- (1) Svaki član društva, bez obzira da li su razlozi za podnošenje tužbe nastali prije ili nakon sticanja svojstva člana društva, radi naknade štete pričinjene društvu, može podnijeti tužbu iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona, i to u svoje ime, a za račun društva (derivativna tužba), ako je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od društva da podnese tužbu po tom osnovu (prethodni zahtjev), a zahtjev je odbijen ili po zahtjevu nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na podnošenje tužbe u svoje ime, a za račun kontrolisanog društva (derivativna tužba za kontrolisano društvo), ima svaki član kontrolnog društva, ako:
 - 1) kontrolno društvo posjeduje najmanje 90% osnovnog kapitala kontrolisanog društva;
 - 2) je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od kontrolnog društva da podnese derivativnu tužbu po istom osnovu (prethodni zahtjev kontrolnom društvu), odnosno od kontrolisanog društva da podnese tužbu protiv lica odgovornih za štetu (prethodni zahtjev kontrolisanom društvu), a oba zahtjeva su odbijena ili po zahtjevima nije postupljeno u roku od 30 dana od dana njihovog podnošenja;
 - 3) je kontrolisano društvo akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (3) U slučaju da društva iz st. 1 i 2 ovog člana podnesu tužbu po prethodnom zahtjevu, sud će podnosiocu prethodnog zahtjeva dozvoliti da stupi u parnicu kao umješac na strani tužioca.
- (4) Podnosioci prethodnog zahtjeva mogu podnijeti tužbu iz st. 1 i 2 ovog člana, ako do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije proteklo više od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno ako od trenutka kada je povreda učinjena pa do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije prošlo više od tri godine.
- (5) U slučaju da se tužbeni zahtjev iz st. 1 ili 2 ovog člana usvoji, nadležni sud može poništiti odluku organa društva kojom je nanijeta šteta, vodeći računa o zaštiti interesa savjesnih trećih lica.

Glava VI

IMOVINA I KAPITAL DRUŠTVA

Imovina i neto imovina društva

Član 52

- (1) Imovinu društva čine pravo svojine i druga imovinska prava koja predstavljaju uloge njegovih članova i imovina koju je društvo steklo poslovanjem.

- (2) Neto imovina (kapital) društva, u smislu ovog zakona, je razlika između vrijednosti imovine i obaveza društva.

Osnovni kapital društva

Član 53

- (1) Osnovni kapital društva je novčana vrijednost svih upisanih i u skladu sa ovim zakonom registrovanih uloga članova društva.
- (2) Osnovni kapital društva podijeljen je na udjele, odnosno akcije određene nominalne vrijednosti.

Vrste uloga

Član 54

- (1) Ulozi u društvo mogu da budu novčani i nenovčani.
- (2) Nenovčani ulogi mogu biti samo u stvarima i pravima, ako zakonom nije drugačije uređeno.

Obaveza uplate, odnosno unošenja uloga

Član 55

- (1) Akcionari, odnosno članovi društva sa ograničenom odgovornošću i komanditori moraju unijeti ulog u društvo prije nego što akcije budu upisane na akcionare, odnosno prije nego što udjeli budu registrovani na njihove vlasnike, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ulozi ortaka i komplementara mogu biti uplaćeni, odnosno unijeti u društvo u roku utvrđenom u osnivačkom aktu, odnosno odluci o unosu dodatnih uloga, s tim da taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana donošenja osnivačkog akta, odnosno odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Lica iz stava 2 ovog člana koja su osnivačkim aktom ili na drugi način preuzela obavezu da uplate, odnosno unesu u društvo određeni ulog, odgovaraju društvu za prouzrokovanu štetu u slučaju kašnjenja u ispunjenju svojih obaveza, u skladu sa zakonom.

Zabrana povraćaja uloga

Član 56

- (1) Članovima društva ne može se izvršiti povraćaj uplaćenih, odnosno unijetih uloga, niti im se može platiti kamata na ono što su uložili u društvo.
- (2) Isplata kod sticanja sopstvenih udjela odnosno akcija, kao i druge isplate članovima društva, koja se vrše u skladu sa ovim zakonom, ne smatraju se vraćanjem uloga članovima društva.

Načini utvrđivanja vrijednosti nenovčanog uloga

Član 57

- (1) Vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se:
 - 1) sporazumom svih članova društva;
 - 2) putem procjene, u skladu sa čl. 58, 59 i 60 ovog zakona.
- (2) U akcionarskim društvima, društvima sa ograničenom odgovornošću i komanditnim društvima u pogledu uloga komanditora, vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se isključivo putem procjene koja se vrši u skladu sa stavom 1 tačka 2 ovog člana.

Procjena vrijednosti nenovčanog uloga

Član 58

- (1) Nenovčane uloge procjenjuju ovlašćeni procjenjivači koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje računovodstvo.
- (2) Procjena se vrši prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane društva.
- (3) Odlukom društva o prihvatanju nenovčanog uloga utvrđuje se:
 - 1) broj i nominalna ili računovodstvena vrijednost akcija koje se emituju za taj ulog, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju akcionarskog društva;
 - 2) nominalna vrijednost udjela, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog ili ortačkog društva.

Sadržaj izvještaja o procjeni nenovčanog uloga

Član 59

Izvještaj o procjeni nenovčanog uloga sadrži:

- 1) ime ili naziv vlasnika imovine;
- 2) opis svakog dijela imovine koja se procjenjuje;
- 3) opis korišćenog metoda procjene;
- 4) izjavu da li vrijednost imovine predložene u izvještaju odgovara broju i nominalnoj vrijednosti akcija koji se stiču u akcionarskom društvu ili računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, uvećanoj za premiju koja se plaća za te akcije ako postoji, odnosno nominalnoj vrijednosti udjela koji se stiču u društvu s ograničenom odgovornošću, komanditnom ili ortačkom društvu.

Objavljivanje izvještaja o procjeni nenovčanog uloga i registracija udjela

Član 60

- (1) Izvještaj ovlašćenog procjenjivača i odluka društva o prihvatanju nenovčanog uloga dostavljaju se u CRPS radi registracije u roku od sedam dana od dana prijema rješenja Komisije za tržište kapitala o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga, za akcionarsko društvo ili zapisnika o unosu nenovčanog uloga u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo.
- (2) Ako je ortak ili komplementaru dat naknadni rok za unos uloga u društvo, sticanje udjela u društvu registruje se u CRPS na osnovu ugovora o osnivanju ili odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Zapisnik iz stava 1 ovog člana potpisuju lice koje je unijelo nenovčani ulog i ovlašćeni zastupnik društva.
- (4) Odluku o prihvatanju nenovčanog uloga, nadležni organ za registraciju dostavlja Službenom listu Crne Gore radi objavljivanja u roku od dva radna dana od dana registracije iz stava 1 ovog člana.

DIO DRUGI PREDUZETNIK

Definicija preduzetnika

Član 61

Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.

Registracija preduzetnika

Član 62

- (1) Fizičko lice stiče svojstvo preduzetnika registracijom u CRPS podnošenjem registracione prijave.
- (2) Preduzetnik nema svojstvo pravnog lica.
- (3) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o nazivu, sjedištu i pretežnoj djelatnosti preduzetnika, ime preduzetnika i poslovođe, ako je imenovan, datum i mjesto njihovog rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište i druge podatke od značaja za obavješćavanje učesnika u pravnom prometu.
- (4) U odnosu na naziv, sjedište i pretežnu djelatnost preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 13 do 23 ovog zakona.

Poslovođa

Član 63

- (1) Vođenje poslova preduzetnik može povjeriti drugom fizičkom licu koje je poslovno sposobno (u daljem tekstu: poslovođa), koje nije osuđivano za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i protiv službene dužnosti i nije mu izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti preduzetnika.
- (2) Poslovođa se registruje u CRPS i danom registracije stiče svojstvo zastupnika preduzetnika.
- (3) Poslovođa mora biti zaposlen kod preduzetnika.

Odgovornost preduzetnika

Član 64

Preduzetnik odgovara za obaveze u obavljanju privredne djelatnosti cjelokupnom svojom imovinom.

Prestanak svojstva preduzetnika

Član 65

- (1) Svojstvo preduzetnika prestaje prestankom obavljanja djelatnosti i u sljedećim slučajevima:
 - 1) smrću ili trajnim gubitkom poslovne sposobnosti;
 - 2) ako ne pribavi dozvolu za obavljanje djelatnosti;
 - 3) ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
 - 4) ako mu je pravnosnažnom presudom izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
 - 5) u drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Preduzetnik koji prestane da obavlja djelatnost podnosi prijavu prestanka obavljanja djelatnosti nadležnom organu radi brisanja iz CRPS.

DIO TREĆI ORTAČKO DRUŠTVO

Glava I OSNIVANJE I REGISTRACIJA ORTAČKOG DRUŠTVA

Ortačko društvo i ortaci

Član 66

- (1) Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više ortaka, radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom.
- (2) Ortak može biti fizičko ili pravno lice.

Osnivački akt

Član 67

- (1) Ortačko društvo se osniva zaključivanjem ugovora ortaka u pisanoj formi.
- (2) Potpisi ortaka na ugovoru o osnivanju ortačkog društva moraju biti ovjereni u skladu sa zakonom.
- (3) Ugovor o osnivanju ortačkog društva sadrži:
 - 1) ime i prezime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača za domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj, prebivalište osnivača koje je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
 - 2) naziv i sjedište društva;
 - 3) pretežnu djelatnost društva;
 - 4) vrstu i vrijednost uloga svakog ortaka;
 - 5) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
 - 6) druge odredbe od značaja za društvo i ortake.
- (4) Izmjene i dopune ugovora o osnivanju društva vrše se jednoglasnom odlukom svih ortaka društva, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije utvrđeno.

Registracija ortačkog društva

Član 68

- (1) Registracija ortačkog društva u CRPS vrši se na osnovu registracione prijave uz koju se dostavlja ugovor o osnivanju ortačkog društva.
- (2) Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, dostavljaju se i:
 - 1) dokaz o identitetu svakog osnivača, koji ne mora biti ovjeren;
 - 2) imena zastupnika društva i njegov, odnosno njihov potpis ovjeren u skladu sa zakonom;
 - 3) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 4) adresa za prijem pošte, ako postoji.

Glava II

ULOZI U ORTAČKO DRUŠTVO I UDJELI ORTAKA

Ulog i udio

Član 69

- (1) Ortaci unose jednake uloge u društvo, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.
- (2) Ulog ortaka u ortačkom društvu može biti u novcu, stvarima i pravima, kao i u radu ili uslugama, koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni.
- (3) Vrijednost nenovčanog uloga ortaci sporazumno određuju u novcu, ako drugačije nije utvrđeno ugovorom o osnivanju.
- (4) Ortaci stižu udjele u društvu srazmjerno svojim ulozima u društvu, ako se ortaci drukčije ne sporazumiju.

Posljedice zakašnjenja

Član 70

- (1) Ortak koji u ugovorenom roku ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za društvo ne preda blagovremeno društvu ili za sebe neopravdano uzme novac društva ili zakasni sa unosom drugih uloga, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu, ako ugovorom o osnivanju nijesu ugovorene više kamate, od dana kada je morao uplatiti ili unijeti ulog, odnosno predati novac ili neopravdano uzeo novac.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne isključuje pravo ortačkog društva da zahtijeva naknadu druge štete.

Prenos udjela

Član 71

- (1) Udio ortaka može se prenijeti na drugo fizičko ili pravno lice na osnovu ugovora zaključenog u pisanoj formi između ortaka koji prenosi udio i lica na koje se prenosi, uz saglasnost svih ortaka ako ugovorom o osnivanju drugačije nije uređeno.
- (2) Potpisi na ugovoru iz stava 1 ovog člana moraju biti ovjereni u skladu sa zakonom.
- (3) Prenos udjela između ortaka je slobodan, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije utvrđeno.
- (4) Udio koji je prenijet na drugo lice stiže se danom registracije prenosa u CRPS.

Odgovornost kod prenosa udjela i drugih oblika stupanja u ortačko društvo

Član 72

- (1) Lice na koje je prenesen udio ortaka ili koje je na drugi način stupilo u ortačko društvo nakon njegovog osnivanja, odgovora za obaveze društva bez obzira na to kada su nastale.
- (2) Ortak koji napusti ortačko društvo odgovara za obaveze društva koje su nastale prije njegovog napuštanja društva.
- (3) Ortak koji napušta društvo može se osloboditi nastalih obaveza na osnovu pisanog sporazuma zaključenog sa ostalim ortacima i povjeriocima.
- (4) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i u slučaju iz člana 89 ovog zakona.

Glava III

VOĐENJE POSLOVA ORTAČKOG DRUŠTVA

Pravo ortaka na vođenje poslova društva

Član 73

- (1) Poslove ortačkog društva može da vodi svaki od ortaka.
- (2) Ako je ugovorom o osnivanju ili pisanim sporazumom svih ortaka određeno da su jedan ili više ortaka ovlašćeni za vođenje poslova, ostali ortaci ne mogu voditi poslove.
- (3) Vođenje poslova iz stava 2 ovog člana obuhvata sve radnje koje se redovno preduzimaju u poslovanju društva.
- (4) Za preduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog poslovanja potrebna je saglasnost svih ortaka.
- (5) Za prenos ovlašćenja za vođenje poslova potrebna je saglasnost svih ortaka koji su ovlašćeni za vođenje poslova društva, ako ne postoji opasnost od odlaganja obavljanja poslova.

- (6) Ovlašćenje iz stava 5 ovog člana, može uskratiti svaki ortak koji je ovlašćen za vođenje poslova.

Način vođenja poslova

Član 74

- (1) Svaki ortak je ovlašćen da samostalno vodi poslove društva.
- (2) Ako se jedan od ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva ne slaže sa preduzimanjem određenih radnji, ta radnja se ne može preduzeti, osim ako bi nepreduzimanje radnji zbog nedostupnosti ostalih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva moglo prouzrokovati štetu društvu.

Otkazivanje ovlašćenja za vođenje poslova

Član 75

- (1) Ortak ovlašćen za vođenje poslova može otkazati ovlašćenje koje mu je dato, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem obavještava sve ortake društva o namjeri otkazivanja ovlašćenja za vođenje poslova.
- (3) Ako ortak otkáže ovlašćenje za vođenje poslova suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi prouzrokovanu štetu.

Pravo na naknadu troškova

Član 76

Ortak ima pravo na naknadu od društva svih troškova koje je imao u vezi sa poslovanjem društva.

Raspodjela dobiti

Član 77

Ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili pisanim sporazumom ortaka nije drugačije ugovoreno, svaki ortak jednako učestvuje u raspodjeli dobiti, odnosno pokriću gubitka društva.

Pravo na informisanje

Član 78

- (1) Ortak koji je ovlašćen da vodi poslove društva dužan je da na zahtjev drugih ortaka pruži informacije o svim pitanjima koja se odnose na poslovanje ortačkog društva i njegov rad.
- (2) Svaki ortak ima pravo uvida u poslovne knjige i druge isprave društva, kao i kopiranje tih isprava o sopstvenom trošku.
- (3) Ako ortaku nije omogućen uvid u poslovne knjige iz stava 2 ovog člana, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, ortak može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) Postupak iz stava 3 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Odlučivanje ortaka društva

Član 79

- (1) Ortaci odluke donose jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Odluka o restrukturiranju društva, odluka o prijemu novog ortaka u društvo i odluke o drugim pitanjima koje se ne odnose na redovno poslovanje društva, donose se jednoglasno.
- (3) Odredbe ugovora o osnivanju ortačkog društva suprotne stavu 2 ovog člana, ništave su.

Registracija promjena

Član 80

Ortačko društvo je dužno da u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, dostavi u CRPS podatke o nastalim promjenama u društvu koje se odnose na:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu djelatnost društva;

- 4) vrijeme trajanja društva;
- 5) postojeću strukturu članova društva ili podatke o njima;
- 6) način raspodjele dobiti, ako je utvrđen osnivačkim aktom;
- 7) vrstu i vrijednost uloga ortaka;
- 8) udio ortaka u društvu;
- 9) iznos kapitala društva;
- 10) adresu za prijem elektronske pošte;
- 11) adresu za prijem pošte, ako postoji;
- 12) druge podatke iz ugovora o osnivanju društva.

Glava IV PRAVNI ODNOSI ORTAKA I DRUŠTVA PREMA TREĆIM LICIMA

Zastupanje Član 81

- (1) Ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno, svaki ortak je zakonski zastupnik društva ovlašten da samostalno zastupa društvo.
- (2) Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju društvo zajedno, mogu da ovlaste jednog ili više ortaka da zastupaju društvo u određenim poslovima.
- (3) Izjava volje trećih lica učinjena bilo kom od ortaka ovlašćenih da zastupaju društvo zajedno, smatraće se da je učinjena društvu.

Otkazivanje ovlašćenja za zastupanje Član 82

- (1) Ortak može otkazati ovlašćenje za zastupanje društva i dužan je da na zahtjev ostalih ortaka u periodu od 30 dana od dana dostavljanja otkaza društvu, nastavi da zaključuje pravne poslove i preduzima druge pravne radnje, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem obavještava ostale ortake društva o namjeri da otkáže ovlašćenje za zastupanje.
- (3) Ako ortak otkáže ovlašćenje za zastupanje suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja za zastupanje Član 83

- (1) Ovlašćenje za zastupanje može se oduzeti odlukom nadležnog suda, po tužbi jednog ili više ortaka ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.
- (2) Opravdanim razlozima iz stava 1 ovog člana smatra se teža povreda dužnosti prema društvu ili nesposobnost ortaka da zastupa društvo.

Zastupanje društva u sporu sa ortakom koji je ovlašćen za zastupanje Član 84

- (1) Ortak koji je ovlašćen za zastupanje ne može izdati punomoćje za zastupanje ni zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (2) Ako društvo nema drugog ortaka ovlašćenog za zastupanje, punomoćje izdaju svi ortaci zajedno.

Glava V PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I PRESTANAK SVOJSTVA ORTAKA

Način prestanka Član 85

Ortačko društvo prestaje brisanjem iz CRPS, u slučaju:

- 1) likvidacije solventnog ortačkog društva zbog:
 - a) isteka vremena na koje je osnovano;
 - b) izvršenja posla zbog kojeg je osnovano;
 - c) odluke svih ortaka, ako drugačije nije utvrđeno njihovim ugovorom;

- d) sudske odluke;
 - e) smrti, odnosno prestanka svojstva ortaka, ako nije drugačije utvrđeno ugovorom o osnivanju ortačkog društva;
 - f) otvaranja stečaja nad ortakom;
 - g) činjenice da je u društvu ostao samo jedan ortak, a u roku od tri mjeseca od dana kada je u društvu ostao jedan ortak društvu ne pristupi novi ortak;
 - h) nastupanja drugog razloga utvrđenog ugovorom o osnivanju.
- 2) zaključenja stečaja društva;
 - 3) statusne promjene.

Prestanak svojstva ortaka

Član 86

Svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje u slučaju:

- 1) smrti ortaka;
- 2) brisanja ortaka koji je pravno lice iz CRPS zbog likvidacije ili zaključivanja stečaja;
- 3) istupanja ortaka iz društva;
- 4) isključenja ortaka iz društva;
- 5) u drugim slučajevima utvrđenim u ugovoru o osnivanju.

Nastavljanje društva sa nasljednicima

Član 87

- (1) U slučaju smrti ortaka, udio ortaka se ne nasljeđuje već se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili drugim sporazumom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Ako je u slučaju iz stava 1 ovog člana ugovorom o osnivanju ili naknadnim ugovorom ortaka utvrđeno da ortačko društvo nastavlja da posluje sa nasljednicima umrlog ortaka, a nasljednici se ne saglase sa time, udio ortaka se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake.
- (3) Nasljednici se mogu saglasiti da naslijede umrlog ortaka na način da stupe na njegovo mjesto ili da zahtijevaju da ortačko društvo promijeni oblik obavljanja djelatnosti u komanditno društvo, a da oni steknu status komanditora.
- (4) Ako nasljednici zahtijevaju da ortačko društvo promijeni oblik obavljanja djelatnosti u komanditno društvo u skladu sa stavom 3 ovog člana, a preostali ortaci društva to odbiju, nasljednici stupaju na mjesto umrlog ortaka i mogu istupiti iz društva u skladu sa članom 86 ovog zakona.
- (5) Ako nasljednici istupe iz društva u skladu sa stavom 4 ovog člana, odgovaraju za do tada nastale obaveze društva u skladu sa zakonom.
- (6) U slučaju iz stava 3 ovog člana, ugovorom o osnivanju može se utvrditi visina udjela u dobiti za komanditore, koja može biti različita od visine udjela u dobiti koju je ostavilac imao kao ortak.

Isključenje ortaka

Član 88

- (1) Ortak se može isključiti iz ortačkog društva na osnovu odluke nadležnog suda, po tužbi jednog ili više ortaka, ako taj ortak namjerno ili zbog nepažnje nije izvršio obavezu prema društvu ili drugim ortacima, što je uticalo na poslovanje društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana udio ortaka koji se isključuje, podijeliće se između ortaka koji ostaju u društvu, srazmjerno vrijednosti njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (3) Ortačko društvo je dužno da isključenom ortaku, u roku od šest mjeseci od dana pravosnažnosti odluke suda, nadoknadi iznos sredstava koja bi primio da je došlo do prestanka društva na dan podizanja tužbe za isključenje ortaka.
- (4) Na slučaj isključenja ortaka iz ortačkog društva primjenjuje se odredba člana 72 stav 2 ovog zakona.

Istupanje ortaka

Član 89

- (1) Ortak može da istupi iz društva podnošenjem pisanog obavještenja o istupanju drugim ortacima.

- (2) Pisano obavještenje iz stava 1 ovog člana, podnosi se najmanje dva mjeseca prije isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (3) Ortak koji podnese obavještenje iz stava 2 ovog člana, istupa iz društva istekom poslovne godine u kojoj je obavještenje dato, ako je u toj poslovnoj godini obavještenje dostavljeno radi registracije u CRPS.
- (4) Pravo ortaka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.

Posljedice istupanja ortaka iz društva

Član 90

- (1) Udio ortaka koji istupa iz društva, dijeli se između ortaka koji ostaju u ortačkom društvu, srazmjerno visini njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Ortačko društvo je dužno da u roku od šest mjeseci od dana istupanja, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno, ortaku koji istupa iz društva isplati sredstva koja bi u slučaju likvidacije društva primio do dana istupanja, bez obzira na tekuće i nezavršene poslove.
- (3) Ako je vrijednost imovine društva na dan istupanja nedovoljna za pokriće obaveza društva, ortak koji istupa iz društva je dužan da isplati društvu dio nepokrivenog iznosa, srazmjerno svom udjelu u društvu, u roku od šest mjeseci od dana istupanja, ako ugovorom o osnivanju nije utvrđen drugi rok.
- (4) Na ortaka koji je istupio iz društva u pogledu njegove odgovornosti za obaveze društva, primjenjuje se odredba člana 72 stav 2 ovog zakona.

Zaštita povjerilaca ortaka

Član 91

- (1) Povjerilac koji ima dospjelo potraživanje prema ortaku po osnovu pravnosnažne i izvršne presude ima pravo da u pisanoj formi zahtijeva od društva da mu isplati sredstva koja bi ortak primio u slučaju likvidacije društva, ali samo do visine svog potraživanja.
- (2) Danom isplate povjerioca u skladu sa stavom 1 ovog člana ortak gubi svojstvo ortaka, a njegov udio raspodjeljuje se ostalim ortacima, srazmjerno njihovim udjelima u društvu.
- (3) Ortak koji je izgubio svojstvo ortaka u skladu sa stavom 2 ovog člana, ima pravo na isplatu sredstava koja bi primio u slučaju likvidacije društva, umanjena za iznos sredstava isplaćenih njegovom povjeriocu.
- (4) Ako društvo u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana ne izvrši isplatu sredstava povjeriocu ortaka, povjerilac ortaka može pokrenuti postupak sudske (prinudne) likvidacije društva.
- (5) U postupku likvidacije iz stava 4 ovog člana, povjerilac ortaka ima pravo na isplatu likvidacionog ostatka koji bi pripao ortaku, ali samo do visine svog potraživanja, a ortak zadržava pravo na isplatu likvidacionog ostatka u iznosu koji prelazi iznos potraživanja tog povjerioca.

DIO ČETVRTI

KOMANDITNO DRUŠTVO

Glava I

OSNIVANJE KOMANDITNOG DRUŠTVA

Komanditno društvo i članovi društva

Član 92

- (1) Komanditno društvo je privredno društvo jednog ili više lica koja se zovu komplementari i jednog ili više lica koja se zovu komanditori.
- (2) Komplementari neograničeno solidarno odgovaraju ličnom imovinom za sve obaveze društva, dok komanditori ne odgovaraju za obaveze društva, osim u slučajevima izričito utvrđenim ovim zakonom.

Osnivački akt

Član 93

Komanditno društvo osniva se ugovorom o osnivanju koji sadrži podatke iz člana 67 ovog zakona i oznaku "komanditno društvo", lica koja su komplementar i komanditor i podatke o vrsti i visini uloga u društvo svakog komanditora.

Registracija komanditnog društva

Član 94

- (1) Komanditno društvo upisuje se u CRPS podnošenjem registracione prijave uz koju se prilaže:
 - 1) ugovor o osnivanju komanditnog društva;
 - 2) dokaz o identitetu svakog osnivača;
 - 3) potvrda o unosu uloga u društvo, za svakog komanditora pojedinačno;
 - 4) procjena ovlaštenog procjenjivača u pogledu vrijednosti nenovčanih uloga komanditora;
 - 5) akt o određivanju zastupnika društva sa njegovim ovjerenim potpisom, u skladu sa zakonom;
 - 6) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 7) adresa za prijem pošte, ako postoji.
- (2) Registraciona prijava u CRPS podnosi se na način utvrđen članom 320 ovog zakona.

Primjena odredaba o ortačkom društvu

Član 95

- (1) Na komanditno društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona kojim se uređuju odnosi u ortačkom društvu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Komplementari imaju status ortaka u ortačkom društvu, u skladu sa ovim zakonom.

Ulog i udio

Član 96

- (1) Na uloge i udjele komplementara u društvu, uključujući pravo komplementara na ulog u radu i uslugama i način prenosa udjela, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na uloge i udjele ortaka.
- (2) Na prenos udjela sa komplementara na komanditora, primjenjuju se odredbe ovog zakona kojim se uređuje prenos udjela sa ortaka na treća lica.
- (3) Komanditor može slobodno prenijeti svoj udio, s tim da ugovor o prenosu mora biti zaključen u pisanoj formi i ovjeren u skladu sa zakonom.

Učešće u dobiti

Član 97

Komanditori i komplementari učestvuju u podjeli dobiti srazmjerno svojim udjelima u društvu, ako osnivačkim aktom nije drugačije utvrđeno.

Glava II

VOĐENJE POSLOVA DRUŠTVA I PRAVA I DUŽNOSTI KOMANDITORA

Vođenje poslova društva

Član 98

- (1) Komplementari vode poslove i zastupaju društvo.
- (2) Komanditor ne učestvuje u vođenju društva i nema ovlašćenja da zastupa društvo.

Registracija promjena

Član 99

Komanditno društvo dužno je da u roku od sedam dana od dana promjene, izvrši registraciju promjena u CRPS podataka iz ugovora o osnivanju i drugih podataka iz člana 94 ovog zakona kao i promjenu svojstva člana iz komplementara u komanditora, odnosno iz komanditora u komplementara.

Prava komanditora

Član 100

- (1) Komanditor ima pravo da izvrši uvid u godišnje finansijske izvještaje i u knjigovodstvo društva, u bilo koje vrijeme.
- (2) Ako komanditoru nije omogućen uvid iz stava 1 ovog člana, u roku od osam dana od dana kada je podnio zahtjev, komanditor može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (3) Postupak iz stava 2 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Komanditor ima pravo da učestvuje u dobiti društva srazmjerno visini njegovog registrovanog uloga, osim ako je ugovorom o osnivanju drugačije utvrđeno, s tim da rok za isplatu dobiti ne može biti duži od 90 dana od dana usvajanja godišnjih finansijskih izvještaja društva.

Odgovornost komanditora

Član 101

- (1) Komanditor ne odgovara za obaveze društva, osim u slučajevima iz člana 12 stav 2 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, komanditor odgovara i za obaveze koje su nastale prije njegovog pristupanja društvu.

Prestanak statusa komplementara i komanditora

Član 102

- (1) U slučaju smrti komanditora koji je fizičko lice, odnosno prestanka komanditora koji je pravno lice, na njihovo mjesto stupaju nasljednici, odnosno pravni sljedbenici.
- (2) Ako je udio komanditora postao predmet sudskog ili drugog pravnog postupka vezanog za njegov posebni dug, ostali članovi društva nemaju pravo da likvidiraju društvo.
- (3) Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari, a u društvo nije primljen novi komplementar u roku od šest mjeseci od dana istupanja posljednjeg komplementara, komanditori mogu donijeti jednoglasno odluku o promjeni oblika društva u društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako u slučaju iz stava 3 ovog člana komanditori ne donesu odluku o promjeni oblika društva u propisanom roku, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.
- (5) Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, a u roku od tri mjeseca od dana istupanja posljednjeg komanditora nije primljen novi komanditor, komplementari mogu donijeti jednoglasnu odluku o promjeni oblika društva u ortačko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Ako komplementari ne donesu odluku iz stava 5 ovog člana u propisanom roku, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.

Prestanak komanditnog društva

Član 103

Na prestanak komanditnog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o prestanku ortačkog društva.

DIO PETI

AKCIONARSKO DRUŠTVO

Glava I

OPŠTE ODREDBE

Definicija akcionarskog društva

Član 104

Akcionarsko društvo je privredno društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na akcije koje su u vlasništvu jednog ili više članova društva - akcionara.

Karakteristike akcionarskog društva

Član 105

- (1) Akcionarsko društvo je pravno lice koje je svojom imovinom i obavezama odvojeno od akcionara.
- (2) Akcionarsko društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme.
- (3) Minimalni osnivački kapital akcionarskog društva je 25 000 eura.
- (4) Akcionarsko društvo može emitovati akcije za nenovčane uloge, u skladu sa ovim zakonom.

Osnivači akcionarskog društva

Član 106

Akcionarska društva mogu osnivati domaća i strana, fizička ili pravna lica, zaključivanjem ugovora o osnivanju ili odlukom o osnivanju.

Preuzimanje obaveza za društvo

Član 107

- (1) Objavljivanje i registracija, u skladu sa ovim zakonom, imena izvršnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora, kao i objavljivanje imena lica koja su aktima društva izričito ovlašćena da zastupaju društvo, obavezuje društvo i društvo se ne može pozvati na nepravilnosti prilikom njihovog imenovanja u odnosu prema trećim licima, osim kada dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za postojanje takvih nepravilnosti.
- (2) Postupanja organa društva obavezuju društvo, osim kada su takvim postupanjima prekoračena ovlašćenja koja oni imaju, odnosno mogu imati na osnovu ovog zakona.
- (3) Ograničenja ovlašćenja organa društva utvrđena statutom ili odlukama organa ne mogu se isticati prema trećim licima i ako su blagovremeno objavljena.

Jednočlano akcionarsko društvo

Član 108

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice odlukom o osnivanju, odnosno akcionarsko društvo u kojem sve akcije nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) Ako nakon osnivanja sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu, kao i ime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište jedinog akcionara, registruje u CRPS u roku od osam dana od dana kada je ta promjena registrovana u CKDD.
- (3) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlašćenja skupštine akcionarskog društva i dužan je da odluke donosi u pisanoj formi i vodi evidenciju donesenih odluka u knjizi odluka društva.
- (4) Pored odluka iz stava 3 ovog člana, svi ugovori između jedinog člana i društva koje on zastupa takođe se unose u knjige društva.
- (5) Osnivač ili akcionar jednočlanog društva može sam obavljati dužnost izvršnog direktora, odnosno člana organa upravljanja društva ili imenovati drugo lice.

Glava II

OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Način osnivanja akcionarskog društva

Član 109

Akcionarsko društvo može se osnivati sukcesivno i simultano.

Sukcesivno osnivanje akcionarskog društva

Član 110

- (1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:
 - 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju ili donošenjem odluke o osnivanju, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
 - 2) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 3) sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija;
 - 4) upisom i uplatom akcija od strane osnivača;

- 5) pribavljanjem rješenja o uspješnosti osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 6) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, koji potpisuje predsjedavajući osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
 - 7) registracijom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju, osnivači su dužni da otvore račun kod banke registrovane u Crnoj Gori, na koji ulagači uplaćuju novčana sredstva u visini emisione vrijednosti akcija koje se nude na prodaju, na osnovu javnog poziva za upis i uplatu akcija.
 - (3) Ako se u roku koji je određen za upis i uplatu akcija ne upiše i uplati prospektom utvrđeni broj akcija, smatra se da osnivačka emisija akcija nije uspjela, a samim tim ni postupak osnivanja društva.
 - (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, uplaćeni iznosi vraćaju se bez umanjenja licima koja su izvršila uplatu akcija, a osnivači su solidarno i neograničeno odgovorni za povraćaj, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
 - (5) U slučaju uspješne emisije akcija, uplaćena sredstva ostaju na računu iz stava 2 ovog člana do okončanja postupka registracije društva.
 - (6) U slučaju uspješne emisije akcija, osnivačka skupština će se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija, a ako se osnivačka skupština bez opravdanog razloga ne održi u tom roku, lica koja su uplatila akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.
 - (7) Osnivačkoj skupštini akcionara mogu prisustvovati osnivači i lica koja su stekla akcije u postupku javne emisije ili njihovi punomoćnici, a kvorum za njeno održavanje čine vlasnici koji su prisutni lično, preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića, a predstavljaju dvije trećine akcija koje daju pravo glasa.
 - (8) U slučaju da kvorum nije postignut, primjenjuje se odredba člana 142 ovog zakona.
 - (9) Osnivačka skupština, ako ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno, donosi odluke iz svoje nadležnosti prostom većinom glasova akcionara koji su prisutni lično, preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
 - (10) Izuzetno od stava 9 ovog člana, osnivačka skupština dvotrećinskom većinom prisutnih akcionara odlučuje o:
 - 1) izboru organa upravljanja društva i revizora;
 - 2) odobravanju ugovora i drugih obaveza preuzetih u postupku i za potrebe osnivanja društva od strane osnivača i drugih lica;
 - 3) usvajanju statuta društva.
 - (11) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionara primjenjuju se i na osnivačku skupštinu.

Simultano osnivanje akcionarskog društva

Član 111

- (1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:
 - 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju, odnosno donošenjem odluke o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
 - 2) otkupom svih akcija od strane osnivača prilikom osnivanja, bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija;
 - 3) pribavljanjem rješenja o evidentiranju osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 4) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, uz obaveznu ovjeru potpisa predsjedavajućeg osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
 - 5) registracijom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora, odnosno odluke o osnivanju akcionarskog društva, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju kod banke registrovane u Crnoj Gori, na kojem novčana sredstva uplaćena za akcije društva od strane njegovih osnivača ostaje do okončanja postupka registracije društva.
- (3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu akcija, odnosno da unesu nenovčane uloge u roku utvrđenom u osnivačkom aktu.

- (4) Ako jedan ili više osnivača nijesu uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčani ulog u roku utvrđenom osnivačkim aktom, osnivači koji su uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčane uloge mogu izmijeniti ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, pod uslovom da je zbir blagovremeno uplaćenih novčanih iznosa 25 000 eura ili veći.
- (5) Osnivači su dužni da evidentiraju emisiju akcija kod Komisije za tržište kapitala.
- (6) Osnivačka skupština društva ne mora se održati, ako svi osnivači društva potpišu odluku o prihvatanju statuta društva, procjene nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja i revizora društva i druge odluke koje se donose na osnivačkoj skupštini.
- (7) Svi potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (8) Ako se odluka ne donese u skladu sa stavom 6 ovog člana, osnivačka skupština mora se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za uplatu akcija iz osnivačkog akta.

Troškovi osnivanja akcionarskog društva

Član 112

- (1) Osnivačkim aktom društva može se ustanoviti obaveza društva da isplati osnivačima troškove po osnovu osnivanja društva, pod uslovom:
 - 1) da je osnivačkim aktom utvrđen najveći iznos tih troškova;
 - 2) da se isplata troškova vrši iz dijela novčanih sredstava koja su uplaćena preko iznosa minimalnog osnivačkog kapitala i da se iznos troškova osnivanja ne tretira kao ulog osnivača;
 - 3) da osnivači podnesu odgovarajuće dokaze o nastalim troškovima;
 - 4) da osnivačka skupština ne odbije isplatu troškova iz opravdanih razloga.
- (2) Ako je za početak obavljanja djelatnosti potrebna dozvola, odobrenje ili licenca (u daljem tekstu: dozvola) u skladu sa posebnim zakonom, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva koje nastanu u vremenu do izdavanja dozvole, osim za obaveze nastale iz ugovora koji je društvo zaključilo nakon registracije u CRPS i koji će se realizovati nakon dobijanja dozvole za obavljanje djelatnosti.
- (3) Akcionari imaju pravo da zahtijevaju od osnivača nadoknadu troškova od društva za sve obaveze nastale prije registracije u CRPS zbog neispunjavanja obaveza osnivača ili nesavjesnog postupanja osnivača prilikom osnivanja društva.
- (4) Pravo iz stava 3 ovog člana ne zastarijeva i akcionari se ne mogu odreći tog prava.

Osnivački akt

Član 113

- (1) Osnivački akt akcionarskog društva je odluka o osnivanju, kada društvo osniva jedno lice, odnosno ugovor o osnivanju, kada društvo osniva više lica.
- (2) Osnivački akt društva sadrži sljedeće podatke:
 - 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača za strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača za strano pravno lice;
 - 2) naziv društva koje se osniva;
 - 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu (skraćena oznaka "AD");
 - 4) prava i obaveze osnivača, koje su prilikom osnivanja ili dobijanja dozvole za početak obavljanja djelatnosti utvrđene prema osnivaču ili trećem licu koje je učestvovalo u postupku osnivanja društva ili dobijanja dozvole za početak obavljanja djelatnosti;
 - 5) broj akcija koje ima svaki osnivač;
 - 6) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, broj i vrstu akcija dobijenih za uloge i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;
 - 7) nominalnu vrijednost akcija;
 - 8) postupak i rokove za ponudu akcija kod sukcesivnog osnivanja;
 - 9) procijenjene troškove osnivanja i način njihove nadoknade, ako je nadoknada troškova predviđena;
 - 10) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
 - 11) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva; i

12) druga pitanja od značaja za osnivanje društva.

Statut akcionarskog društva

Član 114

- (1) Statut akcionarskog društva (u daljem tekstu: statut) sadrži:
- 1) naziv društva i oznaku da je društvo akcionarsko društvo;
 - 2) sjedište društva;
 - 3) pretežnu i druge djelatnosti društva;
 - 4) iznos osnovnog kapitala utvrđenog kao početni kapital i iznos odobrenog kapitala, ako je utvrđen;
 - 5) način promjene povećanja, odnosno smanjivanja osnovnog kapitala;
 - 6) postupak zamjene jedne klase hartija od vrijednosti drugom;
 - 7) ograničenje za emitovanje obveznica ili zaduživanje po drugom osnovu;
 - 8) posebna prava osnivača i uslove za prenos akcija ako postoje;
 - 9) način i postupak sazivanja i vođenja skupštine akcionara i način glasanja;
 - 10) način imenovanja i razrješenja članova odbora direktora i izvršnog direktora akcionarskog društva, odnosno upravnog i nadzornog odbora akcionarskog društva, njihova prava, obaveze i nadležnosti;
 - 11) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
 - 12) postupak za izmjene i dopune statuta.
- (2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, statut može da sadrži i:
- 1) broj akcija prema klasama;
 - 2) strukturu osnovnog kapitala prema klasama akcija;
 - 3) broj akcija prema svakoj klasi, njihova početna cijena i prava koja daju akcionarima;
 - 4) broj akcija koji je emitovan za nenovčane uloge, zajedno sa vrstom imovine koja sačinjava ulog i imena lica koja su unijela te uloge.

Registracija akcionarskog društva

Član 115

- (1) Akcionarsko društvo registruje se u CRPS na osnovu registracione prijave uz koju se dostavlja:
- 1) osnivački akt društva;
 - 2) statut i poseban akt, ako statut na sadrži podatke iz člana 114 stav 2 ovog zakona;
 - 3) spisak imena članova odbora direktora akcionarskog društva, odnosno nadzornog i upravnog odbora akcionarskog društva i odluke o njihovom imenovanju;
 - 4) imena u slučaju da je došlo do promjene imena, prethodno ime članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, datum i mjesto njihovog rođenja, njihov jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište;
 - 5) izjave članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora o državljanstvu;
 - 6) podatke o zanimanjima članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, kao i podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
 - 7) ime i adresu revizora, ime i adresu izvršnog direktora i sekretara društva, ako postoje u društvu i odluke o imenovanju tih lica;
 - 8) ime i adresu članova revizorskog odbora, ako je formiran u društvu u skladu sa propisima iz oblasti revizije, kao i odluke o njihovom imenovanju;
 - 9) potpisane izjave o prihvataju imenovanja članova odbora direktora i izvršnog direktora akcionarskog društva, odnosno članova nadzornog i upravnog odbora akcionarskog društva, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu;
 - 10) rješenje Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspješnost postupka javne emisije kod sukcesivnog osnivanja akcionarskih društava, odnosno, rješenje Komisije za tržište kapitala o evidentiranju osnivačke emisije akcija, za društvo koje se simultano osniva;
 - 11) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 12) adresa za prijem pošte, ako postoji;
 - 13) podaci o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo sa obimom ovlašćenja za zastupanje (pojedinačno ili kolektivno);

- 14) dokaz o uplati takse za registraciju.
- (2) Registraciona prijava podnosi se u CRPS u skladu sa članom 320 ovog zakona.
- (3) Registracija društva u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (4) Podaci o nazivu i sjedištu društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije akcionarskog društva, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Poništavanje osnivanja akcionarskog društva

Član 116

- (1) Na zahtjev lica koje ima pravni interes, nadležni sud će poništiti osnivanje akcionarskog društva iz sljedećih razloga:
 - 1) ako nijesu ispunjeni uslovi za donošenje i sadržinu osnivačkog akta i statuta društva, utvrđeni ovim zakonom;
 - 2) ako je djelatnost društva koja se navodi u osnivačkom aktu suprotna prinudnim propisima ili javnom poretku;
 - 3) ako osnivačkim aktom ili statutom nije utvrđen naziv društva, iznos osnovnog kapitala ili djelatnost društva;
 - 4) ako nijesu primijenjene odredbe koje se odnose na iznos minimalnog osnovnog kapitala;
 - 5) ako osnivači nijesu pravno i poslovno sposobni.
- (2) Tužba za poništavanje osnivanja akcionarskog društva može se podnijeti u roku od tri godine od dana donošenja rješenja o registraciji društva iz člana 115 stav 3 ovog zakona.
- (3) Nadležni sud je dužan da pravosnažnu presudu kojom je poništeno osnivanje akcionarskog društva, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude, dostavi u CRPS radi registracije i pokretanja postupka sudske likvidacije.
- (4) Poništavanjem osnivanja društva osnivači i akcionari postaju neograničeno solidarno odgovorni za obaveze društva, a zaključeni ugovori i druge obaveze preuzete prije poništavanja ostaju na snazi, ukoliko nije suprotno sa postupkom sudske likvidacije.
- (5) Na odluku iz stava 4 ovog člana prema trećim licima, primjenjuje se odredba člana 120 stav 7 ovog zakona.

Glava III

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Vođenje poslovne evidencije

Član 117

- (1) Akcionarsko društvo u svom sjedištu čuva sljedeću dokumentaciju:
 - 1) ugovor, odnosno odluku o osnivanju;
 - 2) statut društva;
 - 3) finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje revizora društva;
 - 4) knjigu zapisnika koja sadrži:
 - a) zapisnike sa svih sjednica odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, ili tijela koja je formirao odbor direktora, odnosno nadzorni odbor;
 - b) zapisnike sa svih skupština akcionara.
 - 5) računovodstvenu dokumentaciju, koja se vodi u skladu sa zakonom;
 - 6) o uspostavljanju tereta na imovini društva.
- (2) Akcionarsko društvo u svom sjedištu vodi evidenciju o:
 - 1) akcijama, udjelima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;
 - 2) članovima odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora;
 - 3) akcijama društva koje posjeduju članovi organa upravljanja;
 - 4) ugovorima koje su sa društvom zaključili članovi organa upravljanja, odnosno ugovora u kojima oni imaju interes.
- (3) Akcionarsko društvo je dužno da na zahtjev akcionara ili ranijeg akcionara, za period za koji je bio akcionar u društvu, omogućiti uvid u dokumentaciju i evidencije iz stava 1 tač. 1 do 4 i stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.

- (4) Pravo uvida u skladu sa članom 124 stav 1 ovog zakona u dokumentaciju i evidencije iz stava 1 tač. 5 i 6 i stava 2 tačka 4 ovog člana, imaju akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcija.

Poslovna korespondencija društva

Član 118

- (1) Akcionarsko društvo u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima društva, dužno je da navede:
- 1) naziv organa koji je izvršio registraciju u CRPS;
 - 2) broj pod kojim je društvo upisano u CRPS;
 - 3) poreski identifikacioni broj;
 - 4) oznaku oblika obavljanja djelatnosti društva;
 - 5) naziv društva;
 - 6) sjedište društva;
 - 7) napomenu, ako je društvo u postupku likvidacije ili stečajnom postupku;
 - 8) iznos osnovnog kapitala društva, ako poslovna dokumenta sadrže osnovni kapital društva.
- (2) Podatke iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici društva.

Registracija promjena, postupka likvidacije i finansijskih izvještaja

Član 119

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, radi registracije u CRPS, dostavi dokumentaciju i podatke o promjenama koje se odnose na:
- 1) statut i posebni akt, ako statut ne sadrži podatke iz člana 114 stav 2 ovog zakona, odnosno osnivački akt ako se promjene odnose na osnivački akt;
 - 2) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o članovima odbora direktora i izvršnom direktoru, odnosno nadzornog i upravnog odbora;
 - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o revizoru, revizorskom odboru i sekretaru društva, ako postoji u društvu;
 - 4) imenovanje, razrješenje i druge promjene podatka o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo sa obimom ovlašćenja za zastupanje (pojedinačno ili kolektivno);
 - 5) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o licima koja su članovi revizorskog odbora, kada postoji u društvu.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da u roku iz stava 1 ovog člana u slučaju pokretanja postupka likvidacije ili stečaja u CRPS dostavi:
- 1) odluku o pokretanju postupka u slučaju likvidacije ili stečajnog postupka;
 - 2) odluku o imenovanju likvidatora, odnosno stečajnog upravnika, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlašćenjima, osim onih utvrđenih statutom društva ili zakonom;
 - 3) odluku o okončanju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka, uz obavezno navođenje svih pravnih posljedica brisanja društva iz registra.

Objavljivanje podataka

Član 120

- (1) Podaci iz člana 119 ovog zakona objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore", navođenjem dokumentacije na osnovu koje je izvršena registracija u CRPS.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se u roku od 21 dan od dana dostavljanja prijave za registraciju u CRPS.
- (3) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana može se objaviti u „Službenom listu Crne Gore“, u cjelosti ili djelimično ili upućivanjem na dokument koji je registrovan u CRPS.
- (4) Akcionarsko društvo u odnosima sa trećim licima, može se pozivati na podatke iz člana 119 ovog zakona nakon njihove registracije i objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.
- (5) Podaci registrovani u CRPS u skladu sa članom 119 ovog zakona ne obavezuju savjesna treća lica u pogledu transakcija koje su izvršene u roku od 15 dana od dana njihovog objavljivanja na internet stranici CRPS pod uslovom da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
- (6) Podaci iz člana 119 ovog zakona objavljeni u "Službenom listu Crne Gore" i podaci dostavljeni radi registracije u CRPS moraju biti istovjetni, a ukoliko postoji nesaglasnost:

- 1) podaci objavljeni u „Službenom listu Crne Gore" ne mogu se od strane društva isticati kao vjerodostojni u odnosima sa trećim licima koja su se pouzdala u podatke registrovane u CRPS.
 - 2) treća lica u odnosima sa društvom mogu se pozivati na podatke objavljene u "Službenom listu Crne Gore", osim kada društvo može dokazati da su treća lica imala saznanja o podacima koji su registrovani u CRPS.
- (7) Treća lica se u odnosima sa društvom mogu pozivati na sve akte društva i druge podatke za koje nijesu okončani postupci objavljivanja u skladu sa ovim zakonom, osim kada je objavljivanje uslov za pravno dejstvo.
- (8) Pored obaveznog objavljivanja dokumenata i podataka iz stava 1 ovog člana i člana 115 ovog zakona na crnogorskom jeziku, nadležni organ za registraciju dozvoliće i objavljivanje u ovjerenom prevodu na bilo kojem od jezika koji su u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji.
- (9) Ako postoji nedosljednost između dokumenata i podataka objavljenih na crnogorskom jeziku i njihovog prevoda iz stava 8 ovog člana, društvo se protiv trećih lica ne može pozivati na objavljeni prevod, dok se treća lica mogu pozivati na objavljene prevode, osim kada društvo dokaže da su ta lica znala sadržaj verzije koja je objavljena na crnogorskom jeziku.

Glava IV PRAVA I OBAVEZE AKCIONARA

Prava akcionara

Član 121

- (1) Svaki akcionar ima prava koja mu daju akcije u njegovom vlasništvu, s tim da vlasnici iste klase akcija imaju ista prava.
- (2) Prema svim akcionarima postupa se jednako u jednakim okolnostima.
- (3) Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke akcionare donosi se jednoglasno.

Imovinska prava akcionara

Član 122

- (1) Akcionar ima pravo:
 - 1) da učestvuje u raspodjeli dobiti društva u obliku dividende, kada je donijeta odluka o podjeli dobiti akcionarima;
 - 2) da dobije dio preostale imovine društva nakon sprovedenog postupka likvidacije;
 - 3) da dobije besplatno akcije za slučaj povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
 - 4) preče kupovine u postupku nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
 - 5) da raspolaže svojim akcijama u skladu sa zakonom.
- (2) Akcionar iz stava 1 ovog člana ostvaruje i druga imovinska prava u skladu sa zakonom i statutom društva.

Neimovinska prava akcionara

Pravo učešća u radu skupštine akcionara i prava glasa

Član 123

- (1) Akcionar ima pravo da prisustvuje svim skupštinama akcionara i da glasa, osim kada je ovim zakonom ili statutom drukčije određeno.
- (2) Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 158 stav 2 ovog zakona.
- (3) Akcionar koji je direktno zainteresovan za pitanja u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva nema pravo da glasa na skupštini akcionara o tim pitanjima u roku od dvije godine od registracije društva.

Pravo na informisanje

Član 124

- (1) Svakom akcionaru mora se obezbijediti mogućnost uvida u kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena najmanje 20 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara.
- (2) Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu nadležni organ društva, bez nadoknade i toku radnog vremena, stavi na uvid u prostorijama sjedišta društva i omogući kopiranje o trošku akcionara:
 - 1) bilansa stanja, bilansa uspjeha, poreskih prijava i izvještaja o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine;
 - 2) zapisnika sa sjednica skupštine akcionara;
 - 3) spiska lica ovlaštenih za zastupanje akcionarskog društva;
 - 4) spiska članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je svaki član izabran ili imenovan, kao i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima; i
 - 5) drugih dokumenta koje je društvo dužno da dostavi skupštini akcionara na uvid.
- (3) Akcionar kojem nije omogućen uvid i kopiranje iz stava 2 ovog člana, može tužbom tražiti od nadležnog suda da donese odluku kojom će obavezati nadležni organ društva da mu omogući uvid u traženu dokumentaciju, kao i njeno kopiranje.
- (4) Postupak iz stava 3 ovog člana je hitan i sud je dužan da odluku donese u roku od osam dana od dana prijema tužbe.

Pravo na angažovanje eksperta

Član 125

- (1) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala mogu angažovati eksperta koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva o trošku akcionara koji su angažovali eksperta, a ukoliko se ispitivanjem utvrdi nezakonitost ili značajnije nepravilnosti u poslovanju društva, troškove angažovanja eksperta će snositi društvo.
- (2) Ako ekspertu nije omogućeno ispitivanje iz stava 1 ovog člana, akcionari koji su angažovali eksperta imaju pravo da zahtijevaju od nadležnog suda da im se omogući ispitivanje poslovanja iz stava 1 ovog člana.
- (3) Odluku iz stava 2 ovog člana sud je dužan da donese u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da ekspertu iz stava 1 ovog člana omogući uvid u dokumenta i druge akte društva.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, odlukom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, ekspertu se može uskratiti uvid u pojedine akte i dokumenta, ako postoji opravdan razlog da bi uvid u dokumentaciju i akte društva mogao biti iskorišćen suprotno interesima društva ili ako bi time društvu ili njegovom povezanom društvu mogla biti pričinjena znatna šteta, o čemu odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, dostavlja pisano obrazloženje ekspertu u roku od 15 dana od dana kada mu je uskraćen uvid.
- (6) Ako akcionari iz stava 1 ovog člana nijesu zadovoljni odlukom iz stava 5 ovog člana, mogu zahtijevati da nadležni sud donese odluku kojom će omogućiti ekspertu uvid u akte i dokumenta za koje je uskraćen uvid.
- (7) Sud će donijeti odluku iz stava 6 ovog člana u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva i tom odlukom odobriti traženi uvid ukoliko procijeni da time neće ugroziti interese društva ili ih neće ugroziti u mjeri koja bi opravdala uskraćivanje uvida.
- (8) Ekspert iz stava 1 ovog člana dužan je da sačini izvještaj o izvršenom ispitivanju poslovanja društva, koji dostavlja akcionarima društva u roku od tri mjeseca od dana početka ispitivanja.
- (9) Akcionari iz stava 1 ovog člana ne smiju da objave ili saopšte trećim licima akte, odnosno dokumente i podatke iz dokumenata iz stava 4 ovog člana, ako bi se objavljivanjem nanijela štetu društvu, ukoliko zakonom nije drugačije određeno.
- (10) Ako akcionari postupe suprotno stavu 9 ovog člana, odgovorni su za štetu koju pričinje društvu.

Pravo na postavljanje pitanja

Član 126

- (1) Akcionar ima pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od odbora direktora, odnosno nadzornog odbora u pogledu materijala i predloga odluka koji će se razmatrati na skupštini, a predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dužan je da odgovori na postavljeno pitanje potpuno i istinito, na samoj skupštini, u toku rasprave o odgovarajućoj tački dnevnog reda.
- (2) Predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora odgovore na postavljena pitanja prije održavanja skupštine može objaviti na internet stranici društva.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, odgovor se može uskratiti ako bi davanjem odgovora:
 - 1) bila otkrivena poslovna tajna društva ili prekršena druga obaveza zaštite povjerljivosti podatka u posjedu društva;
 - 2) bilo učinjeno krivično djelo.
- (4) Ako je akcionaru uskraćen odgovor na pitanje postavljeno u skladu sa stavom 1 ovog člana, a da je po tački dnevnog reda u vezi sa kojom je postavljeno pitanje donijeta odluka skupštine, akcionar kojem je uskraćen odgovor ima pravo da u roku od osam dana od dana održavanja sjednice skupštine zahtijeva da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da mu dostavi odgovor na postavljeno pitanje.
- (5) Postupak po zahtjevu iz stava 4 ovog člana je hitan, pa je sud dužan da odluku donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Pravo nesaglasnih akcionara na otkup akcija

Član 127

- (1) Akcionar može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj cijeni koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kada je donijeta odluka na skupštini akcionara ili u visini srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku, ako je akcionar na skupštini glasao protiv u slučajevima:
 - 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
 - 2) podjele akcionarskog društva, kada raspodjela akcija društva koja nastaju podjelom nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli;
 - 3) kada se u postupku restrukturiranja, kumulativno vrši srazmjerna zamjena akcija i novčana nadoknada za poništene akcije;
 - 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritetno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
 - 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.
- (2) Akcionar može ostvariti pravo iz stava 1 ovog člana ako do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavi društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo, ako skupština donese odluku sa kojom nije saglasan i podnese pisani zahtjev za otkup akcija društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara.
- (3) Društvo je dužno da akcionaru uplati vrijednost akcija iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva.
- (4) Akcionar može pokrenuti postupak kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati ako:
 - 1) uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj cijeni koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana u kojem je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana;
 - 2) uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara srazmjernom dijelu neto vrijednosti imovine društva na dan kada je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana;
 - 3) društvo u roku iz stava 3 ovog člana nije izvršilo plaćanje nadoknade čiji je iznos nesporan;
 - 4) se prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi zbog izostanka prometa akcijama.
- (5) Sud će utvrditi:
 - 1) prosječnu tržišnu cijenu akcija, u slučaju iz stava 4 tačka 1 ovog člana;
 - 2) neto vrijednost imovine društva, u slučaju iz stava 4 tačka 2 ovog člana;
 - 3) tržišnu vrijednost akcija, u slučaju iz stava 4 tačka 4 ovog člana.

- (6) Odluka suda iz stava 5 ovog člana odnosi se i na druge akcionare koji su u roku iz stava 2 ovog člana podnijeli zahtjev za otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju im je društvo uplatilo.

Glava V **ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZOR AKCIONARSKOG DRUŠTVA**

ODJELJAK A **ORGANIZACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA**

Način upravljanja akcionarskim društvom

Član 128

Upravljanje akcionarskim društvom može biti organizovano kao jednodomno ili dvodomno.

Organi akcionarskog društva kod jednodomnog upravljanja

Član 129

Organi akcionarskog društva kod jednodomnog upravljanja su:

- 1) skupština;
- 2) odbor direktora;
- 3) izvršni direktor.

Organi akcionarskog društva kod dvodomnog upravljanja

Član 130

Organi akcionarskog društva kod dvodomnog upravljanja su:

- 1) skupština;
- 2) nadzorni odbor;
- 3) upravni odbor.

Organi upravljanja akcionarskim društvom

Član 131

Organi upravljanja akcionarskim društvom, u smislu ovog zakona, su organi društva iz člana 129 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, odnosno organi društva iz člana 130 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.

ODJELJAK B **SKUPŠTINA AKCIONARSKOG DRUŠTVA**

Sastav skupštine akcionarskog društva

Član 132

- (1) Skupštinu akcionarskog društva (u daljem tekstu: skupština) čine svi akcionari, nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju.
- (2) Članovi odbora direktora i izvršni direktor u slučaju jednodomnog akcionarskog društva, odnosno članovi nadzornog i upravnog odbora u slučaju dvodomnog akcionarskog društva, po pravilu prisustvuju skupštini akcionarskog društva.
- (3) Izvršni direktor, odnosno predsjednik upravnog odbora akcionarskog društva i sekretar društva, ako je imenovan, obavezno prisustvuju skupštinama akcionara, ukoliko iz opravdanih razloga nijesu spriječeni da prisustvuju skupštini.

Ovlašćenja skupštine

Član 133

- (1) Skupština:
 - 1) donosi statut društva;
 - 2) vrši izmjene i dopune statuta društva;
 - 3) bira članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i imenuje revizora;
 - 4) razrješava članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i revizora koje je izabrala skupština akcionara;

- 5) imenuje i razrješava likvidatora;
 - 6) odlučuje o politici naknada, kao i o visini naknada članovima odbora direktora, odnosno članovima nadzornog i upravnog odbora, na svakoj redovnoj godišnjoj sjednici;
 - 7) usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju društva;
 - 8) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;
 - 9) donosi odluku o raspodjeli dobiti;
 - 10) povećava ili smanjuje osnovni kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
 - 11) donosi odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 12) odobrava procjenu nenovčanih uloga;
 - 13) razmatra pitanja iz nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog odbora koja se odnose na poslovanje društva;
 - 14) odobrava zaključivanje ugovora o kupovini imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, kada isplata prevazilazi jednu desetinu osnovnog kapitala društva utvrđenog statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva;
 - 15) donosi odluke o emisiji obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti;
 - 16) ograniči ili ukine prioriteto pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi;
 - 17) donosi odluku o samostalnom ili zajedničkom osnivanju drugog društva ili odluku kojom ovlašćuje organe upravljanja u društvu da donesu odluku o samostalnom ili zajedničkom osnivanju jednog, više ili neodređenog broja društava;
 - 18) donosi poslovnik o radu; i
 - 19) donosi i druge odluke u skladu sa statutom društva.
- (2) Sastavni dio izvještaja o poslovanju društva iz stava 1 tačka 7 ovog člana je izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva.
 - (3) U izvještaju iz stava 2 ovog člana se navode svi pravni poslovi i transakcije koje je društvo imalo sa svojim matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva, sa izjavom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, da li je društvo pretrpjelo štetu iz tih poslova i transakcija, kao i da li je društvu nadoknađena eventualna šteta koju je imalo iz pravnih poslova i transakcija.
 - (4) Ako šteta društvu nije nadoknađena, članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora odgovaraće za štetu koju su pretrpjeli akcionari, u skladu sa ovim zakonom.
 - (5) Ako politika naknada iz stava 1 tačka 6 ovog člana ne bude usvojena na skupštini akcionara, na sljedećoj skupštini podnosi se revidirani predlog, pri čemu društvo može nastaviti da isplaćuje naknade direktorima:
 - 1) u skladu sa prethodno odobrenom politikom naknada, ili
 - 2) u skladu sa postojećim praksama, ukoliko ne postoji u prethodnom periodu usvojena politika naknada.
 - (6) Politika naknada mora biti jasna i razumljiva, a u slučaju javnih akcionarskih društava obavezno sadrži i sljedeće podatke:
 - 1) objašnjenje o tome na koji način će politika naknada doprinijeti ostvarivanju poslovne strategije društva, dugoročnih ciljeva i održivosti društva;
 - 2) informaciju o fiksnom i varijabilnom dijelu naknade, uključujući sve bonuse i ostale isplate koje se mogu dodijeliti članovima organa upravljanja u bilo kom obliku, sa procentualnim udjelom u njihovim ukupnim primanjima;
 - 3) način utvrđivanja politike naknada uzimajući u obzir zarade i uslove rada zaposlenih u društvu;
 - 4) jasne, sveobuhvatne i raznovrsne kriterijume dodjele varijabilnog dijela naknada;

- 5) metode za vrednovanje finansijskih i nefinansijskih rezultata poslovanja, uključujući, prema potrebi, kriterijume u vezi sa društveno odgovornim poslovanjem, sa obrazloženjem na koji se način primjenom kriterijuma doprinosi ostvarivanju poslovne strategije, dugoročnim interesima i održivosti društva, kao i metode za primjenu kriterijuma;
 - 6) o odlaganjima u isplati naknada i pravu na povraćaj varijabilnog dijela naknade društvu;
 - 7) o vremenu koje mora da prođe prije sticanja vlasništva nad dodijeljenim akcijama, ako se naknada daje i u akcijama društva, kao i dužinu trajanja zabrane otuđenja dodijeljenih akcija nakon sticanja vlasništva gdje zabrane postoje, kao i pojašnjenje o tome kako naknada u akcijama doprinosi ostvarenju ukupnih ciljeva politike naknada;
 - 8) o dužini trajanja ugovora sa članovima organa upravljanja i otkaznim rokovima, kao i o glavnim obilježjima dopunskog penzionog osiguranja ili programa prijevremene penzije, finansijskim i drugim posljedicama njihovog prekida, ako takvi aranžmani postoje u društvu;
 - 9) informacije o procesu donošenja odluka koji se primjenjuje za određivanje, izmjenu i sprovođenje politike naknada, uključujući mjere za izbjegavanje konflikta interesa ili upravljanje njima, te ako postoji u društvu, o položaju i ulozi komisije za naknade;
 - 10) opis i pojašnjenje o bitnim promjenama u slučaju izmjene postojeće politike naknada, kao i pojašnjenje o tome kako su tim promjenama uzeti u obzir stavovi akcionara o politici naknada i izvještaji podnijeti poslije zadnjeg glasanja o politici naknada na skupštini akcionara.
- (7) Usvojena politika naknada objavljuje se na internet stranici društva.

Sjednice skupštine akcionara

Član 134

- (1) Sjednice skupštine akcionara su redovne i vanredne.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da održi redovnu skupštinu jednom godišnje.
- (3) Prva godišnja skupština društva mora se održati u roku od 18 mjeseci od održavanja osnivačke skupštine društva, a nakon toga skupština se saziva obavezno jednom godišnje.

Sazivanje skupštine akcionara

Član 135

- (1) Pravo sazivanja skupštine akcionara ima odbor direktora, odnosno nadzorni odbor i akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala, ukoliko statutom nije predviđeno da akcionari sa manjim dijelom osnovnog kapitala imaju pravo na sazivanje skupštine.
- (2) Po nalogu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, sekretar društva organizuje skupštinu akcionara.
- (3) Akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" pravosnažne odluke kojom je poništena odluka skupštine o spajanju ili podjeli društva, u kojem postojeći organi društva vrše svoju funkciju, u okviru svojih ovlašćenja, osim raspolaganja imovinom.
- (4) Akcionari iz st. 1 i 3 ovog člana upućuju odboru direktora, odnosno nadzornom odboru zahtjev za sazivanje skupštine akcionara, dnevni red skupštine i predloge odluka koje na skupštini treba da se donesu.
- (5) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za sazivanje skupštine akcionara na teret sredstava društva.
- (6) Redovna godišnja skupština akcionara održava se u roku od šest mjeseci od dana završetka svake poslovne godine, osim prve godine od osnivanja društva.

Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara

Član 136

- (1) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (2) Obavještenje se dostavlja putem pošte, osim za društva koja imaju 100 i više akcionara, kod kojih je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan da obavještenje o sazivanju skupštine objavi

dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.

- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži:
- 1) mjesto održavanja skupštine;
 - 2) datum i vrijeme održavanja skupštine;
 - 3) predlog dnevnog reda skupštine sa naznakom tačaka dnevnog reda kojima se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većine koja je potrebna za donošenje te odluke, sa obavještenjem gdje akcionari mogu izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara;
 - 4) adresu internet stranice društva na kojoj će biti dostupne informacije iz st. 1 i 2 ovog člana;
 - 5) uputstvo o pravima i načinu ostvarivanja prava akcionara da učestvuju i glasaju na skupštini, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (4) Društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o sazivanju skupštine akcionara, na dan objavljivanja odnosno slanja obavještenja o održavanju skupštine, u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, kao i način glasanja preko punomoćnika elektronskim putem sa obrascem punomoćja i glasačkog listića.
- (5) Ako iz tehničkih razloga društvo nije u mogućnosti da obrasce iz stava 4 ovog člana objavi na svojoj internet stranici, društvo je dužno da na svojoj internet stranici naznači na koji način se ti obrasci mogu pribaviti u papirnoj formi.

Način određivanja akcionara koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva

Član 137

- (1) Akcionari koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva određuju se na osnovu spiska akcionara iz CKDD, koji je akcionarsko društvo dužno da pribavi dva radna dana prije održavanja sjednice.
- (2) Akcionari koji su na spisku akcionara iz CKDD na dan pribavljanja spiska akcionara mogu učestvovati na skupštini i ostvarivati prava akcionara.
- (3) Društvo je dužno da na skupštini akcionara obavijesti akcionare o datumu na koji je utvrđen spisak akcionara.
- (4) Društvo ima pravo da utvrdi, u skladu sa zakonom, identitet svojih akcionara čijim se akcijama upravlja preko određenog kastodi (vlasničkog) računa, ukoliko akcije kojima se upravlja preko tog računa čine više od 0,5% osnovnog kapitala društva ili daju više od 0,5% glasačkih prava.

Materijali za sjednicu skupštine akcionara

Član 138

- (1) Materijali sa predlozima odluka koji treba da se razmatraju na skupštini akcionara moraju biti dostupni na uvid akcionarima društva u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 20 dana prije održavanja sjednice skupštine akcionara.
- (2) Društvo je dužno da na zahtjev akcionara dostavi obavještenje o sazivanju skupštine i materijale koji će se razmatrati na skupštini sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar.
- (3) Društvo je dužno da snosi troškove objavljivanja i dostavljanja obavještenja o sazivanju skupštine iz člana 136 ovog zakona.

Dnevni red skupštine akcionara

Član 139

- (1) Skupština akcionara ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu, osim ukoliko svi akcionari sa pravom glasa prisustvuju skupštini i jednoglasno prihvate izmjenu dnevnog reda.
- (2) U slučaju izmjene ili proširenja dnevnog reda, akcionari se obavještavaju o izmjenama dnevnog reda na način na koji se obavještavaju o održavanju skupštine akcionara i to najkasnije deset dana prije dana održavanja skupštine.

- (3) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora, odnosno od nadzornog odbora proširenje dnevnog reda skupštine akcionara najkasnije 15 dana prije dana održavanja skupštine akcionara.
- (4) Akcionari iz stava 3 ovog člana imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora, odnosno od nadzornog odbora da pod ranije uvrštenu tačku dnevnog reda uvrsti i njihov predlog odluke.
- (5) Uz pisani zahtjev za proširenje dnevnog reda skupštine akcionara akcionari dostavljaju i predloge odluka koje su predložene kao tačke dnevnog reda.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana odbor direktora, odnosno nadzorni odbor je dužan da proširi dnevni red skupštine.
- (7) Društvo je dužno da bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici predlog proširenog dnevnog reda, sa predloženim odlukama.
- (8) Ako se skupština ne održi, ponovljena skupština se može održati samo po istom dnevnom redu koji je bio predviđen za skupštinu koja nije održana.

Postupanje na skupštini akcionara

Član 140

- (1) Prisustvo akcionara ili njihovih punomoćnika na skupštini akcionara dokazuje se potpisivanjem liste prisutnih na kojoj se iskazuje i broj glasova koje posjeduje svaki akcionar.
- (2) Listu prisutnih potpisuju predsjedavajući skupštine i sekretar društva.
- (3) Skupštinom akcionara predsjedava izvršni direktor, odnosno predsjednik upravnog odbora, ukoliko drugačije ne odluči većina prisutnih ili zastupanih akcionara, a sekretar društva je sekretar sjednice skupštine akcionara.
- (4) U odsustvu sekretara društva, predsjedavajući skupštine akcionara imenuje drugo lice za sekretara sjednice skupštine akcionara.

Zapisnik

Član 141

- (1) Zapisnik sa skupštine akcionara potpisuju predsjedavajući skupštine, sekretar sjednice skupštine akcionara i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština akcionara.
- (2) Kopije punomoćja i glasački listići učesnika na skupštini akcionara koji su glasali unaprijed i na skupštini akcionara, prilažu se uz zapisnik.
- (3) Zapisnik sa skupštine akcionara sačinjava se u roku od 8 dana od dana održavanja skupštine akcionara i obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja skupštine akcionara, imena predsjedavajućeg, sekretara skupštine, članova radnih tijela skupštine ako su bila formirana, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, kao i usvojene odluke na skupštini akcionara.

Kvorum

Član 142

- (1) Kvorum skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju više od polovine ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (2) Ako se na skupštini akcionara ne postigne potreban kvorum, skupština akcionara može se ponovo sazvati sa istim dnevnim redom, s tim da se obavještenje o sazivanju ponovljene skupštine akcionara mora objaviti najmanje dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici, najmanje deset dana prije održavanja ponovljene skupštine akcionara, na kojoj kvorum čine akcionari koji posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (3) Ponovljena skupština akcionara se može održati najkasnije 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj nije postignut kvorum.
- (4) Ako se na ponovljenoj skupštini akcionara ne postigne kvorum treća skupština akcionara se može sazvati na način i u rokovima kao ponovljena skupština akcionara, s tim da se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština akcionara donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene.

- (5) Ukoliko je za donošenje odluke potrebna saglasnost akcionara koji posjeduju akcije određene klase, odluka se može donijeti od strane tih akcionara, samo ako sjednici prisustvuju akcionari koji posjeduju više od polovine akcija te klase.

Donošenje odluka

Član 143

- (1) Nakon glasanja po svakoj pojedinačnoj odluci, predsjedavajući sjednice obavještava skupštinu o glasanju "za" ili "protiv" prisutnih akcionara koji imaju pravo glasa na skupštini, kao i o glasanju akcionara koji su to uradili pisanim putem.
- (2) Na zahtjev akcionara predsjedavajući sjednice dužan je da na samoj sjednici utvrdi tačan broj glasova za donošenje ili protiv donošenja pojedine odluke.
- (3) Društvo je dužno da u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na svojoj internet stranici objavi tačne rezultate glasanja o pojedinačnim odlukama.
- (4) Društvo utvrđuje formu i sadržaj glasačkog listića kojim se glasa u odsustvu, koji mora biti dostupan akcionarima u papirnoj i elektronskoj formi.
- (5) Društvo ne može poništiti glasanje akcionara koji je to uradio pisanim putem, a nije koristio formu propisanog glasačkog listića, ako se iz glasanja može utvrditi identitet akcionara i kako je taj akcionar glasao po pojedinim pitanjima.
- (6) Glasanje putem glasačkih listića je obavezno kada se biraju članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora i ako to zahtijevaju akcionari ili njihovi punomoćnici koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava na skupštini.
- (7) Skupština donosi odluku većinom glasova prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke zahtijeva druga većina.
- (8) Glasački listić obavezno sadrži podatke o nazivu društva, datumu i mjestu održavanja skupštine akcionara društva, pitanja o kojima se glasa, ime, odnosno naziv akcionara, broj glasova akcionara, mogućnost glasanja "za" ili "protiv" po svakom pitanju o kome se glasa, a ako se glasa o članovima odbora direktora odnosno članovima nadzornog odbora ime svakog kandidata o kome se glasa.
- (9) Glasački listić mora da sadrži i uputstvo o načinu glasanja i o uslovima za proglašenje glasanja važećim, odnosno nevažećim.
- (10) Prisutni ili zastupljeni akcionari koji nemaju pravo glasa po nekoj tački dnevnog reda prilikom odlučivanja na skupštini akcionara računaju se prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka.

Sporazum akcionara o glasanju

Član 144

- (1) Sporazum akcionara o glasanju je ugovor/sporazum između određenog broja akcionara društva sa ciljem da se unaprijed odredi kako da glasaju po osnovu svojih akcija, na određeni način i o određenim pitanjima na skupštini akcionara, bilo da je zaključen uz podršku organa društva, udruženja akcionara ili samoorganizovanjem akcionara.
- (2) Sporazum iz stava 1 ovog člana obavezuje samo akcionare koji su ga potpisali.
- (3) Sporazum o glasanju može se zaključiti za jednu skupštinu i ponovljenu sjednicu skupštine ili za određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet godina.
- (4) Kada je sporazumom postignut dogovor o glasanju, akcionari prisustvuju sjednici skupštine da bi glasali kako je dogovoreno ili imenuju zajedničkog punomoćnika sa ovjerenim punomoćjem u skladu sa zakonom.
- (5) Ako je sporazum zaključen za duži vremenski period, u sporazumu se predviđa način postizanja dogovora, odnosno usaglašavanja akcionara unaprijed o glasanju za predstojeće skupštine, kao i rješavanje mogućih sporova izabranom arbitražom ili određivanjem trećeg lica.
- (6) Primjerak sporazuma o glasanju se predaje društvu radi upisa u evidenciju, a ako se radi o društvu čije se akcije prodaju na organizovanom tržištu, sporazum se dostavlja i Komisiji za tržište kapitala.

Učešće na skupštini elektronskim putem

Član 145

- (1) U radu skupštine može se učestvovati i elektronskim putem na sljedeći način:
 - 1) prenosom skupštine direktno;
 - 2) dvosmjernom komunikacijom kojom se omogućava akcionarima da se obrate skupštini sa druge lokacije;
 - 3) glasanjem elektronskim putem, prije ili u toku održavanja sjednice.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana društvo može izvršiti identifikaciju akcionara i provjeru sigurnosti elektronske komunikacije neophodne za učešće akcionara u radu skupštine elektronskim putem.
- (3) Ako prilikom elektronske komunikacije iz stava 1 ovog člana dođe do smetnji u vezama, predsjedavajući je dužan da prekine sjednicu i nastavi je nakon otklanjanja smetnji.
- (4) U slučaju glasanja elektronskim putem prije ili u toku održavanja sjednice skupštine, licu koje je glasalo poslaće se istog dana elektronska potvrda o prijemu elektronske poruke kojom se vrši glasanje.

Punomoćje za glasanje

Član 146

- (1) Akcionar ima pravo da opunomoći drugo lice da glasa kao njegov punomoćnik na skupštini ili da obavlja druge pravne radnje.
- (2) Punomoćje mora biti ovjereno, a potpisi na punomoćju ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (3) Punomoćnik je dužan da jedan primjerak punomoćja dostavi licu odgovornom za evidenciju punomoćja neposredno prije održavanja skupštine, radi evidentiranja punomoćja u listu prisutnih ili zastupanih akcionara na skupštini.
- (4) Punomoćnik više akcionara na skupštini akcionara može biti jedno fizičko ili pravno lice.
- (5) Ako nije izričito navedeno u punomoćju da je dato za jednu sjednicu i ponovljene sjednice skupštine, smatra se da je punomoćje dato za sve sjednice skupštine koje se održavaju do trenutka opoziva punomoćja.
- (6) Punomoćnik je dužan da postupa u skladu sa datim uputstvom u punomoćju, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik će glasati savjesno, po svom nahođenju i u najboljem interesu akcionara koji je dao punomoćje.
- (7) Glasanje punomoćnika obavezuje akcionara kao da je sam glasao.
- (8) Punomoćje može biti u svakom trenutku opozvano, a smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar kasnije da drugo punomoćje ili lično glasa na sjednici skupštine akcionara.
- (9) Punomoćnik ima pravo na postavljanje pitanja u skladu sa članom 124 ovog zakona.

Davanje punomoćja elektronskim putem

Član 147

- (1) Akcionarsko društvo će prihvatiti punomoćje dato u elektronskoj formi.
- (2) Punomoćje iz stava 1 ovog člana može se dostaviti elektronskim putem i mora biti potpisano elektronskim potpisom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.

Ograničenja za imenovanje punomoćnika

Član 148

- (1) Punomoćnik iz člana 146 ovog zakona može biti svako poslovno sposobno lice.
- (2) U akcionarskom društvu punomoćnik ne može biti kontrolni akcionar i revizor društva.

Vanredna skupština

Član 149

Vanredna skupština saziva se ako:

- 1) akcionari koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava dostave pisani zahtjev za održavanje skupštine;
- 2) odbor direktora, odnosno članovi nadzornog odbora ili akcionari predlože da se:
 - a) promijeni djelatnost društva;
 - b) promijeni osnovni kapital društva;

- c) promijeni revizor prije isteka roka na koji je izabran;
 - d) promijeni član odbora direktora, odnosno član nadzornog odbora prije isteka njegovog mandata.
- 3) su veliki gubici društva ili da se odobri društvu da kupi sopstvene akcije;
 - 4) se odobrava reorganizacija, spajanje, dobrovoljna likvidacija ili podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka društva;
 - 5) to zahtijeva revizor koji je podnio ostavku;
 - 6) prestane članstvo članu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
 - 7) odbor direktora, odnosno nadzorni odbor smatra da određeno pitanje treba razmotriti na vanrednoj skupštini akcionara.

Objavljivanje odluka skupštine akcionara

Član 150

- (1) Akcionarsko društvo u roku od tri dana od dana završetka skupštine akcionara, na svojoj internet stranici objavljuje donijete odluke i rezultate glasanja po svim tačkama dnevnog reda.
- (2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju da budu dostupne na internet stranici društva najmanje 30 dana od dana njihovog objavljivanja.
- (3) Akcionarsko društvo koje ne postupi u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da svakom akcionaru na njegov zahtjev dostavi informacije iz stava 2 ovog člana, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Ako akcionarsko društvo ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva može u roku od 30 dana tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da dostavi predmetne informacije.

Način sazivanja i održavanja vanredne skupštine

Član 151

- (1) Vanredna skupština akcionara saziva se i održava u skladu sa čl. 135 do 143 ovog zakona, s tim da obavještenje o sazivanju vanredne skupštine sadrži i predlog odluka koje treba razmotriti na toj skupštini.
- (2) Sekretar društva, u ime odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, dostavlja obavještenje o sazivanju vanredne skupštine akcionara, u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom i statutom, a najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Kada se neto imovina društva smanji za polovinu ili manje od polovine vrijednosti osnovnog kapitala društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor saziva vanrednu skupštinu društva u roku od 14 dana od dana saznanja za tu činjenicu od strane člana odbora direktora, odnosno člana nadzornog odbora.
- (4) U slučaju iz stava 3, vanredna skupština će se održati u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o sazivanju skupštine, a predložene odluke ne mogu se donijeti, ako nijesu navedene kao posebna tačka u pozivu za sazivanje skupštine.
- (5) Ako se saziva ponovljena skupština, akcionari moraju biti o tome obaviješteni najkasnije deset dana prije dana održavanja skupštine.
- (6) Vanredna skupština akcionara može biti sazvana bez pridržavanja navedenih rokova, uz uslov da se svi akcionari sa pravom glasa ili njihovi punomoćnici saglase sa tim.

Sazivanje skupštine akcionarskog društva od strane suda

Član 152

- (1) Nadležni sud će donijeti odluku o sazivanju skupštine akcionara ili vanredne skupštine akcionara, ako:
 - 1) skupština nije održana u roku od šest mjeseci od završetka poslovne godine, a akcionar je o tome obavijestio nadležni sud;
 - 2) se lice koje ima pravo da zahtijeva sazivanje skupštine obratilo nadležnom sudu, jer je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odbio njegov zahtjev ili po njegovom zahtjevu nije u propisanom roku zakazao sjednicu skupštine;
 - 3) povjerioci društva to zahtijevaju od suda zbog nesazivanja vanredne skupštine u slučajevima iz člana 149 ovog zakona.

- (2) Odluku iz stava 1 ovog člana sprovodi odbor direktora, odnosno nadzorni odbor na teret sredstava akcionarskog društva, a žalba na odluku suda ne zadržava njeno izvršenje.
- (3) Ako odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ne postupi po nalogu suda, akcionar koji je predložio održavanje skupštine ima pravo da sazove skupštinu na teret sredstava akcionarskog društva, u skladu sa čl. 135 do 143 ovog zakona.

Ništavost odluka skupštine akcionara

Član 153

- (1) Ništavost odluke skupštine akcionara može isticati tužbom ili na bilo koji drugi način svako lice koje za to ima pravni interes.
- (2) Nadležni sud utvrdiće ništavost odluke skupštine akcionara kada:
 - 1) je odluka donijeta na skupštini koja nije sazvana na način propisan članom 135 stav 1, članom 136, članom 137 st. 1, 2 i 3 i članom 138 ovog zakona, osim ako su za tu odluku glasali svi akcionari;
 - 2) odluka nije unijeta u zapisnik u skladu sa članom 141 stav 3 ovog zakona;
 - 3) odluka nije u skladu sa propisima kojima se isključivo ili pretežno štite interesi povjerilaca društva;
 - 4) odluka nije u skladu sa propisima kojima se štiti javni interes i moral društva.
- (3) Nakon upisa odluke skupštine akcionara u CRPS, ne može se utvrditi ništavost iz razloga propisanih u stavu 2 tačka 2 ovog člana.
- (4) Ako je odluka skupštine ništava iz razloga navedenih u stavu 2, tač. 1, 3 i 4 ovog člana, na ništavost se ne može pozivati po isteku roka od tri godine od dana njenog upisa u CRPS.
- (5) Ako je tužbu za utvrđivanje ništavosti odluke skupštine podnio zakonski zastupnik društva, radi opravdane zaštite interesa akcionara i društva, nadležni sud može sam postaviti zastupnika društva u postupku po toj tužbi.
- (6) Za zastupnika društva iz stava 5 ovog člana, ukoliko ocijeni da je to u najboljem interesu društva, nadležni sud može odrediti i neko od lica predloženih u tužbi za utvrđivanje ništavosti odluke.
- (7) Na osnovu tužbe iz stava 5 ovog člana, ukoliko ustanovi mogućnost nastupanja štete po društvo i savjesna treća lica osnovom izvršenja osporene odluke, nadležni sud će:
 - 1) odrediti privremenu mjeru zabrane izvršenja, odnosno registracije osporene odluke;
 - 2) naložiti nadležnom organu za registraciju da izvrši zabilježbu spora, u skladu sa pravilima o registraciji.
- (8) Ako je u vrijeme isticanja roka iz stava 4 ovog člana u toku spor povodom tužbe za utvrđivanje ništavosti odluke, rok se produžava do pravosnažne odluke po tužbi.
- (9) Postupak po tužbi iz stava 5 ovog člana je hitan.

Pobijanje odluka skupštine akcionara

Član 154

- (1) Protiv odluke skupštine akcionara, akcionari društva koji nijesu glasali za nju, članovi odbora direktora, članovi nadzornog organa, članovi upravnog odbora ili izvršni direktor mogu podnijeti tužbu za pobijanje nadležnom sudu, ako je:
 - 1) odluka suprotna ovom zakonu ili statutu društva;
 - 2) akcionar koji je glasanjem za pobijanu odluku pokušao da za sebe ili za nekog drugog pribavi korist na štetu društva ili drugih akcionara, osim ukoliko se pobijanom odlukom drugim akcionarima obezbjeđuje odgovarajuća naknada štete.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana može se podnijeti nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana kada je lice koje podnosi tužbu saznalo ili moglo saznati za tu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.
- (3) Ne može se pobijati odluka skupštine, ako je skupština donijela novu odluku kojom se zamjenjuje pobijena odluka.
- (4) Odlukom suda o poništavanju odluke skupštine poništavaju se i pravne posljedice koje je odluka već proizvela, osim kada je povraćaj u pređašnje stanje nemoguć ili bi izazvao prekomjerne poteškoće za savjesna treća lica, pod uslovom da savjesna treća lica zadržavaju pravo na naknadu štete od društva i lica koja su odgovorna za poništavanje.

- (5) Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.
- (6) U postupku po tužbi iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe iz člana 153 st. 5 i 6 ovog zakona.

ODJELJAK C ODBOR DIREKTORA

Članovi i sastav odbora direktora

Član 155

- (1) Odbor direktora ima najmanje tri člana.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odbor direktora javnog akcionarskog društva ima najmanje pet članova.
- (3) Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva i mora biti neparan.
- (4) Odbor direktora mora imati najmanje jednu trećinu nezavisnih članova, a odbor direktora javnog akcionarskog društva mora imati najmanje dvije petine nezavisnih članova.
- (5) Članovi odbora direktora upisuju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Nezavisni članovi odbora direktora

Član 156

- (1) Nezavisni član odbora direktora (u daljem tekstu: nezavisni direktor) je lice koje nije srodnik u pravoj liniji, srodnik u pobočnoj liniji, zaključno sa drugim stepenom srodstva, bračni i vanbračni supružnik ostalih članova organa upravljanja društva, odnosno akcionara koji imaju značajno ili većinsko učešće u osnovnom kapitalu i lice koje u periodu od najmanje dvije godine prije izbora za člana odbora direktora nije:
 - 1) bilo većinski vlasnik, vlasnik sa značajnim učešćem u osnovnom kapitalu, član organa upravljanja, osim organa u koji se bira, prokurista, lice zaposleno u društvu u sastav čijeg organa se bira ili u drugom društvu koje je povezano sa tim društvom, u smislu ovog zakona;
 - 2) primilo ili potraživalo od društva organa u čije organe se bira, ili od društava koja su povezana sa tim društvom, u smislu ovog zakona, naknadu čija je ukupna vrijednost veća od 10% godišnjih prihoda tog lica.
- (2) U obračun iz stava 1 tačka 2 ovog člana, ne ulaze naknade primljene po osnovu članstva u odboru direktora u društvima iz stava 1 tačka 2 ovog člana.
- (3) Nezavisnom direktoru prestaje mandat prestankom ispunjavanja uslova iz stava 1 ovog člana.

Uslovi za izbor člana odbora direktora

Član 157

- (1) Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno fizičko lice.
- (2) Član odbora direktora ne može biti:
 - 1) lice koje je osuđeno za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i službene dužnosti, u roku od tri godine od dana pravosnažnosti presude, s tim da se u taj period ne uračunava vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora;
 - 2) revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja društva;
 - 3) lice kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti koja čini pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok traje ta zabrana;
 - 4) izvršni direktor društva, osim u slučaju jednočlanog društva.
- (3) Statutom društva mogu se utvrditi i drugi uslovi za izbor člana odbora direktora.

Izbor članova odbora direktora

Član 158

- (1) Članove odbora direktora bira skupština akcionara.
- (2) Prilikom izbora članova odbora direktora, svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak broju članova odbora direktora, koji je utvrđen statutom društva.

- (3) Akcionar ili punomoćnik akcionara može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih rasporediti na više kandidata.
- (4) Pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora imaju akcionar, odnosno akcionari, koji zajedno imaju najmanje 5% osnovnog kapitala.
- (5) Glasanje za članove odbora direktora je uspješno, ako:
 - 1) su svi članovi odbora direktora izabrani u istom krugu glasanja;
 - 2) su nezavisni direktori zastupljeni u istom ili većem procentu od procenta utvrđenog članom 155 ovog zakona;
 - 3) je svaki od izabranih kandidata za člana odbora direktora dobio više glasova od bilo kojeg kandidata koji nije izabran.
- (2) Ako nijesu ispunjeni uslovi iz stava 5 ovog člana, glasanje za izbor članova odbora direktora će se ponoviti najviše dva puta na istoj sjednici skupštine, s tim da prije ponovnog glasanja, predlagači iz stava 4 ovog člana prije ponovljenog glasanja mogu izmijeniti svoje predloge, u skladu sa poslovníkom o radu skupštine.

Mandat članova odbora direktora

Član 159

- (1) Članovi odbora direktora biraju se na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (2) Ako statutom ili odlukom skupštine o imenovanju članova odbora direktora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici skupštine društva.
- (3) Po isteku mandata, član odbora direktora može biti ponovo imenovan.

Učešće u dobiti članova odbora direktora

Član 160

- (1) Članovi odbora direktora mogu imati pravo na dio dobiti društva.
- (2) Članovima odbora direktora koji imaju pravo na dio dobiti tekuće godine, njihov se udio obračunava prema toj dobiti umanjenoj za nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i za iznose koji se uplaćuju u rezerve društva.
- (3) U javnim akcionarskim društvima naknade iz stava 2 ovog člana, posebno se iskazuju u okviru godišnjih finansijskih izvještaja društva.

Nadležnosti odbora direktora

Član 161

- (1) Odbor direktora:
 - 1) upravlja društvom i daje smjernice izvršnom direktoru u pogledu vođenja poslova društva;
 - 2) donosi odluku o unutrašnjoj organizaciji društva i akt o sistematizaciji;
 - 3) imenuje izvršnog direktora i sekretara društva, prema potrebi;
 - 4) utvrđuje poslovnu strategiju u skladu sa smjernicama skupštine;
 - 5) vrši nadzor nad poslovanjem društva;
 - 6) utvrđuje računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 7) imenuje lica zadužena za sprovođenje interne revizije u društvu, na predlog revizorskog odbora, ako je formiran u društvu;
 - 8) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
 - 9) utvrđuje iznose dividendi koji u skladu sa ovim zakonom, statutom i odlukom skupštine pripadaju pojedinim klasama akcionara, kao i način i postupak njihove isplate;
 - 10) izvršava odluke skupštine;
 - 11) predlaže politiku naknada članovima organa upravljanja;
 - 12) daje i opoziva prokuru;
 - 13) usvaja tromjesečne izvještaje izvršnog direktora o poslovanju društva;
 - 14) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Odbor direktora ne može prenositi poslove iz svoje nadležnosti na druga lica, osim u slučajevima utvrđenim statutom društva.

Obaveza izvještavanja skupštine

Član 162

Odbor direktora na redovnoj sjednici skupštine podnosi izvještaje o:

- 1) računovodstvu i finansijskom stanju javnog akcionarskog društva i sa njim povezanih društava, ako ih ima;
- 2) usklađenosti poslovanja društva sa zakonom i drugim propisima;
- 3) kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora društva u odnosu na društvo, ako su finansijski izvještaji društva bili predmet revizije;
- 4) ugovorima zaključenim između društva i direktora, kao i sa licima koja su sa njima povezana, u smislu ovog zakona;
- 5) sticanju sopstvenih akcija društva;
- 6) rezultatima poslovanja društva, kao i ukupnoj finansijskoj poziciji u kojoj se društvo nalazi, sa opisom glavnih rizika kojima je društvo izloženo, uključujući i sve važnije poslovne događaje koji su se pojavili po isteku poslovne godine;
- 7) očekivanom razvoju društva u budućnosti.

Predsjednik odbora direktora

Član 163

- (1) Predsjednik odbora direktora bira se iz reda članova odbora direktora.
- (2) Predsjednik odbora direktora zaključuje ugovor o radu sa izvršnim direktorom i sa sekretarom društva.
- (3) Predsjednik odbora direktora saziva i predsjedava sjednicama odbora direktora, predlaže dnevni red i odgovoran je za vođenje zapisnika sa sjednica odbora.
- (4) Odbor direktora može da razriješi i izabere novog predsjednika odbora direktora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga.
- (5) Predsjednik odbora direktora registruje se u CRPS.

Način rada odbora direktora

Član 164

- (1) Odbor direktora donosi poslovnik o svom radu.
- (2) Sjednicu odbora direktora može da zakaže predsjednik odbora direktora lično ili na zahtjev člana odbora direktora.
- (3) Ako predsjednik odbora direktora ne sazove sjednicu odbora direktora na zahtjev iz stava 2 ovog člana, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, sjednicu odbora direktora može sazvati bilo koji član.
- (4) Član odbora direktora koji sazove sjednicu u skladu sa stavom 3 ovog člana, u zahtjevu navodi razloge za sazivanje sjednice i predlaže dnevni red.
- (5) U slučaju odsutnosti predsjednika odbora, svaki od članova odbora direktora može sazvati sjednicu odbora, a većinom glasova prisutnih članova bira se jedan od njih za predsjedavajućeg na početku sjednice.
- (6) Sjednica odbora direktora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine članova, a odluke se donose ako najmanje polovina prisutnih članova odbora direktora glasa za njih.
- (7) Članovi odbora direktora imaju jednako pravo glasa, a u slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika odbora direktora, odnosno predsjedavajućeg je odlučujući.
- (8) Član odbora direktora nema pravo glasa kada odbor odlučuje o njegovoj odgovornosti ili radu u društvu.
- (9) Sjednice odbora direktora mogu se održati i elektronskim putem, telefonom, telegrafom, telefaksom ili upotrebom drugih sredstava audio-vizuelne komunikacije, ako statutom ili poslovníkom o radu odbora direktora nije drukčije propisano.

Odgovornost članova odbora direktora

Član 165

- (1) Članovi odbora direktora odgovaraju za štetu koju pričine društvu.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi odbora direktora nijesu odgovorni za štetu društvu koja nastane kao rezultat sprovođenja odluka skupštine društva.

- (3) Ako se u postupku za naknadu štete utvrdi da je za štetu odgovorno više članova odbora direktora, članovi koji su odgovorni solidarno odgovaraju za pričinjenu štetu.
- (4) Ako šteta nastane kao posljedica odluke odbora direktora, za štetu odgovaraju članovi odbora direktora koji su za tu odluku glasali.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, član odbora direktora koji nije prisustvovao sjednici odbora direktora na kojoj je odluka donijeta, i za tu odluku nije glasao na drugi način, odgovoran je za nastalu štetu, ako u roku od osam dana od dana saznanju za njeno donošenje nije istakao pisani prigovor na tu odluku.

Komisije odbora direktora

Član 166

- (1) Za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz nadležnosti odbora direktora, odbor direktora može obrazovati komisije: za imenovanje, politiku naknada i druge komisije.
- (2) Članovi komisija mogu biti članovi organa upravljanja i druga fizička lica koja imaju odgovarajuća znanja i radna iskustva od značaja za rad komisije.
- (3) Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti odbora direktora.
- (4) Komisije su dužne da o svom radu redovno izvještavaju odbor direktora, u skladu sa odlukom o njihovom formiranju.

Sastav komisija

Član 167

- (1) Komisije imaju neparan broj članova i najmanje tri člana.
- (2) Jedan član komisija mora da bude nezavisni direktor.

Način odlučivanja komisija

Član 168

- (1) Komisije mogu da odlučuju kada u glasanju učestvuje većina od ukupnog broja članova.
- (2) U slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika komisije je odlučujući.

Komisija za imenovanja

Član 169

Komisija za imenovanja:

- 1) priprema predlog kandidata za izvršnog direktora, sa mišljenjem i preporukom za imenovanje;
- 2) daje mišljenje za predložene kandidate za članove organa upravljanja, kada se to zahtijeva od nje;
- 3) najmanje jednom godišnje sačinjava izvještaj o primjerenosti sastava i broja članova organa upravljanja i daje mišljenje;
- 4) daje mišljenje na kadrovsku politiku društva prilikom izbora rukovodećih lica u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa kadrovskom politikom društva koje joj povjeri odbor direktora.

Komisija za naknade

Član 170

Komisija za naknade:

- 1) priprema nacrt odluke o politici naknada organa upravljanja društva;
- 2) daje predlog o iznosu i strukturi naknade za svakog člana organa upravljanja i drugih organa društva;
- 3) daje preporuke organima upravljanja o iznosu i strukturi naknada licima na rukovodećim mjestima u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa politikom naknada društva koje joj povjeri odbor direktora.

Prestanak članstva u odboru direktora

Član 171

- (1) Mandat člana odbora direktora prestaje:

- 1) istekom perioda na koji je imenovan;
 - 2) kada prestane da ispunjava uslove za članstvo u odboru direktora iz člana 157 ovog zakona;
 - 3) podnošenjem ostavke;
 - 4) razrješenjem od strane skupštine akcionara.
- (2) Član odbora direktora može podnijeti ostavku u pisanoj formi prije isteka svog mandata, na način što o tome obavijesti odbor direktora 15 dana prije održavanja sjednice odbora direktora.
 - (3) Ostavka iz stava 2 ovog člana proizvodi pravno dejstvo danom podnošenja, osim ako u njoj nije naveden drugi datum.
 - (4) Odluku o razrješenju člana odbora direktora, skupština društva može donijeti u bilo koje vrijeme, bez navođenja posebnog razloga za razrješenje.
 - (5) Ako se odlukom o razrješenju iz stava 4 ovog člana prekida radni odnos, to lice stiče pravo na isplatu otpremnine u skladu sa propisima o radu, ako ugovorom nije drugačije određeno.
 - (6) Prestanak članstva u odboru direktora registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana prestanka članstva.
 - (7) U slučaju prestanka članstva u odboru direktora u jednom od slučajeva iz stava 1 ovog člana, bira se novi odbor direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka članstva u odboru direktora.

ODJELJAK D IZVRŠNI DIREKTOR

Imenovanje izvršnog direktora Član 172

- (1) Izvršnog direktora imenuje odbor direktora društva.
- (2) Za izvršnog direktora može se imenovati lice koje ispunjava uslove utvrđene statutom društva i članom 157 ovog zakona.
- (3) Izvršni direktor ne može biti član odbora direktora, osim u slučaju jednočlanog društva.

Nadležnosti izvršnog direktora Član 173

- (1) Izvršni direktor:
 - 1) predstavlja i zastupa društvo;
 - 2) zaključuje ugovore u ime društva;
 - 3) organizuje i vodi poslove društva;
 - 4) upravlja imovinom društva;
 - 5) izvršava odluke odbora direktora;
 - 6) odlučuje o raspolaganju finansijskim sredstvima društva;
 - 7) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih u vezi sa radom;
 - 8) podnosi tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju društva i druge izvještaje;
 - 9) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom društva.
- (2) Izvršni direktor obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.
- (3) Izvršni direktor ne može izdavati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (4) Ugovor o zasnivanju radnog odnosa izvršnog direktora u društvu zaključuje se između predsjednika odbora direktora i izvršnog direktora, na period do isteka mandata.
- (5) Zaradu i druge naknade za rad izvršnog direktora određuje odbor direktora, u skladu sa politikom naknada.

Prestanak mandata izvršnog direktora Član 174

- (1) Mandat izvršnog direktora prestaje istekom perioda na koji je imenovan, u skladu sa ugovorom zaključenim sa predsjednikom odbora direktora.
- (2) Mandat izvršnog direktora prestaje i u slučaju prestanka ispunjavanja uslova za imenovanje utvrđenih ovim zakonom.

- (3) Odbor direktora može razriješiti izvršnog direktora i prije isteka mandata, bez navođenja razloga, u kom slučaju izvršni direktor može tražiti isplatu otpremnine u skladu sa ugovorom zaključenim sa predsjednikom odbora direktora.
- (4) Izvršni direktor može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata, na način da o tome obavijesti odbor direktora najmanje 15 dana prije podnošenja ostavke.
- (5) Ostavka proizvodi dejstvo u odnosu na društvo danom podnošenja, osim ako u ostavci nije naveden kasniji datum.
- (6) Prestanak mandata izvršnog direktora u slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana sticanja uslova za registraciju.
- (7) U slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana, odbor direktora imenuje vršioca dužnosti izvršnog direktora do imenovanja novog izvršnog direktora, u skladu sa ovim zakonom.
- (8) Ako odbor direktora nije imenovao vršioca dužnosti izvršnog direktora, izvršni direktor kojem je prestao mandat nastavlja sa radom do imenovanja novog izvršnog direktora ili privremenog zastupnika.
- (9) Odbor direktora je dužan da imenuje novog izvršnog direktora, u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS.
- (10) Nadležni organ za registraciju je dužan da evidentira ostavku izvršnog direktora.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 175

- (1) Ako novi izvršni direktor ne bude imenovan u slučajevima iz člana 174 ovog zakona u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS, izvršni direktor, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti od nadležnog suda da postavi privremenog zastupnika sa svim pravima i obavezama izvršnog direktora.
- (2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana sudu može predložiti lice koje će biti postavljeno za privremenog zastupnika, ali sud nije vezan tim predlogom.
- (3) Privremeni zastupnik društva mora ispunjavati uslove iz člana 172 ovog zakona.
- (4) Sud je dužan da odluku po zahtjevu za određivanje privremenog zastupnika donese najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

ODJELJAK E NADZORNI ODBOR

Članovi nadzornog odbora

Član 176

- (1) Nadzorni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadzorni odbor javnog akcionarskog društva ima najmanje pet članova.
- (3) Broj članova nadzornog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- (4) Članovi nadzornog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za članove nadzornog odbora

Član 177

- (1) Za članove nadzornog odbora mogu se imenovati lica koja ispunjavaju uslove iz člana 157 ovog zakona.
- (2) Članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica u radnom odnosu u društvu, članovi upravnog odbora društva, kao ni prokuristi društva.

Nezavisni član nadzornog odbora

Član 178

- (1) Akcionarsko društvo mora imati najmanje trećinu nezavisnih članova nadzornog odbora, a u nadzornom odboru javnog akcionarskog društva nezavisni direktori moraju predstavljati najmanje dvije petine članova.
- (2) Za nezavisnog člana nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 156 ovog zakona.

Izbor i mandat članova nadzornog odbora

Član 179

- (1) Članove nadzornog odbora bira skupština.
- (2) Kandidate za članove nadzornog odbora mogu predlagati akcionari koji zajedno imaju najmanje 5% osnovnog kapitala.
- (3) Izbor članova nadzornog odbora vrši se u skladu sa članom 158 ovog zakona.
- (4) Na mandat članova i prestanak članstva u nadzornom odboru primjenjuju se odredbe čl. 159 i 171 ovog zakona.

Naknada za rad članovima nadzornog odbora

Član 180

Članovi nadzornog odbora imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 6 ovog zakona.

Nadležnosti nadzornog odbora

Član 181

- (1) Nadzorni odbor:
 - 1) utvrđuje poslovnu strategiju društva i prati njeno ostvarivanje;
 - 2) daje smjernice za rad upravnom odboru, ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 3) imenuje članove i predsjednika upravnog odbora, kao i sekretara društva, ako postoji u društvu;
 - 4) usvaja izvještaje upravnog odbora o poslovanju društva, utvrđuje finansijske izvještaje društva i podnosi skupštini na usvajanje;
 - 5) daje i opoziva prokuru;
 - 6) imenuje internog revizora društva;
 - 7) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda;
 - 8) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija, u skladu ovim zakonom;
 - 9) predlaže skupštini politiku naknada organima upravljanja;
 - 10) bira predsjednika nadzornog odbora;
 - 11) podnosi izvještaje skupštini u skladu sa članom 162 ovog zakona;
 - 12) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Nadzorni odbor ne može prenijeti poslove iz svoje nadležnosti, ako statutom nije drugačije propisano.

Predsjednik nadzornog odbora

Član 182

- (1) Na izbor predsjednika nadzornog odbora primjenjuje se odredba člana 163 ovog zakona.
- (2) Predsjednik nadzornog odbora zaključuje ugovor o radu sa predsjednikom upravnog odbora i sekretarom društva.

Rad nadzornog odbora i odgovornost članova

Član 183

- (1) Nadzorni odbor donosi poslovnik o radu.
- (2) Na rad i odgovornost nadzornog odbora primjenjuju se odredbe čl. 164 i 168 ovog zakona.

Komisije nadzornog odbora

Član 184

Nadzorni odbor može formirati komisije za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svoje nadležnosti (komisija za imenovanje, komisija za politiku naknada i druge komisije).

ODJELJAK F
UPRAVNI ODBOR

Sastav upravnog odbora
Član 185

- (1) Upravni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Broj članova upravnog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- (3) Članovi upravnog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za članove upravnog odbora
Član 186

- (1) Za člana upravnog odbora može se imenovati lice koje ispunjava uslove iz člana 157 ovog zakona.
- (2) Članovi upravnog odbora ne mogu biti lica koja su članovi nadzornog odbora društva.

Imenovanje i mandat članova upravnog odbora
Član 187

- (1) Članove upravnog odbora imenuje nadzorni odbor, u skladu sa statutom društva.
- (2) Članovi upravnog odbora imenuju se na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (3) Ako statutom ili odlukom nadzornog odbora o imenovanju članova upravnog odbora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat traje jednu godinu.
- (4) Po isteku mandata, član upravnog odbora može biti ponovo imenovan.

Naknada za rad članovima upravnog odbora
Član 188

- (1) Članovi upravnog odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad.
- (2) Naknade za rad članova upravnog odbora određuju se u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 6 ovog zakona.

Nadležnost upravnog odbora
Član 189

- (1) Upravni odbor:
 - 1) vodi poslove društva;
 - 2) utvrđuje unutrašnju organizaciju društva, uz saglasnost nadzornog odbora;
 - 3) vrši nadzor nad vođenjem poslovnih knjiga društva i sačinjavanjem finansijskih izvještaja društva;
 - 4) predlaže dnevni red za sjednice skupštine društva nadzornom odboru;
 - 5) obračunava visinu, odnosno iznos dividendi, određuje dan, postupak i način njihove isplate, u skladu sa odlukama skupštine društva;
 - 6) izvršava odluke skupštine i odluke nadzornog odbora;
 - 7) podnosi nadzornom odboru tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju društva;
 - 8) vrši druge poslove i donosi odluke u skladu sa ovim zakonom, statutom, odlukama skupštine i nadzornog odbora.
- (2) Nadležnosti upravnog odbora ne mogu se prenijeti na nadzorni odbor društva.

Prestanak članstva u upravnom odboru
Član 190

Na prestanak članstva u upravnom odboru shodno se primjenjuju odredbe člana 171 ovog zakona.

Predsjednik upravnog odbora
Član 191

- (1) Predsjednik upravnog odbora zastupa društvo i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine, odnosno nadzornog odbora društva.

- (2) Predsjednika upravnog odbora imenuje nadzorni odbor.
- (3) Predsjednik upravnog odbora koordinira rad ostalih članova upravnog odbora, organizuje i vodi poslove društva, saziva i predsjedava sjednicama upravnog odbora, predlaže dnevni red, odgovara za vođenje zapisnika sa sjednica odbora i obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.
- (4) Predsjednik upravnog odbora dužan je da obezbijedi zakonitost rada društva, poštuje smjernice i izvršava odluke i naloge nadzornog i upravnog odbora u vezi sa upravljanjem imovinom i unutrašnjom organizacijom društva, odnosno poslovanjem društva.
- (5) Predsjednik upravnog odbora ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (6) Radni odnos predsjednika upravnog odbora zasniva se na osnovu ugovora koji se zaključuje sa predsjednikom nadzornog odbora društva, na period do isteka mandata.
- (7) Predsjednika upravnog odbora može razriješiti nadzorni odbor, s tim da mu ne prestaje članstvo u upravnom odboru.
- (8) Prestanak mandata registruje se u CRPS u roku od 15 dana od dana prestanka, a predsjednik upravnog odbora kojem je prestao mandat nastavlja sa radom do imenovanja novog predsjednika upravnog odbora ili privremenog zastupnika.
- (9) Nadzorni odbor je dužan da imenuje novog predsjednika upravnog odbora, u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata predsjedniku upravnog odbora u CRPS.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 192

- (1) Ako predsjednik upravnog odbora ne bude imenovan i registrovan u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata iz člana 191 stav 8 ovog zakona, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti od nadležnog suda da postavi privremenog zastupnika društva sa svim pravima i obavezama predsjednika upravnog odbora.
- (2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana može predložiti lice koje će biti postavljeno za privremenog zastupnika, ali sud nije vezan tim predlogom.
- (3) Privremeni zastupnik društva mora ispunjavati uslove za imenovanje iz člana 186 ovog zakona.
- (4) Sud je dužan da odluku po zahtjevu za određivanje privremenog zastupnika donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Način rada upravnog odbora

Član 193

Na način rada upravnog odbora i odgovornost članova upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe čl. 164 i 165 ovog zakona.

ODJELJAK G SEKRETAR DRUŠTVA

Imenovanje i mandat sekretara društva

Član 194

- (1) Akcionarsko društvo može imati sekretara društva kojeg imenuje odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
- (2) Organi društva iz stava 1 ovog člana utvrđuju sekretaru društva visinu zarade, odnosno naknade, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sekretar ne mora biti zaposlen u društvu.

Nadležnost sekretara društva

Član 195

Ako statutom ili odlukom o imenovanju sekretara društva nije drugačije utvrđeno, sekretar društva:

- 1) priprema sjednice skupštine i vodi zapisnike;
- 2) priprema materijal za sjednice odbora direktora, upravnog odbora i nadzornog odbora i vodi zapisnik;

- 3) čuva dokumentaciju, zapisnike i odluke sa sjednica iz tač. 1 i 2 ovog stava;
- 4) daje na uvid akte i dokumenta akcionarima društva i vodi neposrednu komunikaciju sa akcionarima u ime društva.

ODJELJAK H REVIZOR

Revizija finansijskog izvještaja

Član 196

- (1) Revizija finansijskog izvještaja društva vrši se po završetku finansijske godine, prije održavanja redovne skupštine, u skladu sa zakonom.
- (2) Reviziju izvještaja iz stava 1 ovog člana vrši nezavisni revizor, koji ispunjava uslove utvrđene zakonom.

Imenovanje revizora

Član 197

- (1) Revizora imenuje skupština akcionara, na rok utvrđen statutom, koji ne može biti duži od jedne godine.
- (2) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da predlažu kandidata za revizora društva.

Prava, obaveze i odgovornost revizora

Član 198

- (1) Revizor prilikom vršenja revizije ima pravo uvida u sve poslovne knjige društva u vrijeme koje je dogovoreno i ima pravo da traži od članova odbora direktora, odnosno članova nadzornog i upravnog odbora, izvršnog direktora i drugih zaposlenih u društvu, objašnjenja i podatke koji su neophodni za sačinjavanje revizorskog izvještaja.
- (2) Revizor ima pravo da prisustvuje skupštini i daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem datim u revizorskom izvještaju.
- (3) Na godišnjoj skupštini čita se izvod iz revizorskog izvještaja koji je dostupan na uvid svim akcionarima na toj skupštini.

Raskid ugovora sa revizorom od strane društva

Član 199

- (1) Odlukom skupštine, koja se donosi većinom glasova, revizor se može razriješiti prije isteka roka na koji je imenovan.
- (2) Odluka o razrješenju dostavlja se radi registracije u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke o raskidanju ugovora sa revizorom.

Raskid ugovora sa društvom od strane revizora

Član 200

- (1) Revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora, koje sadrži izjavu da se ugovor raskida iz razloga o kojima se ne moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci društva.
- (2) Revizor je dužan da u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja o raskidu ugovora društvu, dostavi kopiju obavještenja radi registracije u CRPS.
- (3) Ako obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja.
- (4) Ako obavještenje sadrži izjavu o okolnostima o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, revizor može zahtijevati sazivanje skupštine akcionara da bi obrazložio te okolnosti, radi informisanja povjerilaca i akcionara.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, odbor direktora odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove skupštinu u roku od 28 dana od dana prijema obavještenja o raskidu ugovora.

- (6) Revizor može pripremiti pisani izvještaj za skupštinu, koji se razmatra na skupštini iz stava 5 ovog člana, odnosno na prvoj sljedećoj skupštini.

Zabrana uticaja na rad revizora

Član 201

Društvo ne smije uticati na rad revizora prilikom vršenja revizije.

Glava VI

KAPITAL AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

AKCIJE

Pojam akcija

Član 202

- (1) Akcija je hartija od vrijednosti koja predstavlja vlasnički udio u emitentu.
- (2) Akcije se emituju, stižu, i prenose u dematerijalizovanom obliku i registruju u registru hartija od vrijednosti CKDD, u skladu sa zakonom kojim je uređeno tržište kapitala.
- (3) Akcija se ne može dijeliti.
- (4) Ako je akcija u vlasništvu više lica, svi vlasnici smatraju se kao jedan akcionar, a prava iz akcije vrši jedan od suvlasnika, uz saglasnost ostalih vlasnika.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, vlasnici akcije solidarno i neograničeno odgovaraju za obaveze koje imaju kao akcionari.
- (6) Nominalna, kao i tržišna vrijednost akcije izražava se u eurima.
- (7) Akcije akcionarskog društva emituju se na ime i moraju se evidentirati kod Komisije za tržište kapitala i registrovati u CKDD.
- (8) Akcije društva u stečaju mogu se sticati.
- (9) Akcije se klasifikuju prema pravima koje daju na osnovu zakona, statuta ili odluke društva donijete u postupku njihove emisije.

Nominalna vrijednost akcije

Član 203

- (1) Društvo može emitovati akcije sa ili bez nominalne vrijednosti.
- (2) Nominalna vrijednost akcije je vrijednost koja je utvrđena odlukom o emisiji akcija.
- (3) Sve akcije iste klase imaju istu nominalnu vrijednost.
- (4) Ako društvo emituje akcije bez nominalne vrijednosti, sve akcije društva moraju biti bez nominalne vrijednosti.
- (5) Društvo ne može emitovati akcije ispod nominalne vrijednosti, a ako akcije nemaju nominalnu vrijednost, akcije se ne mogu emitovati ispod računovodstvene vrijednosti.

Pravo preče kupovine akcija

Član 204

- (1) Kada se kapital povećava novčanim ulozima, akcije moraju biti ponuđene po osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima, srazmjerno broju akcija koje posjeduju.
- (2) Akcionarima iz stava 1 ovog člana smatraju se samo oni akcionari koji su imali taj status na dan donošenja odluke o povećanju kapitala.
- (3) Ako akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije, gube pravo preče kupovine i to pravo se ne prenosi na kupca akcija.
- (4) Ako u društvu ima nekoliko klasa akcija ili drugih vlasničkih hartija od vrijednosti, prava drugih klasa akcija moraju biti zastupljena na način da im se ponude akcije kojima će se održati proporcionalno učešće u kapitalu društva.
- (5) Odluka o pravu preče kupovine može se donijeti samo na skupštini akcionara, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, većinom prisutnih ili zastupanih akcionara sa pravom glasa.

- (6) Uslovi ponude akcija na osnovu prava preče kupovine, uključujući period u kojem se ovo pravo mora iskoristiti, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore" i najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju u Crnoj Gori u vremenskom razmaku od najmanje pet, a najviše deset dana između objavljivanja.
- (7) Pravo preče kupovine mora se koristiti u roku od najmanje 30 dana od dana objavljivanja ponude ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, u zavisnosti koji od ta dva dana je kasniji u vremenu.
- (8) Pravo preče kupovine ne može se koristiti nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana.
- (9) Pravo preče kupovine može se izmijeniti ili ukinuti samo odlukom skupštine akcionara, donijetoj u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 16 ovog zakona.
- (10) U slučaju iz stava 9 ovog člana, Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor skupštini akcionara dostavlja pisani izvještaj sa razlozima za ograničavanje ili ukidanje prava preče kupovine i objašnjenjem predložene početne cijene akcija.
- (11) Odluka iz stava 9 ovog člana radi registracije u CRPS, dostavlja se u roku od sedam dana od dana donošenja.

Vrste akcija

Član 205

Akcionarsko društvo može emitovati obične i povlašćene akcije, zavisno od prava koja se daju vlasnicima akcija.

Obične akcije

Član 206

- (1) Obične akcije su akcije koje imaocu daju prava iz čl. 122 i 123 ovog zakona, kao i druga prava propisana ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Obične akcije ne mogu se pretvoriti u povlašćene akcije ili druge hartije od vrijednosti.

Povlašćene akcije

Član 207

- (1) Povlašćene akcije su akcije koje daju:
 - 1) pravo na isplatu dividende u unaprijed određenom novčanom iznosu ili procentu od nominalne vrijednosti povlašćene akcije, koji se isplaćuje prije isplate dividende vlasnicima običnih akcija;
 - 2) pravo prvenstva prilikom raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije, odnosno stečaja društva u odnosu na vlasnike običnih akcija;
 - 3) imovinska i neimovinska prava iz čl. 122, 123 i 208 ovog zakona;
 - 4) druga prava propisana ovim zakonom, statutom društva ili odlukom o njihovoj emisiji.
- (2) Povlašćene akcije mogu biti kumulativne ili nekumulativne.
- (3) Vlasnik kumulativne povlašćene akcije ima pravo na dividendu utvrđenu za tu akciju, a ako dobit nije ostvarena ili nije dovoljna za plaćanje iznosa dividendi, neisplaćeni dio isplaćuje se tokom narednih poslovnih godina kada dobit bude dovoljna za isplatu.
- (4) Kod nekumulativne povlašćene akcije neisplaćena dividenda ne može se prenijeti kao obaveza društva, odnosno pravo akcionara u narednu poslovnu godinu.
- (5) Povlašćene akcije mogu biti pretvorene u obične, s tim da je, prije pretvaranja povlašćenih akcija u obične akcije, društvo dužno da izmiri sve dospelje obaveze prema vlasnicima povlašćenih akcija.
- (6) Ukupna nominalna vrijednost emitovanih povlašćenih akcija ne može biti veća od 50% osnovnog kapitala društva.

Pravo vlasnika povlašćenih akcija

Član 208

- (1) Akcionari koji su vlasnici povlašćenih akcija imaju pravo učešća u radu skupštine, bez prava glasa.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, akcionari sa povlašćenim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na skupštini u okviru svoje klase akcija o:

- 1) povećanju ili smanjenju ukupnog broja akcija te klase;
 - 2) izmjeni bilo kog povlašćenog prava koje daju akcije te klase;
 - 3) podjeli ili spajanju akcija te klase, odnosno njihovoj zamjeni za akcije druge klase;
 - 4) emisiji nove klase akcija koje daju veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase ili izmjeni prava iz akcija druge klase tako da daju jednaka ili veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase;
 - 5) ograničenju ili isključenju postojećeg prava glasa iz akcija te klase, ako je to pravo utvrđeno statutom u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- (3) Statutom akcionarskog društva može se propisati da akcionari sa povlašćenim akcijama imaju pravo glasa zajedno sa akcionarima koji imaju obične akcije, ako dividenda koja im pripada po odluci skupštine nije isplaćena, do isplate te dividende, srazmjerno učešću povlašćenih akcija u osnovnom kapitalu društva.

ODJELJAK B OBVEZNICE

Definicija obveznice

Član 209

- (1) Obveznica akcionarskog društva je hartija od vrijednosti sa fiksnim prihodom, koja daje pravo vlasniku na kamatu i ostala prava utvrđena emisijom obveznice ili ugovorom o otkupu obveznice.
- (2) Vlasniku obveznice se isplaćuje iznos glavnice koji je jednak ugovorenoj vrijednosti na dan dospeljeća.
- (3) Odluka o emisiji obveznica donosi se na skupštini akcionara većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara ili od strane odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, osim za zamjenjive obveznice, ako je to predviđeno statutom.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice na ugovoreni datum, s tim da se odlukom o emitovanju obveznica može ustanoviti i pravo društva na otkup prije dospeljeća.

Zamjenjive obveznice

Član 210

- (1) Zamjenjiva obveznica je obveznica koja se može zamijeniti za akciju društva.
- (2) Odluka o emitovanju zamjenjivih obveznica donosi se na skupštini akcionara kojoj prisustvuje dvije trećine akcionara lično ili zastupanih preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.
- (3) Odlukom iz stava 2 ovog člana obavezno se utvrđuje broj akcija koje se dodjeljuju po osnovu svake zamjenjive obveznice.
- (4) Akcionari imaju pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica srazmjerno broju akcija koje posjeduju u društvu.
- (5) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica iz stava 4 ovog člana može se vršiti u periodu koji ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja predloga za emisiju zamjenjivih obveznica ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (6) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 16 ovog zakona.
- (7) Prije donošenja odluke iz stava 6 ovog člana, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja skupštini pisanu izjavu koja sadrži razloge ograničavanja ili ukidanja prava preče kupovine zamjenjivih obveznica.
- (8) Odluka iz stava 2 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (9) Odredbe st. 1 do 8 ovog člana primjenjuju se na emitovanje i drugih hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

ODJELJAK C POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Način povećanja kapitala

Član 211

Osnovni kapital akcionarskog društva može se povećati:

- 1) dodatnim ulozima postojećih ili novih akcionara;
- 2) konverzijom potraživanja i zamjenljivih hartija od vrijednosti u akcije;
- 3) iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva;
- 4) statusnom promjenom.

Povećanje osnovnog kapitala dodatnim ulozima

Član 212

- (1) Društvo može povećati osnovni kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima emituje nove akcije.
- (2) U slučaju povećanja osnovnog kapitala nenovčanim ulozima, procjena vrijednosti kapitala vrši se u skladu sa članom 58 ovog zakona.

Konverzija zamjenjivih hartija od vrijednosti u akcije

Član 213

- (1) Ako je društvo emitovalo zamjenjive obveznice, osnovni kapital društva može se uvećati emisijom novih akcija, za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i na druge hartije od vrijednosti, zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Povećanje osnovnog kapitala iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti

Član 214

- (1) Osnovni kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, ako to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak.
- (2) Akcije koje se emituju u skladu sa stavom 1 ovog člana dijele se akcionarima koji su bili akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva.
- (3) Društvo može povećati osnovni kapital iz neraspoređene dobiti i rezervi koje preostanu nakon pokrića gubitka.

Uslovi za povećanje osnovnog kapitala

Član 215

- (1) Osnovni kapital društva može se povećati na osnovu odluke o novoj emisiji akcija, ako skupštini prisustvuju akcionari ili njihovi zastupnici koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija.
- (2) Odluka o povećanju osnovnog kapitala posebno se donosi za svaku klasu akcija, radi zaštite prava akcionara.

Registracija i objavljivanje povećanja osnovnog kapitala

Član 216

- (1) Ako se donese odluka o povećanju osnovnog kapitala iz člana 215 ovog zakona, moraju se izvršiti izmjene statuta koje se registruju se u CRPS, nakon upisa i uplate akcija, u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspješnost emisije.
- (2) Osnovni kapital se smatra povećanim danom registracije izmjena statuta u CRPS.

Visina odobrenog povećanja osnovnog kapitala

Član 217

- (1) Statutom društva ili odlukom skupštine, koja je donijeta dvotrećinskom većinom prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, može se ovlastiti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor da donese odluku o emisiji akcija.
- (2) Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja osnovnog kapitala i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o odobrenom povećanju osnovnog kapitala, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara.

- (3) Odobrenje za povećanje kapitala može se produžiti odlukom skupštine akcionara, više puta na period do pet godina po svakom odobrenju.
- (4) Visina odobrenog povećanja kapitala mora biti manja od visine dijela osnovnog kapitala koji čine emitovane obične akcije.

Podjela dividendi u obliku akcija

Član 218

- (1) Ako društvo vrši isplatu dividendi u obliku akcija, akcionari imaju pravo da dobiju te akcije besplatno, a njihov broj mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.
- (2) Akcije emitovane u slučaju iz stava 1 ovog člana nose ista prava kao i ostale akcije te klase.

ODJELJAK D SMANJIVANJE OSNOVNOG KAPITALA

Način smanjivanja kapitala

Član 219

Osnovni kapital akcionarskog društva može se smanjiti:

- 1) povlačenjem i poništavanjem akcija;
- 2) smanjivanjem nominalne vrijednosti akcija.

Donošenje odluke o smanjivanju osnovnog kapitala

Član 220

- (1) Osnovni kapital društva može se smanjiti odlukom skupštine akcionara za koju su glasali akcionari koji predstavljaju dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili putem zastupnika, odnosno preko glasačkih listića.
- (2) Ako je društvo emitovalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara donosi se posebno za svaku klasu akcija radi zaštite prava akcionara.
- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjivanja osnovnog kapitala, kao i način na koji će se izvršiti smanjivanje osnovnog kapitala.
- (4) Odluka skupštine akcionara o smanjivanju osnovnog kapitala dostavlja se u CRPS radi registracije, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.
- (5) Osnovni kapital se smatra smanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS.
- (6) Odluka o smanjivanju osnovnog kapitala objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Zaštita povjerilaca

Član 221

- (1) Društvo je dužno da nakon donošenja odluke o smanjivanju osnovnog kapitala, pisanim putem obavijesti svakog povjerioca koji je poznat društvu, a čije pojedinačno potraživanje iznosi najmanje 10 000 eura na dan objavljivanja odluke.
- (2) Povjerioci čija su potraživanja, nezavisno od dana dospeljeća, nastala do dana objavljivanja odluke o smanjivanju osnovnog kapitala društva, mogu pisanim putem tražiti od društva obezbjeđenje potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu Crne Gore", uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (3) Povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako povjeriocima iz st. 2 i 3 ovog člana na osnovu zahtjeva nije dato obezbjeđenje, odnosno nijesu isplaćena potraživanja, povjerioci mogu tražiti od nadležnog suda da donese odluku o obezbjeđivanju, odnosno isplati potraživanja, ukoliko dokažu da je izmirenje potraživanja ugroženo smanjivanjem osnovnog kapitala.
- (5) Društvo ne može isplatiti sredstva akcionarima dok se povjerioci ne izmire ili dok nadležni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.

Obezbjeđenje povjerilaca

Član 222

- (1) Društvo nije dužno da da obezbjeđenje za svoje obaveze prema povjeriocima, ako su njegova potraživanja već u potpunosti i na pouzdani način obezbijeđena.

- (2) Društvo nije dužno da obezbjeđenje za svoje obaveze prema povjeriocima, ako ukupna potraživanja povjerilaca nakon smanjivanja osnovnog kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača.
- (3) Društvo nije dužno da obezbjeđenje povjeriocima kada je svrha smanjivanja osnovnog kapitala pokrivanje gubitka i u slučaju smanjivanja osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva.

Smanjivanje osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva

Član 223

- (1) Neto imovina društva ne mijenja se u slučaju smanjivanja osnovnog kapitala kojim se:
 - 1) stvaraju ili povećavaju rezerve za pokrivanje budućih gubitaka društva ili za povećanje osnovnog kapitala iz neto imovine društva;
 - 2) pokrivaju gubici.
- (2) Rezerve iz stava 1 tačka 1 ovog člana, nakon smanjivanja osnovnog kapitala ne mogu biti veće od 10% vrijednosti osnovnog kapitala.
- (3) Smanjivanje osnovnog kapitala društva iz stava 1 tačka 2 ovog člana, može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i rezervama koje se mogu koristiti za te namjene i u iznosu koji ne može biti veći od iznosa gubitaka koji se pokrivaju.
- (4) Zaštita povjerilaca prilikom smanjivanja osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva obezbjeđuje se u skladu sa članom 221 ovog zakona.

Najveći iznos smanjivanja osnovnog kapitala

Član 224

Osnovni kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog osnivačkog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

ODJELJAK E SOPSTVENE AKCIJE

Način sticanja sopstvenih akcija

Član 225

- (1) Sopstvene akcije su akcije koje akcionarsko društvo stekne od svojih akcionara.
- (2) Društvo ne može upisivati sopstvene akcije.
- (3) Akcije društva ne može upisivati njegovo kontrolisano društvo ni treće lice koje postupa u svoje ime, a za račun kontrolisanog društva.
- (4) Ako je akcije društva upisalo treće lice koje djeluje u svoje ime, a za račun društva, smatraće se da je to lice upisalo akcije za svoj račun.
- (5) Ako je kontrolisano društvo steklo akcije kontrolnog društva prije uspostavljanja kontrole, nakon uspostavljanja kontrole ove akcije se neće smatrati sopstvenim akcijama, u smislu ovog zakona.
- (6) U slučaju iz stava 4 ovog člana, akcije prestaju da daju pravo glasa i uzimaju se u obzir prilikom određivanja uslova iz člana 226 stav 1 tačka 2.
- (7) Akcionari koji osnivaju društvo, a u slučaju povećanja osnovnog kapitala članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora, odgovorni su za uplatu, odnosno unos uloga za akcije koje nijesu upisane u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

Uslovi za sticanje sopstvenih akcija

Član 226

- (1) Društvo može sticati sopstvene akcije neposredno ili preko trećeg lica koje akcije stiže u svoje ime, a za račun društva, ako:
 - 1) je skupština donijela odluku za sticanje sopstvenih akcija kojom je dala odobrenje za sticanje sopstvenih akcija;
 - 2) sticanjem sopstvenih akcija neto imovina društva neće biti manja od uplaćenog osnovnog kapitala uvećanog za rezerve koje je društvo u obavezi da održava u skladu sa zakonom ili statutom, ako takve rezerve postoje, osim rezervi koje su statutom utvrđene za sticanje sopstvenih akcija;

- 3) akcije koje društvo stekne, kupi i posjeduje, kao i akcije koje kupi neko lice u vlastito ime, ali za račun društva, uključujući i ranije stečene akcije, ne mogu prelaziti 10% osnovnog kapitala društva;
 - 4) su akcije koje društvo stiče u cjelini uplaćene.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužni su da nakon svakog sticanja sopstvenih akcija provjeri da li su ispunjeni uslovi iz stava 1 tačka 2 ovog člana i o tome sačini pisani izvještaj.

Sadržina odluke o sticanju sopstvenih akcija

Član 227

Odluka o sticanju sopstvenih akcija obavezno sadrži:

- 1) maksimalan broj akcija koje se mogu kupiti;
- 2) minimalnu i maksimalnu cijenu akcija koja se može platiti;
- 3) rok za kupovinu sopstvenih akcija koji ne može biti duži od dvije godine.

Sticanje sopstvenih akcija bez odluke skupštine akcionara

Član 228

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija društva, ako je sticanje sopstvenih akcija utvrđeno statutom i ako je neophodno radi zaštite od štete po društvo, s tim da stečene akcije ne mogu prelaziti 10% osnovnog kapitala društva.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionara društva, podnese izvještaj o razlozima sticanja sopstvenih akcija društva, o broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija, njihovom učešću u ukupnom osnovnom kapitalu društva i cijeni po kojoj su akcije otkupljene.

Izuzeće za sticanje sopstvenih akcija

Član 229

Odredbe člana 226 ovog zakona ne primjenjuju se na sopstvene akcije koje su stečene:

- 1) izvršavanjem odluke skupštine akcionara o smanjenju osnovnog kapitala;
- 2) na osnovu univerzalnog pravnog sljedbeništva;
- 3) besteretno ili komisiono od strane banke ili druge finansijske institucije;
- 4) izvršavanjem zakonskih obaveza ili sudske odluke kojom se nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara, posebno u slučajevima spajanja, promjene djelatnosti ili oblika društva, prenosom registrovanog sjedišta društva u inostranstvo ili uvođenjem ograničenja za prenos akcija;
- 5) od strane manjinskih akcionara povezanih društava kao posljedica prava koje oni koriste;
- 6) u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate;
- 7) od strane investicionih fondova.

Otuđenje sopstvenih akcija

Član 230

- (1) Sopstvene akcije koje je društvo steklo u skladu sa članom 226 ovog zakona, moraju biti otuđene u roku od godinu dana od dana sticanja.
- (2) Sopstvene akcije koje društvo stekne u skladu sa članom 229 tač. 2 do 7 ovog zakona, čija je nominalna vrijednost veća od 10% osnovnog kapitala, moraju biti otuđene u roku od tri godine od dana sticanja, tako da ukupna vrijednost stečenih sopstvenih akcija društva ne bude veća od 10% osnovnog kapitala.
- (3) Društvo je dužno da sopstvene akcije koje nije otuđilo u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, poništi u roku od tri dana od dana isteka roka iz stava 1 ovog člana, bez odluke skupštine društva i u roku od tri dana od dana poništavanja obavijesti Komisiju za tržište kapitala i CKDD o poništenju sopstvenih akcija.
- (4) Ako bi poništavanjem akcija iz stava 3 ovog člana neto imovina društva bila manja od osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom, društvo je dužno da izvrši poništavanje akcija smanjivanjem osnovnog kapitala društva u skladu sa ovim zakonom.

- (5) Odluku iz stava 3 ovog člana donosi odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.

Status sopstvenih akcija

Član 231

Društvo koje posjeduje sopstvene akcije, za vrijeme njihovog posjedovanja:

- 1) nominalna vrijednost tih akcija, odnosno računovodstvena vrijednost kod akcija bez nominalne vrijednosti može ostati uključena u osnovni kapital ili se isključiti iz osnovnog kapitala, s tim što se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima;
- 2) sopstvene akcije ne daju pravo glasa i ne računaju se u kvorum skupštine;
- 3) sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja.

Izveštavanje o sopstvenim akcijama

Član 232

Društvo koje je tokom godine steklo ili raspolagalo sopstvenim akcijama, dužno je da u finansijskom izvještaju za tu poslovnu godinu iskaže:

- 1) razloge sticanja sopstvenih akcija u toku finansijske godine;
- 2) podatke o broju i nominalnoj vrijednosti, odnosno računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, otkupljenih i prodatih sopstvenih akcija u toku godine i njihovo učešće u ukupnom broju akcija društva;
- 3) iznos sredstava koje je društvo dalo za kupovinu, odnosno dobilo po osnovu prodaje sopstvenih akcija.

Pružanje finansijske pomoći za sticanje akcija društva

Član 233

- (1) Društvo ne smije, direktno ili indirektno, davati zajmove, garancije ili obezbjeđivati drugu vrstu finansijske podrške licu koje namjerava da kupi akcije tog društva.
- (2) Zabrane davanja zajmova, garancija ili obezbjeđenje druge finansijske podrške od strane društva iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na finansijske organizacije i sticanje akcija u cilju davanja tih akcija zaposlenima u društvu.

Registracija sopstvenih akcija i zabrana uzimanja u zalogu

Član 234

- (1) Društvo je dužno da registruje sopstvene akcije u CRPS u roku od 15 dana od dana saldiranja promjene vlasništva u CKDD.
- (2) Akcionarsko društvo ne može uzeti u zalog sopstvene akcije.

ODJELJAK F

STICANJE IMOVINE OD OSNIVAČA ILI AKCIONARA

Uslovi za sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva

Član 235

- (1) Za sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva u roku od dvije godine od dana registracije društva, a za koje je predloženo plaćanje iznosa većeg od jedne desetine osnovnog kapitala, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) sticanje mora biti ispitano na način propisan članom 58 ovog zakona;
 - 2) izvještaj procjenjivača dostavlja se skupštini akcionara, a skupština akcionara odlučuje o prihvatanju transakcije dvotrećinskom većinom akcija čiji su vlasnici lično prisutni ili preko zastupnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića;
 - 3) u slučaju spora, akcionar čiju imovinu stiće društvo ima pravo na sudsku zaštitu u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) izvještaj procjenjivača dostavlja se radi registracije u CRPS.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana neće se primjenjivati ako je:
 - 1) sticanje izvršeno u okviru redovne djelatnosti društva;
 - 2) pravni posao izvršen uz nadzor ili na osnovu odluke suda ili upravnog organa;
 - 3) sticanje izvršeno na berzi.

ODJELJAK G FINANSIJE I RASPODJELA DOBITI

Finansijska godina Član 236

- (1) Finansijska godina je kalendarska godina.
- (2) Ako je društvo registrovano nakon početka finansijske godine, za datum završetka finansijske godine smatra se kraj prve finansijske godine.
- (3) Ako je društvo brisano iz CRPS prije kraja finansijske godine, posljednja finansijska godina završava se na dan brisanja društva iz CRPS.

Ograničenja plaćanja akcionarima Član 237

- (1) Ako na kraju finansijske godine neto imovina društva, prema godišnjem izvještaju, iznosi ili bi nakon raspodjele dobiti akcionarima iznosila manje od vrijednosti osnovnog kapitala društva, zajedno sa rezervama koje se ne mogu raspodjeljivati prema zakonu ili statutu društva, društvo ne može vršiti raspodjelu dobiti akcionarima.
- (2) Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može da prelazi iznos dobiti ostvaren na kraju finansijske godine, uvećan za dobitke iz prethodnih godina i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodnih godina i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i statutom društva.
- (3) Ako društvo dokaže da su akcionari znali ili mogli znati da je raspodjela dobiti nije izvršena u skladu sa stavom 2 ovog člana, akcionari će izvršiti povraćaj primljene dobiti.

Dividende Član 238

- (1) Dividenda je isplata dijela dobiti društva njegovim akcionarima.
- (2) Dividenda se po pravilu isplaćuje u novcu, a može se isplatiti i u obliku akcija društva ili drugih hartija od vrijednosti.
- (3) Dividenda se može isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o isplati dividende.
- (4) Akcionar kome nije isplaćena dividenda ima pravo na dividendu i ako je otuđio akcije nakon dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je donijeta odluka o isplati dividende.

Glava VII RESTRUKTURIRANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A VRSTE I PRAVILA RESTRUKTURIRANJA

Postupci restrukturiranja Član 239

- (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati kroz statusnu promjenu i promjenu oblika društva.
- (2) Statusna promjena akcionarskog društva je postupak u kojem se jedno ili više društava restrukturira na način da se na jedno ili više drugih društava prenosi imovina i obaveze, a akcionari stižu akcije u društvu, odnosno društvima na koje je prenijeta imovina i obaveze.
- (3) Statusna promjena može se izvršiti:
 - 1) spajanjem dva ili više društava;
 - 2) podjelom na dva ili više društava;
 - 3) odvajanjem uz osnivanje jednog ili više društava.
- (4) Promjena oblika društva je postupak u kojem društvo mijenja postojeći oblik u neki od drugih oblika privrednih društava utvrđenih ovim zakonom.

Pravila restrukturiranja

Član 240

- (1) Restrukturiranje akcionarskog društva može se vršiti samo ako je imovina društva veća od njegovih obaveza.
- (2) Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak, odnosno postupak sudske ili dobrovoljne likvidacije u skladu sa ovim zakonom, ne može učestvovati u postupku restrukturiranja, ukoliko zakonom kojim se uređuje stečaj nije drugačije određeno.
- (3) Društva koja preuzimaju imovinu i obaveze mogu akcionarima društava čiju imovinu preuzimaju, pored akcija, kao pravičnu naknadu, isplatiti i novčani iznos, pod uslovom da taj iznos ne pređe 10% nominalne vrijednosti akcija emitovanih za preuzetu imovinu.
- (4) Ugovor o spajanju, odluka o podjeli na dva ili više društava, odluka o odvajanju uz osnivanje jednog ili više društava, odluka o promjeni oblika, kao i odluka o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja društva donosi se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, za donošenje odluke o restrukturiranju akcionarskog društva na osnovu koje akcionari stiču svojstvo člana komanditnog, odnosno ortačkog društva potrebna je saglasnost svih akcionara društva.
- (6) Zapisnici sa skupština društava na kojima se donose odluke iz stava 4 ovog člana sačinjavaju se u formi notarskog zapisa.
- (7) Ako u društvu postoji više klasa akcija, odluka iz stava 4 ovog člana mora biti donijeta dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića na skupštini akcionara vlasnika svake od tih klasa.
- (8) Emisija ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja evidentira se kod Komisije za tržište kapitala.
- (9) Akcije u društvu koje prestaje da postoji neće biti zamijenjene za akcije društva koje preuzima imovinu i obaveze, ako su vlasnici akcija koje treba zamijeniti:
 - 1) društvo koje preuzima imovinu i obaveze, odnosno lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva;
 - 2) društvo koje prestaje ili lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva.
- (10) Odredbe čl. 239 do 252 o restrukturiranju akcionarskih društava, kao i odredba člana 127 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, shodno se primjenjuju i na restrukturiranje drugih privrednih društava, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

ODJELJAK B

SPAJANJE

Vrste spajanja akcionarskih društava

Član 241

- (1) Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo, koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju (spajanje putem pripajanja) ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje emituje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju (spajanje putem osnivanja novog društva).
- (2) Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno društvo koje je nastalo spajanjem putem osnivanja novog društva, naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

Postupak spajanja akcionarskih društava

Član 242

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor uz prethodno pribavljenu saglasnost nadzornog odbora društava uključenih u spajanje, usaglašavaju nacrt ugovora o spajanju, koji sadrži:
 - 1) naziv, oblik i sjedište svakog društva uključenog u spajanje;
 - 2) srazmjeru vrijednosti akcija prilikom njihove zamjene, a kada se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade;
 - 3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;

- 4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 5) datum od kojeg vlasnici akcija iz tačke 4 ovog stava imaju pravo da učestvuju u dobiti društva-preuzimaoca, kao i druge uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;
 - 6) datum od kojeg se sve radnje pripojenih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preduzete od strane društva-preuzimaoca;
 - 7) prava koja društvo-preuzimalac daje akcionarima preuzetog društva koji imaju akcije sa posebnim pravima, licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i druge mjere koje se preduzimaju prema tim licima;
 - 8) novčane isplate ili druge koristi koje se vrše prema zaposlenima, članovima organa i članovima komisija pojedinih organa društava koja su uključena u spajanje ili nezavisnom ekspertu koji sačinjava izvještaj o nacrtu ugovora o spajanju, kao i razloge za te isplate;
 - 9) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvu-preuzimaocu, oblik organizovanja i naziv novog društva u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva;
 - 10) izmjene osnivačkog akta i statuta postojećeg društva preuzimaoca, odnosno predlog osnivačkog akta i statuta društva preuzimaoca, u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva.
- (2) Usaglašeni nacrt ugovora o spajanju, u ime svakog od društva koje učestvuje u spajanju, potpisuje član odbora direktora, odnosno upravnog odbora, koji je određen od svakog društva uključenog u spajanje.
 - (3) Odbor direktora ili upravni odbor društva uključenog u spajanje za skupštinu akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju priprema pisani izvještaj koji sadrži:
 - 1) detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje usaglašenog nacrta ugovora o spajanju;
 - 2) obrazloženje srazmjere zamjene akcija;
 - 3) eventualne posebne poteškoće prilikom procjene vrijednosti imovine društava koje se spajaju i utvrđivanja srazmjere zamjene akcija;
 - 4) dodatno objašnjenje pravnih posljedica;
 - 5) obavještenje o svim promjenama na imovini i obavezama nastalim od dana izrade nacrta ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju.
 - (4) Pored podataka sadržanih u izvještaju iz stava 3 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor dostavljaju skupštini akcionara sopstvenog društva, kao i odboru direktora, odnosno upravnom odboru ostalih društava uključenih u spajanje, dopunu izvještaja iz stava 3 ovog člana u pogledu svih značajnijih promjena na imovini i obavezama društva nastalim od dana izrade nacrta ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja treba da donese odluku o spajanju, ukoliko se akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje nisu usaglasili drugačije.
 - (5) Uz izvještaje upravnog odbora iz st. 3 i 4 ovog člana, skupštini se mora dostaviti i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
 - (6) Odbor direktora, odnosno upravni odbor svakog društva koje učestvuje u postupku spajanja, uz prethodnu saglasnost nadležnog suda, odrediće po jednog ili više nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju.
 - (7) Izvještaji nezavisnih eksperata o ispitivanju nacrta ugovora o spajanju sadrže:
 - 1) Izjašnjenje o primjerenosti metoda koje su korišćene za predloženu srazmjeru zamjene akcija;
 - 2) precizne podatke o vrijednostima koje se dobijaju korišćenjem svakog od metoda iz tačke 1 ovog stava;
 - 3) stav nezavisnih eksperata o relativnom značaju metoda iz tačke 1 ovog stava u izračunavanju predložene srazmjere zamjene akcija;
 - 4) informaciju i obrazloženje o eventualnim posebnim poteškoćama prilikom procjene vrijednosti imovine društava koja se spajaju i utvrđivanja primjerenosti i pravičnosti predložene srazmjere zamjene akcija.
 - (8) Za nezavisnog eksperta može se odrediti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili ovlašćeni procjenitelj koga odredi odbor direktora (fizičko lice), kao i društvo za reviziju, s tim da to ne može biti lice zaposleno u društvu koje se spaja, lice koje je u poslovnom odnosu sa društvom koje se

spaja, kao ni bračni supružnik ili srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora ili zaposlenog u društvu koje se spaja.

- (9) Na zahtjev nezavisnog eksperta, društva koja učestvuju u spajanju dužna su da mu dostave sve podatke i isprave neophodne za izradu izvještaja o ispitivanju nacrtu ugovora o spajanju.
- (10) Angažovanje nezavisnih eksperata, kao ni izvještaj iz stava 3 ovog člana, nijesu potrebni u postupku spajanja u skladu sa ovim zakonom, ukoliko su se o tome saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog od društava uključenih u spajanje.
- (11) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da svojim akcionarima, u sjedištu društva, najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati predloženi način spajanja, kao i za vrijeme trajanja skupštine akcionara, obezbijede na uvid i besplatno uruče kopije sljedećih dokumenata:
 - 1) nacrt ugovora o spajanju;
 - 2) izvještaj odbora direktora, odnosno upravnog odbora iz stava 3 ovog člana;
 - 3) godišnje finansijske iskaze za posljednje tri godine svakog društva koje je uključeno u spajanje;
 - 4) izvještaj nezavisnog eksperta, ukoliko je angažovan;
 - 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u društvu na dan najviše tri mjeseca prije dana sačinjavanja nacrtu ugovora o spajanju, ako je nacrt sastavljen poslije isteka šest mjeseci od dana završetka posljednje poslovne godine, osim u slučaju iz stava 4 ovog člana.
- (12) Poseban finansijski iskaz iz stava 11 tačka 5 ovog člana ne mora se stavljati na uvid ni kada društvo objavi polugodišnji finansijski izvještaj u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište kapitala za javna akcionarska društva i stavi ga na uvid akcionarima na način iz stava 11 ovog člana.
- (13) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 12 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što se izmjene vrednovanja iz posljednjeg godišnjeg finansijskog iskaza vrše samo na osnovu promjena u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u posljednjem godišnjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine, ali uz obavezu uzimanja u obzir srednjoročne amortizacije, rezervacije troškova i gubitaka, kao i materijalnih promjena u stvarnoj vrijednosti koje nijesu prikazane u knjigama.
- (14) Ako je dokumentacija iz stava 11 ovog člana objavljena na internet stranici društva uključenog u spajanje najmanje mjesec dana prije održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju i ako je omogućeno njihovo neograničeno i besplatno preuzimanje u elektronskoj formi, društvo nije dužno da besplatno kopira i da na uvid dokumentaciju akcionarima.
- (15) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da dostave nacrt ugovora o spajanju organu nadležnom za registraciju radi objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju i podatke:
 - 1) obavještenje da je usaglašeni nacrt ugovora o spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
 - 2) naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u spajanju;
 - 3) informaciju o tome na koji je način predviđeno da povjerioci i manjinski članovi društava koja učestvuju u spajanju mogu ostvariti svoja prava i mjesto gdje se mogu dobiti potrebne informacije, bez plaćanja naknade.
- (16) Ugovor o spajanju je punovažan kada ga u istovjetnom tekstu usvoje skupštine društava koja se spajaju i ako je sačinjen u formi notarskog zapisa.
- (17) Izuzetno od stava 16 ovog člana, odluku o spajanju, odnosno odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja, može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, pod uslovom:
 - 1) da društvo-preuzimalac objavi nacrt ugovora o spajanju najmanje mjesec dana prije datuma održavanja skupštine društva ili društava koja su predmet preuzimanja, na kojima se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju;
 - 2) najmanje mjesec dana prije roka utvrđenog u tački 1 ovog stava, svi akcionari društva-preuzimaoca mogu da izvrše uvid u dokumentaciju iz stava 11 ovog člana u sjedištu društva-preuzimaoca, u skladu sa ovim članom;

- 3) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da odluku o spajanju donese skupština akcionara društva-preuzimaoca;
 - 4) da je zapisnik sa sjednice organa upravljanja koji je donio odluku umjesto skupštine akcionara sačinjen u formi notarskog zapisa;
 - 5) da zapisnik iz tačke 4 ovog stava sadrži integralni tekst nacrtu ugovora o spajanju.
- (18) Društvo je dužno da, u roku od 15 dana od dana objavljivanja rješenja Komisije za tržište kapitala o evidentiranju emisije po osnovu spajanja u "Službenom listu Crne Gore", radi registracije u CRPS dostavi:
- 1) ugovor o spajanju, potpisan i ovjeren u skladu sa stavom 16 ovog člana;
 - 2) zapisnik sa sjednice skupštine akcionara iz stava 16 ovog člana ili zapisnik sa sjednice organa društva-preuzimaoca iz stava 17 ovog člana na kojoj je donijeta odluka o spajanju;
 - 3) odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja;
 - 4) izjavu da su povjerioci obaviješteni o spajanju iz člana 243 ovog zakona.
- (19) Nadležni organ za registraciju, nakon dobijanja dokumentacije iz stava 18 ovog člana, izvršiće registraciju statusne promjene u CRPS i ugovor o spajanju objaviti u "Službenom listu Crne Gore".
- (20) Društvo preuzimalac može umjesto preuzetih društava obavljati pojedine ili sve radnje u vezi sa registracijom i objavljivanjem koje se odnose na preuzeta društva.

Zaštita prava povjericilaca

Član 243

- (1) Društvo koje učestvuje u spajanju je dužno da svakom povjериocu čija potraživanja iznose najmanje 5 000 eura najkasnije na dan objavljivanja ugovora o spajanju u „Službenom listu Crne Gore“ u skladu sa članom 242 stav 15 ovog zakona, uključujući i imaoce zamjenjivih obveznica i drugih dužničkih hartija od vrijednosti emitovanih od strane društva, dostavi pisano obavještenje o sprovođenju postupka spajanja sa dokumentacijom iz člana 242 stav 11 ovog zakona i obavještenje o pravima koje povjerioci imaju u postupku spajanja.
- (2) Predsjednik odbora direktora, odnosno predsjednik nadzornog odbora, dužni su da sačine pisanu izjavu da su povjerioci iz stava 1 ovog člana blagovremeno i potpuno obaviješteni.
- (3) Svaki povjerilac društva koje učestvuje u postupku spajanja koji smatra da postupak restrukturiranja u kojem učestvuje njegov dužnik ugrožava namirenje njegovog potraživanja, najkasnije 60 dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“ u skladu sa članom 242 stav 15, može zahtijevati dodatnu zaštitu svojih potraživanja od društva koje je njegov dužnik u trenutku podnošenja zahtjeva.
- (4) Dodatnu zaštitu povjericilaca iz stava 3 ovog člana društvo obezbjeđuje na jedan ili više sljedećih načina:
 - 1) pružanjem dodatnih sredstava obezbjeđenja;
 - 2) prijevremenom otplatom dijela ili ukupnog duga;
 - 3) preduzimanjem drugih radnji i mjera koje obezbjeđuju povjериocu položaj koji nije lošiji u odnosu na položaj koji je imao prije sprovođenja statusne promjene.
- (5) Dodatnu zaštitu potraživanja društvo učesnik u postupku restrukturiranja dužno je da obezbijedi svojim povjericima koji to zahtijevaju kada njihovo potraživanje nije dovoljno obezbijeđeno i kada je finansijska situacija društva takva da postupak spajanja ugrožava namirenje njegovog potraživanja, pa je pružanje dodatne zaštite neophodno kako se položaj povjericoca ne bi pogoršao njegovim sprovođenjem.
- (6) Povjerilac koji u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva za dodatnu zaštitu nije dobio dodatnu zaštitu iz stava 4 ovog člana, ima pravo da u roku od 30 dana podnese tužbu nadležnom sudu za donošenje odluke kojom se određuje dodatna zaštita, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja, ako taj postupak nije okončan u trenutku podnošenja zahtjeva za izricanje privremene mjere.
- (7) Društvo-preuzimalac mora obezbijediti imaoциma svih drugih hartija od vrijednosti koje su emitovane od strane preuzetih društva zaštitu, kao i ostalim povjericima tih društava, osim kada je spajanje, odnosno izmjena prava odobrena od strane samog vlasnika hartije od vrijednosti.
- (8) Imaoci hartija od vrijednosti emitovanih od strane preuzetih društava kojima su data posebna prava, osim imaoца akcija, stiču prava u društvu preuzimaocu koja su istovjetna sa pravima koja

su imali u preuzetom društvu, osim ukoliko se imaoci tih hartija od vrijednosti nijesu drugačije saglasili ili ako je tim licima garantovano pravo na otkup hartija od vrijednosti od strane društva preuzimaoca.

- (6) Imaoci hartija od vrijednosti koji nijesu saglasni sa predloženim načinom otkupa iz stava 8 ovog člana, imaju pravo da u roku od 30 dana od dana objavljivanja nacrtu ugovora o spajanju u skladu sa članom 242 ovog zakona, tužbom od nadležnog suda zahtijevaju određivanje cijene za otkup hartija od vrijednosti, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja.

Pravne posljedice spajanja

Član 244

- (1) Spajanje akcionarskih društava smatra se izvršenim danom registracije, kada:
 - 1) imovina i obaveze preuzetog društva postaju imovina i obaveze društva-preuzimaoca, u skladu sa usvojenim nacrtom ugovora o spajanju;
 - 2) akcionari preuzetog društva postaju akcionari društva-preuzimaoca;
 - 3) preuzeto društvo prestaje da postoji bez sprovedenog postupka likvidacije i akcije preuzetog društva se poništavaju;
 - 4) zaposleni u preuzetom društvu nastavljaju da rade u društvu-preuzimaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju;
 - 5) nastupaju i druge pravne posljedice, u skladu sa zakonom.
- (2) Nakon registracije spajanja, o prenosu prava i obaveza koji se vrši na osnovu upisa u javne knjige, ili je na drugi način uslovljen, stara se društvo preuzimalac.

Poništavanje odluke o spajanju

Član 245

- (1) Na postupak za poništavanje odluke o spajanju nakon što stupi na snagu u skladu sa članom 244 ovog zakona primjenjuju se odredbe člana 154 ovog zakona.
- (2) U postupku po tužbi za poništavanje odluke iz stava 1 ovog člana sud će tuženom društvu ostaviti razuman rok za otklanjanje razloga za poništavanje ustanovljenih u postupku, ako se radi o nedostacima koji mogu biti otklonjeni.
- (3) Pravosnažnu presudu kojom je poništeno spajanje, sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti, dostavlja radi registracije u CRPS i objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.
- (4) Odluka iz stava 3 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i nadležni organ za registraciju vrši promjene u CRPS na osnovu pravosnažne presude.
- (5) U slučaju poništavanja spajanja, za obaveze koje je društvo-preuzimalac stvorilo u periodu od dana registracije statusne promjene spajanja u skladu sa članom 242 stav 19 ovog zakona, do objavljivanja odluke suda o poništenju spajanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, odgovaraće solidarno i neograničeno društva koja su bila uključena u postupak spajanja.

Odgovornost članova organa upravljanja i nezavisnog eksperta

Član 246

- (1) Članovi organa upravljanja društva koje se spaja, kao i nezavisni eksperti angažovani u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona, odgovorni su za štetu koju prouzrokuju društvu, odnosno akcionarima društva u postupku spajanja.
- (2) Na tužbu za naknadu štete iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuju podnošenje i postupak po tužbi zbog povrede dužnosti pažnje iz čl. 33 do 35 ovog zakona.

Pojednostavljena spajanja

Član 247

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak spajanja akcionarskih društava, primjenjuju se i na pojednostavljena spajanja, ako ovim članom nije drukčije propisano.
- (2) Društvo-preuzimalac će se smatrati vlasnikom akcija preuzetog društva kada su te akcije upisane na njegovo ime, kao i u slučaju da ih druga lica posjeduju u svoje ime, a za njegov račun.
- (3) U slučaju spajanja društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90% akcija, ali ne i sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, odluku o spajanju

društva, odnosno o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupštine akcionara društva-preuzimaoca može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva-preuzimaoca ako su ispunjeni uslovi:

- 1) iz člana 242 st. 11 i 15 ovog zakona;
 - 2) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.
- (4) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90%, ali ne i sve akcije i hartije od vrijednosti sa pravom glasa, kada odluku donosi skupština akcionara društva preuzimaoca, ne primjenjuju se odredbe člana 242 stav 3 i st. 6 do 11 ovog zakona.
- (5) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva ne primjenjuju se odredbe člana 242 stav 1 tač. 2, 4 i 5, st. 3 i 6 do 10 i stav 11, člana 244 stav 1 tačka 2 i člana 246 ovog zakona, pod uslovom da su svi akcionari društva-preuzimaoca imali pravo da besplatno izvrše uvid u dokumenta iz člana 242 stav 11 tač. 1, 3 i 5 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije okončanja postupka spajanja, u sjedištu društva.
- (6) U slučaju iz stava 3 ovog člana, odluke o spajanju, odnosno o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupštine društva koja učestvuje u postupku spajanja mogu donijeti odbori direktora, odnosno nadzorni odbori tih društva, ako su ispunjeni uslovi:
- 1) iz člana 242 stav 11 tač. 1, 3 i 5 i st. 12, 13 i 15 ovog zakona;
 - 2) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.

ODJELJAK C

PODJELA I ODVAJANJE UZ OSNIVANJE JEDNOG ILI VIŠE DRUŠTAVA

Podjela Član 248

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem podjele, društvo prestaje da postoji prenošenjem u potpunosti svoje imovine i obaveza na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava (društva-preuzimaoci), koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.
- (2) Na podjelu akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava.
- (3) U slučaju podjele društva i prenosa imovine i obaveza na dva ili više postojećih društava, odbori direktora, odnosno upravni odbori društava uključenih u podjelu usaglasice nacrt ugovora o regulisanju međusobnih odnosa koji nastaju podjelom akcionarskog društva, koji pored dokumenata iz člana 242 stav 1 ovog zakona, mora da sadrži:
 - 1) opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja preuzimaju imovinu i obaveze,
 - 2) plan raspodjele imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 3) predlog raspodjele akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze akcionarima društva koje je predmet podjele;
 - 4) kriterijume za raspodjelu imovine i akcija iz tač. 2 i 3 ovog stava.
- (4) U slučaju podjele akcionarskog društva na dva ili više novih društava, odbor direktora, odnosno upravni odbor će za skupštinu akcionara pripremiti predlog u pisanoj formi o uslovima i načinu podjele, koji sadrži podatke iz stava 3 ovog člana, predloge osnivačkih akata i statuta novih društava, kao i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu podjele, s tim što se odredbe koje se odnose na nacrt ugovora odnose na predlog odluke o podjeli.
- (5) Društva koja dostavljaju izvještaj upravnog odbora, dostavljaju skupštini i odluku nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (6) Ako se raspodjela akcija društava nastalih podjelom vrši proporcionalno vlasničkom udjelu u društvu koje se dijeli, neće se primjenjivati odredbe iz člana 252 st. 3, 4, 6, 7, 8, 9 i 11 ovog zakona.

- (7) Ako se raspodjela akcija društava nastalih podjelom ne vrši proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli, u izvještaju iz člana 242 stav 3 se posebno navode razlozi i primijenjeni kriterijum podjele.
- (8) Ako dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima podjele, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se dio imovine koji je srazmjeran učešću društava koja su preuzela imovinu i obaveze u podjeli neto imovine društva koje se dijeli.
- (9) Ako obaveze nijesu ili ne mogu biti podijeljene u skladu sa predloženim uslovima podjele, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je solidarno odgovorno za te obaveze.
- (10) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva-preuzimaoca, koje je preuzelo obaveze u skladu sa nacrtom ugovora iz stava 3 ovog člana, solidarno odgovaraju ostala društva-preuzimaoci, ukoliko sa određenim povjericem drugačije nije dogovoreno, a solidarna odgovornost društava-preuzimalaca ograničena na vrijednost neto imovine koju su ta društva preuzela u postupku restrukturiranja.

Odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava

Član 249

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem odvajanja uz osnivanje jednog ili više društava, postojeće društvo prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više društava koja se osnivaju (novo društvo), a ona u zamjenu emituju akcije akcionarima postojećeg društva čiji se osnovni kapital smanjuje za vrijednost prenijete imovine, s tim da se na smanjivanje osnovnog kapitala postojećeg društva ne primjenjuju odredbe ovog zakona o smanjivanju osnovnog kapitala, osim čl. 219 i 224 ovog zakona.
- (2) Na odvajanje akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o podjeli društava.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor postojećeg društva za skupštinu akcionara priprema u pisanoj formi predlog odluke o uslovima i načinu odvajanja koji sadrži:
 - 1) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti novom društvu;
 - 2) iznos smanjivanja osnovnog kapitala postojećeg društva;
 - 3) predlog raspodjele akcija novog društva akcionarima postojećeg društva;
 - 4) naziv novog društva;
 - 5) predlog odluke o odvajanju uz osnivanje;
 - 6) predlog odluke o emisiji akcija po osnovu odvajanja.
- (4) Uz izvještaj upravnog odbora, dostavlja se skupštini i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (5) Podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi postojećeg društva.
- (6) Ako se podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva ne vrši proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli, u izvještaju iz člana 242 stav 3 ovog zakona se posebno navode razlozi i primijenjeni kriterijum podjele.
- (7) Odluka o odvajanju uz osnivanje društva predstavlja odluku o osnivanju novog društva.
- (8) Za obaveze koje se ne izmire od strane novog društva, koje je preuzelo obaveze shodno odluci od odvajanju, solidarno odgovaraju postojeće društvo i novo društvo, odnosno sva nova društva, ukoliko se odvajanjem osniva više od jednog novog društva, osim ako je sa određenim povjericem drugačije dogovoreno.
- (9) Novo i postojeće društvo odgovaraju solidarno za obaveze koje ne izmire postojeće društvo, ukoliko sa povjericem nije drugačije dogovoreno, s tim što je solidarna odgovornost novog društva ograničena na vrijednost neto imovine koja je prenijeta na to društvo.

ODJELJAK D

PROMJENA OBLIKA ORGANIZOVANJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Uslovi za sprovođenje postupka i primjena odredbi ovog zakona

Član 250

- (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati promjenom oblika u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo, pod uslovima:
 - 1) da broj akcionara na dan donošenja odluke skupštine društva o restrukturiranju nije veći od 30;
 - 2) da nije u toku postupak povećanja, odnosno smanjivanja osnovnog kapitala akcionarskog društva.
- (2) Vlasnička struktura akcionarskog društva izražava se udjelima koji se dijele na članove u srazmjeri vlasništva u akcijama, izraženo u procentima, ukoliko se svi akcionari nijesu drugačije sporazumjeli.
- (3) Na postupak promjene oblika akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno, odnosno ortačko društvo, primjenjuju se odredbe čl. 67, 68, 93 i 94 i čl. 268 do 273 ovog zakona.

Postupak promjene oblika društva

Član 251

- (1) Postupak promjene oblika društva sprovodi odbor direktora, odnosno upravni odbor društva, priprema i dostavlja radi usvajanja skupštini akcionara koja će odlučivati o promjeni oblika društva sljedeće akte i dokumentaciju:
 - 1) predlog odluke o promjeni oblika akcionarskog društva koji sadrži plan konverzije akcija u udjele u društvu za svakog od članova novog društva pojedinačno;
 - 2) predlog odluke o osnivanju društva u novom obliku;
 - 3) predlog odluke o imenovanju članova organa društva;
 - 4) potvrdu da je Komisiji za tržište kapitala podniet zahtjev za obustavu trgovine akcijama društva najkasnije sedam dana prije dana održavanja skupštine akcionara koja će odlučivati o promjeni oblika društva;
 - 5) izvještaj o potrebi sprovođenja postupka promjene oblika društva koji sadrži razloge i očekivane efekte i podatke o posljedicama promjene oblika društva i pravima nesaglasnih akcionara iz člana 127 ovog zakona, u slučaju promjene oblika u društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Uz dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, skupštini akcionara koja odlučuje o promjeni oblika društva, dostavlja se i odluka nadzornog odbora o usvajanju dokumentacije iz stava 1 ovog člana.
- (3) Komisija za tržište kapitala donijeće odluku o obustavi trgovine akcijama društva po zahtjevu iz stava 1 tačka 4 ovog člana.
- (4) Ako u roku od sedam dana od dana održavanja skupštine akcionara iz stava 1 ovog člana, Komisiji za tržište kapitala ne bude dostavljena odluka društva o promjeni oblika društva ili joj bude dostavljena odluka o neprihvatanju predloga za promjenu oblika društva, dozvoliće se nastavak trgovine akcijama društva.
- (5) Društvo stava 1 ovog člana, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara koja je donijela odluku o promjeni oblika društva, dostavlja radi registracije u CRPS rješenje Komisije za tržište kapitala iz stava 3 ovog člana i usvojene odluke iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana, radi registracije sprovedenog postupka restrukturiranja i objavljivanja odluke o promjeni oblika društva u "Službenom listu Crne Gore".
- (6) Povjerilac društva čije je potraživanje nastalo prije objavljivanja odluke iz stava 5 ovog člana i koji smatra da se postupkom restrukturiranja ugrožava namirenje njegovih potraživanja, može od nadležnog suda, najkasnije tri mjeseca od dana registracije promjene oblika društva, zahtijevati obezbjeđenje svojih potraživanja u skladu sa članom 243 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.
- (7) Društvo u postupku promjene oblika društva dužno je da imaocima zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima obezbijedi zadržavanje istih prava koja su imali prije promjene oblika društva ili odgovarajuću novčanu nadoknadu.

- (8) Ako sporazum o novčanoj nadoknadi iz stava 7 ovog člana nije postignut, imaoci zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu za određivanje visine naknade, najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o promjeni oblika društva u "Službenom listu Crne Gore".

Pravne posljedice sprovođenja postupka promjene oblika

Član 252

- (1) Nakon promjene oblika akcionarskog društva, društvo nastavlja sa radom kao društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo od dana registracije u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) U slučaju promjene oblika akcionarskog društva u komanditno ili ortačko društvo, komplementari, odnosno ortaci u takvim društvima odgovaraju cjelokupnom imovinom i za obaveze društva nastale prije okončanja postupka promjene oblika.
- (3) Akcije akcionarskog društva poništavaju se i brišu iz registra CKDD, u skladu sa zakonom.

Glava VIII

PRESTANAK AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

Osnovi prestanka akcionarskog društva

Član 253

- (1) Akcionarsko društvo prestaje da postoji brisanjem iz CRPS, zbog:
 - 1) statusne promjene koja ima za posledicu prestanak društva;
 - 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva (dobrovoljna likvidacija);
 - 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke (sudska likvidacija);
 - 4) sprovođenja postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.
- (2) Postupak likvidacije društva iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana sprovodi se samo kada društvo ima dovoljno sredstava za izmirenje svih svojih obaveza.
- (3) Ako se u toku trajanja postupka dobrovoljne ili sudske likvidacije utvrdi da likvidaciona masa nije dovoljna za izmirenje svih obaveza društva, u roku od 30 dana od dana saznanja, likvidator je dužan da podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

ODJELJAK B

DOBROVOLJNA LIKVIDACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Otpočinjanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 254

- (1) Dobrovoljna likvidacija akcionarskog društva sprovodi se:
 - 1) na osnovu odluke odbora direktora, odnosno nadzornog odbora društva, ako je statutom društva utvrđeno da se likvidacija društva može sprovesti poslije određenog perioda ili nastupanja određenog događaja, a taj period je prošao ili se taj događaj desio;
 - 2) ako se na vanrednoj skupštini akcionara donese odluka o dobrovoljnoj likvidaciji društva sa najmanje tri četvrtine glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, i ako obavještenje o sazivanju vanredne skupštine nije dostavljeno akcionarima najmanje 21 dan prije održavanja;
 - 3) ako društvo na skupštini akcionara sa dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, donese odluku o prestanku poslovanja i dobrovoljnoj likvidaciji;
 - 4) na osnovu obrazložene odluke privremenog zastupnika iz čl. 174 i 192 ovog zakona, donijete najranije 90 dana od dana donošenja odluke suda o imenovanju tog lica.
- (2) Odluka iz stava 1 tačka 2 ovog člana punovažna je i za slučaj da obavještenje o sazivanju skupštine nije dostavljeno 21 dan prije njenog održavanja, pod uslovom da se akcionari koji

posjeduju najmanje devet desetina glasova saglase sa održavanjem vanredne skupštine akcionara.

- (3) Odlukom o dobrovoljnoj likvidaciji društva imenuje se i likvidacioni upravnik i registruje u CRPS, u skladu sa članom 119 ovog zakona.
- (4) Nakon donošenja odluke iz stava 3 ovog člana, postupak likvidacije ne može se obustaviti.

Registracija i objavljivanje odluke o dobrovoljnoj likvidaciji

Član 255

- (1) Odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja radi registracije u CRPS, u skladu sa članom 119 ovog zakona.
- (2) Odluka o dobrovoljnoj likvidaciji društva dostavlja se CRPS radi objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" u roku od pet dana od dana donošenja odluke.
- (3) Donošenjem odluke o dobrovoljnoj likvidaciji:
 - 1) prestaju ovlašćenja članova organa upravljanja, osim organa upravljanja za koja likvidator odluči da je neophodno da nastave obavljanje poslova do okončanja tekućih poslova društva;
 - 2) društvo prestaje da posluje i otkazuju se ugovori o radu koje je društvo zaključilo sa zaposlenima, osim sa zaposlenima čiji je angažovanje neophodno za nastavak poslovanja i okončanje postupka likvidacije društva;
 - 3) prenos akcija, raspolaganje imovinom ili zaduživanje bez odobrenja likvidatora ne proizvodi pravne posljedice, ukoliko zakonom nije drugačije propisano;
 - 4) na poslovnim pismima i računima, ističe se obavještenje da se društvo likvidira.

Zaštita prava povjerilaca u postupku dobrovoljne likvidacije

Član 256

- (1) Društvo za koje je donijeta odluka o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije u pisanoj formi poziva sve poznate povjerioce društva da prijave svoja potraživanja.
- (2) Društvo je dužno da obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji objavi najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Crnoj Gori u razmaku od najmanje 15, a najviše 30 dana između objavljivanja.
- (3) Obavještenje iz st. 1 i 2 ovog člana sadrži rok u kome se moraju prijaviti potraživanja, koji ne može biti kraći od 60 dana od dana objavljivanja obavještenja iz stava 1 ovog člana, odnosno, za povjerioce koja nijesu primili obavještenje u pisanoj formi, od dana objavljivanja posljednjeg obavještenja iz stava 2 ovog člana.
- (4) Potraživanja povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja nakon isteka roka iz stava 3 ovog člana namiriće se iz preostale imovine do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.
- (5) Povjerilac čije potraživanje likvidator osporava dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja, pokrene postupak kod nadležnog suda za utvrđivanje potraživanja.
- (6) Postupak dobrovoljne likvidacije se ne može okončati do isteka roka iz stava 5 ovog člana, odnosno do pravosnažnosti presude, osim u slučaju dodatnog obezbjeđenja osporenog potraživanja.
- (7) Osporeno potraživanje se smatra obezbijeđenim kada povjerilac u pisanoj formi obavijesti likvidacionog upravnika ili kada to na zahtjev likvidacionog upravnika potvrdi sud pred kojim se vodi postupak iz stava 5 ovog člana.

Prava i obaveze likvidatora

Član 257

- (1) Likvidator koji je imenovan za sprovođenje dobrovoljne likvidacije ima sva prava i obaveze izvršnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora.
- (2) Likvidator zastupa društvo u likvidaciji kod suda, prema državnim organima i prema trećim licima.
- (3) Likvidator:
 - 1) sačinjava spisak cjelokupne imovine i računovodstveni izvještaj o poslovanju od početka postupka likvidacije sa bilansom stanja;
 - 2) izvršava obaveze po zaključenim ugovorima i po potrebi zaključuje nove ugovore;
 - 3) raskida ugovore u opravdanim slučajevima;

- 4) saziva i predsjedava skupštinom akcionara društva;
- 5) vrši raspodjelu preostale imovine društva povjeriocima i kada je to moguće, akcionarima;
- 6) podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom, ako utvrdi da imovina društva u likvidaciji nije dovoljna da se podmire sva potraživanja povjerilaca;
- 7) preduzima i druge radnje neophodne za likvidaciju društva.

Postupanje u slučaju dužeg trajanja postupka dobrovoljne likvidacije

Član 258

- (1) Ako postupak likvidacije društva traje duže od jedne godine, likvidator priprema privremeni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji, u roku od tri mjeseca po isteku finansijske godine.
- (2) Privremeni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji obavezno sadrži:
 - 1) bilans stanja;
 - 2) izvore prihoda i način korišćenja;
 - 3) spisak imovine koja je otuđena i prihode ostvarene otuđenjem;
 - 4) informaciju o problemima u sprovođenju postupka dobrovoljne likvidacije i predlog načina njihovog rješavanja;
 - 5) iznos troškova sprovođenja likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru;
 - 6) druge podatke o dobrovoljnoj likvidaciji sprovedenoj u proteklom vremenskom periodu.
- (3) Privremeni izvještaj mora biti dostupan na uvid u sjedištu društva svim akcionarima i zainteresovanim licima, sve do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.

Okončanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 259

- (1) Ako su poslovi društva u potpunosti ili u značajnoj mjeri okončani, likvidator sačinjava konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji sa podacima o načinu sprovođenja dobrovoljne likvidacije i raspolaganja imovinom društva.
- (2) Konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji sadrži podatke iz člana 258 stav 2 ovog zakona.
- (3) Nakon pripreme konačnog izvještaja o dobrovoljnoj likvidaciji, likvidator saziva vanrednu skupštinu akcionara na kojoj je dužan da upozna prisutne akcionare sa sadržinom konačnog izvještaja o dobrovoljnoj likvidaciji.
- (4) Konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji u roku od sedam dana od dana održavanja vanredne skupštine akcionara dostavlja se CRPS radi registracije, sa zahtjevom za brisanje društva iz CRPS.
- (5) Nadležni organ za registraciju, nakon prijema konačnog izvještaja i zahtjeva za brisanje iz CRPS, donosi rješenje o brisanju iz CRPS koje dostavlja "Službenom listu Crne Gore" radi objavljivanja.

Skraćeni postupak dobrovoljne likvidacije

Član 260

- (1) Dobrovoljna likvidacija može se sprovesti po skraćenom postupku, ako poslije donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji svi akcionari daju ovjerene izjave da su izmirene sve obaveze društva prema povjeriocima, uključujući i obaveze prema zaposlenima i da su saglasni sa skraćenim postupkom dobrovoljne likvidacije.
- (2) Nadležni organ za registraciju prihvatiće zahtjev za brisanje društva iz CRPS na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, osim ukoliko u zakonom utvrđenom roku za donošenje rješenja o registraciji utvrdi da društvo nije izmirilo poreski dug ili se nalazi na spisku privrednih subjekata u blokadi koji objavljuje Centralna banka Crne Gore.
- (3) Akcionari iz stava 1 ovog člana odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze akcionarskog društva tri godine nakon brisanja društva iz CRPS.
- (4) Povjerioci i druga lica koja imaju pravni interes, u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku, mogu pokrenuti postupak za poništavanje odluke pred sudom.
- (5) Odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku sud će poništiti ako utvrdi da su akcionari ili povjerioci oštećeni tom odlukom i imenovaće likvidatora koji će sprovesti postupak dobrovoljne likvidacije.
- (6) Akcionarsko društvo koje je dobrovoljno likvidirano po skraćenom postupku briše se iz CRPS.

- (7) Nakon brisanja, u CRPS upisuju se: lično ime, jedinstveni matični broj i adresa akcionara fizičkih lica, odnosno naziv, sjedište i matični broj akcionara pravnih lica, sa naznačenjem neograničene solidarne odgovornosti za obaveze brisanog društva koje je brisano iz CRPS.
- (8) Rješenje o brisanju društva iz CRPS objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

ODJELJAK C

SUDSKA LIKVIDACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Osnovi za pokretanje postupka sudske likvidacije

Član 261

Sudska likvidacija akcionarskog društva sprovodi se na zahtjev zainteresovanog lica ili po službenoj dužnosti:

- 1) ako u roku od 30 dana od dana isteka vremena na koje je društvo osnovano, društvo u CRPS ne registruje nastavak poslovanja društva ili u tom roku ne pokrene postupak sudske likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
- 2) ako se osnovni kapital društva smanji ispod iznosa minimalnog osnivačkog kapitala, a društvo u roku od šest mjeseci:
 - ne poveća osnovni kapital najmanje do iznosa minimalnog osnivačkog kapitala; ili
 - ne promijeni oblik društva u oblik za koje ispunjava uslove; ili
 - ne donese odluku o likvidaciji.
- 3) ako je pravnosnažnom presudom poništeno osnivanje društva u skladu sa članom 116 ovog zakona;
- 4) kada društvo i poslije izricanja kazne u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisom u ostavljenom ili razumnom roku ne otkloni pravosnažno utvrđenu povredu zakona i drugih propisa kojom se ugrožavaju interesi članova društva, povjerilaca, zaposlenih i članova organa društva koji nijesu odgovorni za utvrđene nepravilnosti; i
- 5) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Način sprovođenja postupka sudske likvidacije

Član 262

Postupak sudske likvidacije sprovodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, s tim da se u postupku sudske likvidacije ne može vršiti reorganizacija društva i sprovoditi drugi postupci kojima se sprječava prestanak društva.

Primjena odredbi o likvidaciji akcionarskog društva

Član 263

Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak dobrovoljne i sudske likvidacije akcionarskog društva shodno se primjenjuju i na likvidaciju drugih oblika privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

DIO ŠESTI

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Glava I

POJAM, VRSTE I SHODNA PRIMJENA DRUGIH ODREDBA OVOG ZAKONA

Definicija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 264

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih lica ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom, čiji je osnovni kapital podijeljen na udjele koji nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Društvo može imati najviše 30 članova.

Načelo slobode ugovaranja

Član 265

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Primjena drugih odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 266

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primjenjuje na udjele.
- (3) Kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i odredaba koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 267

- (1) Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem jedno lice, nakon osnivanja, stiče sve udjele, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 108 ovog zakona.

Glava II

OSNIVANJE DRUŠTVA I OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Način osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 268

- (1) Društvo se osniva na osnovu ugovora koji zaključuju osnivači.
- (2) Ako društvo osniva jedan osnivač, osnivački akt je odluka jedinog osnivača o osnivanju društva.
- (3) Punomoćnici osnivača u postupku osnivanja moraju imati punomoćje ovjereno u skladu sa zakonom.

Troškovi osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 269

- (1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Na troškove osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 112 ovog zakona.

Osnivački akt

Član 270

Odluka, odnosno ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o društvu sa ograničenom odgovornošću ("DOO");
- 4) prava i obaveze osnivača;
- 5) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, nominalnu vrijednost udjela dobijenog za ulog i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;
- 6) udio svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima;
- 7) organe društva;
- 8) procijenjene troškove osnivanja i način njihove naknade;
- 9) postupak za rješavanje sporova između osnivača;

- 10) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
- 11) druga pitanja od značaja za osnivanje društva.

Statut društva sa ograničenom odgovornošću

Član 271

Statut društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu i druge djelatnosti društva;
- 4) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos osnovnog kapitala;
- 5) uslove i način imenovanja izvršnog direktora;
- 6) način imenovanja članova odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, ukoliko se biraju u društvu, njihova prava i obaveze, način razrješenja i njihova ovlaštenja;
- 7) načinu promjene iznosa osnovnog kapitala, ukoliko nije utvrđen ugovorom o osnivanju;
- 8) lica ovlaštena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 9) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 10) postupak za izmjene i dopune statuta;
- 11) druga pitanja od značaja za rad društva.

Registracija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 272

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću registruje se u CRPS, na osnovu registracione prijave uz koju se podnosi sljedeća dokumentacija i podaci:
 - 1) osnivački akt društva;
 - 2) statut društva;
 - 3) spisak sa imenima članova organa upravljanja društva, datum i mjesto rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište sa odlukama o imenovanju članova organa upravljanja društva;
 - 4) zanimanja članova organa upravljanja koji nijesu zaposleni u društvu, kao i podatke o članstvu u drugim organima upravljanja, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
 - 5) ime i adresa revizora i sekretara društva, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 6) ime i adresa članova revizorskog odbora, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 7) izjava članova organa upravljanja, odnosno revizora i sekretara društva, o prihvatanju imenovanja, koja ne mora da bude ovjerena;
 - 8) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 9) adresa za prijem pošte, ako postoji;
 - 10) dokaz o uplati takse za registraciju.
- (2) Dokumentacija koja se dostavlja za registraciju društva mora da sadrži i podatke za lica koja zastupaju društvo, kao i određenje da li društvo zastupaju kolektivno ili pojedinačno.
- (3) Registracija društva u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (4) Podaci o nazivu i sjedištu društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije društva sa ograničenom odgovornošću, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Registracija promjena i obavještavanje javnosti

Član 273

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da radi registracije u CRPS, dostavi dokumentaciju i podatke o nastalim promjenama u društvu koje se odnose na:
 - 1) statut, uključujući i produženje roka utvrđenog za nastavak rada društva;
 - 2) naziv i sjedište društva;
 - 3) adresu za prijem pošte;
 - 4) adresu za prijem elektronske pošte;

- 5) lica izabrana za članove organa upravljanja i njihova imenovanja i razrješenja;
 - 6) lica koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima i njihova imenovanja i razrješenja;
 - 7) likvidaciju društva;
 - 8) poništenje osnivanja društva od strane nadležnog suda;
 - 9) imenovanje likvidatora;
 - 10) iznos osnovnog kapitala, ukoliko povećanje osnovnog kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici društva, ako postoji.

Glava III OSNOVNI KAPITAL

Minimalni osnovni kapital

Član 274

Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću dužni su da utvrde iznos osnovnog kapitala koji ne može biti manji od 1 euro, osim ako posebnim zakonom nije utvrđen veći iznos minimalnog osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene djelatnosti.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 275

- (1) Osnovni kapital povećava se:
- 1) novim ulozima postojećih članova ili člana koji pristupa društvu;
 - 2) pretvaranjem rezervi ili dobiti društva u osnovni kapital;
 - 3) pretvaranjem (konverzijom) potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
 - 4) statusnim promjenama koje imaju za posljedicu povećanje osnovnog kapitala.
- (2) Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine društva.

Pravo prečeg upisa udjela

Član 276

Članovi društva imaju pravo prečeg upisa udjela prilikom povećanja osnovnog kapitala novim ulozima u srazmjeri sa svojim udjelima, osim ako je osnivačkim aktom drugačije utvrđeno.

Smanjivanje osnovnog kapitala

Član 277

Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se smanjiti na osnovu odluke skupštine članova, ali ne ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala koji je propisan zakonom.

Smanjivanje osnovnog kapitala u slučaju gubitka

Član 278

Ako neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti osnovnog kapitala društva, društvo može sazvati skupštinu članova društva u skladu sa članom 151 ovog zakona.

Glava IV UDJELI

Sticanje udjela

Član 279

- (1) Uplatom uloga član društva stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti unijetog uloga, osim ako je osnivačkim aktom prilikom osnivanju društva ili jednoglasnom odlukom skupštine, u slučaju naknadnih uloga, utvrđeno drugačije.
- (2) Član društva može imati samo jedan udio u društvu, koji čini njegov procenat u osnovnom kapitalu društva.
- (3) Ako jedno lice istovremeno stekne vlasništvo na više udjela u društvu, ti udjeli se spajaju i zajedno čine jedan udio.

Način ostvarivanja prava po osnovu udjela

Član 280

- (1) Udjeli nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Pravo glasa članova društva sa ograničenom odgovornošću i njihova imovinska prava prema društvu, srazmjerni su udjelima članova u osnovnom kapitalu društva.

Finansijska pomoć društva

Član 281

- (1) Društvo ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku pomoć bilo koje vrste radi kupovine svojih udjela, osim ako jednoglasno odluče svi članovi društva.
- (2) Pravni posao zaključen suprotno stavu 1 ovog člana ništav je.

Sticanje sopstvenih udjela

Član 282

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može steći udio od jednog ili više članova društva, ako takvu odluku donesu članovi društva čiji udjeli čine najmanje dvije trećine osnovnog kapitala.
- (2) Kopija predloženog ugovora o sticanju sopstvenih udjela dostavlja se svim članovima najmanje 21 dan prije donošenja odluke.
- (3) Društvo može isplaćivati naknadu za sopstveni udio samo iz:
 - 1) sredstava rezervi društva koje se mogu koristiti za te namjene;
 - 2) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog istupanjem tog člana društva.
- (4) Društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima ili sticati nove sopstvene udjele, dok se članu koji je istupio iz društva, ne isplati naknada udjela u punom iznosu.

Prenos udjela između članova društva

Član 283

Udio se može prenositi između članova društva bez ograničenja, osim ako je ovim zakonom ili statutom društva drugačije utvrđeno.

Pravo preče kupovine udjela

Član 284

- (1) Ako član društva namjerava da prenese svoj udio, ostali članovi i društvo, imaju pravo preče kupovine tog udjela, osim ako je to osnivačkim aktom ili statutom društva drugačije utvrđeno.
- (2) Ako ne postoji sporazum o kupovini udjela između člana društva koji prenosi udio i ostalih članova društva, udio se srazmjerno dijeli među članovima društva prema njihovim udjelima, ukoliko osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno.
- (3) Član društva koji prenosi udio dužan je da prije prenosa udjela trećem licu svoj udio ponudi drugim članovima društva i društvu, u pisanoj formi.
- (4) Ponuda iz stava 3 ovog člana sadrži: elemente ugovora o prenosu udjela, adresu na koju se dostavlja ponuda, rok za zaključivanje ugovora o prenosu udjela, način i rok isplate udjela.
- (5) Za ponudu koja ne sadrži elemente iz stava 4 ovog člana, smatraće se da nije ni podnijeta.
- (6) Član društva koji ima pravo preče kupovine dužan je da u pisanoj formi obavijesti člana društva koji prenosi udio o prihvatanju ponude u cjelosti, u roku od 30 dana od dana prijema ponude, ukoliko statutom predviđen drugi rok, koji ne može da bude kraći od osam dana, ni duži od 180 dana od dana dostavljanja ponude.

Povreda prava preče kupovine

Član 285

- (1) Član društva koji ima pravo preče kupovine, može podnijeti tužbu za poništavanje ugovora o prenosu udjela, ako mu člana društva koji prenosi udio nije dostavio ponudu u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za zaključenje ugovora o prenosu udjela, a najkasnije istekom šest mjeseci od dana registracije prenosa udjela u CRPS.

Prenos udjela trećem licu

Član 286

Ako članovi društva i društvo ne prihvate ponudu za kupovinu udjela u društvu iz člana 284 stav 3 ovog zakona, u roku od 30 dana od dana kada je ponuda podnijeta, udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva ili društvu.

Prodaja udjela u izvršnom postupku

Član 287

- (1) Sud je dužan da o prodaji udjela u društvu u izvršnom postupku obavijesti članove društva i društvo.
- (2) Ako u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, članovi i društvo ne iskažu interes za kupovinu udjela, udio u društvu se prodaje u skladu sa zakonom kojim je uređeno obezbjeđenje izvršenja.

Prenos udjela nasljeđivanjem

Član 288

- (1) U slučaju smrti fizičkog lica odnosno prestanka pravnog lica, udio se prenosi na njegove nasljednike ili pravne sljedbenike, ukoliko statutom društva nije drugačije propisano.
- (2) Ako je statutom društva zabranjen prenos udjela, članovi društva ili društvo dužni su da otkupe taj udio na način i u roku utvrđenim statutom.
- (3) Ako članovi društva ili društvo ne otkupe udio u društvu u skladu sa stavom 2 ovog člana, udio se povlači u skladu sa čl. 219 do 224 ovog zakona.

Prenos udjela ugovorom

Član 289

Udio u društvu može se prenijeti na osnovu ugovora koji je zaključen u pisanoj formi, koji se ovjerava u skladu sa zakonom.

Posljedice prenosa udjela

Član 290

U slučaju prenosa udjela, član društva koji prenosi udio i lice na koje se prenosi udio neograničeno solidarno odgovaraju za obaveze društvu koje su dospjele prije prenosa udjela u skladu sa ovim zakonom.

Zalaganje udjela

Član 291

- (1) Član društva može založiti udio ili dio udjela, ukoliko osnivačkim aktom nije drugačije određeno.
- (2) Zalogoprimac udjela nema pravo glasa ili pravo upravljanja u društvu dok ne postane član društva.

Glava V

PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA

Načini prestanka svojstva člana društva

Član 292

- (1) Svojstvo člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje:
 - 1) smrću, odnosno prestankom pravnog lica;
 - 2) istupanjem iz društva;
 - 3) prenosom udjela;
 - 4) isključenjem iz društva.
- (2) Prestanak, postupak i posljedice prestanka svojstva člana društva, uređuju se statutom ili osnivačkim aktom.

Istupanje člana društva

Član 293

- (1) Član društva može da istupi iz društva u svakom trenutku, ukoliko ne traži naknadu za udio u društvu, osim ukoliko bi njegovo istupanje u tom slučaju prouzrokovalo štetu društvu.
- (2) Član društva ne može se unaprijed odreći prava na istupanje iz društva iz stava 1 ovog člana, niti mu se to pravo može ograničiti aktima društva.
- (3) Istupanje člana društva u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana ne isključuje pravo preče kupovine ostalih članova društva iz člana 284 ovog zakona.

Istupanje člana društva u slučaju prouzrokovane štete

Član 294

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može istupiti iz društva ako mu ostali članovi ili društvo prouzrokuju štetu, ako je spriječen u ostvarivanju svojih prava u društvu ili mu neki članovi društva ili društvo nameću nesrazmjerne obaveze.
- (2) Član društva koji želi da istupi iz društva dužan je da u pisanoj formi dostavi društvu zahtjev za istupanje iz društva, u kojem navodi razloge istupanja i visinu tražene naknade koju traži od društva za svoj udio, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog istupanja, odnosno dvije godine od nastanka razloga za istupanje.
- (3) Odluku o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za istupanje, donosi skupština društva u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva i o tome obavještava podnosioca zahtjeva u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je odluka donijeta.
- (4) Odluka iz stava 3 ovog člana, kojom se prihvata zahtjev za istupanje, sadrži i rok za isplatu naknade za udio, koji ne može biti duži od 120 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je donijeta ta odluka.
- (5) U slučaju da skupština društva ne donese odluku u roku iz stava 3 ovog člana, smatraće se da je zahtjev prihvaćen u cjelini.
- (6) U slučaju donošenja odluke kojom se odbija zahtjev, član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke kojom se odbija njegov zahtjev, pred nadležnim sudom pokrene postupak utvrđivanja opravdanosti razloga za istupanje iz društva i određivanja naknade u visini tržišne vrijednosti udjela.
- (7) Na isplatu udjela člana društva koji je istupio iz društva u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuje se član 282 stav 4 ovog zakona, a sredstva rezervi društva do potpune isplate mogu se koristiti samo radi isplate udjela članu koji je istupio iz društva.
- (8) Odlukom suda iz stava 6 ovog člana ne može se utvrditi rok za isplatu naknade za udio duži od 18 mjeseci od dana pravosnažnosti presude, vodeći računa o potrebi da se obezbijede likvidnost i održivost poslovanja društva.
- (9) Odluka o prihvatanju zahtjeva za istupanje iz društva i dokaz o isplati tražene naknade, odnosno pravosnažna i izvršna sudska odluka o istupanju, radi registracije prestanka svojstva člana upisuje se u CRPS.

Pravo društva u slučaju istupanja člana društva

Član 295

- (1) U slučaju istupanja člana društva suprotno odredbama čl. 293 i 294 ovog zakona, društvo ima pravo na naknadu pričinjene štete nastale istupanjem člana društva.
- (2) Društvo se ne može unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti se to pravo može isključiti ili ograničiti aktima društva.

Isključenje člana društva

Član 296

- (1) Član društva može podnijeti tužbu radi isključenja drugog člana društva ako:
 - 1) član društva namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje značajnu štetu društvu ili drugim članovima društva;
 - 2) član društva svojim činjenjem ili nečinjenjem sprječava ili značajno otežava poslovanje društva.

- (2) Za udio člana društva koji je isključen odlukom o isključenju, sud će na teret podnosioca tužbe, odrediti naknadu u visini srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine društva na dan podnošenja tužbe.
- (3) Prilikom određivanja naknade iz stava 2 ovog člana, sud će odrediti i rok za isplatu naknade, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravnosnažnosti presude.
- (4) Prilikom određivanja roka za isplatu iz stava 3 ovog člana, sud će uzeti u obzir finansijsku situaciju u kojoj se nalazi tužilac, a na zahtjev tuženog može obavezati tužioca da priloži odgovarajuća sredstva obezbjeđenja u pogledu izvršenja presude o isključenju člana društva u dijelu isplate naknade za oduzeti ulog.
- (5) U slučaju isključenja člana društva, društvo zadržava pravo na naknadu štete koju mu je isključeni član društva prouzrokovao radnjama zbog kojih je isključen iz društva.
- (6) Pravosnažna i izvršna sudska odluka o isključenju člana društva, dostavlja se u CRPS radi registracije prestanka svojstva člana društva.

Glava VI

ORGANI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Organi upravljanja

Član 297

- (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, a statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se odrediti i drugi organi upravljanja u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću, skupština nije obavezan organ društva.
- (3) Javna društva sa ograničenom odgovornošću moraju da imaju organe upravljanja javnog akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje se smatra velikim pravnim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, mora da ima organe upravljanja kao akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Društva iz stava 3 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od tri mjeseca od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se utvrđuje uspješnost emisije.
- (6) Društva iz stava 4 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od šest mjeseci od završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa.

Skupština društva sa ograničenom odgovornošću

Član 298

- (1) Skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi društva.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno, skupština društva sa ograničenom odgovornošću:
 - 1) vrši izmjene i dopune osnivačkog akta i statuta;
 - 2) usvaja finansijske iskaze, kao i izvještaje revizora ako su finansijski iskazi bili predmet revizije;
 - 3) imenuje i razrješava izvršnog direktora, članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora i utvrđuje naknadu za njihov rad;
 - 4) nadzire rad direktora;
 - 5) odlučuje o povećanju i smanjivanju osnovnog kapitala društva, kao i o svakoj emisiji hartija od vrijednosti;
 - 6) odlučuje o raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva;
 - 7) odlučuje o pokretanju postupka likvidacije, restrukturiranju, kao i o podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka od strane društva;
 - 8) imenuje likvidacionog upravnika;
 - 9) odlučuje o sticanju sopstvenih udjela;

- 10) odlučuje o zahtjevu za istupanje člana društva;
 - 11) odlučuje o isključenju člana društva iz razloga neplaćanja, odnosno neunošenja upisanog uloga;
 - 12) odlučuje o pokretanju spora za isključenje člana društva;
 - 13) daje prokuru;
 - 14) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa izvršnim direktorom;
 - 15) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva;
 - 16) odobrava ugovor o pristupanju novog člana društvu i daje saglasnost na prenos udjela trećem licu;
 - 17) odlučuje o promjenama oblika organizovanja društva;
 - 18) donosi poslovnik o svom radu;
 - 19) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva.
- (3) U društvima sa ograničenom odgovornošću iz člana 297 stav 3 ovog zakona, odluke iz stava 2 ovog člana u isključivoj su nadležnosti skupštine.
- (4) Sjednica skupštine društva može se održati i bez sazivanja, ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom ili statutom drugačije određeno.

Održavanje sjednica i odlučivanje

Član 299

- (1) Sjednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, na način da sva lica koja učestvuju u radu sjednice mogu istovremeno međusobno da komuniciraju.
- (2) Za lica koja učestvuju u radu sjednice na način iz stava 1 ovog člana, smatra se da su lično prisutna.
- (3) Član društva može da glasa putem pisma, osim ako je ugovorom o osnivanju, statutom ili poslovnikom skupštine drugačije utvrđeno.
- (4) U slučaju glasanja putem pisma, za potrebe utvrđivanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici.
- (5) Odluke skupštine mogu donijeti i bez sjednice, ako je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa.

Izvršni direktor

Član 300

- (1) Izvršni direktor je obavezan organ društva sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Izvršni direktor zastupa društvo i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine, odnosno kolektivnih organa upravljanja društvom.
- (3) Izvršni direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje ni zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, punomoćje izdaje skupština, odnosno drugi organ društva, u skladu sa statutom društva.

Uslovi za imenovanje izvršnog direktora

Član 301

- (1) Izvršnog direktora imenuje skupština društva na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Za Izvršnog direktora može biti imenovano samo poslovno sposobno lice i lice koje je zasnovalo radni odnos u društvu.
- (3) Uslovi koje treba da ispunjava izvršni direktor utvrđuju se statutom društva.

Prestanak mandata izvršnog direktora

Član 302

- (1) Skupština društva može razriješiti izvršnog direktora u svakom trenutku, bez navođenja razloga za razrješenje, ako drugačije nije predviđeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.

- (2) Na prestanak mandata izvršnog direktora društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 174 ovog zakona.

Glava VII VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Obaveza čuvanja akata i dokumenata

Član 303

- (1) Društvo je dužno da čuva sljedeću dokumentaciju:
- 1) osnivački akt i statut društva;
 - 2) rješenje o registraciji osnivanja društva;
 - 3) opšte akte društva;
 - 4) zapisnike sa sjednica skupštine i odluke skupštine;
 - 5) knjigu udjela društva;
 - 6) dokumentaciju na osnovu koje se dokazuje svojina i druga imovinska prava društva;
 - 7) ugovore koje su članovi organa upravljanja i članovi društva ili sa njima povezana lica zaključili sa društvom.
- (2) Društvo je dužno da dokumentaciju iz stava 1 ovog člana čuva u svom sjedištu ili na drugom mjestu koje je poznato i dostupno svim članovima društva.

Pristup aktima i dokumentima društva

Član 304

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pristup aktima i dokumentima društva, u skladu sa čl. 124, 125 i 126 ovog zakona.
- (2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji su istupili iz društva imaju pravo pristupa dokumentima iz člana 124 stav 2 ovog zakona, koja su nastala za vrijeme njihovog članstva u društvu.

Glava VIII RESTRUKTURIRANJE DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Statusne promjene u društvu sa ograničenom odgovornošću

Član 305

Na postupke statusnih promjena društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju čl. 239 do 252 ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo.

Promjena oblika djelatnosti društva sa ograničenom odgovornošću

Član 306

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može promijeniti oblik u akcionarsko društvo ako:
- 1) skupština članova društva donese odluku o promjeni oblika društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo;
 - 2) osnovni kapital društva nije manji od 25 000 eura u trenutku donošenja odluke iz tačke 1 ovog stava;
 - 3) je statutom društva utvrđeno da se društvo organizuje kao akcionarsko društvo;
 - 4) su udjeli članova u društvu sa ograničenom odgovornošću poništeni i ako se emituju akcije u srazmjeri sa postojećom vlasničkom strukturom, ukoliko se svi zainteresovani članovi nijesu drukčije sporazumjeli;
 - 5) se akcije akcionarskog društva registruju u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje je promijenilo oblik u akcionarsko društvo, komanditno ili ortačko društvo, nastavlja sa radom u novom obliku, od dana registracije promjene u CRPS.

Glava IX **PRESTANAK DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU**

Osnovi prestanka društva **Član 307**

Društvo sa ograničenom odgovornošću prestaje da postoji brisanjem iz CRPS, zbog:

- 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
- 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
- 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke;
- 4) zaključivanjem postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

DIO SEDMI **PREKOGRANIČNA SPAJANJA DRUŠTAVA KAPITALA**

Definicija prekograničnog spajanja društava kapitala **Član 308**

- (1) Prekogranično spajanje društava kapitala je spajanje jednog ili više društava (preuzeta društva) koja su registrovana u Crnoj Gori pripajanjem društvu (društvo preuzimalac) koje je registrovano u drugoj državi, prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo, koje u zamjenu, osim kada je društvo preuzimalac vlasnik svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, emituje akcije ili izdaje udjele članovima društava koja se pripajaju (prekogranično spajanje putem pripajanja), ili se dva ili više društava od kojih je najmanje jedno registrovano u Crnoj gori, a najmanje jedno u drugoj državi (preuzeta društva) spajaju formiranjem novog društva (društvo preuzimalac) koje emituje akcije ili izdaje udjele novoformiranog društva članovima društava koja se spajaju (prekogranično spajanje putem osnivanja novog društva).
- (2) U prekograničnom spajanju mogu da učestvuju:
 - 1) akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem registrovanim u Crnoj Gori;
 - 2) društvo kapitala koje je registrovano u državi članici Evropske unije ili državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru sa sjedištem, upravom ili glavnim mjestom obavljanja djelatnosti u nekoj od ovih država.
- (3) U prekograničnom spajanju društva kapitala, ne mogu da učestvuju:
 - 1) zadruge, čak i ukoliko su u državi članici Evropske unije ili državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru registrovane kao društva kapitala;
 - 2) društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi.
- (4) Prekogranično spajanje može se vršiti i kada je jedno od preuzetih društava osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije članica Evropske unije, odnosno državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru, kada se društvo preuzimalac osniva ili već ima registrovano sjedište u Crnoj Gori.
- (5) Na postupke prekograničnih spajanja shodno se primjenjuju odredbe čl. 241 do 247 ovog zakona, koje se odnose na spajanje akcionarskih društava.
- (6) Odredbe ovog zakona o prekograničnom spajanju primjenjivaće se i na slučajeve prekograničnog spajanja u kojima se pravom države koje se primjenjuje na učesnike prekograničnog spajanja čije sjedište nije u Crnoj Gori dopušta isplata u gotovini članovima preuzetih društava koja premašuje 10% nominalne vrijednosti ili, ako nominalna vrijednost ne postoji, knjigovodstvene vrijednosti akcija, odnosno udjela koji predstavljaju kapital društva preuzimaoca.

Nacrt ugovora o prekograničnom spajanju **Član 309**

Organi upravljanja društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju usaglašavaju nacrt ugovora o prekograničnom spajanju, koji mora da sadrži sljedeće podatke:

- 1) oblik, naziv i sjedište društava koja se spajaju i predloženi oblik, naziv i sjedište društva preuzimaoca, ako se sprovodi postupak prekograničnog spajanja za osnivanje novog društva;

- 2) srazmjeru vrijednosti akcija, odnosno udjela prilikom zamjene, a ukoliko se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade;
- 3) uslove za dodjeljivanje akcija ili udjela koji predstavljaju kapital društva koje nastaje prekograničnim spajanjem;
- 4) posljedice spajanja na status zaposlenih u društvima koja učestvuju u postupku spajanja;
- 5) datum od kojeg sticaoci akcija ili udjela u društvu preuzimaocu imaju pravo na učešće u dobiti društva, kao i druge uslove za sticanje tog prava;
- 6) datum od kojeg se radnje preuzetih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preduzete od strane društva preuzimaoca;
- 7) prava koja društvo preuzimalac daje članovima društva koji imaju posebna prava i licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i mjere koje se u odnosu na njih predlažu;
- 8) novčane isplate ili druge koristi za nezavisne eksperte koji vrše ispitivanje ugovora o prekograničnom spajanju, kao i članovima organa upravljanja i nadzora društava koja učestvuju u spajanju;
- 9) ugovor o osnivanju i statut društva preuzimaoca;
- 10) informacije o načinu uključivanja zaposlenih prilikom utvrđivanju njihovih prava na učešće u upravljanju društvom koje nastaje prekograničnim spajanjem;
- 11) procjena vrijednosti imovine i obaveza koji se prenose na društvo preuzimaoca;
- 12) datum na koji se odnose finansijski izvještaji društva koji se uzimaju u obzir prilikom određivanje uslova spajanja.

Objavljivanje nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju

Član 310

- (1) Društva iz člana 308 stav 2 tačka 1 dužna su da nacrt ugovora o prekograničnom spajanju dostave radi registracije u CRPS i objavljivanja podataka i informacija o prekograničnom spajanju u "Službenom listu Crne Gore".
- (2) Podaci i informacije iz stava 1 ovog člana, moraju biti objavljeni najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine društva koja treba da donese odluku o prekograničnom spajanju, i to:
 - 1) obavještenje da je usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
 - 2) oblik organizovanja društva, naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
 - 3) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
 - 4) način na koji povjerioci i manjinski članovi društava koji učestvuju u prekograničnom spajanju mogu ostvariti svoja prava, kao i adresu na kojoj mogu dobiti potrebne informacije, bez plaćanja naknade.

Izvještaj o prekograničnom spajanju

Član 311

- (1) Nadležni organi upravljanja svakog društva koje učestvuje u postupku prekograničnog spajanja, dužni su da za potrebe informisanja skupštine svojih društava, odnosno članova, sačine pisani izvještaj o prekograničnom spajanju.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži detaljno obrazloženje usaglašenog nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, a naročito obrazloženje pravnih posljedica sprovođenja postupka prekograničnog spajanja na članove, povjerioce i zaposlene društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju.
- (3) Zaposlenima u društvu, odnosno njihovim predstavnicima, mora se omogućiti uvid u izvještaj iz stava 1 ovog člana najkasnije mjesec dana prije održavanja skupštine društva na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.
- (4) Ako zaposleni u pisanoj formi sačine svoje mišljenje o izvještaju o prekograničnom spajanju i dostave ga organima iz stava 1 ovog člana, to mišljenje se mora priložiti uz izvještaj o prekograničnom spajanju radi stavljanja na uvid skupštini društva na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.

- (5) Izvještaj nezavisnog eksperta o predloženom nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, sačinjava se u skladu sa čl. 242 i 246 ovog zakona.
- (6) Umjesto nezavisnih eksperata koji sačinjavaju izvještaj za potrebe svakog od društava koja se spajaju, jedan ili više nezavisnih eksperata koje u tu svrhu imenuju, na zajednički zahtjev tih društava, nadležna sudska ili upravna tijela u državi članici u kojoj se nalazi jedno od društava koje se spaja, ili društvo nastalo prekograničnim spajanjem, mogu ispitati zajednički nacrt ugovora za prekogranično spajanje i sastaviti jedinstveni pisani izvještaj namijenjen svim članovima društava koja se spajaju.

Odluke skupština društava učesnika u prekograničnom spajanju

Član 312

- (1) Na osnovu izvještaja iz člana 311 st. 1 i 4 ovog zakona, skupštine društava koja se spajaju odlučuju o nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, uz pravo da odluku uslove svojim prihvatanjem naknadno postignutih dogovora o zapošljavanju radnika preuzetih društava u društvu preuzimaocu.
- (2) Odluku o prekograničnom spajanju i druge odluke koje se, radi sprovođenja postupka prekograničnog spajanja, donose na skupštini društva preuzimaoca, umjesto skupštine može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ako su ispunjeni uslovi iz člana 242 stav 17 ovog zakona.

Pojednostavljena prekogranična spajanja

Član 313

- (1) Odredbe člana 309 stav 1 tač. 2, 3 i 5, člana 242 st. 6 do 10 i člana 317 stav 3 tačka 3 ovog zakona ne primjenjuju se u slučaju prekograničnog spajanja pripajanjem društva koje vrši društvo preuzimalac koje je vlasnik svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, na preuzeta društva ne primjenjuju se odredba člana 312 stav 1 ovog zakona.
- (3) Ako prekogranično spajanje pripajanjem vrši društvo preuzimalac koje je vlasnik najmanje 90%, ali ne i svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, primjenjuju se odredbe člana 247 ovog zakona.

Posebna prava članova društva

Član 314

- (1) Izuzetno od člana 308 stav 5 ovog zakona, zaštita prava nezadovoljnih članova iz člana 127 stav 1 tačka 3 i zaštitu prava povjerilaca iz člana 243 ovog zakona primjenjuje se na društva sa sjedištem u Crnoj Gori koje učestvuje u postupku prekograničnog spajanja samo kada ostala društva u postupku prekograničnog spajanja, a koja se nalaze u državama u kojima ne postoji mogućnost pokretanja ovakvih postupaka, izričito prihvate takvu mogućnost prilikom odlučivanja o nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, o čemu organ nadležan za nadzor prekograničnog spajanja u Crnoj Gori vodi računa po službenoj dužnosti.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana, organ nadležan za nadzor postupka prekograničnog spajanja može izdati potvrdu da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve potrebne radnje u postupku prekograničnog spajanja i prije okončanja započetih postupaka iz stava 1 ovog člana.

Prijava prekograničnog spajanja u registar preuzetog društva s registrovanim sjedištem u Crnoj Gori i izdavanje potvrde o ispunjenosti uslova za prekogranično spajanje

Član 315

- (1) Nadzor nad svim radnjama koje preuzeto društvo registrovano u Crnoj Gori preduzima u postupku prekograničnog spajanja obavlja nadležni organ za registraciju.
- (2) Nakon usvajanja usaglašenog nacrta ugovora o prekograničnom spajanju na skupštini društva, odbor direktora, odnosno upravni odbor preuzetog društva, odnosno izvršni direktor društva sa ograničenom odgovornošću u kojem nema drugih organa upravljanja, podnosi prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS u kojoj se navode informacije iz člana 314 ovog zakona.

- (3) Prilikom registracije prekograničnog spajanja iz stava 2 ovog člana, nadležni organ za registraciju u CRPS unosi zabilježbu da će prekogranično spajanje postati punovažno tek nakon ispunjavanja uslova utvrđenih propisima države društva preuzimaoca.
- (4) Nadležni organ za registraciju je dužan da podatke o prekograničnom spajanju objavi u „Službenom listu Crne Gore“ uz navođenje podatka o trajanju postupaka iz stava 2 ovog člana i postojanja zabilježbe iz stava 3 ovog člana.
- (5) Rješenje o registraciji u CRPS prekograničnog spajanja sadrži podatke iz stava 4 ovog člana i smatra se potvrdom da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve radnje koje je preuzeto društvo registrovano u Crnoj Gori dužno da preduzme u postupku prekograničnog spajanja.
- (6) Preuzeto društvo dužno je da nadležnom organu u državi u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca dostavi rješenje iz stava 5 ovog člana i usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju koji je usvojila skupština preuzetog društva, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja rješenja.
- (7) Nakon prijema obavještenja o pripajanju od strane nadležnog organa u državi u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca, kojim se potvrđuje zakonito okončanje svih propisanih radnji u postupku prekograničnog spajanja u toj državi, nadležni organ za registraciju izbrisace iz CRPS zabilježbu iz stava 3 ovog člana, unijeti zabilježbu o tome da je uspješno okončan postupak prekograničnog spajanja i nadležnom organu iz stava 6 ovog člana dostaviti prepis dokumentacije preuzetog društva koja se kod njega nalazi.

**Prijava prekograničnog spajanja za registraciju društva preuzimoaca
sa sjedištem u Crnoj Gori
Član 316**

- (1) Nadzor nad sprovođenjem i provjeru zakonitosti postupka prekograničnog spajanja za društvo preuzimaoca koje ima registrovano sjedište u Crnoj Gori vrši nadležni organ za registraciju.
- (2) Nadležni organ za registraciju je dužan da utvrđuje da li su društva koja učestvuju u postupku prekograničnog spajanja usaglasila i usvojila nacrt ugovora o prekograničnom spajanju u skladu sa zakonom, pri čemu je posebno dužan da utvrdi da je nacrt ugovora o prekograničnom spajanju od strane svakog društva koje učestvuje u spajanju usvojen u identičnom tekstu, kao i da su dogovori o daljem angažmanu zaposlenih napravljeni u skladu sa zakonom.
- (3) U slučaju prekograničnog spajanja putem pripajanja, prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS za društvo preuzimoaca podnosi njegov odbor direktora, odnosno upravni odbor, odnosno izvršni direktor, kod društva sa ograničenom odgovornošću koje nema druge organe upravljanja, a ako se prekogranično spajanje sprovodi osnivanjem novog društva, prijavu za upis za društvo preuzimaoca zajednički podnose ovlašćeni organi preuzetih društava.
- (4) Uz prijavu za upis podnosi se usvojeni ugovor o prekograničnom spajanju sačinjen u formi notarskog zapisa i za svako od preuzetih društava rješenja iz člana 315 stav 5 ovog zakona ili njima ekvivalentne isprave u pravima država koja se primjenjuju na ta društva, a koje ne smiju biti starija od šest mjeseci.
- (5) Nakon registracije prekograničnog spajanja društava, ugovor o prekograničnom spajanju nadležni organ za registraciju objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i o izvršenoj registraciji obavještava sve registre u kojima su bila upisana preuzeta društva, preko sistema interkonekcije registara privrednih subjekata iz člana 321 ovog zakona.

**Pravne posljedice prekograničnog spajanja
Član 317**

- (1) Pravne posljedice prekograničnog spajanja za društvo preuzimoaca koje je registrovano u Crnoj Gori nastupaju danom registracije u CRPS, u skladu sa članom 316 ovog zakona.
- (2) Pravne posljedice prekograničnog spajanja za preuzeto društvo koje je registrovano u Crnoj Gori, nastupaju u skladu sa propisima države u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca.
- (3) Pravne posljedice prekograničnog spajanje okončanog u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana su da:
 - 1) spajanje ne može biti poništeno;
 - 2) se sva imovina i obaveze preuzetih društava prenosi na društvo preuzimaoca;
 - 3) članovi preuzetih društava postaju članovi društva preuzimoaca;

- 4) preuzeta društva prestaju da postoje;
- 5) se prava i obaveze preuzetih društava iz radno-pravnih odnosa, koji su nastali prije dana registracije prekograničnog spajanja, preuzimaju od strane društva preuzimaoca.

DIO OSMI DIO STRANOG DRUŠTVA

Način registracije stranog društva

Član 318

- (1) Dio stranog društva je dio društva koje je osnovano i registrovano izvan Crne Gore i koje obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore.
- (2) Strano društvo koje obavlja djelatnost preko svog dijela društva na teritoriji Crne Gore dužno je da privrednu djelatnost obavlja po propisima Crne Gore.
- (3) Strana društva koja osnivaju djelove svojih društava u Crnoj Gori, u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, dužna su da radi registracije u CRPS dostave sljedeće podatke:
 - 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Crnoj Gori;
 - 2) djelatnost društva;
 - 3) naziv i oblik obavljanja djelatnosti stranog društva i naziv dijela društva, ako je drugačiji od naziva društva;
 - 4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta odnosno osnivačkog akta na crnogorski jezik, ovjeren od strane sudskog tumača, ukoliko donošenje statuta nije obavezno u državi u kojoj je strano društvo registrovano;
 - 5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva odnosno ovjereni dokument kojim se potvrđuje valjanost registracije društva u matičnoj državi;
 - 6) imena i adrese lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo u Crnoj Gori, odnosno organ društva ili članovi tog organa, stalni predstavnici društva za poslovanje dijela stranog društva, kao i ovlašćenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
 - 7) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha odnosno druge finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.
- (4) Strana društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Crne Gore dužna su da u roku od 20 dana od dana promjene podataka iz stava 3 ovog člana, dostave CRPS radi registracije:
 - 1) obavještenje o likvidaciji društva, imenovanju likvidatora i podatke o otvaranju stečajnog postupka odnosno drugim postupcima koji se vode protiv društva;
 - 2) podatke o prestanku obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.
- (5) Dio stranog društva u svim poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima navodi:
 - 1) naziv nadležnog organa za registraciju;
 - 2) broj pod kojim je registrovano u CRPS;
 - 3) naziv, oblik obavljanja djelatnosti i sjedište stranog društva i naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog društva;
 - 4) sjedište dijela stranog društva;
 - 5) napomenu da je strano društvo u postupku likvidacije.

DIO DEVETI REGISTRACIJA

Način registracije u CRPS

Član 319

- (1) Registracija u CRPS vrši se na osnovu registracione prijave ili po službenoj dužnosti.
- (2) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se na jedinstvenom obrascu koji propisuje organ državne uprave nadležan za finansije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Dostavljanje registracione prijave i prateće dokumentacije

Član 320

- (1) Registraciona prijava u CRPS dostavlja se u papirnoj ili elektronskoj formi, u skladu sa propisima kojima se uređuju elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument i upravni postupak.
- (2) Registracionu prijavu za registraciju ili promjenu podataka, sa propisanom dokumentacijom podnosi ovlašćeno lice privrednog društva, odnosno preduzetnik.
- (3) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatraju se osnivač društva ili od strane osnivača ovlašćeno lice, u slučaju registracije društva, odnosno zastupnici društva iz čl. 24 i 25 ovog zakona i lica ovlašćena od strane tih zastupnika, u slučaju registracije promjene.
- (4) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatra se preduzetnik i od strane preduzetnika ovlašćeno lice, u slučaju registracije preduzetnika, odnosno preduzetnik, poslovođa i od strane tih lica ovlašćena lica, u slučaju registracije promjene.
- (5) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatra se zakonski zastupnik stranog društva i od strane zakonskog zastupnika stranog društva ovlašćeno lice, u slučaju registracije dijela stranog društva, odnosno lica iz člana 318 stav 3 tačka 6 ovog zakona i od strane tih lica ovlašćena lica, u slučaju registracije promjene.
- (6) U slučaju stečaja, ovlašćeno lice je stečajni upravnik i druga lica utvrđena zakonom kojim se uređuje stečaj ili od njih ovlašćena lica.
- (7) U slučaju likvidacije akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog i ortačkog društva, ovlašćena lica su likvidatori.
- (8) Nakon prijema registracione prijave i dokumentacije, ovlašćenom licu izdaje se potvrda o prijemu registracione prijave i dokumentacije, koja sadrži datum podnošenja registracione prijave, odnosno izdavanja potvrde.

Postupak registracije u CRPS

Član 321

- (1) Prilikom registracije u CRPS privrednom društvu, dijelu stranog društva i preduzetniku dodjeljuje se registracioni broj.
- (2) Registracioni broj iz stava 1 ovog člana, pored jedinstvene oznake registrovanog subjekta, mora sadržati i oznaku koja će biti zajednička za sve subjekte registrovane u CRPS, kako bi se preko sistema interkonekcije registara privrednih subjekata nesporno moglo ustanoviti da je društvo registrovano u Crnoj Gori.
- (3) Sistem interkonekcije registara privrednih subjekata iz stava 2 ovog člana je sistem veze između registara privrednih subjekata država članica Evropske unije koji je zasnovan na zajedničkoj elektronsko-tehnološkoj platformi i portalu koji predstavlja jedinstvenu evropsku pristupnu tačku.
- (4) Nadležni organ za registraciju odbiće prijavu za registraciju, ako:
 - 1) su podaci unijeti u registracionu prijavu nepotpuni;
 - 2) uz prijavu nije dostavljena kompletna dokumentacija;
 - 3) je pod istim nazivom registrovan neki drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti;
 - 4) je ispunjen poseban uslov za odbijanje zahtjeva za registraciju, propisan drugim zakonom.
- (5) Rješenje o odbijanju registracione prijave donosi se u roku od tri radna dana od dana podnošenja prijave.
- (6) Ako nadležni organ za registraciju ne odbije prijavu u roku iz stava 5 ovog člana, smatraće se da je registracija po toj prijavi izvršena.
- (7) Registracija podataka iz prijave i dokumentacije u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (8) U CRPS se registruju podaci iz prijave i dokumentacije koja se prilaže uz prijavu na osnovu rješenja o registraciji.
- (9) Rješenje o registraciji dostavlja se podnosiocu registracione prijave, odnosno ovlašćenom licu u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, putem pošte ili elektronskim putem u skladu sa zakonom.
- (10) Rješenjem iz stava 7 ovog člana određuje se i poreski identifikacioni broj, PDV registracioni broj i registracioni broj obveznika akcize, u skladu sa zakonom.
- (11) Na rješenje iz stava 7 ovog člana ovlašćeno lice može izjaviti žalbu Ministarstvu.
- (12) Žalba iz stava 11 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Naknada za registraciju u CRPS

Član 322

- (1) Za registraciju u CRPS plaća se naknada.
- (2) Kriterijume za određivanje naknade i visinu naknade iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (3) Sredstva od naknada iz stava 1 ovog člana prihod su Budžeta Crne Gore.

Odgovornost za vjerodostojnost registrovanih podataka

Član 323

- (1) Nadležni organ za registraciju obezbjeđuje da podaci registrovani u CRPS budu istovjetni sa podacima iz registracione prijave.
- (2) Lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim privrednim društvima i preduzetnicima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Način vođenja i uvida u CRPS

Član 324

- (1) CRPS se vodi u elektronskoj formi kao jedinstvena baza podataka.
- (2) Podaci upisani u CRPS su javni.
- (3) Sastavni dio CRPS je zbirka isprava koja se sastoji od originalne dokumentacije koja se prilaže uz prijavu za registraciju.
- (4) Originalnom dokumentacijom iz stava 3 ovog člana smatra se i elektronski dokument u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.
- (5) Uvid u zbirku isprava iz stava 3 ovog člana može se vršiti šest sati dnevno svakog radnog dana.
- (6) Uvid u podatke koji su registrovani u CRPS može se vršiti u bilo koje vrijeme putem elektronskih sredstava komunikacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava i elektronsko poslovanje.
- (7) Na lične podatke koji se obrađuju u postupku registracije u CRPS primjenjuje se zakon kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.
- (8) Postupak registracije, bližu sadržinu i način vođenja CRPS propisuje Ministarstvo.

DIO DESETI

KAZNE NE ODREDBE

Novčane kazne do 10.000 eura

Član 325

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:
 - 1) u obavljanju djelatnosti ne koristi naziv društva pod kojim je registrovan, u skladu sa ovim zakonom (član 17 stav 4);
 - 2) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (čl. 105 stav 3, 224 i 274);
 - 3) ne vodi knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 108 stav 3);
 - 4) ne sačini izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva (čl. 133 stav 2 i 162 stav 1 tačka 1);
 - 5) utiče na rad revizora prilikom vršenja revizije (član 201);
 - 6) u slučaju postojanja u tom društvu akcija iste klase različite nominalne vrijednosti, ne izvrši usklađivanje strukture osnovnog kapitala u rokovima propisanim ovim zakonom (čl. 203 stav 3 i 329 st. 6 i 7);
 - 7) povećanje osnovnog kapitala i emisiju novih akcija ili izdavanje udjela vrši protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (čl. 204, 208, 211 i 275);
 - 8) podijeli dobit, ne izvrši povraćaj primljene dobiti ili isplaćuje dividende protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (čl. 218 i 237);

- 9) da zajam, garanciju ili obezbijedi drugu vrstu finansijske podrške nekom licu u svrhu kupovine akcija tog društva (član 233 stav 1);
 - 10) ne izvrši usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od 3 mjeseca od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se utvrđuje uspješnost emisije (član 297 stav 5);
 - 11) ne izvrši usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od šest mjeseca od dana završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa (član 297 stav 6).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

Novčane kazne do 7.500 eura

Član 326

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 7.500 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:
- 1) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (čl. 7, 60 stav 1, 80, 99, 119, 171 stav 6, 174 stav 6, 191 stav 8, 199 stav 2, 204 stav 11, 216 stav 1, 220 stav 4, 242 st. 15 i 18, 243 stav 1, 251 stav 5, 255 stav 1, 273 stav 1 i 318 stav 4);
 - 2) ne izvrši propisno dostavljanje osnivačkog akta i statuta ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 67, 68, 93, 94, 113, 114, 115, 270, 271, 272, 318 stav 3 i 323);
 - 3) odbije da pruži informaciju ili odgovor koji je dužno pružiti na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprječava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužno objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko dâ lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglas (član 100, član 117 stav 3, čl. 124, 125, 126, 138 i 151, član 198 stav 2, član 242 stav 11, član 258 stav 3 i član 304);
 - 4) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima, odnosno na internet stranici društva ne navede propisane podatke (čl. 118 i 318 stav 5);
 - 5) ne obezbijedi poštovanje propisanog postupka za sazivanje skupštine (čl. 135, 136, 137 i 138);
 - 6) ne održi redovnu skupštinu akcionara u propisanom roku (član 135 stav 6);
 - 7) ne omogući glasanje elektronskim putem u skladu sa ovim zakonom (čl. 136, 145 i 147);
 - 8) ne učini dostupnim akcionarima rezultate glasanja u skladu sa ovim zakonom (član 150);
 - 9) ne održi skupštinu akcionara u roku utvrđenom odlukom suda (član 152);
 - 10) ne obezbijedi odgovarajući sastav odbora direktora, odnosno nadzornog odbora (čl. 155, 176 i 297);
 - 11) u slučaju prestanka članstva članu odbora direktora, članu upravnog ili nadzornog odbora, ne izabere novi odbor direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka članstva u skladu sa ovim zakonom (čl. 171 stav 7, 179 stav 4 i 190);
 - 12) u slučaju prestanka svojstva izvršnog direktora, ne izabere novog izvršnog direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS (član 174 stav 9);
 - 13) u slučaju prestanka svojstva predsjednika upravnog odbora ne izabere novog predsjednika upravnog odbora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata predsjedniku upravnog odbora u CRPS (član 191 stav 9);
 - 14) odluku o emisiji obveznica ne donese u postupku propisanom ovim zakonom (čl. 209 stav 3 i 210 stav 2);
 - 15) smanjivanje kapitala vrši suprotno odredbama o zaštiti povjerilaca (čl. 219, 220, 221, 222, 223, 224 i 278);
 - 16) stekne ili otuđi sopstvene akcije suprotno ovom zakonu (čl. 225, 226, 227, 228, 229 i 230).

- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.

Član 327

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- 1) obavlja djelatnost preko poslovođe koji nije registrovan u skladu sa zakonom o registraciji, nije u radnom odnosu kod preduzetnika ili ne ispunjava posebne uslove koji su propisani u pogledu ličnih kvalifikacija preduzetnika (član 63);
- 2) ne izvrši registraciju u skladu sa čl. 319 i 329 stav 4 ovog zakona.

DIO JEDANAESTI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 328

- (1) Podzakonski akti iz čl. 319 i 324 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11).

Usklađivanje organizacije i registracija

Član 329

- (1) Akcionarska društva i društva sa ograničenom odgovornošću iz člana 297 st. 3 i 4 ovog zakona koja su registrovana u CRPS do stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da usklade organizaciju (statut, organe društva i druge akte) sa ovim zakonom i izvrše registraciju promjena u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Ostala privredna društva koja su registrovana u CRPS do stupanja na snagu ovog zakona radi usklađivanja sa odredbama ovog zakona, dužna su da usklade organizaciju sa ovim zakonom i izvrše registraciju promjena u CRPS u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Ortačka društva i preduzetnici koji do stupanja na snagu ovog zakona nijesu registrovani u CRPS, dužni su izvrše upis u CRPS u skladu sa ovim zakonom, u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Preduzetnici koji su do stupanja na snagu ovog zakona registrovani u CRPS dužni su da usklade poslovanje i podnesu registracionu prijavu za registraciju u CRPS u skladu sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (5) Nadležni organ za registraciju će u roku od 30 dana po isteku rokova iz st. 1 i 2 ovog člana, pred nadležnim sudom, pokrenuti postupak sudske likvidacije društava koja nijesu ispunila obavezu registracije u ostavljenom roku i brisati ih nakon sprovedenog postupka sudske likvidacije.
- (6) Akcionarska društva u kojima su na dan stupanja na snagu ovog zakona postojale obične akcije različite nominalne vrijednosti, dužna su da izvrše usitnjavanje običnih akcija veće nominalne vrijednosti na obične akcije sa najmanjom nominalnom vrijednošću u društvu, u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (7) Odredba stava 6 ovog člana primjenjuju se i na druge klase akcija.

Započeti postupci

Član 330

Postupci registracije i restrukturiranja privrednih društava koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po zakonu koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Primjena odredaba

Član 331

Odredbe člana 120 st. 8 i 9 i čl. 308 do 317 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 332

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje da važi Zakon o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11).

Stupanje na snagu

Član 333

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore broj 07-1961 od 6. jula 2017. godine, Ministarstvo ekonomije je organizovalo javnu raspravu o Nacrtu zakona o privrednim društvima i pozvalo zainteresovanu javnost da učestvuje u davanju predloga, sugestija i komentara na predloženi tekst. Tekst Nacrta je 12. jula 2017. godine objavljen u dnevnom listu Pobjeda i postavljen na sajt Ministarstva ekonomije. Javna rasprava je zvanično zaključena 30. septembra, ali su i komentari dobijeni nakon zaključenja, tokom rada na Izvještaju, razmatrani i uključeni u Izvještaj.

Tokom javne rasprave, 25. septembra 2017. godine održan je i Okrugli sto u Privrednoj komori Crne Gore, na kojem su saopštene mnoge korisne primjedbe i sugestije koje su poslužile za korekciju i unaprjeđenje teksta Nacrta zakona.

Slijedi pregled društava, organizacija i institucija sa komentarima i sugestijama na Nacrt zakon i komentar predlagača Nacrta zakona o privrednim društvima. Redosled je dat abecednim redom.

BUSINESS CENTER ČELEBIĆ - PODGORICA

Primjedbe	Komentari
Nakon člana 129 dodaje se član 130 koji glasi: “Pravo prodaje akcija manjinskih akcionara Član 130 (1) Ako akcionar i sa njim povezana lica stekne najmanje 90% akcija sa pravom glasa emitenta, u roku od tri mjeseca od tog sticanja ima pravo na prenos akcija sa pravom glasa u svojini manjinskih akcionara po cijeni po kojoj je akcionar ili sa njim povezano lice stekao akcije emitenta ili po prosječnoj cijeni po kojoj su se akcije emitenta trgovale u poslednjih 6 mjeseci, koja god da je veća. (2) Ako se akcionar koristi pravom iz st. 1 ovog člana, dužan je da otkupi sve preostale akcije iste klase u vlasništvu manjinskih akcionara i da isplatu cijene za otkupljene akcije izvrši u novcu. (3) Akcionar iz stava 1 ovog člana dužan je da dostavi CDA zahtjev za prinudnu prodaju akcija manjinskih akcionara, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana sticanja najmanje 90% akcija sa pravom glasa emitenta, uz navođenje uslova za kupovinu akcija manjinskih akcionara. (4) CDA o zahtjevu akcionara za prinudnu prodaju akcija manjinskih akcionara obavještava Komisiju u roku od dva radna dana od dana podnošenja zahtjeva. (5) Akcionar je dužan da, najkasnije danom podnošenja zahtjeva iz stava 4 ovog člana, obavijesti akcionare o podnijetom zahtjevu za prinudnu prodaju akcija, objavljivanjem obavještenja u najmanje dva štampana medija koja se distribuiraju na cijeloj teritoriji Crne Gore. (6) Akcionar je dužan da, danom podnošenja zahtjeva iz stava 4 ovog člana, na poseban račun kod CDA izdvoji novčana sredstva ili dostavi bankarsku garanciju izdatu u korist manjinskih akcionara na iznos potreban za plaćanje svih akcija manjinskih akcionara. Bankarskom garancijom se banka - garant obavezuje da na prvi poziv CDA, bez prigovora, uplati na račun CDA iznos garantovanih sredstava. (7) Akcionar, sa njim povezana lica i emitent ne mogu izdavati bankarsku garanciju. Ukoliko je taj akcionar banka, dužna je da ugovor o bankarskoj garanciji zaključi sa drugom bankom. (8) Ako akcionar i sa njim povezana lica steknu najmanje 90% akcija sa pravom glasa emitenta, manjinski akcionari imaju pravo da, u roku od tri mjeseca od tog sticanja podnesu zahtjev u pisanoj formi za prodaju svojih akcija sa pravom glasa akcionaru, a akcionar je dužan da te akcije otkupi po cijeni iz stave 1 ovog člana. (9) Ako akcionar ne izvrši obavezu iz stava 8 ovog člana, manjinski akcionar ima pravo da tužbom Privrednom sudu zahtijeva ispunjenje te obaveze.” Član 14 (dostavljanje)	Ne prihvata se. Ova materija ne spada u predmet regulisanja Zakona o privrednim društvima. U pravu Crne Gore, kao i u uporednom pravu, pitanja koja se odnose na preuzimanje akcionarskih društava, regulisana su posebnim zakonom, kao i pravilima regulatora tržišta kapitala. Dodatno: U ovom slučaju se radi o predlogu prinudne prodaje akcija, što reguliše Direktiva o preuzimanju.
	Nema primjedbe.

Stav 1 – dostavljanje društvu vrši se na adresu njegovog sjedište ili na posebnu adresu za dostavljanje pošte, koja mora biti registrovana u skladu sa ovim zakonom, ukoliko postoji. Stav 2 – društvo mora da posjeduje adresu za prijem elektronske pošte, koja mora da bude registrovana u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se urednost dostavljanja društvu dokumenata u elektronskoj formi utvrđuje u skladu sa propisima koji uređuju elektronsko poslovanje. Smatramo da je dostavljanje dokumenata elektronskom poštom odlično rješenje, s tim da je za njegovu primjenu krucijalno da se Zakon o elektronskom potpisu primjenjuje u svom punom kapacitetu.	
Član 52 (imovina i neto imovina) predviđa: Stav 1 - da imovinu društva u smislu ovog zakona čini pravo svojine i druga prava koje društvo ima na ulozima ili je steklo poslovanjem. Stav 2 – neto imovina (kapital) društva u smislu ovog zakona jeste razlika između vrijednosti imovine i obaveza. Kategorija neto vrijednosti je računovodstvenog karaktera i definiše je Zakon o računovodstvu tako ta pominjanje iste u zakonu o privrednim društvima čini komplikaciju u njenom definisanju i određivanju u imovini društva. Predlažemo da se ista izbriše iz nacarta zakona.	Ne prihvata se. U pitanju je kategorija, tj. pojam utvrđen relevantnim propisima (direktivama) Evropske unije, te je u tom smislu postojala obaveza izričitog određenja i upotrebe u daljem tekstu.
Član 131 (organi društva kod jednodomnog upravljanja) predviđa: Stav 1 – kod jednodomnog upravljanja, organi društva su: 1) Skupština, 2) Odbor direktora, 3) Izvršni direktor. Član 132 (organi društva kod dvodomnog upravljanja) predviđa: Stav 1 – kod dvodomnog upravljanja, organi društva su: 1) Skupština, 2) Nadzorni odbor, 3) Upravni odbor. Polazeći od činjenice da 90% privrednih društava u Crnoj Gori čine društva sa ograničenom odgovornošću, te da najveći broj istih su privredna društva čiji je osnivač jedno fizičko ili pravno lice, uvođenje skupštine i odbora direktora kod jednodomnog sistema upravljanja u društvima čini samo poslovanje komplikovanijim, skupljim i zatranim dodatnim administriranjem. Predlažemo da za sva društva koja imaju jednog osnivača upravljačku strukturu jednodomnog sistema sačinjava osnivač (sa ovlaštenima koja pripadaju skupštini) i izvršni direktor.	Ne prihvata se. U odnosu na organe društva sa ograničenom odgovornošću zakonom je predviđeno da su organi društva sa ograničenom odgovornošću skupština i izvršni direktor, s tim da statutom društva može biti ustanovljena i struktura organa akcionarskog društva. Dakle, dispozitivnom normom je ostavljeno diskreciono pravo da se utvrdi struktura organa akcionarskog društva. Dodatno, postojanje skupštine članova u društvu sa ograničenom odgovornošću ni na koji način ne otežava poslovanje društva niti ga čini komplikovanijim, skupljim i zatranim dodatnim administriranjem, jer su u zakonu unijete odredbe koje omogućavaju održavanje telefonskih sjednica, glasanje pisanim putem kao i odlučivanje bez održavanja sjednice, što doprinosi smanjenju troškova. U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, koja imaju status društva od javnog interesa, kao i društva koja u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo i revizija spadaju u kategoriju velikih pravnih lica, utvrđena je obaveza postojanja strukture organa upravljanja akcionarskih društava. Osnovni razlog za navedeno rješenje nalazi se posebnoj značaju koju ove kategorije društava imaju za širu društvenu zajednicu, odakle i potreba minimalnog povećanja nivoa kontrole kroz uvođenje nezavisnih direktora u organe upravljanja.
Član 158 (Broj članova i sastav odbora direktora) Stav 4 – odbor direktora mora imati najmanje jednu trećinu nezavisnih direktora. Član 159 (nezavisni članovi odbora direktora) Stav 1 – nezavisni član odbora direktora je lice koje nije krvni srodnik u pravoj liniji, krvni srodnik u pobočnoj liniji, zaključno sa drugim stepenom srodstva, supružnik i vanbračni partner ostalih članova organa upravljanja društva, odnosno akcionara koji imaju značajno ili većinsko učešće u osnovnom kapitalu, te koje u periodu od najmanje dvije godine prije izbora nije: 1) Bilo član organa upravljanja, osim organa u čiji sastav se bira prokurista, lice zaposleno u društvu ili u drugom društvu koje je povezano sa društvom u smislu ovog zakona, 2) Bilo vlasnik više od 10% osnovnog kapitala, lice zaposleno ili na drugi način angažovano u drugom društvu	Ne prihvata se. Uvođenje nezavisnih direktora u pravni sistem u Crnoj Gori je u skladu sa preporukama Evropske komisije, a ima kao osnovni cilj unaprjeđenje sistema korporativnog upravljanja, ali ne kod malih, tj. „društava koja počivaju na porodičnim osnovama“, jer se nezavisni direktori vežu samo za kategoriju društava od javnog interesa i velikih pravnih lica.

koje je od društva ostvarilo više od 10% godišnjeg prihoda u tom periodu, 3) Primilo ili potraživalo u tom periodu od društva, ili od lica koja su povezana sa društvom u smislu ovog zakona, nadoknadu čija je ukupna vrijednost veća od 10% njegovih godišnjih prihoda, 4) Bilo vlasnik više od 20% osnovnog kapitala društva koje je povezano sa društvom u smislu ovog zakona. Stav 2 – ako nezavisni direktor tokom trajanja mandata prestane da ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, smatra se da mu je prestao mandat direktora danom prestanka ispunjenosti tih uslova. Uzimajući u obzir da je jedan od razloga donošenja novog zakona o privrednim društvima unifikacija nacionalnih kompanijskih prava država članica Evropske unije te da se isto u osnovi odnosi i primjenjuje na tržišta sa ogromnom populacijom, pojedini instituti a prevashodno nezavisni članova odbora direktora, i način njihovog izbora predstavljaće barijeru u funkcionisanju privrednih društava kod nas. Ističemo da veliki broj privrednih društava kod nas (DOO) počivaju na porodičnim osnovama, relativno malom broju zaposlenih, a samo tržište radne snage karakteriše plitka ponuda profilisanog kadra, što čini da ispunjavanje svih uslova kod pronalaženja i izbora nezavisnog člana odbora direktora čini ovaj postupak izuzetno teškim ako ne i nemogućim. Istog smo stanovišta po pitanju definisanja nezavisnih članova nadzornog odbora (član 182) iz razloga što kriterijumi za izbor istih su uređeni navedenom odredbom člana 159. Predlažemo da se članovi koji definišu obavezu izbora nezavisnih članova odbora direktora (nadzornog odbora) i uslove njihovog izbora izbacе iz nacрта zakona o privrednim društvima.	
Član 291 (Suvlasništvo na udjelima) Stav 1 – udio može pripadati jednom licu ili većem broju lica. Stav 2 – suvlasnici udjela se u odnosu prema društvu smatraju jednim članom i neograničeno solidarno odgovaraju društvu za sve obaveze u vezi sa tim udjelima. Stav 3 – suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno. Stav 4 – pravne radnje i obavještenja koje društvo preduzme, odnosno uputi zajedničkom punomoćniku iz stava 3 ovog člana imaju dejstvo prema svim suvlasnicima udjela. Stav 5 – do dana dostavljanja društvu obavještenja o imenovanju zajedničkog punomoćnika iz stava 3 ovog člana, udio suvlasnika neće se računati za potrebe glasanja i utvrđivanja kvoruma na skupštini članova društva, a pravne radnje koje društvo preduzme prema jednom suvlasniku imaće dejstvo prema svim suvlasnicima. Smatramo da sama ideja suvlasništva na udjelima nije dobra, te da je sam član konfuzan i nedovoljno razrađen. Naime sam institut suvlasništva pretpostavlja potpuni konsenzus suvlasnika po svim pitanjima kojima se odlučuje u društvu. Na primjer u slučajevima kada je za odlučivanje po pojedinim pitanjima potrebna kvalifikovana većina a suvlasnici na udjelu nemaju isti stav (a njihov udio je značajan u društvu) dolazi do situacije da imamo blokadu u odlučivanju. Samo pitanje uređenja njihovih prava stavom 3 ovog člana predviđa mogućnost definisanja istih statutom ili osnivačkim aktom, ali u pravnom prometu prema trećima daje dozu nesigurnosti u održivosti odluka donesenih na nivou vlasnika udjela i stalnom preispitivanju istih. Predlažemo da se navedeni član 291 (suvlasništvo na udjelima) detaljnije uredi.	Djelimično se prihvata. Umjesto instituta suvlasništva na udjelu, uveden je institut zajedničkog vlasništva na udjelu, što je potrebna regulatorna razrada kada se ima u vidu činjenica da, za razliku od susvojine, odnosno suvlasnika, kod zajedničke svojine, odnosno zajedničara nijesu procentualno određeni vlasnički udjeli nad imovinom koja je predmet zajedničkog vlasništva.
Član 332 (Registarski organ)	Ne prihvata se.

Stav 1 – upis u CRPS vrši Poreska uprava u upravnom postupku, na osnovu registracione prijave uz koju se prilaže dokumentacija utvrđena ovim zakonom ili po službenoj dužnosti. Stav 2 – CRPS vodi Poreska uprava u Podgorici. Predlažemo smo zbog značaja koji sa sobom nosi pitanje registracije privrednih društava i promjena u vezi sa istim navedene poslove treba da vodi samostalna agencija za registraciju privrednih subjekata, koja će prevashodno kadrovski biti potkovana i dati sigurnost u vršenju navedenih poslova.	Iako predlog ima utemeljenje, u ovom momentu nije realno osnivanje samostalne agencije za registraciju privrednih subjekata, prije svega zbog niza tehničkih pitanja koje je prethodno neophodno riješiti da bi se stvorili uslovi za osnivanje samostalne agencije.
Član 334 (Dostavljanje registracione prijave i prateće dokumentacije) Stav 8 – obrasci za upis i bliže uputstvo o vođenju CRPS utvrđuju se propisom organa državne uprave nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo). Predlažemo da pitanje obrazaca i uputstava za rad CRPS treba da budu definisani pravilnikom koji će na jasan i precizan način utvrditi proceduru i sva dokumenta potrebna za sprovođenje evidencije registracije, odnosno statusnih promjena privrednih društava, čime bi postigli unifikaciju i jedinstvenost u postupanju pred CRPS-om. Takođe predlažemo da se na sajtu CRPS ažurno vode sve promjene koje se registruju kod navedenog organa sa obavezom skeniranja i dostupnosti aktuelnih statuta i osnivačkih akata, čime bi se postigao viši stepen pravne sigurnosti u pravnim prometima privrednih društava.	Nije jasna primjedba. U pitanju je materija koja se uređuje podzakonskim aktima.

CDA (CENTRALNA DEPOZITARNA AGENCIJA)

Primjedbe	Komentari
Član 129 mijenja se i glasi: Pravo nesaglasnih akcionara na otkup akcija Član 129 (1) Svaki akcionar, vlasnik obične ili povlašćene akcije, može tražiti od društva da mu otkupi akcije, ako je na skupštini akcionara glasao protiv u slučajevima: 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava; 2) podjele akcionarskog društva, kada raspodjela akcija društva koja nastaju podjelom nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli; 3) kada se u postupku restrukturiranja, u skladu sa ovim zakonom, kumulativno vrši srazmjerna zamjena akcija i novčana nadoknada za poništene akcije; 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioriteto pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice; 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti. (2) Pravo iz stava 1 ovog člana akcionar može ostvariti ako do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavi društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo ukoliko skupština donese odluku sa kojom nije saglasan i podnese pisani zahtjev za otkup akcija društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara. (3) Vrijednost akcija iz stava 1 određuje se na osnovu Potvrde Komisije za HOV o prosječnoj tržišnoj vrijednosti akcija društva u periodu od 60 dana prije održavanja Skupštine na kojoj je odlučivano o pitanjima iz stava 1 ovog člana. Komisija za HOV izdaje Potvrdu na zahtjev društva, a na osnovu podataka iz CDA i kastodi učesnika, vodeći računa da se iz obračuna isključe sve tržišne transakcije akcijama društva koje su u navedenom periodu zaključene u ime i za račun samih nesaglasnih akcionara, a po spisku koji dostavlja Društvo. Ukoliko u navedenom periodu nije bilo trgovanja akcijama Društva ili se ne može utvrditi prosječna tržišna	Djelimično se prihvata. Sa ciljem zaštite zloupotrebe prilikom korišćenja prava nesaglasnih akcionara na otkup akcija, u stavu 4 je unijeto rješenja da radi ostvarivanja svog prava, akcionar može pokrenuti postupak kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati u slučajevima kada: 1. smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija ne odgovara prosječnoj tržišnoj cijeni koje su akcije društva imale u poslednjih šest mjeseci prije dana u kojem je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana; 2. smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija ne odgovara srazmjernom dijelu neto vrijednosti imovine društva na dan kada je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana; 3. kada društvo u roku iz stava 3 ovog člana ne izvrši plaćanje nadoknade čiji je iznos nesporan; 4. kada se prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi zbog odsustva prometa predmetnim akcijama. Prosječnu tržišnu cijenu akcija, tržišnu cijenu akcija kao i neto vrijednost imovine društva iz člana 4, Sud utvrđuje na osnovu vještačenja nezavisnih ovlašćenih procjenitelja.

vrijednost jer su sve trgovine obavljene od strane samih nesaglasnih akcionara, vrijednost akcija Društva se određuje na osnovu vještačenja nezavisnih ovlaštenih procjenitelja koje angažuje Društvo. (4) Društvo je dužno da nesaglasnom akcionaru uplati vrijednost akcija u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje pisanog zahtjeva iz stava 2, a prema vrijednosti utvrđenoj na način opisan stavom 3 ovog člana. (5) Ako akcionar smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 4 ovog člana ne odgovara vrijednosti akcija utvrđenoj po proceduri iz stava 3 ili ako društvo ne izvrši plaćanje nadoknade u roku iz stava 4 ovog člana, radi ostvarivanja svog prava iz stava 1 ovog člana, akcionar može pokrenuti postupak kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati. (6) Odluka suda iz stava 5 ovog člana odnosi se i na druge akcionare koji su istim povodom ostvarili pravo na otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju im je društvo uplatilo. Obrazloženje: Predloženim promjenama onemogućavaju se zloupotrebe prilikom korišćenja ovoga prava jer se jasno definiše način utvrđivanja vrijednosti akcija, kao i onemogućavaju manipulativni berzanski poslovi koji bi za cilj imali fingiranje cijene predmetnih akcija.	
--	--

DOMAĆA TRGOVINA DOO – PODGORICA

Primjedbe	Komentari
U članu 4 se kaže „u smislu ovog zakona, društvo od javnog interesa je akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću koje je osnovano prema ovom zakonu i čije se hartije od vrijednosti kotiraju na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili inostranstvu“. U citiranoj odredbi je potpuno nejasno kako DOO društvo može da emituje akcije? Shodno rečenom, predlažemo brisanje člana 4 iz nacrta.	Ne prihvata se. Ponavljamo, svakako da ne emituje akcije, te da udjeli kod društva sa ograničenom odgovornošću nemaju svojstvo hartija od vrijednosti i u tom smislu ne mogu predstavljati tržišni materijal na berzi. Međutim ova društva mogu emitovati obveznice i druge serijske hartije od vrijednosti koje poznaje naš pravni sistem i koje se pri tom mogu kotirati. Odatle ne stoji primjedba i obrazloženje uz istu.
U članu 9 se kaže: „(1) Za obaveze koje se preuzmu u ime privrednog društva prije njegove registracije, odgovaraju neograničeno lica koja su ih preuzela u ime društva i osnivači; (2) U slučaju da je obaveze iz stava 1 preuzelo više lica, odgovaraju solidarno i neograničeno. (3) Ukoliko nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz st. 1 i 2, lica koja su ih preuzela u ime društva i osnivači oslobađaju se odgovornosti“. Formulacija pomenutog člana je nejasna, jer kako fizičko lice može da odgovara za obavezu pravnog lica, koje još nije registrovano?! Predlažemo brisanje ovog člana.	Djelimično se prihvata. U ovom slučaju se radi se o davanju odgovora na pitanje u pogledu odgovornosti u slučaju kada osnivači i treća lica prije osnivanja društva zaključe ugovore za potrebe osnivanja društva. S tim u vezi, sama će norma biti precizirana, ali je koncept neograničene i solidarne odgovornosti osnivača i drugih lica za obaveze koje preuzimaju u i za potrebe okončanja postupka osnivanja društva nesporan. Tim prije što se navedenim rješenjem tekst Nacrta direktno usklađuje sa kompanijskim pravom EU, odnosno tekstom nekadašnje Prve kompanijske direktive, koji je sada sastavni dio drugih, jednako bitnih regulatornih instrumenta ove regionalne organizacije.
U članu 158 se kaže: „(1) Odbor direktora ima najmanje tri člana; (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odbor direktora društva od javnog interesa ima najmanje pet članova; (3) Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva i mora biti neparan; (4) Odbor direktora mora imati najmanje jednu trećinu nezavisnih direktora; (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, odbor direktora društva od javnog interesa mora imati najmanje dvije petine nezavisnih direktora. Predlažemo brisanje stavova 2, 4 i 5 citiranog člana.	Ne prihvata se. Uvođenje nezavisnih direktora u pravni sistem u Crnoj Gori je u skladu sa preporukama Evropske komisije, a ima kao osnovni cilj unaprjeđenje sistema korporativnog upravljanja.
U članu 281 stav 1 se kaže „(1) Prilikom početne registracije društva sa ograničenom odgovornošću, društvo dostavlja radi registracije u CRPS sljedeća dokumenta i podatke; a u tački 4 istog stava se kaže „Izjave članova organa upravljanja društva o tome koje državljanstvo posjeduju“. Citirana tačka 4 je po nama suvišna, tako da predlažemo brisanje iste.	Prihvata se.
U članu 288 stav 1 se kaže „(1) Ako iz godišnjih finansijskih izvještaja proizilazi da je usljed gubitka neto imovina društva manja od vrijednosti osnovnog kapitala, društvo je u obavezi da, najkasnije u roku od 30 dana od posljednjeg dana roka za	Ne prihvata se. Citiranom odredbom je tekst Nacrta usklađen sa kompanijskim direktivama Evropske unije.

registraciju godišnjih finansijskih izvještaja sprovede postupak smanjenja osnovnog kapitala u skladu sa zakonom.“ Smatramo da je pomenuta norma nepotrebna, te je kao takvu treba brisati.	
U članu 388 se kaže „(1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, s tim da statutom društva s ograničenom odgovornošću može biti ustanovljena i struktura organa akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom; (5) Društva sa ograničenom odgovornošću, koja u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo i revizija spadaju u kategoriju velikih društava, moraju imati strukturu organa upravljanja, odnosno strukturu članova organa upravljanja akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.“ Predlažemo izmjene pomenutih odredbi, na način što će se u stavu 1 poslije riječi skupština, dodati „koja nije obavezan organ društva“, dok stav 5 treba brisati iz nacрта. Smatramo da se predloženim normama nepotrebno uvodi dodatna administracija u poslovanju DOO društva.	Ne prihvata se. U odnosu na organe društva sa ograničenom odgovornošću zakonom je predviđeno da su organi društva sa ograničenom odgovornošću skupština i izvršni direktor, s tim da statutom društva može biti ustanovljena i struktura organa akcionarskog društva. Dakle, dispozitivnom normom je ostavljeno diskreciono pravo da se utvrdi struktura organa akcionarskog društva. U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću koja spadaju u kategoriju društava od javnog interesa, odnosno velikih pravnih lica utvrđena je obaveza postojanja strukture organa upravljanja akcionarskih društava. Osnovni razlog za navedeno rješenje nalazi se posebnoj značaju koju ove kategorije društava imaju.
U članu 310 se kaže „(1) Sjednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju u radu sjednice mogu da međusobno istovremeno komuniciraju; (2) Smatra se da su lica koja na ovaj način učestvuju u radu sjednice lično prisutna; (3) Član društva može glasati i pisanim putem, osim ako je ugovorom o osnivanju, statutom ili poslovnikom skupštine drukčije utvrđeno i u tom slučaju, za potrebe izračunavanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici. (4) Svaka odluka može se donijeti i bez sjednice, ako je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa koji posjeduju udjele koji predstavljaju više od polovine kapitala društva“. Predlažemo brisanje pomenutog člana iz Nacrta.	Ne prihvata se. Nije dato obrazloženje primjedbe.

ISRCG (INSTITUT CERTIFIKOVANIH RAČUNOVOĐA CRNE GORE)

Opšte primjedbe	Komentari
U svim članovima u kojima se pojavljuje izraz „finansijski izvještaji“ isti upodobiti sa izrazima „finansijski izvještaji“ i „finansijski iskazi“ kako je to definisano u Zakonu o računovodstvu.	Djelimično se prihvata.
U svim članovima koji se odnose na akcionarsko društvo treba brisati „ako postoji u društvu“ posle riječi revizor, jer u akcionarskom društvu revizor je obavezan.	Ne prihvata se. Predmetna sintagma je u tekstu vezana za postojanje sekretara u ovim društvima, a ne revizora.
Glava 8 – Posebne dužnosti prema društvu: Ove odredbe treba prepustiti unutrašnjim aktima/statutu društva i samo ih treba numerisati kao dispozitivne obaveze društva.	Ne prihvata se. Ovo su ključne odredbe u smislu obezbjeđenje zaštite interesa društva kao posebnog subjekta, ali i samih članova društva od nesavjesnih direktora, odnosno menadžera društva, ali i jednako tako i standardni vid unaprijeđenja korporativnog upravljanja u razvijenim državama, u kojima su ovi standardi još detaljnije i strožije razrađeni u pojedinim zakonskim tekstovima.
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Član 27 - Punomoćnik po zaposlenju treba izbrisati. Obrazloženje: Ovu odredbu treba brisati i prepustiti je autonomiji društava.	Prihvata se. Punomoćnik po zaposlenju je detaljno i tradicionalno uređen odredbama Zakona o obligacionim odnosima, te nije apsolutno neophodna dodatna razrada u ZoPD. Odatle se primjedba prihvata.
Uvodi se nova GLAVA 7 , sa čl. 32, 33, i 34 koja glasi: GLAVA VII Lica ovlašćena za finansijske iskaze Član 32 Sastavljanje i elektronsku predaju finansijskih iskaza može da vrši lice koje nije kažnjavano za krivična djela i ima profesionalni sertifikat u skladu sa CORS-om (Crnogorski obrazovni računovodstveni standard). Obrazloženje: Finansijski iskazi su najvažniji dokument za kontrolu poslovanja i poštovanja zakonske regulative za svaki privredni subjekat. Austrija, kao zemlja EU, je ovaj dio	Ne prihvata se. Navedena pitanja nijesu predmet regulisanja ovog zakona.

definisala kroz Federalni Zakon. Uvođenje odredbe da zvanja po CORS-u (Sl. listu CG br 44/07; 33/10 i 36/14) treba da bude osnov za dalja podzakonska akta. Ovakva definicija računovodstvene profesije je u saglasnosti sa poglavljem IV Direktive o uslugama. Član 33 Profesionalna zvanja se vode u registru Nadležnog organa. Obrazloženje: Države iz regiona kao na primjer Makedonija ili zemlje EU: Danska, Holandija, Mađarska i mnoge druge države EU imaju obavezu vođenja registra profesionalnih računovođa, i samo ona lica koja su u javnom registru mogu da zastupaju privredna društva u predaji finansijskih iskaza. Austrija je to definisala Federalnim Zakonom iz 2014.g. (Bilanzbuchhaltungsgesetz 2014 – BiBuG 2014). Član 34 (1) Lice ovlašćeno za sastavljanje i elektronsku predaju finansijskih iskaza ima obavezu da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogli nanijeti licu koje zastupaju. (2) Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ. Obrazloženje: Austrija kao i većina država EU je propisala obavezno osiguranje za odgovornost za eventualnu štetu koja je nanijeta klijentu u računovodstvu i reviziji. Kod nas je Zakonom o reviziji to propisano samo za revizore, pa smatramo da se privredna društva moraju zaštititi i od računovodstvenih grešaka kroz ovaj oblik osiguranja.	
Član 33 (Povezana lica) stav 3: Mijenja se i glasi: (3) Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 20% prava glasa u društvu. Obrazloženje: U skladu sa Direktivom 2013/34/EU, smatra se da neko društvo ima značajan uticaj nad drugim društvom, ako ima 20% ili više glasačkih prava akcionara ili članova u tom drugom društvu.	Prihvata se.
Član 119, stav 5: Riječ „knjigovodstvo“ se briše, a umjesto nje stoji riječ „računovodstvo“.	Prihvata se.
Član 119, stav 5: Izraz „revizija računovodstva“ se briše, a umjesto nje stoji riječ „revizija finansijskih izvještaja“.	Prihvata se.
Član 171, stav 1, tačka 2: Mijenja se i glasi: 2) daje predlog odboru direktora za imenovanje i razrješenje lica nadležnih za obavljanje funkcije unutrašnjeg nadzora u društvu i nadzire efektivnosti interne kontrole pravnog lica i interne revizije, i razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole. Obrazloženje: U skladu sa članom 31 Zakona o reviziji (Sl. list CG br. 01/17), definisano je da je Revizorski odbor nadležan za unutrašnju reviziju i internu kontrolu pravnog lica.	Djelimično se prihvata. Uređenje pitanja revizorskog odbora biće izostavljeno u dijelu u kojem je ta pitanja uredio Zakon o reviziji.
Član 171, stav 1, tačka 3: Mijenja se i glasi: 3) snosi kolektivnu odgovornost za sastavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Obrazloženje: Prema revizorskim standardima, revizor/revizorsko društvo je odgovoran za ispitivanje da li su u pripremi finansijskih iskaza adekvatno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI). U skladu sa članom 18 Zakona o računovodstvu (Sl. list CG br. 52/16), Revizorski odbor kao nadzorni organ snosi kolektivnu odgovornost za sastavljanje i objavljivanje finansijskih iskaza, izvještaja menadžmenta, konsolidovanih finansijskih iskaza,	Vidjeti obrazloženje iznad.

konsolidovanih izvještaja menadžmenta i izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.	
Član 171 stav 1 tačka 5: Mijenja se i glasi: 5) sprovodi postupak izbora revizora društva i predlaže kandidata za revizora društva Skupštini akcionara ili nadležnom organu za upravljanje, po Statutu, sa pribavljenim mišljenjem o stručnosti revizora od nadležnog organa kojem je povjerena kontrola kvaliteta rada revizora ili nadležnog organa za školovanje revizora. Obrazloženje: Po članu 30 Zakona o reviziji (Sl. list CG br. 01/17), za izbor revizorskog društva je nadležna Skupština akcionara ili organ nadležan po Statutu. Komisija za reviziju nije mjerodavna da procjenjuje stručnost revizora, već se stručnost procjenjuje kroz ostvarenu obaveznu kontinuiranu edukaciju i kroz kontrolu kvaliteta rada revizora, koju sprovodi Savjet za javni nadzor revizora, prema Zakonu o reviziji, a kontinuiranu i inicijalnu edukaciju sertifikovanih računovođa/revizora sprovodi pravno lice, tj. Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore, kojem je obavljanje ovih poslova povjereno Uredbom Vlade Crne Gore.	Vidjeti obrazloženje iznad.
Član 173 stav 1 tačka 2: Mijenja se i glasi: 2) daje predlog o iznosu i strukturi nadoknade za svakog člana organa upravljanja, kao i predlog iznosa nadoknade za uslugu revizije finansijskih iskaza na tenderu, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ili u skladu sa poslovnom politikom. Obrazloženje: Po Međunarodnim standardima revizije (MSR) i po Etičkom kodeksu, ne određuje se nadoknada za revizora, jer se na taj način uslovljava njegova nezavisnost, već je potrebno preformulisati da se određuje nadoknada za oglašavanje potrebe za uslugom revizije putem tendera. To može biti u nadležnosti Zakona o javnim nabavkama, ukoliko je pravno lice obveznik ovog zakona.	Djelimično se prihvata. Izmjenama će ovo pitanje biti podvedeno pod formulaciju „vršenja drugih poslova u vezi sa politikom nadoknada“.
Član 173 stav 1: Uvodi se nova tačka 5 koja glasi: 5) daje Skupštini akcionara ili drugom nadležnom organu po statutu predlog iznosa naknada po strukturi za članove Komisije za reviziju. Obrazloženje: Po članu 30 Zakona o reviziji, nadležnost Skupštine akcionara je imenovanje Komisije za reviziju, pa je samim tim uobičajeno da Skupština određuje iznos naknade. Takođe, Komisija za reviziju mora da bude nezavisna po relevantnim revizorskim direktivama EU, u odnosu na Odbor direktora, pa nije logično da Odbor direktora određuje iznos naknade ovoj Komisiji, jer na taj način može da uslovljava rad članova ove Komisije. Pošto je Komisija za reviziju kolektivno odgovorna, po članu 18 Zakona o računovodstvu, za sastavljanje i objavljivanje finansijskih iskaza, onda svaki član Komisije mora imati pravo na nadoknadu.	Ne prihvata se. Vidjeti obrazloženje prethodne primjedbe.
Član 173 stav 2: Umjesto izraza „od 1 do 3“, treba da stoji „od 1 do 5“.	Ne prihvata se.
Član 204 stav 1: Mijenja se i glasi: Finansijski iskazi akcionarskih društva obavezno su predmet revizije. Revizija finansijskog iskaza vrši se u skladu sa zakonima koji uređuju računovodstvo i reviziju. Obrazloženje: U skladu sa Međunarodnim standardima revizije, revizor treba da započne proces revizije prije kraja tekuće godine za koju se bira revizor. Izvještaj revizora se izdaje nakon objavljivanja finansijskih iskaza a prija održavanja skupština akcionara.	Ne prihvata se. Zakonom o reviziji je u članu 29 uređeno pitanje obaveznosti revizije.
Član 313: Nakon stava 2, uvodi se novi stav 3 koji glasi: (3) Izvršni direktor može pismenim putem da otkaže ugovor o radu i do izbora novog direktora odgovornost se prenosi na osnivača.	Ne prihvata se. Ovo pitanje je uređeno članom 178 i 179 Zakona, koji se shodno primjenjuju.

Obrazloženje: U našoj radnoj praksi veliki broj stranih investitora osniva pravna lica u Crnoj Gori, zaposli za izvršne direktore crnogorske državljanke i kod „određenih zakonskih problema“ postaju nedostupni, odsele se iz države, pa problem kod odjave zaposlenog ima i sam Izvršni direktor (koji ne može da se zaposli negdje drugo i ne može da se izvrši prijava kod novog poslodavca, pa je prinuđen da radi „na crno“), ali i Poreska uprava i Inspekcija rada.	
--	--

KHOV (KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI)

Opšte primjedbe	Komentari
U tekstu Nacrta zakona o privrednim društvima potrebno je ujednačiti terminologiju u smislu da se termin “tržište hartija od vrijednosti” zamijeni terminom “tržište kapitala”.	
Predlažemo da je neophodno definisati ili pojasniti sljedeće pojmove: • Klasa • Kontrolni akcionar • Povlačenje akcija	
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Šta podrazumijeva u članu 240 stav 1 tačka 3 dio rečenice “niti mogu biti osnov za plaćanje akcionarima osim u slučaju smanjenja kapitala”.	Prihvata se. Briše se dio “niti mogu biti osnov za plaćanje akcionarima osim u slučaju smanjenja kapitala”, s obzirom da nije apsolutno neophodno u smislu usklađivanja sa odredbama ranije Druge kompanijske Direktive.
U članu 53 stav 1 definicija osnovnog (registrovanog) kapitala je uska, jer osnovni kapital uključuje i nenovčani dio.	„Novčana vrijednosti upisanih uloga članova“, je formulacija koja obuhvata i one nenovčane, u stvarima i pravima.
U članu 110 stav 5 poslije riječi „ili” riječ „član” zamijeniti riječju „akcionar”.	Prihvata se.
U članu 113 stav 3 riječi "ugovoru o osnivanju" zamijeniti riječima "osnivačkom aktu".	Prihvata se.
U članu 117 u stavu 1 dodati "naziv i sjedište društva".	Ne prihvata se. Ti podaci se unose u osnivački akt, odnosno statut.
U članu 118 stav 1 tač. 1 i 3 riječi "ugovor o osnivanju" zamijeniti riječima "osnivački akt".	Prihvata se.
U članu 118 stav 4 riječ "članovi" zamijeniti riječju "akcionari".	Prihvata se.
U članu 118 stav 5 nejasno je na koju odluku se odnosi.	Prihvata se. U pitanju je odluka iz prethodnog stava 4, što će biti i izričito utvrđeno.
U članu 121 stav 1 dodati novu tačku koja se odnosi na smanjenje i povećanje kapitala i druge promjene na kapitalu.	Ne prihvata se. Predloženo rješenje je obuhvaćeno članom 121 stav 1 tač 1, s obzirom da se smanjenjem ili povećanjem kapitala mijenjaju i odredbe statuta društva.
U članu 129 stav 2 poslije riječi "ako do" brisati riječ "dana".	Ne prihvata se. Odredba je jasna i nedvosmisleno se da tumačiti.
U članu 210 stav 1 riječ "izdavaoca" zamijeniti riječju "emitenta".	Prihvata se.
U članu 210 nakon stava 1 dodati stav 2 koji glasi "Sve promjene na kapitalu evidentiraju se kod Komisije za hartije od vrijednosti".	Ne prihvata se. Ovo pitanje u principu treba da bude riješeno Zakonom o tržištu kapitala, odnosno podzakonskim propisima. U smislu ovog zakona je bitno da se evidentiraju u CRPS.
U članu 211 iz naslova brisati riječ "računovodstvena", jer se ne propisuje istim.	Prihvata se.
U članu 211 stav 5 brisati (u Crnoj Gori ima značajan broj društava koja imaju nominalu nižu od 1 €).	Prihvata se.
U članu 212 stav 6 brisati riječi: "i o tome svi akcionari moraju biti obaviješteni u pisanoj formi".	Prihvata se. Odredba je zamijenjena
U članu 216 stav 3 riječ "preferencijalnih" zamijeniti riječju "povlašćenih".	Prihvata se.
U članu 223 stav 2 nakon riječi "klasa" dodati riječ "akcija".	Prihvata se.
U članu 227 stav 1 tačka 1 riječ "poništajem" zamijeniti riječju "poništenjem".	Prihvata se.
U članu 234 stav 1 poslije riječi akcije brisati tačku i dodati riječi "prilikom emisije novih akcija".	Ne prihvata se.

U članu 244 stav 1 izmijeniti, jer se akcije ne registruju u CRPS, nego u CDA, a CRPS se može obavijestiti kada se akcije registruju u CDA.	Ne prihvata se. Ovdje nije riječ o primarnoj registraciji promjene vlasništva, već o obavještanju javnosti kroz registraciju u CRPS, koji je javni registar, o činjenici da društvo posjeduje sopstvene akcije, što se smatra posebno bitnom okolnošću.
U članu 248 dodati stav "Akcionarsko društvo isplatiće dividendu samo ako neto vrijednost aktive nije manja od vrijednosti osnivačkog kapitala i pod uslovom da isplata dividende neće smanjiti neto vrijednost imovine ispod osnivačkog kapitala".	Ne prihvata se. Ova materija je uređena članom 247.
U članovima 258 i 259 dodati stav koji glasi: "Akcionari koji su nezadovoljnu izvršenom raspodjelom mogu zahtijevati da se njihove akcije otkupe".	Ne prihvata se. Ovo je omogućeno u članu 129.
U članu 261 stav 1 tačka 4 nakon riječi "akcijama društva" dodati riječi "najranije 15 dana prije, a".	Ne prihvata se.

MARKETING CENTAR

Primjedbe	Komentar
Član 20: Predlažemo da se član 20 u potpunosti promijeni. Stav 1: „Firma ne može sadržati nazive Montenegro i Crna Gora, osim u izuzetnim slučajima. Posebno odobrenje upotrebe naziva Crna Gora i Montenegro u imenima pravnih lica izdaje Ministarstvo ekonomije“. Usvojiti podzakonski akt. Sporan je i drugi dio prvog stava "a logo društva grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom. "On je u direktnoj je koliziji sa zakonom o državnim simbolima, koji eksplicitno zabranjuje korišćenje državnih simbola u komercijalne svrhe. U izuzetnim slučajima može se odobriti kao dio loga (npr. Fudbalski savez Crne Gore ili Crnogorski olimpijski komitet koji predstavljaju državu na međunarodnim takmičenjima). Stav 2: „Logo firme ne može biti grb ili zastavu Crne Gore. Logo ne može sadržati u sebi državne simbole Crne Gore, izuzev u slučajima predviđenim zakonom.“ Naziv društva - smatramo da firme i pojedinci trebaju razvijati sopstvene brendove, a da brend "Crna Gora", "Montenegro", "Černogorija", "Czarnogora", "Hei Shan" i slično trebaju prepustiti isključivo državi Crnoj Gori. Isto to bi trebalo da važi i za gradove. Brendovi naziva gradova moraju pripadati jedinicama lokalne samouprave. Način odobravanja precizirati - da li će se to vršiti preko Ministarstva ekonomije, preko opština/Prijestonice/Glavnog grada ili preko nekog drugog organa. Takođe, precizirati i mogućnost plaćanja novčanih naknada za njihovu upotrebu. Propisano je da se državni simboli stranih država isključivo upotrebljavaju na diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Šta su „nadležni organi“ drugih država? Drugi stav je konfuzan i nije dovoljno precizan. Sve akcije odobravanja imena drugih država i njihovih simbola morali bi se vršiti preko Ministarstva vanjskih poslova. Šta su „drugi simboli“? Predlažemo da se odredbe o imenima drugih država jednostavno izostave, jer se ne može to dovoljno obuhvatiti zakonom. Svakako, prihvaćeni međunarodni ugovori koji uređuju ovu oblast imaju primat nad našim zakonodavstvom.	Ne prihvata se.

MBA (MONTENEGRO BUSINESS ALLIANCE)

Opšte primjedbe	Komentari
Nacrt zakona se umjesto "rekonstrukcije" važećeg zakona (što bi uključivalo otklanjanje aktuelnih pravnih i institucionalnih nedostataka i normativnih praznina, kao i odgovarajuću zakonodavnu nadogradnju imajući u vidu već 15-godišnje iskustvo i nužnu potrebu za odgovarajućim komparativnim usklađivanjem – EU proces), fokusirao na eklektički pristup. Naime, dobili smo tekst koji je hibrid aktuelnih rješenja uz preuzimanje niza normi i instituta koji su tipični za zemlje u okruženju i obimne propise evropskih država u domenu trgovačkog prava. Pritom, ovakav pristup suštinski izražava	Zakon je pisan u skladu sa potrebama usklađivanja kompanijskog prava sa pravom EU. Dodatno, u svim oblastima koje su regulisane vođenja je posebna pažnja da se ne naruši poslovni ambijent. Dakle, zadržana su rješenja koje je poslovna praksa prihvatila, kroz proces pripreme zakonskog teksta evidentirani su i normirani uočeni nedostaci. Opsežnije regulisanje pojedinih pravnih instituta bilo je vođeno sa dva najvažnija cilja – zaštita pravne sigurnosti i usaglašavanje sa pravom EU.

tendenciju da se kompanijsko pravo i u Crnoj Gori uredi u duhu opsežnijeg i znatno normiranijeg tretiranja statusa i rada privrednih društava.	
Priprema sistemskog zakona koji je od ključnog značaja za poslovanje i rad privrednih društava i crnogorsku poslovnu zajednicu morala bi već u prvoj-ekspertske fazi (prije javne rasprave) biti temeljnija, deliberativnija i prije svega imati u fokusu aktuelnu i naslijeđenu pravnu praksu, postojeća regulatorna rješenja i institucionalne prepreke, kao i interese domaće poslovne zajednice, sa naglaskom na potrebu za crnogorskom komparativnom prednošću u oblasti kompanijskog prava a ne restriktivnom usklađenošću sa EU direktivama i tuđim trgovačkim zakonima.	Uvažavajući dostignuti stepen privrednog razvoja i specifičnosti crnogorskog poslovnog ambijenta, autori Nacrta su u najvećem broju slučajeva prihvatili sistem minimalne harmonizacije sa pravilima kompanijskih direktiva. Navedeno znači da je usklađivanje, u najvećem broju slučajeva, vršeno samo u oblastima za koje postoji imperativna odredba obaveze unošenja pojedinih rješenja iz evropskog prava u pravo Crne Gore. Na ovaj način je postignuta ravnoteža između potrebe usklađivanja sa pravom EU (što je obaveza Crne Gore) i očuvanja atraktivnosti poslovnog ambijenta.
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Član 2: Kada je u pitanju oblik društva odnosno drugi oblici privrednih djelatnosti, potrebno je razmisliti da se uvrsti socijalno preduzeće. Obrazloženje: Obzirom da nije donešen Zakon o socijalnim preduzećima kao ni Strategija o socijalnom preduzetništvu, uvođenjem socijalnih preduzeća u Zakon o privrednim društvima, stvorili bi se zakonski uslovi za poslovanje istih. Socijalno preduzetništvo sve više dobija na značaju, a uključivanjem u Zakon o privrednim društvima, podstakla bi se takva tendencija, što je u interesu razvoja ekonomije i društva u cjelini.	Ne prihvata se. Ovo nije materija koja se u uporednom pravu i praksi uređuje kompanijskim zakonima.
Član 4 stav 1: Odredba je kategorijalno upitna. Naime, DOO je društvo čiji se kapital dijeli na uloge na osnovu kojih se stiču udjeli i koje samim tim ne posjeduje akcije što je obilježje AD. Samim tim, udjeli se ne kotiraju na berzi tako da DOO po ovoj definiciji ne može imati status društva od javnog interesa. Ujedno, suprotno je članu 266 kojim se definiše DOO.	Ne prihvata se. Obrazloženje je već dato u prethodnim komentarima. Ponavljamo, svakako da udjeli kod društva sa ograničenom odgovornošću nemaju svojstvo hartija od vrijednosti i u tom smislu ne mogu predstavljati tržišni materijal na tržištu kapitala, ali mogu emitovati obveznice i druge serijske hartije od vrijednosti koje poznaje naš pravni sistem. Odatle ne stoji primjedba i obrazloženje uz istu.
Član 7: Obrazovanje podružnice – Jezička dilema. Primjereniji je izraz - osnivanje podružnice. Takođe u istom članu stav 2 tačka 3 gdje se navode podaci i između ostalog jedinstveni matični broj – otvoreno je pitanje saglasnosti ovakvog rješenja sa Zakonom o privatnosti (zaštita podataka o ličnosti) koji štiti i ograničava upotrebu JMBG.	Djelimično se prihvata. Namjerno je izbjegnuto ponavljanje termina koji se u Nacrtu koristi kod osnivanja novih oblika obavljanja privredne djelatnosti, kako bi i u tom dijelu bilo nesporno da je podružnica samo organizacioni dio privrednog društva. Prihvaćanje se kao zamjena za termin obrazovanje, termin „formiranje“. Do ovog trenutka slično zakonsko rješenje u aktuelnom Zakonu o privrednim društvima (iako se ne odnosi na podružnice) nije osporeno sa stanovišta Zakona o zaštiti podataka.
Član 7 – stav 4: Odlučiti se na jedan termin obrazovanje ili registracija podružnice, mada smo gore već naveli da je primjereniji izraz registracija ili osnivanje. Napomena: Podružnica – Članom 6 definisan je pojam Podružnica kao posebna organizaciona cjelina bez svojstva pravnog lica čija je poslovna adresa van sjedišta Društva. Predviđena je obavezna formalna procedura za donošenje Odluka o obrazovanju podružnica, koje čak moraju sadržati i imena lica koja su njihovi predstavnici, a podružnice se registruju u CRPS jednako kao i privredni subjekt. Predlažemo brisanje/izmjenu ovog dijela, budući da podružnice nemaju svojstvo pravnih lica, njihova formalna zahtjevna registracija (sa sve Odlukama i imenima predstavnika), bi bila bespotrebna formalna procedura i trošak registracije i čestih promjena registracije.	Djelimično se prihvata. U dijelu promjene termina „obrazovanje“ u termin „formiranje“. Regstruje se nešto što je već obrazovano, tj. formirano, odatle se ne može govoriti samo o registraciji. Obrazovanje podružnice je fakultativnog karaktera, a društvo može poslovati i van sjedišta bez obrazovanja podružnice. Odatle je i procedura koja se pominje u obrazloženju primjedbe stvar odluke samog društva, nije nametnuta. Stoga, registraciju predstavnika, stalne adrese i druge „procedure“ u vezi sa formiranjem podružnice treba posmatrati kao dodatnu opciju, mogućnost više za društvo na planu upoznavanja poslovne i šire javnosti sa sopstvenom unutrašnjom strukturom. Drugim riječima, registracijom (objavljivanjem) ovih podataka, društvo može podići stepen odgovornosti lica koja predstavljaju podružnicu, obavijestiti javnost o tome radi postizanja većeg stepena pravne sigurnosti. Odatle se ove odredbe mogu posmatrati samo kao mogućnost više u pomenutom pravcu, a ne kao nametanje novih administrativnih procedura.
Član 8 stav 1:	Ne prihvata se.

(Podružnica prestaje) ako ovlašćeni organ društva u skladu sa aktom o osnivanju ili statutom društva... - Brisati „aktom o osnivanju“. Primijeniti koncept jednog akta – statuta društva.	
Član 10 stav 1: Između ostalog piše ...danom registracije vlasništva nad udjelom...; jednostavnija formulacija je “... mdanom registracije člana društva...”	Ne prihvata se.
Član 11 stav 3: U slučaju DOO, nezavisno od doktrinarnih tendencija i komparativne prakse, treba zadržati postojeće rješenje – da član društva do iznosa svog uloga odgovara za obaveze društva. Ovim rješenjem se dodatno štite povjerioci, pogotovo ako imamo u vidu da je DOO dominantan oblik privrednog poslovanja u Crnoj Gori, kao i da je najveći broj poslovnih zloupotreba i kompanijskih manipulacija vezan za ova privredna društva. U uporedno-pravnom smislu to rješenje postoji i u našem okruženju (npr. BiH, član 309 Zakona o privrednim društvima FBiH).	Ne prihvata se. Kako je podnosiocu primjedbe objašnjeno i usmenom dijelu javne rasprave, prema konceptu Nacrta, da bi na ime određenog lica-ulagača bio registrovan udio u društvu (DOO) shodno procijenjenoj vrijednosti unijetog uloga (novčanog ili nenovčanog), potrebno je da se prethodno taj ulog u cjelini unese u imovinu društva. Odatle, potcrtavamo još jednom, u trenutku upisa (procentualnog) vlasničkog udjela na ime novog člana društva (e.g. prilikom ulaska u društvo) imovina koju je ovaj unio kao ulog u društvo prelazi u vlasništvo društva kao posebnog subjekta, i.e. pravnog lica, što znači da se ista ne nalazi u vlasništvu člana već od samog trenutka sticanja svojstva člana. Zato član društva i ne može odgovarati do visine svog uloga, jer je od trenutka sticanja članstva taj ulog već dio imovine društva kojom društvo svakako odgovara za sopstvene obaveze preuzete u pravnom prometu i stečene na drugi način, u skladu sa zakonom.
Član 13 stav 1: Sjedište je mjesto u Crnoj Gori. - Da li se pod mjestom podrazumijeva isključivo opština ili ne, što je jedino logično. Rješenje je identično postojećem ali je u praksi ignorisano od strane CRPS koji svoja rješenja vezuje za opštine kao mjesto poslovanja.	Nije data primjedba, već komentar.
Član 14 stav 2: Ovo rješenje je sporno jer je upitno u ustavno-pravnom smislu. Naime, ne možete nikoga prisiliti da ima elektronsku adresu.	Djelimično se prihvata Smatramo da dato rješenje nije protivustavno, ali će u tekstu zakona posjedovanje elektronske adrese biti uređeno kao fakultativno.
Član 14 stav 3: Ovo rješenje već postoji u važećem zakonu, pri čemu je u praksi u potpunosti obesmišljeno. Osim CRPS---a sve druge državne institucije, banke i ustanove sa javnim ovlašćenjima (npr. notari) ne prihvataju akta koja nijesu pečatirana tako da se u ovom slučaju radi o de facto derogiranom pravu privrednih društava. Očigledno je da riječ o pravu bez pravnog dejstva, jer ga praksa ne prihvata pa samim tim treba odustati od ovog rješenja.	Ne prihvata se. Dosadašnje rješenje nije bilo dovoljno eksplicitno. Institucije i drugi subjekti koji zahtijevaju upotrebu sopstvenog pečata od strane privrednih društava usvajanjem ovog teksta zakona bi to radili direktno kršeći zakon. Tim prije što se u zakonima koji uređuju rad/poslovanje banaka, poresku administraciju i sl. takva obaveza ne nameće. Nadalje, smatramo da, ukoliko je određeni regulatorni pristup ispravan, treba insistirati na poštovanju zakonskih normi kojima se uvodi u pravni sistem, a ne odustajati od istog zbog „de facto“ derogacije.
Član 15 stav 1: Ova odredba je suvišna imajući u vidu komentar na član 14 stav 3.	Nije jasna primjedba.
Član 16 stav 2: Ovo je nesporetna formulacija. Naime, društva moraju imati pravo da obavljaju sve djelatnosti bez ograničenja ukoliko nijesu zakonom zabranjene.	Ne prihvata se. Ne radi se o restriktivnoj zakonskoj odredbi, s tim što je nesporno da su određene djelatnosti (e.g. bankarsko poslovanje, brokersko dilerski poslovi i sl.) od ranije rezervisane za pojedine forme privrednih društava, te se ovom odredbom samo razrađuje takav koncept radi izbjegavanja nedoumice kod sistemskog tumačenja propisa.
Član 18 stav 5: Umjesto „poslovne adrese podružnice“ treba da stoji „mjesto podružnice“.	Ne prihvata se. Zakon u članu 7 koristi termin poslovna adresa podružnice.
Član 19 stav 2: Učiniti jasnijim skraćeni naziv. Naime, skraćeni naziv treba isključivo da sadrži izabrani naziv društva sa oznakom forme društva i bez bilo kakvih dopunskih riječi.	Ne prihvata se. Naime, ne radi se o restriktivnoj odredbi.
Član 21 stav 1: Naglasiti da pristanak treba da bude u formi notarizovanog akta i da se kao takav prilaže CRPS-u.	Djelimično se prihvata. Biće navedeno da je neophodna izričita pisana saglasnost, što je, uz uređenu sudsku zaštitu, dovoljno.
Član 23 stav 5:	Ne prihvata se.

Ovo rješenje je pravno i institucionalno sporno, jer Poreska uprava ne može posjedovati ovako radikalno ovlaštenje u okolnostima koje su proizvod konflikta između trećih lica.	U ovom slučaju se ne radi o davanju radikalnih ovlaštenja Poreskoj upravi, već o obezbjeđivanju pune primjene ovog instituta u praksi, s tim da svako lice koje ima pravni interes ima pravo i na sudsku zaštitu svojih prava, ukoliko smatra da su ista povrijeđena.
Član 27 - Punomoćnik po zaposlenju: Ovu odredbu treba brisati i prepustiti je autonomiji društava.	Prihvata se. Ovaj institut je već regulisan odredbama ZOO, te nije neophodno da postoji i u ovom zakonu, bez obzira na određene specifičnosti kod privrednih društava.
Glava VIII – Posebne dužnosti prema društvu: Generalno, ove odredbe treba prepustiti unutrašnjim aktima/statutu društva i samo ih treba numerisati kao dispozitivne obaveze društva.	Ne prihvata se. Ovo su ključne odredbe u smislu obezbjeđenja zaštite interesa društva kao posebnog subjekta, ali i samih članova društva od nesavjesnih direktora, odnosno menadžera društva, ali i jednako tako i standardni vid unaprjeđenja korporativnog upravljanja u razvijenim državama, u kojima su ovi standardi još detaljnije i strožije razrađeni u pojedinim zakonskim tekstovima
Član 32: Treba brisati. Iz pravne prirode društava se podrazumijeva da se radi o licima sa posebnim obavezama prema društvu.	Ne prihvata se. Obrazloženje je već dato u odgovoru na prethodnu primjedbu.
Član 34 - Dužnost pažnje: Suvišna odredba. Pažnja dobrog privrednika je opšte prihvaćeni pravni standard i niko je u praksi ne može poricati.	Ne prihvata se. Ovom odredbom se na sveobuhvatan način postiže osnovni cilj regulisanja cijele glave – zaštita interesa društva kao posebnog pravnog subjekta, a uz to se preciziraju i slučajevi podizanja nivoa dužnosti pažnje sa pažnje dobrog privrednika na još zahtjevniji nivo – pažnju dobrog stručnjaka.
Član 36 - Dužnost prijavljivanja ličnog interesa: Sve ove odredbe treba uprostiti i predati autonomiji društava. Ako su zainteresovana za rješavanje pitanja ličnog interesa neka to propišu statutom.	Ne prihvata se. Pojam ličnog interesa kako je uređen ovim članom ne tiče se samo odnosa između članova društva da bi se uređivao statutom.
Član 37 – stav 2: Jezički precizirati odredbu, jer je ovako nedostatna i konfuzna.	Nejasna primjedba.
Član 56: Ovo rješenje može biti u koliziji sa odredbama o smanjenju osnovnog kapitala u slučajevima kada se smanjenje kapitala zbog opravdanih razloga sprovodi zbog povraćaja uloženog kapitala osnivačima društva. Brisati.	Ne prihvata se. Pitanje, tj. mogućnost eventualne kolizije je uređeno stavom 2 člana 56.
Član 57 stav 1 tačka1: Brisati ovo rješenje ili ga učiniti restriktivnijim (u smislu računovodstvenih propisa i razumnih tržišnih cijena). U suprotnom, otvara se problem manipulativnih i lažnih procjena.	Ne prihvata se. Stavom 2 isključena je mogućnost sporazumne procjene uloga lica, tj. članova koji ne odgovaraju za obaveze društva lično, cjelokupnom imovinom, dok je kod ortačkih i komanditnih društava (u pogledu komplementara) zaštita trećih lica postignuta samim režimom odgovornosti ortaka i komplementara.
Član 63 stav 3: Ovo je krajnje upitno rješenje. Zašto se menadžerska funkcija miješa sa preduzetničkom? Zbog čega bi poslovođa morao da ispunjava uslove za preduzetnika? Zar neko mora da bude frizer po struci da bi rukovodio radom frizerskog salona? Dodatno, ispunjavanje uslova ne obuhvata samo obrazovnu ispravu već i dopunske uslove, što će u tumačenju ove odredbe proizvesti konfuziju. Brisati.	Djelimično se prihvata. Umjesto postojećeg, uvode se novi uslovi za registraciju preduzetnika, po uzoru na uslove za obavljanje funkcije člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora društava kapitala.
Član 68 stav 2: Nejasno. Kakav prepis? Ortaci dostavljaju notarizovani i originalni osnivački ugovor.	Djelimično se prihvata. Misli se na dokaz o identitetu, što će biti precizirano.
Član 81 stav 2: Potrebno je taksativno nabrojati sve odluke koje traže jednoglasnost ili će u suprotnom ortakluk biti izložen nejasnoćama i konfliktnim situacijama.	Ne prihvata se. Ne mogu taksativno nabrojati sve konkretne odluke koje su obuhvaćene ovom normom, jer je poslovni život nepredvidljiv, pa je osporeni pristup opravdan.
Član 90 stav 1: Isključenju treba omogućiti dispozitivnost, odnosno smanjenje restriktivnost. To bi podrazumijevalo prvostepeno pravo ortaka koji posjeduje kvalifikovanu imovinsku većinu (npr. 3/4, 4/5 ili 90% ortakluka) da može isključiti drugog ortaka koji ima pravo da se žali na takvu odluku nadležnom sudu.	Ne prihvata se. Predloženo bi bilo protivno pravnoj prirodi ortačkog društva.
Član 94 stav 1:	Ne prihvata se.

Treba zadržati postojeće rješenje. Da komanditori odgovaraju za obaveze društva do visine svojih uloga. Time se osnažuje njihova poslovna odgovornost i dodatno štite povjerioci.	Kako je podnosiocima primjedbe objašnjeno i usmenom dijelu javne rasprave, prema konceptu Nacrta, da bi na ime određenog lica-ulagača bio registrovan udio u društvu (DOO) shodno procijenjenoj vrijednosti unijetog uloga (novčanog ili nenovčanog), potrebno je da se prethodno taj ulog u cjelini unese u imovinu društva. Odatle, potcrtavamo još jednom, u trenutku upisa (procentualnog) vlasničkog udjela na ime novog člana društva (e.g. prilikom ulaska u društvo) imovina koju je ovaj unio kao ulog u društvo prelazi u vlasništvo društva kao posebnog subjekta, i.e. pravnog lica, što znači da se ista ne nalazi u vlasništvu člana već od samog trenutka sticanja svojstva člana. Zato član društva i ne može odgovarati do visine svog uloga, jer je od trenutka sticanja članstva taj ulog već dio imovine društva kojom društvo svakako odgovara za sopstvene obaveze preuzete u pravnom prometu i stečene na drugi način, u skladu sa zakonom.
Član 115 stav 2 tačka 12: Ukoliko se zadrži (suvišni) koncept dvojnog konstitutivnog akta treba ugraditi regulisanje postupka izmjena i dopuna osnivačkog akta.	Prihvata se.
Član 116 stav 2 tačka 4: Ova tačka treba da sadrži formulaciju „i ostale djelatnosti društva“.	Prihvata se.
Član 117 stav 1 tačka 9: Ispravka – kod jednodomnog/dvodomnog upravljanja društvom.	Ne prihvata se.
Član 120 – stav 1 tačka 1: Precizirati ili ukloniti. AD se registruje na više mjesta iz različitih razloga.	Ne prihvata se.
GLAVA VI - ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZOR AKCIONARSKOG DRUŠTVA 6.1 Opšte odredbe Član 130 - Oblici upravljanja akcionarskim društvom: Trebalo se držati tradicionalnog obrasca. Jednodomni model upravljanja je prostiji i efikasniji i podliježe lakšoj internoj i eksternoj kontroli. Opcija jeste alternativna, ali je imalo smisla zadržati uniformnost, posebno ako imamo u vidu aktuelni nivo korporativnog poslovanja u Crnoj Gori i institucionalnu osposobljenost kontrolnih organa javne vlasti.	Ne prihvata se. Opcija dvodomnog modela je alternativna i u skladu je sa preporukama Evropske komisije. Takođe, sama činjenica što umjesto jednog kolegijalnog i jednog inokosnog organa kod modela dvodomnog upravljanja postoje dva kolegijalna sama po sebi ne znači i da je upravljanje kod aktuelnog modela jednostavnije, što dokazuju u i brojna istraživanja na ovu vrlo prisutnu temu u uporednoj teoriji i praksi. Najzad, u najvećem broju država članica Evropske unije, odakle se i očekuje najviše investicija u narednom periodu, dominantan je dvodomni model upravljanja, odatle je i logičan izbor da se investitorima iz tih zemalja prilikom poslovnog nastanjanja u Crnoj Gori kao opcija ponudi model koji im je razumljiviji i poznatiji.
Član 157 - Poboynost odluka skupštine akcionara: Brisati izraz koji nije u duhu crnogorskog pravnog i narodnog jezika. Koristiti adekvatan izraz – pobijanje odluke.	Prihvata se.
Član 158 – Odbor direktora: Ovaj član previše detaljno razrađuje Odbor direktora, njegov sastav i način rada, čime se ograničava mogućnost privrednim društvima da svojim statutom i pravilnikom o radu Odbora odrede detalje vezane za način rada. Predviđeno je da Odbor direktora mora da ima trećinu nezavisnih direktora (pod pojmom nezavisni u nastavku je razrađeno da se između ostalog podrazumijeva da ne može biti zaposleno u povezanim licima), na ovaj način privrednim društvima se ograničava mogućnost da u Odboru direktora budu predstavnici osnivača, što je uobičajena poslovna praksa. Takođe u nastavku ovog poglavlja, nepotrebno se zakonskim odredbama određuje čak i broj sjednica na godišnjem nivou (najmanje 4 puta godišnje), ponovo ističemo da detaljniju proceduru rada OD-a, treba ostaviti privrednim društvima da urede svojim internim statutarim aktima.	Djelimično se prihvata. Član ne uređuje način rada odbora direktora. Uvođenje nezavisnih direktora u pravni sistem u Crnoj Gori je u skladu sa preporukama Evropske komisije i standardima korporativnog upravljanja u razvijenim državama i najboljim praksama u Evropi uopšte i našem regionu konkretno. Stoga, kao osnovni cilj i očekivani rezultat ima unaprjeđenje sistema korporativnog upravljanja i povećanje stepena pravne sigurnosti. U dijelu utvrđivanja broja sjednica, prihvata se primjedba tako što se izostavlja minimalan broj sjednica na godišnjem nivou.
Član 169 - Komisije odbora direktora: Zakon treba relaksirati od imperativnosti uvođenja brojnih tijela. Pravna egzistencija posebnih radnih tijela treba da bude uređena statutom ili odlukama ovlašćenih organa (shodno načelu autonomije poslovnih subjekata).	Ne prihvata se. U ovom slučaju radi se upravo o fakultativnoj pravnoj normi i fakultativnim tijelima obaveznih organa upravljanja, čime se usvaja najbolja praksa korporativnog upravljanja data u preporukama Evropske komisije.

Član 176 – Nadležnost izvršnog direktora: Komentar kao za član 158. Zakonodavac nepotrebno suviše detaljno ulazi u ovlaštenja Izvršnog direktora kada je rukovođenje privrednim društvom u pitanju. Između ostalog se navodi i da "izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora u vezi sa....otvaranjem računa u bankama...". Potpuno je neprimjereno zakonom definisati neke konkretne operativne poslove kao što je navedeno (otvaranje žiro računa u bankama), odnosno definisati da li je to posao za koji je baš neophodna saglasnost Odbora direktora. Predlažemo da ostane samo dio "izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora bez razrade o konkretnim poslovima u nastavku.	Djelimično se prihvata. U dijelu formulacije, tj. obaveze „otvaranja računa u bankama“.
Član 219 stav 1: Što je sa opcijom konverzije duga u osnovni/akcionarski kapital? Zašto bi ova opcija, kroz primjenu zaštitnih internih mehanizama, bila suvišna? Uvesti ovu opciju kao zakonsku mogućnost.	Prihvata se.
Član 252 stav 3 tačka 1: Brisati riječ „detaljno“ jer otvara praktične i pravne nedoumice.	Ne prihvata se. U pitanju je identična formulacija koja je prisutna u članu 141. Direktive EU 2017/1132, te je Crna Gora dužna da je prenese u nacionalno zakonodavstvo. Naravno, Crna Gora ima pravo, tj. mogla bi regulatorno razraditi značenje termina „detaljno“ u datom kontekstu, ali smatramo da nije neophodno, te da u praksi neće biti značajnijih problema u tom smislu, jer ista formulacija postoji i važećem zakonu, pri čemu nije bilo značajnijih dilema u dosadašnjim restrukturiranjima i odgovarajućoj sudskoj praksi.
Član 252 stav 3 tačka 4: Riječ "spajanja" je suvišna. U pravnom obrazloženju se elaboriraju ex lege posljedice spajanja.	Prihvata se.
Član 252 stav 4: Ova dopuna ne treba da bude bezuslovna već fakultativna.	Ne prihvata se. U pitanju je dostavljanje informacija o naknadnim „dešavanjima“ u društvu, tj. okolnostima relevantnim za racionalno odlučivanje (glasanje) na skupštini akcionara, koja u odnosu na trenutak događanja ovih okolnosti tek predstoji.
Član 252 stav 15: Iako je iz cjeline norme jasno koja dokumentacija se dostavlja CRPS-u, imajući u vidu dosadašnju nepravilnu i konfuznu registracionu praksu u pogledu primjene predmetne norme, potrebno je posebnom odredbom nedvosmisleno i taksativno nabrojati sva dokumenta koja se u procesu restrukturiranja prosljeđuju CRPS-u, kako bi se registrator spriječio da neovlašćeno širi svoju nadležnost.	Djelimično se prihvata. Norma se odnosi na objavljivanje u „Službenom listu“, a ne registraciju u CRPS, što će biti i dodatno precizirano kako bi se izbjegle eventualne nejasnoće.
Član 267: Poreska uprava treba da bude obavezana da sprovede poresku kontrolu u prekluzivnom roku (npr. 30 dana) shodno predviđenom upravnom postupku ili da trpi štetu zbog sopstvenog propusta. U suprotnom, u praksi se često dešava da dobrovoljna likvidacija bude dugotrajna zbog neažurnosti poreskog organa i nemogućnosti pribavljanja kontrolnog izvještaja u razumnom roku.	Nejasan predlog, odnosno primjedba.
Član 273 stav 1: Izraz "pojedine osnove" nije jasan. Formulirati preciznije.	Prihvata se.
Član 274 stav 1: Djelimično je prikladnija definicija iz važećeg zakona: "društvo sa ograničenom odgovornošću mogu osnovati fizička ili pravna lica, ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava u društvo radi ostvarivanja dobiti, a njegovi osnivači odgovaraju za obaveze društva do iznosa svojih uloga. Ulozi osnivača čine početni kapital društva." Takođe, treba zadržati tradicionalni institut materijalne odgovornosti članova DOO za obaveze društva do visine uloga. Time se kod ovog	Ne prihvata se. Obrazloženje kao za primjedbu na član 11 stav 3 istog predlagača.

dominantnog poslovnog oblika u Crnoj Gori zadržava veći nivo imovinske odgovornosti članova društva i ujedno se obezbjeđuje dopunska zaštita povjerilaca društva u slučaju stečaja/likvidacije društva. Pritom, ovakav oblik imovinske odgovornosti članova društva nije u korelaciji sa institutom zloupotrebe svojstva pravnog lica.	
Član 279 – stav 3: Osnivački akt treba tretirati kao konstitutivni pravni akt koji se donosi samo prilikom osnivanja društva čime se iscrpljuje potreba za njegovim kasnijim izmjenama i dopunama. Pogotovo je dugoročno besmislena njegova novelacija imajući u vidu mogućnost da se članovi društva promijene, kao i da se izvrše brojne druge promjene u društvu. U ovom slučaju treba primijeniti koncept jednog dugoročnog konstitutivnog---temeljnog akta, pri čemu bi kod DOO ulogu takvog akta imao statut društva. To znači da bi sve buduće promjene bile praćene integralnim tekstom statuta društva čime se uprošćava normativna politika društva i ujedno se lako prate sve relevantne promjene u društvu. Usput, dobra praksa u kompanijskom pravu u Crnoj Gori se već dugi niz godina pridržava ovog rješenja.	Djelimično se prihvata. Izostavljaju se odredbe o izmjeni osnivačkog akta društva sa ograničenom odgovornošću, jer suštinski, kako je primijećeno u primjedbi, nema potrebe za njegovom izmjenom. Na drugoj strani, biće i zadržan koncept u kojem postoje osnivački akt i statut, što je koncept na kojem su i dosad bili zasnovani postupak osnivanja, postupak statusnih promjena i drugi postupci na koje je poslovna zajednica u Crnoj Gori navikla u periodu od donošenja aktuelnog zakona 2002. godine.
Član 280 stav 1 tačka 4: Statut treba da sadrži spisak svih djelatnosti društva.	Prihvata se.
Član 280 stav 1 tačka 6: Brisati ovu opciju i kao fakultativnu. Treba zadržati što prostiju upravljačku strukturu u okviru DOO i time ipso iure favorizovati već tradicionalna i jednostavna rješenja.	Ne prihvata se. Izostavljanje ove odredbe bi poremetilo čitav koncept uređenja strukture organa društva sa ograničenom odgovornošću i društava kapitala uopšte.
Član 280 stav 1 tačka 9: Eksplikirati izvršnog direktora kao zastupnika društva.	Nejasna primjedba.
Član 280 stav 1 tačka 10: Kojih isprava? Suvišno kao dio statuta.	Prihvata se.
Član 280 stav 1 tačka 3: Konfuzno. Učiniti jasnim ovu odredbu.	Djelimično se prihvata. Odredba o registraciji adrese za prijem elektronske pošte prebačena je u dio koji se odnosi na početnu registraciju, čime se izbjegava da ova adresa predstavlja neizostavni dio statuta društva.
Član 281 stav 1 tačka 4: Čemu ove izjave? Iz konstitutivnih akata se jasno vidi identitet članova organa upravljanja. Nepotrebno administriranje.	Prihvata se.
Član 281 stav 1 tačka 5: Suvišan zahtjev. Brisati.	Ne prihvata se. Postoji javni interes u ovom dijelu, prije svega u kontekstu odredbi koje se odnose na posebne obaveze prema društvu određenih kategorija lica, ali i kontekstu drugih odredbi zakonskog teksta.
Član 281 stav 1 tačka 7: Brisati. Ovo je suvišno i kod AD, a kod DOO je dodatno opterećenje u smislu registarske obaveze, čak i ako bi se formirale.	Djelimično se prihvata. Za revizorski odbor obaveza dostavljanja ostaje, jer je obavezan kod pojedinih društava, u skladu sa Zakonom o reviziji.
Član 281 stav 1 tačka 8: Da li je ova izjava notarizovana ili ne? U registarskoj praksi to može da stvara probleme.	Prihvata se. Definisano će biti da izjava ne mora biti notarizovana.
Član 283 stav 2: Shodna primjena opterećuje jednopersonalno DOO i uvodi stalno administriranje putem tzv. knjige odluka. DOO treba relaksirati od takve vrste obaveze.	Ne prihvata se. Ovo je pitanje izričito uređeno kompanijskim pravom EU, a odredba direktno usklađena u tom dijelu. Konačno, takav standard je važio i dosad u crnogorskom kompanijskom pravu.
Član 286 - Smanjenje osnovnog kapitala: Podnormirano i ujedno je kontraverzno da se u slučaju DOO analogno primjenjuju odredbe vezane za AD. Ovdje je nužno definisati specifične uslove za smanjenje kapitala kod DOO. Npr. kapital se može smanjiti zbog pokrića gubitaka u društvu ili zbog povlačenja dijela kapitala jer je društvo profitabilno pa samim tim član društva može povratiti dio uloženog kapitala. U svim slučajevima treba predvidjeti kvalifikovanu većinu za takvu odluku i zaštitu povjerilaca u slučaju krupnijih dugova.	Ne prihvata se.
Član 287 – Istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala:	Prihvata se.

Ovo može proizvesti konfuziju u praktičnoj primjeni. Upitno rješenje! Brisati istovremenost.	
Član 288 – Smanjenje osnovnog kapitala u slučaju gubitka: Ova odredba je u slučaju najnižeg osnovnog kapitala neprimjenjiva, dok je u nizu drugih slučajeva kada se radi o malim ulozima očigledan nonsens. Brisati.	Djelimično se prihvata. Odredba je u skladu sa pravilima kompanijskog prava EU i pored toga afirmiše pravo članova društva na informisanje, a samim tim afirmiše i najviše standarde korporativnog upravljanja. U slučaju društava sa ograničenom odgovornošću koja nemaju status društva od javnog interesa ova obaveza će biti uređena kao fakultativna.
Član 290 stav 1: Brisati. Naravno da nemaju.	Ne prihvata se.
Član 290 stav 2: Ovo je kontroverzna opcija i suštinski u slučaju takvog rješenja anulira prirodu društva kapitala. Brisati.	Djelimično se prihvata. Izostavlja se formulacija: „ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.“
Član 291 stav 1: Ova uporedno-pravna rješenja treba odbaciti. Udio treba vezati za jedno lice i time otkloniti složenu konstrukciju udjela koja ujedno povlači dodatno unutar kompanijsko administriranje.	Djelimično se prihvata. Umjesto instituta suvlasništva na udjelu, uređen je institut zajedničkog vlasništva na udjelu, što je potrebna regulatorna razrada kada se ima u vidu činjenica da, za razliku od susvojine, odnosno suvlasnika, kod zajedničke svojine, odnosno zajedničara nijesu procentualno određeni vlasnički udjeli nad imovinom koja je predmet zajedničkog vlasništva.
Član 293 – Sticanje sopstvenih udjela: Bez obzira što je ovo prisutno rješenje u komparativnom pravu, ovo treba brisati. U praksi je gotovo nepostojeće, djeluje konfuzno i komplikuje strukturu udjela (kompanija postaje sama svoj "vlasnik"). U konačnom, sporno je i doktrinarno (problem posjedovanja "otuđenog" vlasništva).	Ne prihvata se. Pravila kompanijskog prava EU o sticanju sopstvenih akcija/udjela odnose se jednako na sve forme društava kapitala, dakle, i na društvo sa ograničenom odgovornošću. U kontekstu društava kapitala, obrađivačima nije poznato postojanje doktrinarnog problema koji navodi podnosilac primjedbe.
Član 304 stav 1: Omogućiti i alternativnu opciju kao primarnu Statutom društva.	Nejasna primjedba.
Član 305 stav 1: Definisati statutom društva opravdane razloge zbog izbjegavanja unutarkompanijskih spornih situacija i interpretacija.	Nejasna primjedba.
Član 305 stav 8: Brisati. Ovo je restriktivna i sporna klauzula. Društva treba da ima pravo da isplati udio iz svojih tekućih sredstava ili na bilo koji drugi način.	Ne prihvata se. Predlagač nije razumio odredbu člana 305 stav 8. Odredba člana 293 stav 3 Nacrta na čiju primjenu upućuje član 305 stav 8 ne odnosi se na isplatu udjela, već na podjelu dobiti.
Član 306 stav 1: Institut isključenja se ovom verzijom zakona vraća ex lege u okvire kompanijskog zakonodavstva. Međutim, sporan je restriktivni pristup kojim se isključenje člana društva može sprovesti samo preko nadležnog suda. Takođe, sporno je i odsustvo bilo kakvih ograničenja u pogledu prava na isključenje koja su na ovaj način omogućena svim članovima društva bez obzira na vrijednost njihovog udjela. U komparativnoj regulativi postoje bolja opcionalna rješenja (npr. član 420 stav 1 Zakona o trgovačkim društvima Republike Hrvatske ili član 341 Zakona o privrednim društvima FBiH). I ranija pravna iskustva sa Zakonom o preduzećima upućuju na autonomno pravo, odnosno prvostepeno pravo članova društva na isključenje drugog člana društva. Ukoliko se želi zadržati pravo isključenja od strane suda nema razloga da se kompanijama ne ponudi i opcija isključenja od strane društva sa pravom na žalbu nadležnom sudu (pod uslovom da je postupak isključenja normiran statutom). U suprotnom, imajući u vidu efikasnost sudova, institut isključenja će postati trajniji teret u unutar kompanijskim odnosima. Takođe, društvu treba omogućiti da institut isključenja primjenjuje samo u slučaju obezbjeđenja kvalifikovane većine čime se eliminišu apsurdne situacije da manjinski članovi ili ekstremno manjinski članovi isključuju većinske vlasnike društva.	Ne prihvata se. Ovaj institut je uveden i na ovaj način regulisan upravo da bi se obezbijedio odgovarajući stepen pravne sigurnosti kako u pogledu zakonitog i svrsishodnog poslovanja društva, tako i u pogledu načina razrješenja najtežih konfliktnih situacija u društvu kroz isključenje člana. Naime, u takvim slučajevima, da bi se preduprijedila mogućnost zloupotreba, logično je i potrebno da se obezbijedi da sam postupak vodi i odluku donosi sud, a ne da se njegovo učesće omogući tek nakon što se eventualne zloupotrebe inače delikatnog pravno instituta dogode. Konačno, relativno preciznim regulatornim rješenjima je stvoren prostor da sudovi efikasnije odlučuju u datoj situaciji.
Član 308 stav 1: Treba brisati skupštinu kao obavezni organ i zadržati postojeće rješenje koje omogućava vlasnicima društva da neposredno upravljaju društvom, čime de facto vrše funkciju	Ne prihvata se. Zakonom su utvrđeni brojni oblici pojednostavljenja funkcionisanja društva u ovom kontekstu, dok samo postojanje skupštine kao obaveznog organa predstavlja

skupštine društva. Time se ujedno olakšava kompanijsko administriranje jer se izbjegavaju Poslovnici o radu organa kao i zapisnici sa sjednica organa vlasnika društva.	značajan vid unaprijeđenja pravne sigurnosti za članove društva (posebno manjinske) i sva ostala lica sa pravnim interesom u pogledu društva.
Član 308 stav 2: ... "status društva od javnog interesa"... – Koja su to društva?	Ova definicija je data na početku, u članu 4 Zakona.
Član 308 stav 3: Predviđa se da velika privredna društva obavezno imaju strukturu upravljanja AD. Smatramo da treba brisati, jer je takvo rješenje loše što razvrstavanje pravnih lica radi svake godine, na osnovu tri kriterijuma definisana propisima koji regulišu računovodstvo i revizija. Ta tri kriterijuma su promjenljive kategorije te shodno tome i razvrstavanje pravnog lica može biti različito iz godine u godinu.	Ne prihvata se. Razvrstavanje pravnog lica može varirati u datom kontekstu, no odluka u pogledu eventualnog vraćanja na pojednostavljenu strukturu organa nije obavezna, već je stvar izbora vlasničkog organa – skupštine.
Član 309 stav 1: Treba vratiti postojeće rješenje da članovi društva vrše funkciju skupštine društva bez obaveze konstituisanja skupštine društva. Samim tim, prestaje i obaveza dodatnog administriranja poput donošenja poslovnika o radu i načinu rada u skladu sa posebnom formalnom procedurom (što uključuje i zapisnike sa sjednice skupštine društva). Opcija sa skupštinom će posebno opteretiti rad višočlanih DOO.	Ne prihvata se. Obrazloženje je već dato u prethodnom tekstu, u odgovoru na primjedbu u vezi sa članom 308 stav 1.
Član 314 stav 1 tačka 5: Brisati. Ova knjiga ne postoji kao unaprijed propisani službeni akt. Usput, iz konstitutivnih akata i registracionih CRPS rješenja sasvim je jasno ko su vlasnici društva.	Ne prihvata se. Kod ove forme društva, za razliku od akcionarskih, ne postoji javni registarski organ koji vodi evidenciju vlasništva nad akcijama, odatle potreba za ovom knjigom kao potencijalnim dokaznim sredstvom u slučaju spora, bez obzira što je u pitanju privatna, a ne javna isprava.
Član 316 – Registracija promjena: Navedenim promjenama nijesu iscrpljene sve moguće promjene u društvu čime se otvara pitanje podnormiranosti u pogledu registracije obaveznih promjena. Ili preformulisati u smislu opšteg pravila u smislu da svaka bitna promjena prati registraciju kod CRPS ili taksativno pobrojati sve relevantne promjene.	Djelimično se prihvata. Ovo pitanje biće dodatno uređeno u tekstu.
Član 329 stav 3 tačka 4: "... na jezik..." – Izmijeniti. "...na službeni jezik (crnogorski jezik)..."	Prihvata se.
Član 329 stav 3 tačka 6: Ovu odredbu treba jasno formulisati tako da glasi: imena i adresa lica koja zastupaju dio stranog društva u Crnoj Gori.	Prihvata se.
Član 329 stav 3 tačka 7: Ovu odredbu treba brisati. I do sada je u praksi izazivala konfuziju jer nema nikakve potrebe da prilikom registracije djelovi stranih društava ovlašćuju posebne zastupnike u pravnim postupcima.	Prihvata se.
Član 332 stav 2: Dosadašnja iskustva upućuju na potrebu preispitivanja kapaciteta i stručne kompetentnosti Poreske uprave da vodi kompanijski registar. Reforma kompanijskog zakonodavstva treba da ide u pravcu formiranja samostalnog organa državne uprave ili sudskog registra kojim bi se dugoročno riješilo pitanje kompanijskog registra. U sadašnjim okolnostima Poreska uprava registraciju privrednih društava obavlja preko organizacionog tijela sekundarne važnosti unutar PU (Odsjek za CRPS).	Ne prihvata se. Iako predlog ima utemeljenje, u ovom momentu nije realno osnivanje samostalne agencije za registraciju privrednih subjekata, prije svega zbog niza tehničkih pitanja koje je prethodno neophodno riješiti da bi se stvorili uslovi za osnivanje samostalne agencije.
Član 334 stav 8: Uputstvo je nedostatan podzakonski akt u pogledu primjene koncepta registracione prijave i otklanjanja brojnih problema prilikom sprovođenja različitih upisa kod CRPS. Ovaj zakon treba da bude praćen posebnim Pravilnikom o dokumentaciji potrebnoj za registraciju kojim bi se jasno definisale sve registracione situacije počev od osnivanja pa do svih kompanijskih promjena. Time bi se definitivno otklonile različite interpretacije Zakona (koje će se od strane CRPS nesumnjivo nastaviti) i svi registracioni postupci učiniti transparentnim i nedvosmislenim. Npr. ukoliko društvo mijenja djelatnost onda treba da bude normirana takva situacija u	Nije jasna primjedba. Uputstvo je podzakonski akt, kao i svaki drugi u smislu njegove pravne snage, te je bitna njegova sadržina, a ne naziv. Što se sadržine tiče, o istoj vodi računa nadležno ministarstvo, u ovom slučaju Ministarstvo finansija.

smislu da se unaprijed zna da su potrebna sljedeća dokumenta: a) punomoćje za lice koje predaje dokumenta i podiže CRPS rješenje; b) odluka o promjeni djelatnosti; c) novelirani - prečišćeni statut društva i d) dokaz o plaćenju taksi.	
Dio Deveti - Glava II: CRPS ostaje u sastavu Poreske uprave, definisan kao organ koji vodi registraciju i koji ne ulazi u istinitost sadržine registracije. Dakle, ostaju na nivo pisarnice koja samo treba da evidentira dostavljenu dokumentaciju, na Rješenje o eventualnom odbijanju registracije. Žalba se izjavljuje Ministarstvu kao drugostepenom organu. Predlažemo da se u odredbama koje se odnose na CRPS, obavezno unese i njihova obaveza da s obzirom da su dio Poreske uprave, sve registrovane podatke učine dostupnim Poreskoj upravi, jer je trenutna praksa da neku promjenu koja je već jednom prijavljena CRPS-u, mora se opet prijavljivati nekom drugom organu Poreske uprave.	CRPS je javni registar, Odjeljenje za CRPS jeste sastavni dio Poreske uprave, koja je definisana Nacrtom kao registarski organ. Uparivanje i automatsko usklađivanje podataka iz dva javna registra koje vodi Poreska uprava CRPS i CROO (Centralni registar obveznika i osiguranika) bi moralo neizostavno da funkcioniše, što dosad, istina, nije bio slučaj. Međutim, to nije predmet regulisanja ovog zakona.
Član 338 – Odgovornost za vjerodostojnost registrovanih podataka - stav 2: Navedeno je da CRPS ne garantuje istinitost podataka dostavljenih prilikom registracije. Smatramo da CRPS treba da vrši provjeru podataka i garantuje za njihovu ispravnost.	Ne prihvata se. Postojeći zakon je 2002. godine uveo, a Nacrt preuzeo sistem prijave kod osnivanja i registracije privrednih društava. To konkretno znači da registarski organ garantuje istovjetnost registrovanih i dostavljenih podataka, kao i kompletnost dokumentacije i podataka podnijetih u registracionoj prijavi i uz nju. Ostalo je, pak, odgovornost podnosioca prijave. Ovaj sistem podrazumijeva efikasan sistem sudske zaštite od zloupotreba i suštinski je rezultat ranijeg opredjeljenja, odnosno nastojanja države Crne Gore na planu uklanjanja „biznis barijera“. Ne dovodeći samu odluku, tj. koncept u pitanje, treba istaći da su sistem dozvole i drugi „strožiji“ sistemi, uslovno rečeno, garancija većeg stepena pravne sigurnosti, ali podrazumijevaju produženje rokova za registraciju, povećanje troškova i sl.
Dio X – Kaznene odredbe: Propisane kazne su u postojećim uslovima crnogorske ekonomije drakonske (posebno za mikro, mali i srednji biznis koji pokriva preko 95% biznisa u organizacionom smislu). Kazne treba značajno sniziti.	Ne prihvata se. Maksimalni iznosi možda jesu relativno visoki, ali je kaznena politika crnogorskih sudskih instanci relativno blaga, što znači da se redovno „počinje“ sa minimalnim iznosima, tj. iznosima značajno manjim od propisanih maksimuma.
Član 344: Ovaj član zahtijeva precizno formulisanje. Na ovaj način je nejasan i podložan različitim tumačenjima. Usklađivanje sa zakonom treba da bude jasno definisano i to tako što će se tačno znati što su društva dužna da dostave CRPS-u. Npr. dovoljna je odredba kojom se društva obavezuju da u predviđenom roku dostave samo registracionu prijavu i Statut koji će biti usklađen sa odredbama ovog zakona. Pritom, ostaje otvoreno pitanje troškova registracije. Takođe, smatramo da usklađivanje sa zakonom od 210 dana treba produžiti na rok od godinu dana.	Djelimično se prihvata. Određena pitanja su dodatno razrađena, a rokovi za usklađivanje produženi na godinu dana od dana stupanja na snagu zakona.

M:TEL DOO – PODGORICA

Opšte primjedbe	Komentari
Glava II nacrta zakona definiše pojam Podružnice kao posebnih organizacionih cjelina bez svojstva pravnog lica čija je poslovna adresa van sjedišta Društva. Predviđena je obavezna formalna procedura za donošenje Odluka o obrazovanju podružnica, koje čak moraju sadržati i imena lica koja su njihovi predstavnici, a podružnice se registruju u CRPS jednako kao i privredni subjekt. Predlažemo brisanje/izmjenu ovog dijela, budući da podružnice nemaju svojstvo pravnih lica, njihova formalna zahtjevna registracija (sa sve Odlukama i imenima predstavnika), bi bila bespotrebna formalna procedura i trošak registracije i čestih promjena registracije.	Ne prihvata se. Obrazovanje podružnice je fakultativnog karaktera, a društvo može poslovati i van sjedišta bez obrazovanja podružnice. Odatle je i procedura koja se pominje u obrazloženju primjedbe stvar odluke samog društva, nije nametnuta. Stoga, registraciju predstavnika, stalne adrese i druge „procedure“ u vezi sa formiranjem podružnice treba posmatrati kao dodatnu opciju, mogućnost više za društvo na planu upoznavanja poslovnih i šire javnosti sa sopstvenom unutrašnjom strukturom. Drugim riječima, registracijom (objavljivanjem) ovih podataka, društvo može podići stepen odgovornosti lica koja predstavljaju podružnicu, obavijestiti javnost o tome radi postizanja većeg stepena pravne sigurnosti. Odatle se ove odredbe mogu posmatrati samo kao mogućnost više u

	pomenutom pravcu, a ne kao nametanje novih administrativnih procedura.
Smatramo da nacrt zakona previše detaljno razrađuje Odbor direktora, njegov sastav i način rada, čime se ograničava mogućnost privrednim društvima da svojim statutima i pravilnikom o radu Odbora odrede detalje vezane za način rada. Predviđeno je da Odbor direktora mora imati trećinu nezavisnih direktora (pod pojmom nezavisni u nastavku je razrađeno da se između ostalog podrazumijeva da ne može biti zaposleno u povezanim licima), na ovaj način privrednim društvima se ograničava mogućnost da u Odboru direktora budu predstavnici osnivača, što je uobičajena poslovna praksa. Takođe, u nastavku ovog poglavlja, nepotrebno se zakonskim odredbama određuje čak i broj sjednica na godišnjem nivou (saziv najmanje 4 puta godišnje), ponovo ističemo da detaljniju proceduru rada OD-a, treba ostaviti privrednim društvima da uredi svojim internim statutarnim aktima. Dakle, zaključak je da zakon treba dati određeni okvir, a privrednim društvima ostaviti da svojim statutarnim aktima razrade detalje.	Ne prihvata se. Predložena rješenja su u skladu sa preporukama Evropske komisije i uporednom kompanijskom praksom kojom se kroz regulisanje odbora direktora afirmišu visoki standardi korporativnog upravljanja.
Isti komentar je i za odredbe kojim se definiše Izvršni direktor, zakonodavac nepotrebno suviše detaljno ulazi u ovlašćenja Izvršnog direktora kada je rukovođenje privrednim društvom u pitanju, između ostalog se navodi i da je „izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora u vezi sa otvaranjem računa u bankama....“. Potpuno je neprimjereno zakonom definisati neke konkretne operativne poslove kao što je navedeno (otvaranje žiro računa u bankama), odnosno definisati da li je to posao za koji je baš neophodno saglasnost Odbora direktora. Predlažemo da ostane samo dio „izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora“ bez razrade o konkretnim poslovima u nastavku.	Djelimično se prihvata. Dio odredbe koji se odnosi na otvaranje računa u bankama biće izostavljen.
U odredbama koje definišu Statut navodi da Statut treba da sadrži „postupak izdavanja i prijema isprava“. Nejasno je na kakve isprave se navedeni stav odnosi.	Prihvata se. Briše se.
CRPS ostaje u sastavu Poreske uprave, definisan kao organ koji vodi registraciju i koji ne ulazi u istinitost sadržine registracije. Dakle, ostaju na nivo pisarnice koja samo treba da evidentira dostavljenu dokumentaciju. Na Rješenje o eventualnom odbijanju registracije, žalba se izjavljuje Ministarstvu kao drugostepenom organu. Predlažemo da se u odredbama koje se odnose na CRPS, obavezno unese i njihova obaveza da s obzirom da su dio Poreske uprave, sve registrovane podatke učine dostupnim Poreskoj upravi, jer je trenutna praksa da mi neku promjenu koju smo već jednom prijavili CRPS-u, moramo opet prijavljivati nekom drugom organu PU.	Uparivanje i automatsko usklađivanje podataka iz dva javna registra koje vodi Poreska uprava CRPS i CROO (Centralni registar obveznika i osiguranika) bi moralo neizostavno da funkcioniše, što dosad, istina, nije bio slučaj. Međutim, to nije predmet regulisanja ovog zakona.
Trebalo bi razmotriti i mogućnost da kao što je to praksa u zemljama u okruženju, CRPS bude organizovan kao Agencija, koja će imati mnogo značajniju ulogu i u čiju će se evidenciju privredni subjekti moći apsolutno pouzdati.	Već je dato objašnjenje u ranijim komentarima.
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Član 5: Ovim članom definisan je pojam Podružnica kao posebnih organizacionih cjelina bez svojstva pravnog lica čija je poslovna adresa van sjedišta Društva. Predviđena je obavezna formalna procedura za donošenje Odluka o obrazovanju podružnica, koje čak moraju sadržati i imena lica koja su njihovi predstavnici, a podružnice se registruju u CRPS jednako kao i privredni subjekt. Predlažemo brisanje/izmjenu ovog dijela, budući da podružnice nemaju svojstvo pravnih lica, njihova formalna zahtjeva registracija (sa sve Odlukama i imenima predstavnika), bi bila bespotrebna formalna procedura i trošak registracije i čestih promjena registracije.	Ne prihvata se.
Član 151 — Odbor direktora:	Djelimično se prihvata.

Ovaj član previše detaljno razrađuje Odbor direktora, njegov sastav način rada, čime se ograničava mogućnost privrednim društvima da svojim statutom i pravilnikom o radu Odbora odrede detalje vezane za način rada. Predviđeno je da Odbor direktora mora imati trećinu nezavisnih direktora (pod pojmom nezavisni u nastavku je razrađeno da se između ostalog podrazumijeva da ne može biti zaposleno u povezanim licima), na ovaj način privrednim društvima se ograničava mogućnost da u Odboru direktora budu predstavnici osnivača, što je uobičajena poslovna praksa. Takođe, u nastavku ovog poglavlja, nepotrebno se zakonskim odredbama određuje čak i broj sjednica na godišnjem nivou (član 157- Saziv najmanje 4 puta godišnje), ponovo ističemo da detaljniju proceduru rada OD-a, treba ostaviti privrednim društvima da uredi svojim internim statutarnim aktima.	Prihvata se samo u dijelu minimalnog broja sjednica, što je odredba koja se briše. Ostala predložena rješenja su u skladu sa preporukama Evropske komisije i uporednom kompanijskom praksom kojom se kroz uređenje sastava i rada odbora direktora afirmiše odgovornost u radu članova organa upravljanja, dok su nezavisni direktori u tom smislu standard unaprjeđenja korporativnog upravljanja ne samo u razvijenim tržišnim ekonomija Evropske unije i Sjeverne Amerike, već i regionalno.
Član 169 — Izvršni direktor: Komentar kao u članu 151, zakonodavac nepotrebno suviše detaljno ulazi u ovlašćenja Izvršnog direktora kada je rukovođenje privrednim društvom u pitanju. Između ostalog se navodi i da „izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora u vezi sa otvaranjem računa u bankama...". Potpuno je neprimjereno zakonom definisati neke konkretne operativne poslove kao što je navedeno (otvaranje žiro računa u bankama), odnosno definisati da li je to posao za koji je baš neophodno saglasnost Odbora direktora. Predlažemo da ostane samo dio „izvršni direktor naročito mora da poštuje smjernice i izvršava naloge Odbora direktora" bez razrade o konkretnim poslovima u nastavku.	Djelimično se prihvata. Dio odredbe koji se odnosi na otvaranje računa u bankama biće izostavljen.
Član 280 (Statut) tačka 10: U toj tački se navodi da Statut treba da sadrži „postupak izdavanja prijema isprava". Nejasno je na kakve isprave se navedeni stav odnosi.	Prihvata se.
Član 308 stav 3: Ova odredba predviđa da velika privredna društva obavezno imaju strukturu upravljanja kao AD: „Društva sa ograničenom odgovornošću, koja u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo i revizija spadaju u kategoriju velikih društva, moraju imati strukturu organa upravljanja, odnosno strukturu članova organa upravljanja akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.“ Smatramo da ovu odredbu treba brisati, jer je takvo rješenje loše, zato što se razvrstavanje pravnih lica radi svake godine, na osnovu tri kriterijuma definisana propisima koji regulišu računovodstvo i reviziju, ta tri kriterijuma su promjenjive kategorije te shodno tome i razvrstavanje pravnog lica može biti različito iz godine u godinu. Takođe usvajanje ovakve odredbe podrazumijevalo bi kompletnu izmjenu upravljačke organizacije d.o.o. i svih organa upravljanja, što bi konkretno u našem slučaju, uzimajući u obzir da su osnivači sa sjedištem u različitim državama, zahtijevalo značajne administrativne procedure, koje bi mogli tretirati kao određenu biznis barijeru, koja će usporavati i komplikovati rad Društva u periodu prilagođavanja organa upravljanja novom zakonu.	Ne prihvata se. U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, koja u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo spadaju u kategoriju velikih pravnih lica, utvrđena je obaveza postojanja strukture organa upravljanja akcionarskih društava. Osnovni razlog za navedeno rješenje nalazi se posebnoj značaju koju ove kategorije društava imaju za širu društvenu zajednicu, zbog broja zaposlenih, visine ostvarenog prometa i sl. Odatle i potreba minimalnog povećanja nivoa kontrole zakonitosti poslovanja kroz uvođenje nezavisnih direktora u organe upravljanja, što je u interesu ne samo široj društvenoj zajednici, već nerijetko i samim vlasnicima.. Naravno, da li će ovaj savremeni standard zaživjeti u Crnoj Gori zavisi od brojnih okolnosti, ali isti svakako predstavlja korak naprijed na planu regulatornog i sveopšteg unaprjeđenja korporativnog upravljanja u Crnoj Gori. S tim u vezi, smatramo da ovaj koncept zaslužuje u Crnoj Gori šansu sličnu onoj koju je dobio u najvećem broju zemalja sa razvijenom tržišnom ekonomijom. Takođe, nije jasno zašto bi došlo do „kompletne izmjene upravljačke organizacije d.o.o. i svih organa upravljanja". Uz pretpostavku da interni standardi korporativnog upravljanja grupe kompanija čije je dio ili samog podnosioca primjedbe već ne predviđaju postojanje odbora direktora u društvu takve veličine, potrebno bi bilo samo da se u ostavljenim rokovima donesu i registruju odgovarajuće odluke, koje bi pored već postojećih organa kao dodatni organ ustanovile i odbor direktora u društvu, što nije pretjerano zahtjevna procedura.
Član 338 (Odgovornost za vjerodostojnost registrovanih podataka) stav 2: U ovom članu navedeno je da CRPS ne garantuje istinitost podataka dostavljenih prilikom registracije. Smatramo da CRPS treba da vrši provjeru podataka i garantuje za njihovu ispravnost.	Ne prihvata se. Postojeći zakon je 2002. godine uveo, a Nacrt preuzeo sistem prijave kod osnivanja i registracije privrednih društava. To konkretno znači da registarski organ garantuje istovjetnost registrovanih i dostavljenih podataka, kao i kompletnost dokumentacije i podataka podnijetih u registracionoj prijavi i uz

	nju. Ostalo je, pak, odgovornost podnosioca prijave. Ovaj sistem podrazumijeva efikasan sistem sudske zaštite od zloupotreba i suštinski je rezultat ranijeg opredjeljenja, odnosno nastojanja države Crne Gore na planu uklanjanja „biznis barijera“. Ne dovodeći samu odluku, tj. koncept u pitanje, treba istaći da su sistem dozvole i drugi „strožiji“ sistemi, uslovno rečeno, garancija većeg stepena pravne sigurnosti, ali podrazumijevaju produženje rokova za registraciju, povećanje troškova i sl.
Član 344 nacрта predviđa: „Privredna društva uskladiće strukturu svojih organa, odnosno njihovih članova sa odredbama ovog zakona i podnijeti zahtjev za registraciju promjena u CRPS u roku od 210 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona“. Usklađivanje u roku od 210 dana od primjene zakona je kratak period ukoliko se u konačnom usvoji i ovaj dio oko organa upravljanja doo. Smatramo da bi 1 godina morala biti minimalan rok.	Prihvata se.

MLADEN BOJANIĆ

Primjedbe	Komentar
Član 183 (Način izbora i mandat članova nadzornog odbora): Dodati tačku 2, koja glasi: "Na način izbora članova nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 161 ovog zakona". Obrazloženje: Ukoliko se zakonom ne definiše način izbora članova nadzornog odbora na način kako je definisano za članove odbora direktora, tj. kumulativnim glasanjem, manjinski akcionara će biti onemogućeni da izaberu bar jednog člana nadzornog odbora.	Prihvata se.

NAPREDAK AD – KOTOR

Primjedbe	Komentari
Član 37 (Odobranje daljeg postupanja u slučaju ličnog interesa) Član 38 (Tužba zbog povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa) Član 39 (Izuzetak od postojanja povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa) Član 40 (Pojam konflikta interesa) Član 41 (Izuzetak od povrede dužnosti izbjegavanja konflikta interesa) Član 42 (Tužba zbog povrede dužnosti izbjegavanja konflikta interesa) Komentar: Mišljenja smo da gore navedene odredbe treba brisati jer predstavljaju nedopustivo ograničenje u poslovanju. Na ovaj način se poslovanje dodatno administrativno komplikuje i suštinski narušava sloboda u izboru načina poslovanja. Privredna društva se upravo i osnivaju radi sticanja profita tako da je dovoljno jednom odredbom utvrditi odgovornost lica koja imaju kontrolu za štetu koja bi nastala kontrolisanom licu u vezi sa važnim poslovnim odlukama donijetim pod njihovim uticajem. Ovo posebno u situaciji kada lica koja imaju kontrolu predlažu/biraju lica od kojih spornim odredbama treba da dobiju odobrenja.	Ne prihvata se. U pitanju je standardna materija korporativnih (kompanijskih) zakona. Štoviše, ista pitanja na prilično uopšten način uređivao je i dosadašnji zakon, s tim da je upravo zbog nepreciznosti njegovih rješenja primjena bila otežana ili čak ugrožavala primjenu, odnosno zaštitu načela pravne izvjesnosti i pravne sigurnosti, zbog nepostojanja jasnih instrukcijama sudovima koji su do sada odlučivali u građanskim i krivičnim stvarima kada je ova materija u pitanju.
Dužnost poštovanja zabrane konkurencije Član 46 (Pojam) Član 47 (Tužba zbog povrede pravila o zabrani konkurencije) Komentar: Predloženi koncept zabrane konkurencije kroz ograničenja koja se nameću članovima treba brisati. Sasvim prihvatljivo bi bilo utvrditi odgovornost za štetu koju bi svojim radnjama i postupcima prouzrokovali društvu.	Ne prihvata se.

Pravila za podnošenje tužbi zbog povrede posebnih dužnosti Član 48 (Rokovi): Komentar: Predlažemo da se u tekstu člana 48 briše dio teksta čl. „35“, a vezan je sa prethodnim komentarom.	Ne prihvata se.
Član 126 stav 1: Komentar: Predlažemo da rok bude „najmanje 20 dana“. Ovo s obzirom da obaveza usvajanja predloga pojedinih izvještaja postoji 20 dana pred održavanje Skupštine akcionara.	Prihvata se.
Član 126 stav 2 tačka 1: Komentar: Predlažemo brisanje dijela teksta „poreske prijave i izvještaja o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine“ jer smatramo da su te informacije potpuno nepotrebne akcionarima i vezane su za administrativni dio redovnog poslovanja koje kontrolišu redovno nadležni državni organi.	Ne prihvata se. Na ovaj način se dodatno afirmiše pravo akcionara na informisanje.
Član 127 (Pravo na angažovanje eksperta manjine): Komentar: Predlažemo brisanje stavova 5, 6, 7, 9, 10 i 11.	Ne prihvata se.
Član 128 (Pravo na postavljanje pitanja): Komentar: Predlažemo brisanje stavova 4 i 5.	Ne prihvata se. Navedenim stavovima se adekvatno reguliše navedeno pravo akcionara.
Član 155 (Sazivanje skupštine akcionarskog društva od strane suda): Komentar: Predlažemo brisanje stava 3 iz razloga što se na ovaj način akcionar stavlja u funkciju izvršitelja sudskih odluka.	Ne prihvata se. Ovim rješenjem se stvaraju mogućnosti za primjenu instituta u praksi.
Član 158 (Broj članova i sastav odbora direktora): Komentar: Predlažemo brisanje stavova 2, 4 i 5 jer smo mišljenja da je postojeće zakonsko rješenje u praksi dalo očekivane rezultate i opravdalo svrhu postojanja kako iz ugla ekonomičnosti tako i iz ugla kvalitetno upravljanje važnim poslovnim procesima u okviru postojećih zakonskih rješenja.	Ne prihvata se.
Član 159 (Nezavisni članovi odbora direktora): Komentar: Uvođenje „posebnih mjera nadzora i kontrole“ putem nametanja imenovanja nezavisnih članova je nedopustivo s toga ove odredbe treba brisati. Ovo posebno jer se na ovaj način akcionarima kojima pripada pravo predlaganja kandidata ograničava sloboda predlaganja i izbor kandidata. U predlogu Zakona postoji niz odredbi kojima se akcionarima omogućava nadzor, kontrola i uvid u rad i poslovanje Društva i organa upravljanja tako da ovo zakonsko rješenje predstavlja nepotrebno diktiranje uslova i načina poslovanja.	Ne prihvata se. Obrazloženje je već dato u ranijim komentarima.
Član 163 (Nadoknada za rad članovima odbora direktora): Komentar: Predlažemo da odluku o pravu na naknadu ostavimo u djelokrug ovlašćenja organa društva kao što je i u važećem zakonskom rješenju, te stoga umjesto riječi u stavu 1 „imaju pravo“ predlažemo tj. treba da se upiše „mogu ostvariti pravo“.	Prihvata se.
Član 165 (Obaveza izvještavanja skupštine): Komentar: predlažemo da u stavu 1 umjesto riječi „izvještaje o:“ stoji „Izvještaj o poslovanju.“. Zatim predlažemo i brisanje tački 1, 2, 3, 4, 5 i 6 stav 1, jer smatramo da su iste nepotrebne, s obzirom da je dosadašnja vrsta izvještavanja dala očekivane rezultate i u najvećoj mogućoj mjeri omogućila informisanje i uvid u poslovanje akcionarima društva kroz podnošenje „Izvještaja o poslovanju“.	Ne prihvata se. Na ovaj način se dodatno afirmiše pravo akcionara na informisanje.
Član 169 (Komisije odbora direktora): Komentar: Predlažemo korekcije odredbi na način da se i komisija za reviziju može imenovati kao i ostale komisije ukoliko se smatra potrebnim nasuprot predloga koji je imperativnog karaktera i	Djelimično se prihvata. Sastav, imenovanje i ovlašćenja Komisije za reviziju uređen je Zakonom o reviziji.

istu komisiju uvodi kao obavezu. S toga predlažemo brisanje stava 5, a zatim i brisanje dijela teksta stava 6 koji glasi „Pored komisije iz stava 5 ovog člana“.	
Član 170 (Sastav i rad komisija odbora direktora): Komentar: Predlažemo korekciju odredbi (na način kako je to u tekstu markirano) koje predviđaju obavezu imenovanja jednog nezavisnog člana komisije na isti način kao i nezavisnog člana odbora direktora. Ovu korekciju sam izvršio vodeći se istim razlozima, a koji idu u prilog našim tvrdnjama da je ova vrsta kontrole i nametanja nezavisnih članova – eksperata nedopustivo miješanje u poslovanje i vodi porastu broja nezavisnih eksperata, odnosno članova. Član 170 treba da glasi: (1) Komisije odbora direktora imaju neparan broj članova i najmanje tri člana. (2) Komisije odbora direktora donose odluke većinom glasova od ukupnog broja članova, osim u slučaju jednake podjele glasova, kada je glas predsjednika komisije odlučujući.	Djelimično se prihvata. Rješenje koje je predloženo je već inkorporirano u tekst Zakona.
Član 180 (Sastav nadzornog odbora): Komentar: Predlažemo brisanje stava 2 što je u skladu sa našim stavom vezano za nezavisne eksperte, odnosno članove.	Ne prihvata se. Obrazloženje je dato u ranijim komentarima u dijelu koji se odnosi na nezavisne direktor, odnosno članove odbora direktora.
Član 182 (Nezavisni član nadzornog odbora): Komentar: Predlažemo brisanje člana 182 što je u skladu sa našim stavom vezano za nezavisne eksperte i broj članova odbora direktora.	Ne prihvata se. Obrazloženje je dato u ranijim komentarima.
Član 308 (Organi društva sa ograničenom odgovornošću): Komentar: Predlažemo izmjenu člana na navedeni način: Član 308 (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, s tim da skupština nije obavezan organ društva. Statutom društva s ograničenom odgovornošću može biti ustanovljena i struktura organa akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom. (2) Članovi društva mogu urediti odnose u upravljanju društvom ugovorom i statutom društva i glasati za odluke, saglasno svojim udjelima u društvu. (3) Ukoliko statutom nije drukčije određeno, sa izuzetkom jednočlanih društava, lično prisutni članovi, odnosno članovi zastupani preko punomoćnika ili putem glasačkih listića koji posjeduju udjele koji predstavljaju više od polovine kapitala društva čine kvorum. (4) Društva sa ograničenom odgovornošću, koja imaju status društva od javnog interesa u smislu ovog zakona, mogu imati strukturu organa upravljanja, odnosno strukturu članova organa upravljanja akcionarskih društava koja imaju status društava od javnog interesa, u skladu sa ovim zakonom.	Ne prihvata se. Obrazloženje je dato u ranijim komentarima.
Član 310 (Telefonske sjednice, glasanje pisanim putem i odlučivanje bez sjednice): Komentar: Predlažemo izmjenu stava 4 na sledeći način: (4) Svaka odluka može se donijeti i bez sjednice, ako je potpišu članovi društva sa pravom glasa koji posjeduju udjele koji predstavljaju više od polovine kapitala društva.	Ne prihvata se. Ne prihvata se iz razloga pravne sigurnosti, odnosno prava na informisanje ostalih članova.

OKOV DOO – PODGORICA

Opšte primjedbe	Komentari
Nacrtom Zakona o privrednim društvima nigdje se ne predviđa veća odgovornost osnivača DOO u odnosu kako je to bilo	Ne prihvata se.

postojećim zakonom. Naime, u praksi se često zloupotrebjavao DOO kao oblik organizovanja i njihovi osnivači su isto osnivali sa ciljem da izvrše određene prevarne radnje, a da time njihova lična imovina ostane netaknuta. Imamo najsvježiji primjer firme „Bilmor Commerce“ d.o.o. Cetinje, gdje su njihovi osnivači svjesno osnovali firmu kako bi pribavili protivpravnu imovinsku korist (slučaj je praćen i medijski). Takođe, svjedoci smo da se iz dana u dan spisak blokiranih pravnih lica povećava, a to je upravo sa razloga što osnivačima nije ugrožena lična imovina, a firmu koriste radi ličnog bogaćenja. U tom smislu bi novim zakonom ipak trebalo predvidjeti određene norme kojim bi osnivači DOO, bez obzira na formu, bili djelimično ili čak u potpunosti odgovorni povjericima svojom ličnom-privatnom imovinom.	Upravo je novim zakonom stvorena dodatna mogućnost da se u potpunosti primijeni institut zloupotrebe svojstva pravnog lica.
Novim Zakonom bi trebalo predvidjeti što veću transparentnost svih oblika organizovanja. Ovo na način što bi podaci o poslovanju firme trebali biti što dostupniji čime bi se umanjile zloupotrebe i povećala privredna djelatnost i sigurnost poslovanja. Konkretno mislimo na podatke o tome da li su i koliko i na koji iznos blokirana pravna lica (na dnevnom ili on line nivou praćenja jer postojeće mjesečno objavljivanje ne daje dobre rezultate), podaci o žiro računima, o tome da li su osnivači jedne firme direktori ili osnivači druge-povezanim licima, bonitetu, i sl. Ovo opet sa razloga jačanja privredne djelatnosti i smanjenja zloupotreba.	Ne prihvata se. Rješenja ovog zakona kojima se afirmiše transparentnost poslovanja akcionarskih društava su u usaglašenosti sa pravom EU u ovoj oblasti.
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Članom 12 predviđene su odredbe oko Zloupotrebe svojstva pravnog lica. U istom treba dodati „da se zloupotrebom ima smatrati i korišćenje imovine jednog preduzeća (pokretne i nepokretne imovine, autorskih prava, brenda, žiga i sl.) od strane drugog preduzeća čime se nanosi šteta povjericima ovog preduzeća“. Ovo iz razloga što u praksi često imamo situaciju da se osnuju dva preduzeća gdje je osnivač jednog preduzeća u drugom izvršni direktor i obratno. Ovo društvo posluje i ostvaruje promet, a koristi imovinu drugog preduzeća. Kada dospiju obaveze na naplatu ovo preduzeće se prosto ugasi dok drugo nastavi sa postojanjem. Pri tome, oba preduzeća imaju istu adresu, ista lica upravljaju i slično se nazivaju. Takođe, treba zabraniti da jedno lice bude osnivač jednog preduzeća, a ujedno izvršni direktor drugog preduzeća ili pak ovlašćeni zastupnik. Ovo iz razloga što su najčešće zloupotrebe u ovom smislu.	Ne prihvata se. Navedeni nijesu slučajevi zloupotrebe svojstva pravnog lica od strane člana, već od strane izvršnog direktora, što su pitanja koja su uređena drugim odredbama Nacrta, te građanskim i krivičnim zakonodavstvom uopšte.
Članom 308 predviđeno je da velika pravna lica imaju strukturu organa upravljanja kao akcionarska društva. Ovakvim određenjem nacrta zakona Društva sa ograničenom odgovornošću se izjednačavaju sa Akcionarskim društvima. Uz to ostaje nejasno šta je zakonodavac htio ili trebao da postigne time što je velikim pravnim licima koja su organizovana kao DOO stavio na obavezu da imaju organe upravljanja kao AD. Mišljenja smo da se ovim određenjem samo stvaraju bespotrebni troškovi za DOO usložnjavaju procesi i dodatno se administrira a pri tome ne postiže se nikakav cilj.	U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, koja u smislu propisa kojima se reguliše računovodstvo spadaju u kategoriju velikih pravnih lica, utvrđena je obaveza postojanja strukture organa upravljanja akcionarskih društava. Osnovni razlog za navedeno rješenje nalazi se posebnoj značaju koju ove kategorije društava imaju za širu društvenu zajednicu, zbog broja zaposlenih, visine ostvarenog prometa i sl. Odatle i potreba minimalnog povećanja nivoa kontrole zakonitosti poslovanja kroz uvođenje nezavisnih direktora u organe upravljanja. Naravno, da li će ovaj savremeni standard zaživjeti u Crnoj Gori zavisi od brojnih okolnosti, ali isti svakako predstavlja korak naprijed na planu regulatornog i sveopšteg unaprijeđenja korporativnog upravljanja u Crnoj Gori. S tim u vezi, smatramo da ovaj koncept zaslužuje u Crnoj Gori šansu sličnu onoj koju je dobio u najvećem broju zemalja sa razvijenom tržišnom ekonomijom.

PLANTAŽE AD – PODGORICA

Primjedbe	Komentari
U članu 166 stav 4 stoji da „Odbor direktora može da razriješi i izabere novog predsjednika odbora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga“.	Ne prihvata se. Ovdje je riječ samo o razrješenju sa pozicije predsjednika, ne i člana odbora direktora. Predsjednik odbora direktora nema

Smatramo da je potrebno brisati zadnji dio rečenice iza zareza, bez navođenja razloga“ i umjesto toga da stoji: „sa navođenjem razloga“.	pravo žalbe na takvu odluku ovog kolegijalnog organa. Predloženim rješenjem impliciralo bi se suprotno.
U članu 178 stav 3 stoji da „Odbor direktora može razriješiti direktora i prije isteka svog mandata, bez navođenja razloga.“ Smatramo da je potrebno brisati zadnji dio rečenice iza zareza „bez navođenja razloga“ i umjesto toga da stoji: „sa navođenjem razloga“.	Ne prihvata se.

PORESKA UPRAVA

Primjedbe	Komentari
Član 15: Potrebno je precizirati dio koji se tiče upotrebe pečata iz razloga što sve prijave u Poreskoj upravi a koje pravilnici predviđaju kao i Zakon o poreskoj administraciji predviđaju upotrebu pečata. Dakle, odredba bi bila u direktnoj i nedvosmislenoj suprotnosti sa novim Zakonom o privrednim društvima.	Ne prihvata se. Pravilnik o radu CRPS-a će se primjenjivati dok ne bude donijet novi, u dijelu u kojem nije suprotan odredbama novog zakona. Zakon o poreskoj administraciji ne sadrži odredbe o obaveznoj upotrebi pečata.
Član 17: Treba dodati stav koji bi precizirao naziv, odnosno bliže ga odredio, kako se ne bi stvarala zabuna u pravnom prometu. Predlog je da glasi: „Naziv mora sadržati grad u kojem se nalazi sjedište društva.“	Ne prihvata se. Predložena odredba je suvišna, tj. nepotrebno ograničavajuća za osnivače i vlasnike privrednog društva.
Član 82: Kod promjena u ortačkom društvu nema odredbe o naknadnom unosu kapitala u društvo niti o smanjenju istog. Stoga je potrebno precizirati da li CRPS registruje navedene promjene.	Prihvata se.
Član 87 (Prestanak ortačkog društva): Nije objašnjeno šta se dešava, ako su u društvu 2 ortaka, a oba hoće da istupe da bi pristupila nova dva. Potrebno je regulisati navedenu situaciju propisujući šta se tada dešava sa ortaklukom: prestaje da postoji, osniva se drugi ili se registruje samo prenos udjela.	Ovo pitanje se rijetko razrađuje kompanijskim zakonima, s tim da se što smatramo kako se podrazumijeva da u tom slučaju već registrovani, postojeći ortakluk nastavlja postojanje sa novim ortacima. Naime, u suprotnom bi se postavio čitav niz pitanja u pogledu odgovornosti za obaveze društva koje je prestalo.
Član 91: Neophodno je regulisati postupanje CRPS u slučaju istupanja ortaka pisanim obavještenjem.	Djelimično se prihvata. Urediće se obaveza dostavljanja obavještenja na registraciju u CRPS, tj. rokovi za dostavljanje i posljedice.
Član 104 st. 4 i 6: Brisanje komanditnog društva po službenoj dužnosti, CRPS ne može, niti ima mogućnosti da prati da li je komplementar istupio, što je i u suprotnosti sa odredbom zakona kojom je utvrđena odgovornost ovog organa.	Djelimično se prihvata. Shodnom primjenom izmijenjenog člana 91, obavezu dostavljanja obavještenja o istupanju radi registracije u CRPS imaće i članovi komanditnog društva.
Član 132, a u vezi sa članom 192: S obzirom da dvodomo društvo ne mora imati izvršnog direktora, a postoji predsjednik upravnog odbora, postoji mogućnost da društvo nema zaposlenih lica.	Predsjednik upravnog odbora mora imati zasnovan radni odnos u društvu (član 198 stav 5 Nacrta).
Član 198: Potrebno je propisati obavezu dostavljanja u CRPS u slučaju podnošenja ostavke članova i predsjednika upravnog odbora društva, način na koji se registruje, a naročito kad se ne imenuju novi.	Obaveza je već propisana u članu 197, kroz shodnu primjenu člana 174, kao i u članu 198 Nacrta.
Član 227: Potrebno je precizirati da li CRPS može registrovati smanjenje kapitala usljed pada tržišne vrijednosti, s obzirom da ovim Zakonom nije predviđena ova mogućnost.	Primjedba je nejasna. Prije svega, nije jasno na čiju tržišnu vrijednost se misli.
Član 272: Nije propisan načina na koji CRPS-a registruje prinudnu likvidaciju. Predvidjeti kao poseban oblik prinudne likvidacije, pokrenut od strane Poreske uprave po službenoj dužnosti za one privredne subjekte kod kojih je očigledna nemogućnost naplate poreskog duga iz razloga neaktivnosti društva.	Utvrđena je članom 273. Nacrta shodna primjena odredaba o dobrovoljnoj likvidaciji kojima je višestruko, tj. detaljno uređeno i pitanje registracije. Kod nemogućnosti naplate poreskog duga Poreska uprava, kao i svaki povjerilac, ima ovlašćenja u skladu sa Zakonom o stečaju. Štoviše, Nactrom (član 264) solventnost (koja se i u teoriji izjednačava sa posjedovanjem imovine čija je vrijednost iznad vrijednosti obaveza društva) postavljena je kao uslov za sprovođenje oba oblika postupka likvidacije, dok neplaćanje poreskog duga uglavnom podrazumijeva suprotno.

Član 329: Ne predviđa izvršnog direktora i u suprotnosti je sa članom 312 stav 2 pa ga je potrebno upodobiti na način što će se precizirati obaveza postojanja makar jednog zaposlenog lica kao što je regulisano za izvršnog direktora kod DOO. Dakle, mišljenja smo da dio stranog društva, mora zastupati odgovorno lice u tom društvu koje je u radnom odnosu i to analogno članu 312 stav 2 koji isto to predviđa za izvršnog direktora u društvu sa ograničenom odgovornošću, a shodno tome i u akcionarskom društvu.	Član 329. nije, naravno, u suprotnosti sa članom 312. Nacrta. Dio stranog društva nije privredno društvo, već, kako i sam naziv implicira, dio istog. Odatle i nema formu akcionarskog ili društva sa ograničenom odgovornošću, već je poseban oblik obavljanja privredne djelatnosti (vidjeti član 2 Nacrta). Ne upuštajući se u suvišna razmatranja, shvatanja radi, naglašavamo da se koncept dijela stranog društva u Crnoj Gori, koji je <i>de facto</i> ostao nepromijenjen u odnosu na važeći zakon, stručnoj i laičkoj javnosti najlakše razumjeti kada se posmatra kao pandan podružnice domaćeg društva.
Član 331: Definicija registracije nije precizna - treba je izmijeniti i predlog je da glasi: „Registracija je akt CRPS, kojim se stiče svojstvo privrednog subjekta na osnovu rješenja o registraciji.“	Ne prihvata se. Prvo, CRPS je javni registar, a registarski organ je Poreska uprava. Drugo, registracijom se ne stiče samo svojstvo privrednog društva ili drugog oblika obavljanja privredne djelatnosti, već se proizvodi i čitav niz drugih pravnih posljedica zavisno od sadržine same prijave, <i>i.e.</i> zahtjeva za registraciju.
Član 335 stav 8: Treba brisati jer nije jasan sa razloga što postoji objedinjena registracija i sistem „one top shop“. Naime, prijava i prestanak registracije PDV su regulisani Zakonom o porezu na dodatu vrijednost i Pravilnikom o primjeni zakona o PDV-u. Poreski identifikacioni broj - PIB je već regulisan Zakonom o objedinjenoj registraciji i istim je propisana i procedura donošenja rješenja o PIB-u. Takođe, rješenje kojim se dodjeljuje registracioni broj obveznika akcize nije u nadležnosti ovog organa, pa samim tim nije ni moguće da bude na rješenju koje izdaje CRPS.	Ne prihvata se. Prije svega, upravo podnosilac ove sugestije najbolje poznaje sljedeće okolnosti. U važećem zakonu (član 86 stav 9) već se godinama nalazi odredba o obavezi dodjeljivanja poreskog identifikacionog broja uz rješenje u registraciji, dok se PDV registracioni broj i registracioni broj obveznika akcize dodjeljuje u sklopu tog rješenja na zahtjev samog podnosioca registracione prijave (član 86 stav 10). Konačno, sistem „one stop shop-a“ upravo podrazumijeva objedinjavanje svih potrebnih procedura za osnivanje privrednog društva i otpočinjanje djelatnosti.
Član 344: Stav 1 ostaviti nepromijenjen, a potrebno je dodati sljedeće stavove: (2) Privredna društva koja ne mijenjaju svoju strukturu organa nijesu u obavezi da se usaglase sa odredbama ovog zakona; (3) Privredna društva i drugi oblici obavljanja privrednih djelatnosti iz stava 1 ovog člana, koji ne postupe u skladu sa odredbama iz stava 1 ovog člana Poreska uprava će brisati iz CRPS, nakon sprovedenog postupka likvidacije, koji će nadležni sud pokrenuti po službenoj dužnosti; (4) Po isteku roka iz stava 1 ovog člana, Poreska uprava će dostaviti nadležnom sudu informaciju o oblicima obavljanja privredne djelatnosti koji nijesu izvršili obavezu iz stava 1 ovog člana u ostavljenom roku, radi pokretanja postupka prinudne likvidacije.	Djelimično se prihvata. Predložene izmjene suštinski proizvode iste pravne posledice kao i odredbe čija se izmjena predlaže.

PORT OF ADRIA – BAR

Primjedbe	Komentari
DIO PETI / Glava VIII RESTRUKTURIRANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA Pojam i vrste postupka restrukturiranja Član 249 A) Definirati pojam restrukturiranja Smatramo da je potrebno ovo definirati iz razloga prakse, kao i suprotnih mišljenja kada je u pitanju definisanje samog pojma restrukturiranja akcionarskog društva, a naročito u pogledu vrsta restrukturiranja u odnosu na statusne promjene društva. B) Za svaku vrstu postupka restrukturiranja iz člana 249 stav 3 tačka 3 precizirati koje se društvo restrukturiralo (društvo-preuzimalac i/ili preuzeto društvo; postojeće društvo i/ili novoosnovano društvo). Potrebno je da se u praksi jasno i nedvosmisleno može, a na osnovu ovog Zakona, odrediti to svojstvo, zbog toga što restrukturirano društvo ima niz prava i obaveza u pravnom prometu.	Nije do kraja jasna primjedba. Ova pitanja su precizno uređena u tekstu Nacrta.
Član 176 kojim se predviđa da izvršni direktor, odnosno predsjednik upravnog odbora zasniva radni odnos u društvu	Djelimično se prihvata.

zaključenjem ugovora o radu između ID i predsjednika OD, odnosno između predsjednika upravnog odbora i predsjednika nadzornog odbora, dopuni na način da se odredi period na koji se zasniva radni odnos izvršnog direktora (za vrijeme trajanja mandata kao što je predviđeno za predsjednika upravnog odbora u članu 198 stav 5), kao i da taj ugovor pored odredbi predviđenih nacrtom ZoPD, obuhvati i odgovarajuće odredbe posebnog zakona kojim se uređuje zasnivanje radnog odnosa (Zakon o radu). Ovaj predlog za dopunu se odnosi i na član 198 stav 5 ZoPD, koji definiše ugovor za predsjednika upravnog odbora. Obrazloženje: (1) Radi nedoumice u praksi u situaciji kada se za ID /predsjednika upravnog odbora, imenuje lice koje nije u radnom odnosu u društvu pa se treba jednim ugovorom zasnovati i radni odnos i obuhvatiti njegova prava, obaveze i odgovornosti kako piše u nacrtu ZoPD. (2) Kada se na ove funkcije imenuje lice koje je u radnom odnosu u društvu na neodređeno vrijeme, treba predvidjeti u nacrtu ZoPD, da se sa njima zaključuje ugovor na određeno vrijeme dok traje mandat sa pravom da se po isteku mandata ili ranije, ima pravo rasporediti na druge odgovarajuće poslove u društvu.	Dopuniće se odredba iz člana 176 tako da odgovara navedenom standardu iz člana 198. Što se radnog odnosa tiče, jasno je da se na isti primjenjuju odredbe Zakona o radu, ukoliko nijesu suprotne posebnim odredbama predmetnog zakona koje regulišu ovo specifično pitanje.
Članovi 179 i 199 "Imenovanje privremenog zastupnika" dopuniti na način da se inicijator imenovanja obaveže da sudu dostavi konkretan predlog/ime lica koje predlaže i koje ispunjava uslove za privremenog zastupnika, predviđene ovim Zakonom, za izvršnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora, sa svim pravima i obavezama propisanim za njih.	Prihvata se. Podnosilac će u zahtjevu morati da predloži konkretno lice, a ispunjenost uslova će cijeniti sud.

UDRUŽENJE BANAKA CRNE GORE

Opšte primjedbe	Komentari
Da li se banke smatraju društvima od javnog interesa, u skladu sa članom 4 Nacrta Zakona, s obzirom da se njihove akcije kotiraju na organizovanom tržištu? Takođe, postavlja se pitanje kako društva sa ograničenom odgovornošću mogu biti društva od javnog interesa, u skladu sa članom 4 Nacrta Zakona, imajući u vidu činjenicu da udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću ne predstavljaju hartije od vrijednosti, shodno članu 290 Nacrta Zakona. Ovo pitanje je veoma bitno, imajući u vidu rokove koji su veoma kratki, a koji se propisuju članom 153 Nacrta Zakona. Naime, pomenutim članom propisano je da je društvo od javnog interesa u obavezi u roku od tri dana od dana završetka skupštine akcionara na svojoj internet stranici da objavi donijete odluke i rezultate glasanja po svim tačkama dnevnog reda o kojima su akcionari glasali. S druge strane, članom 144 stav 3 propisano je da je 15-odnevni rok za potpisivanje zapisnika sa održane skupštine akcionara. Tek na osnovu ovog roka, te potpisivanja zapisnika sa održane skupštine akcionara, moguće je objaviti zvanične rezultate glasanja po pojedinim tačkama dnevnog reda o kojima su akcionari glasali. Dakle, djeluje da rokovi iz člana 144 stav 3 i člana 153 nisu međusobno usklađeni.	Prvo, banke jesu subjekti od javnog interesa, ali odredbe Nacrta (član 3 stav 2) se primjenjuju na oblike obavljanja privredne djelatnosti koji su osnovani u skladu sa posebnim zakonom, odnosno propisom, samo kada tim zakonom, odnosno propisom nije izričito drukčije propisano. Što se tiče društava sa ograničenom odgovornošću, ista mogu emitovati korporativne obveznice i druge finansijske instrumente (HoV) koje se mogu kotirati na tržištu. Drugo, prihvata se primjedba u dijelu nesaglasnosti rokova iz čl. 144 i 153, te se rok iz člana 144 skraćuje na 3 dana.
Napomena: Prilikom pregledanja uporedno-pravne regulative, i poređenja iste sa Nacrtom Zakona uočeno je da je tendencija u inostranstvu da se utvrđuje minimum sadržine odluka o povećanju i smanjenju kapitala, u smislu propisivanja osnovnih elemenata ovih odluka (primjeri: Član 314 Zakona o trgovačkim društvima Republike Hrvatske; član 307 Zakona o privrednim društvima Republike Srbije). Stoga, smatramo da bi bilo dobro da se minimalni sadržaj ovih odluka propiše Nacrtom Zakona, kao što je to urađeno npr. sa odlukom o sticanju sopstvenih akcija, kroz član 236 Nacrta Zakona.	Ne prihvata se. Regulativa u ovoj oblasti je usklađena sa kompanijskim pravom EU. Dodatno, prava akcionara i ostalih nosilaca materijalnih interesa su već na odgovarajući način zaštićena (objavljivanja odluke kao i način glasanja), pa propisivanje minimalnog sadržaja odluke o povećanju ili smanjenju kapitala predstavlja formalizaciju cijelog procesa kojoj prethodi zakonom predviđen postupak. Dodatno, u slučaju smanjenja kapitala ovo pitanje je već na indirektan način i uređeno u zakonu kroz propisivanje da obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjenja kapitala, kao i način na koji će se smanjiti kapital. U slučaju odluke o sticanju

	sopstvenih akcija, sadržina odluke je usklađena sa kompanijskom direktivom.
Pojedinačne primjedbe	Komentari
Poslije člana 5 (Pravna i poslovna sposobnost društva) predlažemo dodavanje novog člana, koji glasi: „(1) Privredno društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme. (2) Smatra se da je privredno društvo osnovano na neodređeno vrijeme ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drugačije određeno. (3) Ako osnivačkim aktom odnosno statutom nije drugačije određeno, privredno društvo koje je osnovano na određeno vrijeme može produžiti vrijeme trajanja društva ili nastaviti poslovanje kao privredno društvo osnovano na neodređeno vrijeme ako do isteka vremena na koje je osnovano, odnosno do okončanja postupka likvidacije u skladu sa ovim zakonom: 1) u slučaju ortačkog društva i komanditnog društva o tome odluku donesu svi ortaci, odnosno komplementari jednoglasno i ta odluka bude u istom roku registrovana u skladu sa ovim zakonom; 2) u slučaju društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva o tome odluku donese skupština dvotrećinskom većinom glasova svih članova društva i ta odluka bude u istom roku registrovana u skladu sa ovim zakonom.“ Obrazloženje: Smatramo da u opštim odredbama Zakona treba istaći mogućnost osnivanja privrednog društva na određeno/neodređeno vrijeme. Naime, iako je u tekstu Nacrta Zakona za privredna društva naznačeno da mogu biti osnovana na određeno/neodređeno vrijeme, detaljnija razrada tih mogućnosti nije predviđena. Stoga, kroz mogućnost određivanja da se trajanje privrednog društva sa određenog produži na neodređeno vrijeme, te kroz propisivanje većine potrebne za donošenje ovakve odluke, smatramo da bi navedeno pitanje bilo detaljnije regulisano.	Ne prihvata se. Dovoljno je što je u zakonu ostavljena mogućnost osnivanja društava, ortačkog (shodna primjena na komanditno društvo) i akcionarskog (shodna primjena na društvo sa ograničenom odgovornošću) na određeno i neodređeno vrijeme, te da se činjenica osnivanja na određeno vrijeme obavezno unosi u ugovor o osnivanju, odnosno statut. Samim tim uređeno je i pitanje većine za donošenje odluke o nastavku društva i nakon isteka određenog vremena.
PODRUŽNICA Članovi 6, 7 i 8: Komentar: Pojam podružnice nije dovoljno precizno određen. Da li se ovaj pojam odnosi na sve poslovnice koje jedno privredno društvo ima van svog sjedišta (filijale, prodajni objekti i sl.). Na primjer, banke ili osiguravajuća društva svoje poslovanje vrše preko mreže filijala, poslovnica, šaltera, predstavništava itd. Svaki od ovih oblika moguće je otvoriti samostalno van sjedišta kompanije. Da li su sve ovo podružnice i da li se na njih primjenjuju čl. 6-8 iz Nacrta.	Nije jasan predlog. Pojam podružnice određen je detaljno, u skladu sa najboljim uporednim praksama. Naravno, činjenica da društvo obavlja djelatnost na više lokacija ne znači nužno da je u obavezi da formira podružnicu na svakoj od njih. Uz to, nije niti može biti zabranjeno odredbama kompanijskog zakona privrednim društvima da autonomno uređuju svoju organizaciju. Podružnice su samo mogućnost više u tom smislu, ne i ograničenje.
Član 12 (Zloupotreba pravnog lica): Predlažemo da se uvrste slučajevi zloupotrebe svojstva pravnog lica koji postoje trenutno u rješenju predviđenom važećim Zakonom o privrednim društvima, i to: miješanje imovina, odnosno sredstava vlasnika i društva (ovo pravilo bi možda i moglo ostati izuzeto, s obzirom da predloženo zakonsko rješenje predviđa svojstvo pravnog lica i za ortačko društvo i komanditno društvo); s druge strane, lažna ili prevarna registracija, propuštanje dostavljanja podataka CRPS-u itd. smatramo adekvatnim primjerima zloupotrebe svojstva pravnog lica, pogotovo ako uzmemo u obzir reperkusije koje mogu biti prouzrokovane takvim aktima.	Ne prihvata se. Slučajevi zloupotrebe pravnog lica definisani su široko u skladu sa najboljom međunarodnom regulatornom praksom i obuhvataju širok dijapazon potencijalnih zloupotreba, uključujući i navedene. Time se sudovima, što je i standard danas, daje dovoljan prostor za ciljno tumačenje odredaba u kontekstu potrebe suzbijanja različitih vidova zloupotrebe.
Član 12 stav 2 tačka 1: Predviđen je oblik zloupotrebe svojstva pravnog lica, u smislu „korišćenja društva za postizanje cilja koji mu je inače zabranjen“. Smatramo da je ovdje potrebno precizirati na kakvu se zabranu misli (u smislu da li se radi o cilju koji je zabranjen	Ne prihvata se. Obrazloženje: kao za prethodnu sugestiju. Pored toga „za obavljanje djelatnosti koja nije predviđena statutom ili osnivačkim aktom društva“ mogu i najčešće jesu odgovorni zakonski zastupnici društava kapitala, što ih čini

Krivičnim zakonikom CG, takođe, da li se smatra da je utvrđena zabranjenost cilja pravosnažnom presudom ili sl.), tj. eventualno proširiti odredbu da glasi: „iskoristi društvo za postizanje cilja koji mu je inače zabranjen, kao i za obavljanje djelatnosti koja nije predviđena statutom ili osnivačkim aktom društva“.	lično odgovornim po drugim osnovima iz ovog zakonskog teksta.
Član 15 (Upotreba pečata): Komentar: Rješenje po kojem nije obavezna upotreba pečata suprotno je propisima koji uređuju bankarsko poslovanje i kojima se predviđa obavezna upotreba pečata. Takođe, smatramo da insistiranje na neposjedovanju pečata će dodatno izložiti banke pravnom riziku i mogućnosti da trpe štetne posljedice.	Ne prihvata se. U pitanju je vid olakšavanja, tj. pojednostavljivanja poslovanja koji je pri tome uvažio mogućnost uspostavljen u pravu Uredbom (EU) N°910/2014, da se upotrebljavaju elektronski pečati i drugi oblici provjere autentičnosti i vjerodostojnosti dokumenta, koji su svakako nemjerljivo sofisticiraniji od pečata. Pored navedenog, nije jasno na koje se zakonske propise misli kada se ističe suprotnost sa regulatornim rješenjem iz člana 15. Ukoliko se misli na podzakonske propise, oni svakako ne mogu biti suprotni zakonskim, ali su u tom slučaju hijerarhija propisa i posljedice kontradiktornosti nesporne.
Član 18 (Obavezan sadržaj naziva društva, podružnice i preduzetnika): Predlažemo da se uvrsti dodatni stav: „Uz poslovno ime privrednog društva u postupku likvidacije dodaje se oznaka "u likvidaciji".“ Obrazloženje: Smatramo da će na ovaj način biti u potpunosti ispunjeno načelo pouzdanosti u podatke sa CRPS. Ovakva izričita pravna norma pronađena je i u uporedno-pravnoj regulativi.	Prihvata se.
Član 20 (Upotreba imena međunarodnih organizacija): Komentar: Predlažemo da se bliže definiše na koje se međunarodne organizacije misli. Da li su u pitanju međunarodne vladine organizacije (osnovane od strane država, na primjer, Ujedinjene nacije) ili se misli na sve organizacije sa međunarodnim predznakom (uključujući i međunarodne nevladine organizacije, na primjer, Amnesty International).	Ne prihvata se. Nije prethodno bliže uređivati pojam međunarodne organizacije u tekstu zakona. Sam pojam se standardno odnosi na organizacije koje imaju svojstvo subjekata međunarodno (javnog) prava, a čije su članice države, odnosno srodna javna tijela međunarodno priznatih država i (rjeđe) drugih entiteta.
Član 24 (Zakonski zastupnici): Predlažemo da se, pored predloženih, uvrste i dodatni stavovi, koji glase: „(3) Zakonski zastupnik društva može biti fizičko lice ili društvo registrovano u Crnoj Gori. (4) Društvo mora imati najmanje jednog zakonskog zastupnika koji je fizičko lice. (5) Društvo koje ima funkciju zakonskog zastupnika, tu funkciju vrši preko svog zakonskog zastupnika koji je fizičko lice ili fizičkog lica koje je za to ovlašćeno posebnim punomoćjem izdatim u pisanoj formi. (6) Lica iz stava 5. ovog člana registruju se u skladu sa ovim zakonom.“ Obrazloženje: Smatramo da se ovakvom odredbom otklanjaju nedoumice u pogledu pitanja ko sve može biti zakonski zastupnik društva i druga pitanja u vezi sa tim.	Ne prihvata se. Već je u tekstu zakona utvrđeno obavezno postojanje najmanje jednog zakonskog zastupnika, dok se sistemskim tumačenjem ostalih odredba zakona dolazi do stava da zakonski zastupnici mogu biti samo fizička lica.
Nakon člana 31, predlažemo uvrštavanje sljedećih članova: „3. Odgovornost i ograničenja za zastupnike, punomoćnike po zaposlenju i prokuriste Prekoračenje ovlašćenja Član 32 Zastupnik društva, punomoćnik po zaposlenju i prokurista odgovaraju za štetu koju nanese društvu prekoračenjem granica svojih ovlašćenja. Izuzetno od stava 1 ovog člana, lica iz stava 1 ovog člana ne odgovaraju za štetu ako su postupala u skladu sa odlukom nadležnog organa društva, odnosno ako su njihove radnje naknadno odobrene od strane tog organa. Ograničenja zaključenja ugovora u ime društva	Ne prihvata se. Pitanja su već riješena ili ovim zakonskim tekstom ili opštim pravilima građanskog (obligacionog) prava, tj. Zakonom o obligacionim odnosima.

Član 33 Zastupnik društva, punomoćnik po zaposlenju i prokurista ne može bez posebnog ovlaštenja nastupati kao druga ugovorna strana i sa društvom zaključivati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugog lica, niti u ime i za račun drugog lica. Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana daje se odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine, osim ako je osnivačkim aktom, odnosno statutom drugačije određeno. Ograničenje iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na zakonskog zastupnika koji je istovremeno i jedini član društva. Potpisivanje Član 34 Svaki zastupnik društva, punomoćnik po zaposlenju i prokurista prilikom potpisivanja dokumenata u ime društva dužan je da uz svoj potpis navede svoju funkciju u društvu. Navođenje funkcije u skladu sa stavom 1. ovog zakona nije formalni uslov za validnost potpisanog dokumenta.“ Obrazloženje: Smatramo da je na ovaj način riješeno pitanje odgovornosti za štetu pričinjenu od strane zastupnika, punomoćnika po zaposlenju i prokuriste. Takođe, smatramo da se uvodi dodatna pravna sigurnost za sve subjekte koje stupaju u poslovni odnos sa privrednim društvima. Slične pravne norme postoje i u uporedno-pravnoj praksi.	
Član 44 (Izuzeci od dužnosti čuvanja poslovne tajne): Predlažemo da se stav 1 tačka 2 izmijeni, i to da glasi: 2) učinjeno nadležnim organima ili javnosti isključivo u cilju ukazivanja na postojanje djela kažnjivog zakonom; Obrazloženje: Smatramo da je na ovaj način preciznije definisan izuzetak od obaveze dužnosti čuvanja poslovne tajne, te, shodno tome, smanjena mogućnost različitog tumačenja termina „prinudni propisi“, kakav se trenutno koristi u članu 44 stav 1 tačka 2 Nacrta Zakona.	Djelimično se prihvata. Obuhvaćeni će formulacijom biti „prinudni zakonski i podzakonski propisi“.
Član 45 (Posljedice povrede dužnosti poslovne tajne): Predlažemo da se doda novi stav 3, koji glasi: „Društvo, kao poslodavac, može otkazati ugovor o radu zaposlenom koji povrijedi dužnost čuvanja poslovne tajne, u skladu sa Zakonom o radu.“ Obrazloženje: Nacrt Zakona o radu u članu 170 kao opravdan razlog za otkaz ugovora o radu od strane poslodavca predviđa i odavanje poslovne tajne utvrđene aktom poslodavca. Smatramo da bi na ovaj način došlo do ujednačenja pravila između ZOPD-a i ZOR-a, u ovom dijelu, s obzirom da bi ZOPD predvidio kao moguću posljedicu povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne i otkaz ugovora o radu od strane poslodavca, te bi, u pogledu postupka otkazivanja ugovora o radu, propisivao normu koja upućuje na ZOR.	Ne prihvata se. Shodna primjena propisa o radu se podrazumijeva, pri čemu posebno treba imati u vidu da se odredba člana 45 ne odnosi samo na zaposlene.
Član 47 (Tužba zbog povrede pravila o zabrani konkurencije): Predlažemo da se promijeni naslov člana, i to da glasi „Posljedice povrede pravila o zabrani konkurencije“, te da se doda novi stav 2, koji glasi: „Društvo, kao poslodavac, može otkazati ugovor o radu zaposlenom koji povrijedi pravila o zabrani konkurencije, predviđena ugovorom o radu, u skladu sa Zakonom o radu.“ Obrazloženje: Ovo pravilo je takođe predviđeno članom 158 Nacrta Zakona o radu, tako da bi ova izmjena predstavljala samo ujednačavanje između pravnih normi različitih zakona.	Ne prihvata se. Obrazloženje: kao prethodno.
Član 48 (Rokovi): Predlažemo izmjenu ovog člana tako da glasi: „Tužba iz čl. 35, 38, 42, 45 i 47 ovog zakona može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od 5 godina od dana učinjene povrede.“	Prihvata se.

Obrazloženje: Smatramo da bi ovakvo usklađivanje bilo u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima. Naime, navedenim članovima (35, 38, 42, 45 i 47) predviđeno je, između ostalog, mogućnost podnošenja tužbenog zahtjeva u cilju naknade štete pričinjene štetnim radnjama. Imajući u vidu da Zakon o obligacionim odnosima propisuje da se tužba za naknadu štete može podnijeti u roku od 5 godina od dana nastanka štete (tj. da zastarijeva potraživanje po osnovu naknade štete najkasnije u roku od 5 godina od štetne radnje), smatramo da isti princip iz Zakona o obligacionim odnosima treba prihvatiti i ovdje, te propisati da se može podnijeti tužba iz navedenih članova u roku od 5 godina od dana učinjene povrede, umjesto u roku od 3 godine. Takođe, u uporedno-pravnoj regulativi, takođe je predviđen rok od 5 godina kao adekvatan u navedenim slučajevima, te je na taj način izbjegnuta sukob odredbi Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o privrednim društvima.	
Član 49 (Odricanje od prava): Predlažemo brisanje ovog člana. Obrazloženje: Smatramo da je ovakva odredba kojom se uvodi odredba o odricanju od prava na podnošenje tužbenog zahtjeva veoma diskutabilna iz više razloga: naime, na odricanje od prava na bilo kakav tužbeni zahtjev se ne gleda blagonaklono u pravnoj teoriji i praksi; takođe, postavlja se pitanje zašto se odredbom omogućava da se jedino u odnosu na članove odbora direktora, nadzornog odbora, upravnog odbora i izvršnog direktora uvodi ova mogućnost, a ne u odnosu na ostale zaposlene (napomena: i izvršni direktor je takođe zaposleni u društvu, te se ovom odredbom stavlja u povoljniji položaj u odnosu na ostale zaposlene). Takođe, smatramo neadekvatnim rješenjem predlog da se u nadležnost skupštini akcionara daje da cijeni da li je prošlo 3 godine od dana učinjene povrede (povreda se može činiti kontinuirano, tako da se ne može utvrditi tačan momenat činjenja povrede), obzirom da ista ne može biti kompetentna za to. Isključivo sud može biti ovlašten da cijeni ovako postavljene rokove, obzirom da su sudija i obučene za takva tumačenja. Stoga, predlažemo brisanje člana, te ostavljanje prostora sudu da o svakom pojedinom tužbenom zahtjevu odlučuje o tome da li je isti zastario, u skladu sa pravilima iz člana 48 ovog zakona, obzirom da bi na ovaj način i manevar za eventualno zloupotrebu bio smanjen. Ukoliko ne bude prihvaćeno brisanje ovog člana, predlažemo da se rok pomjeri sa 3 na 5 godina, u skladu sa predloženom izmjenom člana 48 ovog Nacrta Zakona.	Ne prihvata se. Kada je svrsishodnost u pitanju, u privrednom životu i poslovnim transakcijama važe drugi standardi od onih koji nijesu te prirode, odatle je prihvatljiva i komparativno poznata ova mogućnost kojom skupština društva relaksira menadžere, tj. upravu društvu, naglašavamo, jednoglasnom odlukom. Naime, sam čin donošenja odluke podrazumijeva informisanost svih članova društva o postojanju povrede i njihovim pravima s tim u vezi, pa je samim tim i odricanje od tužbenog zahtjeva legitimna procedura.
Član 52 stav 1 (Imovina društva): Komentar: Mislimo da je definiciju imovine društva potrebno redefinisati koristeći kombinaciju generalne klauzule i taksativnog nabrojanja. Imovinu čini pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, osnovna sredstva i oprema, novčana sredstva, pravo industrijske svojine i druga imovinska prava. Društvo može da stekne udjele i akcije u privrednim društvima.	Nejasna je primjedba. Definicija imovine je opšta i sveobuhvatna.
Član 115 (Osnivački akt): Predlažemo da se u stavu 2 doda nova tačka koja glasi: „rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;“ Obrazloženje: Smatramo da se na ovaj način uvodi i odredba koja bi našla svoje mjesto u statutu društva, u skladu sa članom 116 Nacrta Zakona.	Ne prihvata se. Takva odredba već postoji u članu 116 – Statut društva, te nema potrebe da se ponavlja, jer bi u suprotnom bilo potrebno mijenjati i osnivački akt u slučaju odluke o nastavku društva.
Nevezano za gore navedeni predlog, želimo da ukažemo na odredbu koju smo zapazili u uporedno-pravnoj regulativi, koja se tiče osnivačkog akta akcionarskog društva. Radi se o tome da je, u slučaju osnivanja akcionarskog društva, npr. u Zakonu o privrednim društvima Republike Srbije, definisano da se	

osnivački akt akcionarskog društva ne mijenja (član 12 stav 3 Zakona o privrednim društvima Republike Srbije). S druge strane, kao obavezan element osnivačkog akta akcionarskog društva nije definisano vrijeme tj. rok na koji se osniva društvo. Smatramo da je na taj način jasno definisano da ugovor o osnivanju (odluka o osnivanju kod jednočlanih akcionarskih društava) imaju trenutno pravno dejstvo i isključivo konstitutivni karakter, te da je jedina svrha navedenog osnivačkog akta registracija društva u skladu sa zakonom, te davanje pravnog subjektiviteta navedenom društvu. Na taj način, omogućava se da se kroz izmjene statuta društva, koji ima trajno dejstvo, konstatuju određene promjene koje treba sprovesti u skladu sa odlukama skupštine akcionara, bez intervenisanja u inicijalni tekst ugovora (odluke) o osnivanju. Stoga, ukoliko se izuzme iz ZOPD-a odredba da osnivački akt treba da sadrži i odredbu o roku na koji se osniva društvo, valjalo bi definisati nemogućnost aneksiranja osnivačkog akta isključivo za akcionarska društva, iz gore navedenih razloga.	
Član 75 (Vođenje poslova) i Član 83 (Zastupanje): Komentar: Vođenje poslova i zastupanje mogu u određenim situacijama da imaju isti sadržaj i značenje i da upućuju na to da se radi o sinonimima. Predlažemo da se ulože dodatni napor kako bi se napravila adekvatna razlika između vođenja poslova i zastupanja kod ortačkih društava.	Ne prihvata se. Nijesu u pitanju sinonimi, s tim da se dijelom preklapaju sadržine, tj. značenja ovih pojmova. Pri tome, međutim, bitno je naglasiti da se termin „vođenje poslova“ koristi u kontekstu unutrašnje organizacije društva i ovlašćenja ortaka u tom smislu, dok se „zastupanje“ kao termin koristi u kontekstu odnosa ortaka prema trećim licima, što je standard u uporednom pravu.
Član 75 stav 4: Potrebno je formulisati kriterijume za određivanja pojma „redovnog poslovanja“ tj. što se podrazumijeva pod redovnim poslovanjem.	Ne prihvata se. U sudskoj praksi i teoriji kao dopunskim, odnosno interpretativnim izvorima prava ovaj pojam je razrađen i uglavnom nesporan.
Član 149 (Punomoćje za glasanje): Predlažemo da se izmijeni stav 2 na način da glasi: „(2) Punomoćje mora biti ovjereno, a potpisi na punomoćju ovjeravaju se od strane nadležnog organa, u skladu sa zakonom.“ Obrazloženje: Imajući u vidu izmjene koje su nacrtom novog zakonskog rješenja uvedene u odnosu na prethodno zakonsko rješenje, smatramo da treba proširiti odredbu na navedeni način. Naime, u situaciji kada je pečat utvrđen kao neobavezan element privrednog društva, smatramo da se jedino ovjerom potpisa od strane nadležnog organa može nedvosmisleno utvrditi identitet davaoca ovlašćenja. U skladu sa tim je i mišljenje Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore sa 41. sjednice od 25.08.2003. godine, pod naslovom „Pravna valjanost punomoćja“. Iako je od dana izdavanja mišljenja Komisije prošlo određeno vrijeme, te je pravna regulativa izmijenjena, smatramo da i dalje treba nastaviti na insistiranju u ovjeravanju potpisa na punomoćju od strane nadležnog organa, koji god to organ bio, shodno pozitivno-pravnim propisima Crne Gore.	Ne prihvata se. Predložena izmjena je neprihvatljiva, jer akcionar može biti i najčešće jeste fizičko lice. Kada su pravna lica u pitanju, s obzirom da se potpisi ovjeravaju u skladu sa zakonom, organ ovjere vodi računa o valjanosti punomoćja po službenoj dužnosti.
Član 149 (Punomoćje za glasanje): Poslije ovog člana predlažemo dodavanje novog člana, koji glasi: „Izmjena ili opoziv punomoćja za glasanje“ Član 150 Akcionar može da izmijeni ili opozove punomoćje u svakom trenutku do dana održavanja sjednice pisanim putem, pod uslovom da o tome do dana održavanja sjednice obavijesti punomoćnika i društvo. Izmjena ili opoziv punomoćja za glasanje vrši se shodnom primjenom odredaba ovog zakona o davanju punomoćja. Smatra se da je punomoćje opozvano ako akcionar lično pristupi sjednici skupštine.“ Obrazloženje: Smatramo da se na ovakav način zaokružuje cjelina zastupanja po punomoćju na skupštini akcionara, te se jasno	Ne prihvata se. Pitanje ju dovoljno uređeno opštim pravilima građanskog prava.

definiše pitanje opoziva punomoćja i pravila koja se primjenjuju na isto.	
Član 157 (Pobojnost odluka skupštine akcionara): Poslije ovog člana 157 predlažemo dodavanje nova dva člana, koji glase: „Pobijanje odluke o usvajanju godišnjih finansijskih izvještaja društva Član 158 Ako je presudom poništena odluka o usvajanju godišnjih finansijskih izvještaja društva, smatraće se da je i odluka o raspodjeli dobiti za tu poslovnu godinu poništena istom presudom i akcionari će biti u obavezi da svu dividendu primljenu po osnovu te odluke vrate društvu u roku od 30 dana od dana pravnosnažnosti presude. Kada odluka neće biti poništena Član 159 Odluka skupštine neće biti poništena: 1) ako se odlukom vrši manje značajna povreda statuta ili poslovnika skupštine, a kao rezultat odluke ili njenog izvršenja pravo tužioca ili drugog lica koje ima pravo na podnošenje tužbe u skladu sa ovim zakonom nije povrijeđeno ili je povrijeđeno u manjoj mjeri; 2) ako su u radu skupštine učestvovali akcionari koji nisu imali pravo na učešće u radu skupštine u skladu sa ovim zakonom, osim ako je to učešće bilo od odlučujućeg značaja za formiranje kvoruma za rad skupštine ili donošenje te odluke; 3) u slučaju nevažećih pojedinačnih glasova ili pogrešnog brojanja glasova, osim ako su bili odlučujući u smislu postizanja kvoruma ili potrebne većine za donošenje odluke; 4) u slučaju nepotpunosti ili netačnosti zapisnika, osim ako je time onemogućeno utvrđivanje sadržine donijete odluke odnosno utvrđivanje osnova za njeno pobijanje; 5) ako je zamijenjena drugom odlukom koja je donijeta u skladu sa ovim zakonom, statutom i poslovníkom; 6) u slučaju odluke o novoj emisiji hartija od vrijednosti javnom ponudom, ako je emisija uspjela u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala; 7) u slučaju statusne promjene, iz razloga nesrazmjere u zamjeni udjela, odnosno akcija. U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će odlučiti o zahtjevu za naknadu štete ako je takav zahtev postavljen. U slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog člana sud će presudom obavezati tuženo društvo da snosi troškove spora i odlučiće o zahtjevu za naknadu štete ako je takav zahtjev postavljen, a treća savjesna lica zadržavaju prava koja su stekla na osnovu zamijenjene odluke, odnosno njenog izvršenja.“ Obrazloženje: Smatramo da se uvođenjem ovih odredbi uvodi veća pravna sigurnost u pogledu pravnog dejstva pobijanih odluka, te daju jasnije instrukcije sudovima prilikom raspravljanja u predmetima iz navedene materije.	Ne prihvata se. Pitanja su načelno već uređena čl. 156 i 157, posebno odredbom iz stava 4 člana 157.
Član 158 st. 4 i 5 (Sastav odbora direktora): Komentar: Nacrt predviđa pojam “nezavisni direktor”. Vjerovatno se mislilo na nezavisnog člana odbora direktora.	Prihvata se.
Član 164 (Nadležnost odbora direktora): Predlažemo da se u stavu 1 doda nova tačka koja glasi: „- usvaja tromjesečne izvještaje o poslovanju izvršnog direktora;“ Obrazloženje: Ova izmjena u skladu je sa članom 176 stav 2 Nacrta Zakona.	Prihvata se.
Član 177 (Zarada izvršnog direktora): Komentar: Koristi se termin “nadoknada”. Potrebno ga je zamijeniti sa terminom iz Zakona o radu “zarada”.	Ne prihvata se. Nadoknada obuhvata i zaradu, ali je širi pojam.

Član 222 (Povećanje kapitala iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti): Predlažemo da se poslije stava 2 doda novi stav koji glasi: „(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društvo može, pod uslovom da prethodno izvrši pokriće gubitka iz stava 2 ovog člana, povećati osnovni kapital iz neraspoređene dobiti i rezervi koje preostanu po pokriću tog gubitka.“ Obrazloženje: Smatramo da se na ovakav način omogućava povećanje kapitala i u slučajevima kada je društvo poslovalo sa finansijskim gubitkom, pod uslovom prethodnog pokrića finansijskog gubitka. Ovakvo normativno rješenje predviđeno je u uporedno-pravnoj regulativi.	Prihvata se.
Notarski zapis Član 250 stav 6 Član 252 stav 16 i stav 17 tačka 4 i Član 327 stav 4 Komentar: Smatramo da insistiranje na obaveznoj notarskoj formi dodatno komplikuje i poskupljuje ove postupke. Dovoljno je da akti/potpisi budu ovjereni kod notara ili kod suda, a da su za sadržaj akta odgovorna lica koja su akt sačinila/potpisala. Takođe, smatramo da bi se učešće notara uglavnom svelo na solemnizaciju unaprijed pripremljenih zapisa od strane stranaka.	Ne prihvata se.
Član 326 (Prekogranično spajanje): Komentar: U kojem dijelu Poreska uprava vrši nadzor na prekograničnim spajanjem? Da li je to nadležnost Agencije za zaštitu konkurencije, ili je u pitanju podijeljena nadležnost između Poreske uprave, Agencije i drugih državnih organa koji donose odluke prilikom spajanja privrednih društava.	U pitanju je nadzor na radnjama preuzetog društva, što, u pravilu, podrazumijeva da je društvo preuzimalac društva sa sjedištem van Crne Gore. Pri tome, ovaj dio zakona primjenjivaće se tek danom ulaska Crne Gore u EU, što znači da će se na ove postupke primjenjivati i kompleksno antimonopolsko pravo (Pravo konkurencije) Evropske unije.
Član 347 (Stupanje na snagu): Poslije stava 2, predlažemo dodavanje novog stava, koji glasi: (3) Stupanjem na snagu ovog Zakona, prestaje da se primjenjuje Zakon o privrednim društvima (Objavljen u „Sl. listu RCG“ br. 6 od 8. februara 2002, „Sl. Listu CG“ br. 17 od 31. decembra 2007, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11). Obrazloženje: Ova odredba predstavlja standardnu odredbu u zakonima, kojom se obezbjeđuje pravni kontinuitet.	Prihvata se.

UNIJA POSLODAVACA CRNE GORE

Primjedbe	Komentari
1) Član 1: Trebalo bi dodati stav 2 koji glasi: „Odredbe ovog Zakona primjenjuju se i na oblike obavljanja privrednih djelatnosti koji su osnovani i posluju u skladu sa posebnim zakonom, ako u tom zakonu nije drugačije propisano.“ Predloženim se pravi „kontakt“ sa više posebnih zakona koji takođe uređuju materiju „sui generis“ privrednih društava.	Pitanje je uređeno članom 3 stavom 2 Nacrta, dakle, članom koji se uređuje shodnu primjenu zakona.
2) Član 2 stav 2: Poslije riječi „privredno društvo“ u zagradi dodati „(dalje: društvo)“	To je učinjeno već u članu 1 Nacrta.
3) Član 3: Stav 1 je konfuzan i nejasan. Činjenica je da bi ga trebalo brisati saglasno našoj opštoj primjedbi pod 10. Stav 2 istog člana suštinski predstavlja našu primjedbu pod 1. Stoga isti treba brisati, s tim što u dijelu 11 (prelazne i završne odredbe) urediti pitanje shodne primjene ovog Zakona, odnosno primjene ovog Zakona na Evropsko akcionarsko društvo.	Stav 1 je precizan i odnosi se na dvije vrste privrednih društava koje se osnivaju neposredno na osnovu uredbi, sekundarnih izvora prava Evropske unije koji se direktno primjenjuju na teritoriji svih država članica, kao sastavni dio nacionalnih prava država članica. Stoga se stav 1 ne može podvesti pod formulaciju iz stava 2 ovog člana, posebno u slučaju da ova društva u Crnoj Gori budu uređena isključivo uredbama, a ne i zakonima o njihovom sprovođenju. Stav 2 je, kako je objašnjeno u odgovoru na sugestiju 1), sastavni dio odgovarajućeg člana (član 3 Nacrta).
4) Član 5:	Djelovi društava uporedno posmatrano nemaju svojstvo pravnog lica i takvo rješenje bi bilo krajnje nelogično, jer bi se

Ne vidimo razloge zbog kojih dio stranog društva u Crnoj Gori nema svojstvo pravnog lica. Jer rješenje o registraciji po članu 331 Nacrta treba da ima i dio stranog lica i preduzetnik. Dio stranog lica ipak ne stiče to svojstvo upisom u CRPS. Jer, ono je već registrovano i upisano u odgovarajući registar izvan Crne Gore (član 329 stav 1). Uprkos ovom, potrebno je da se registracija nominuje i na područje Crne Gore, u smislu vrednovanja registracije.	u tom slučaju radilo o domaćem društvu čiji je osnivač strano pravno lice, što je mogućnost koja je nesporna u crnogorskom pravu.
5) Član 6: Nejasno je, te treba razjasniti da li dio stranog društva u Crnoj Gori može da ima podružnice. Treba otkloniti dilemu: koja je razlika između drugog pravnog lica koje obavlja neku privrednu djelatnost u Crnoj Gori i podružnice tog dijela pravnog lica.	Mogućnost da osnivaju podružnicu imaju samo društva „iz člana 2 stav 1“, što prvu dilemu iz ove primjedbe sasvim otklanja. Druga dilema je nejasna, jer nije jasno što znači sintagma: „podružnica tog dijela pravnog lica“.
6) Član 7: U kontekstu posebne primjedbe pod 5, razmotriti problem naziva i poslovne adrese podružnice dijela stranog društva u Crnoj Gori. U istom članu u stavu 2 tačka 3 razmotriti problem JMB stručnog predstavnika podružnice društva u odnosu na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Cijenimo da je, ako je u pitanju crnogorski državljanin dovoljan podatak – broj lične karte.	U kontekstu odgovora pod 5, jasno je da dio stranog društva ne može obrazovati podružnicu. Do ovog trenutka isto zakonsko rješenje u aktuelnom Zakonu o privrednim društvima nije osporavano.
7) Član 10: S obzirom na naziv Glave III (Odgovornost za obaveze društva) pitanje je da li ovaj član „pripada“ ovoj glavi?	Nejasna je primjedba. Naime, očigledno je i opštepoznato da se upravo se za moment sticanja, odnosno prestanka svojstva člana društva vežu značajne pravne posljedice u pogledu odgovornosti članova za obaveze društva.
8) Član 12: Za razliku od važećeg član 4 stav 2 Zakona o privrednim društvima koji „poznaje“ slučajeve lažne ili prevarne registracije, Nacrt ni u dijelu 10 (čl. 330 – 339) „ne poznaje“ slučajeve lažne ili prevarne registracije. Da li ponuđeno znači da takvi slučajevi ne postoje ili je prepušteno da se za takav problem zainteresovani obrate sudu.	U sistemu prijave, koji se primjenjuje u važećem, a u pogledu postupka registracije je prihvaćen i unaprijeđen u Nacrtu, odgovornost za istinitost, tj. vjerodostojnost registrovanih podataka je na podnosiocu registracione prijave, koji snosi materijalnu i krivičnu odgovornost u tom smislu, dok registarski organ snosi odgovornost, tj. garantuje istovjetnost registrovanih, tj. podataka u CRPS-u i podataka podnijetih na registraciju.
9) Član 14: U stavu 2 postoji problem: zašto je zakonska obaveza za prijem elektronske pošte ustanovljena i za preduzetnika ako je ovaj inokosan. Obaveza postojanja adrese za prijem elektronske pošte za takvog preduzetnika graniči se sa biznis barijerom.	Prihvata se. Elektronska adresa za prijem pošte biće fakultativna.
10) Član 23 stav 5 Ovaj stav bi trebalo brisati. Pitanje je: Da li Poreska uprava može da pokrene po službenoj dužnosti postupak prinudne likvidacije društva, ako ono, u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude, ne izvrši promjenu naziva. Cijenimo da za ovakav slučaj mora doći do primjene zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela (konkretno za inkriminaciju predviđenu članom 395 KZ-a –neizvršenje sudske odluke). Takođe, Zakonom o stečaju (član 1) je propisano: „Ovim zakonom uređuju se uslovi, način pokretanja i sprovođenja stečaja“, a članom 56 stav 1 istog je propisano da se stečaj pokreće po predlogu stečajnog povjerioca, dužnika ili likvidatora. Pokretač izvjesno ne može biti Poreska uprava.	Ne prihvata se. Prvo, postupak prinudne likvidacije društva u smislu Nacrta nije stečajni, već poseban postupak prinudne likvidacije solventnog društva na koji se shodno primjenjuju pravila o dobrovoljnoj likvidaciji društva. Drugo, u članu 23. Nacrta nije uređeno pitanje krivično-pravne sankcije za društvo, tj. ne dira se u njegovu krivičnu odgovornost.
11) Član 31: Kako se prokura, saglasno članu 28 st. 2 i 5, daje odlukom, čini se da je propušteno da se naznači kako se daje otkaz prokure (usmeno, pisano ili na neki treći način).	Ne prihvata se. Ex analogia, prokura se otkazuje na isti način kao i što se daje.
12) Član 33: U krug povezanih lica nesumnjivo spada i kontrolno, a ne samo kontrolisano društvo. Pitanje je: da li je i matično društvo. Nacrt je propustio (uključiv i obrazloženje), da se odredi u vezi kontrolnog (matičnog) društva. Da li treba precizirati odredbu u smislu čl. 17 Zakona o računovodstvu. Dodatno je i pitanje: Kako se stiče svojstvo kontrolnog	Ne prihvata se. Definisano je kontrolno društvo u st. 5 i 6, u vezi sa stavom 2 tačka 5 člana 33.

(matičnog) člana. Cijenimo da to može biti načelno na 3 načina: - kapital učešćem u osnovnom kapitalu (većinsko učešće) - ugovorom - pravo imenovanja većine direktora ili članova nadzornog odbora. Predmetno treba uzeti u razmatranje zbog kasnije upotrebe termina „matično“ društvo u članu 136 st. 2 i 3.	
13) Član 39: U stavu 1 preispitati da li je kriterijum za postojanje ličnog interesa isključivo nastanak stvarne štete ili to može biti i izmakla dobit. Ovo je posebno važno kada na tlu Crne Gore posluju strana privredna društva.	Ne prihvata se. U članu 39 pojam štete nije sužavan, pa samim tim, osim stvarnu (direktnu) štetu, može obuhvatiti i izgublenu dobit (indirektnu štetu).
14) Član 40: Stav 1 tačka 4 je neodređena i treba je pojasniti. Posebno, zbog problema naznačenih u našoj pojedinačnoj primjedbi pod 28.	Prihvata se. Tačka 4 se briše.
15) Član 42: Stav 1 tačka 1 koristi riječ „nadoknadu“ koju treba zamijeniti riječju „naknadu“, terminom koji koristi Zakon o obligacionim odnosima.	Prihvata se.
16) Član 43: Stav 4 ovog člana treba da bude stav 1 jer to proizilazi iz naziva iznad ovog člana. Stoga odnosni član treba preurediti.	Ne prihvata se. Naslov člana 43 – Pojam se mora posmatrati i razumjeti u kontekstu naslova Podglave 5 - Dužnost čuvanja poslovne tajne . Odatle se član 43 ne odnosi samo na pojam poslovne tajne, već na pojam Dužnosti čuvanja poslovne tajne.
17) Član 45: „Mutatis mutandis“ kao pod 14.	Nejasna primjedba. Primjedba 14) je data u vezi sa institutom zloupotrebe prava i njegovom širinom. U članu 45 se ovaj institut ne pominje, tako da je nejasno na što se mislilo.
18) Član 47: Član 1 tačka 1 „Mutatis mutandis“ kao pod 14.	Prihvata se.
19) Član 50: U stavu 1 „Mutatis mutandis“ kao pod 14.	Prihvata se.
20) Član 62: Saglasno našoj opštoj primjedbi pod 9 ostaje problem kako se registruje preduzetnik. Da li je to u CRPS ili je pak u pitanju registar evidencije radi statistike ako preduzetnik nema status pravnog lica. U svakom slučaju otkloniti ovu pravnu prazninu. Takođe ima osnova normirati da preduzetnik obavlja privrednu djelatnost pod posebnim nazivom. Ovo decidno, budući da tako nešto neposredno ne proističe iz stava 2 ovog člana.	Ne prihvata se. Članom 63 precizirano je da je registar preduzetnika sastavni dio CRPS, kao javnog registra. Preduzetnik kao fizičko lice – pojedinac svakako ne može imati status pravnog lica niti takvi primjeri postoje u uporednoj praksi. Naziv se posebno registruje i preduzetnik je slobodan u izboru istog.
21) Član 63: U stavu 4 razjasniti razloge zašto poslovođa kod preduzetnika mora biti u radnom odnosu, a za preduzetnika se ne zna mora li imati zaposleno lice (vidjeti našu sugestiju iz tačke 9 opštih primjedbi).	Nejasna primjedba. Zakonski tekst ne može služiti za argumentaciju pojedinih regulatornih rješenja. Opšte je pravno pravilo da je dozvoljeno to što nije zabranjeno, koje važi posebno u privatnom pravu, što kompanijsko pravo još uvijek jeste, bez obzira na sve intenzivniji „upliv“ javnopravnih elementa.
22) Član 66: Kontekst čl. 2 i 5 osim stava 3 u odnosu na ovaj član ostavlja dilemu: da li je ortačko društvo pravno lice koje se registruje ili ne. Ako jeste, tada se istom treba dodati prefiks „javno“ kako bi se razlikovalo od ortakluka utvrđenog članovima 116-139 Zakona o obligacionim odnosima. Podsjećamo da je odnosno rješenje prihvaćeno u Zakonu u trgovinskim društvima Hrvatske. Ovo razgraničenje treba učiniti i radi razlikovanja sa društvom od javnog interesa iz člana 4 Nacrta.	Ne prihvata se. Termin ortačko društvo je standardan i uobičajen, te ga nije potrebno mijenjati u pomenute svrhe. Štoviše, bilo bi kontraproduktivno, posebno u kontekstu u Nacrtu već postojećeg koncepta društva od javnog interesa. Članovi 116 – 139 Zakona o obligacionim odnosima Crne Gore se ne odnose na ortakluk, već na opšta pravila ugovornog prava u dijelu prigovora neispunjenja, raskida ugovora zbog neispunjenja. Ugovor u ortakluku uređen je članovima 716 – 739. Ugovor ortakluku je građansko-pravni ugovor koji ne generiše poseban subjekat u pravu (pravno lice), što ortačko društvo iz Nacrta jeste. Takođe, ortačka društva iz Nacrta, kao i sva ostala privredna društva (član 2.) obavljaju privrednu djelatnost, što ne mora biti slučaj sa građansko-pravnim ortaklukom, kojeg karakteriše „postizanje zajedničkog cilja“,

	koji je uglavnom nelukrativnog karaktera. Takođe, registracija ortačkog društva iz Nacrta u CRPS je obavezna.
23) Član 67: Provjeriti u odnosu na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti tj. da li je istovremeno nužan i JMB i broj lične karte ili je dovoljan samo broj lične karte.	Ne prihvata se. Do ovog trenutka isto zakonsko rješenje u aktuelnom Zakonu o privrednim društvima nije osporeno sa stanovišta Zakona o zaštiti podataka.
24) Član 68: Ako ostaje model da je ortačko društvo javno pravno lice onda je početna registracija neminovna u CRPS. U suprotnom nije. U stavu 1 tačka 1 istog člana nejasno je „dokaz o identitetu svakog ortaka“, tj. da li je dovoljna samo lična karta ili je nužan i JMB?	Ne prihvata se. Lične karte u Crnoj Gori svakako sadrže i JMBG, pa nije jasan smisao primjedbe.
25) Član 82: Ako ostaje pristup da je ortačko društvo javno pravno lice u poslovanju, takav naziv treba uvijek da se koristi. Stoga naznačiti da ortačko društvo kao javno, pravno lice nastavlja poslovanje saglasno istom.	Ne prihvata se Već je pojašnjeno pod 22.
26) Član 87: Čini se da u stavu 3 treba razmotriti i problem da li je ovdje u pitanju dobrovoljna likvidacija ortačkog društva, budući da je izvjesno da nije u pitanju odnos sa članom 249 (restrukturiranje) odnosno članom 317 (promjena forme).	Dobrovoljna likvidacija je postupak koji nije kompatibilan sa statusnim promjenama, a statusne promjene nesporno mogu voditi i do prestanka pravnog lica, naravno, zavisno od vrste statusne promjene i uloge konkretnog ortačkog društva u istoj.
27) Član 116 stav 2: Isti propisuje sadržaj Statuta ad. S obzirom da se tačkom 12 propisuje „početak izdavanja i prijema isprava“, a radi otklanjanja nedoumica treba pojasniti šta su i koje isprave u pitanju, jer ad ne izdaje javne isprave.	Ne prihvata se. Očigledno, misli se na isprave za čije je izdavanje društvo ovlašćeno. Inače, privredno društvo uglavnom izdaje različite privatne isprave, ali jednako tako može izdavati i javne isprave, ukoliko su im zakonom ili drugim aktom prenijeta javna ovlašćenja koja to i podrazumijevaju. Primjera radi, CDA.
28) Član 125: Razmotriti mogućnost uvođenja pravnog instituta tzv. „zlatne akcije“ kao zaštitnog mehanizma koji se može izuzetno koristiti od strane države u slučajevima propisanim posebnim zakonom. Predmetno urediti novim stavom ovog ili pak, novim članom.	Ne prihvata se. Zlatne akcije, odnosno specijalna prava države inkorporirana u njih ili u drugim pravnim instrumentima sa ciljem zaštite javnih/državnih interesa u privatizovanim kompanijama na način koji derogira „standardna“ pravila kompanijskog prava, u principu, zabranjene su u pravu Evropske unije. Dozvoljene su izuzetno, u svrhu zaštite preovlađujućeg javnog interesa, ali samo u konkretnim slučajevima i pod strogim uslovima. Drugim riječima, njihovo uvođenje na generalnoj ravni u nacionalnom kompanijskom zakonu, nezamislivo je u savremenom kompanijskom pravu država članica Evropske unije.
29) Član 126: U prvom redu riječ „nadoknada“ zamijeniti riječju „naknada“. Precizirati da li se uvid u bliže navedena akta vrši isključivo u prostorijama „uprave društva“ ili to može biti i u drugim prostorijama gdje se obavljaju poslovi akcionarskog društva.	Prihvata se.
30) Član 127: Stav 1 nejasan, budući da se ne zna ko može biti ekspert manjine. Da li je isti iz sastava akcionara ili to može biti lice izvan sastava akcionara. Stav 6 je problematičan. Uskraćivanje ekspertu manjine (izuzetno) na osnovu odluke Odbora direktora, prava uvida u pojedina akta sa razloga „opravdane bojazni da bi to bilo za svrhe suprotno interesu društva“ je očigledno diskreciono pravo. Predmetno, smatramo, može biti u funkciji samo ako je precizno utvrđeno zakonom, a ne i ovakvom „kaučuk“ normom. Dodatno je i pitanje, ne manje važno: da li se krši pravilo po kojem svi akcionari imaju isti pravni položaj te šta to znači u odnosu na manjinske akcionare. Šta je to šta od istih treba kriti. Sve ovo bez obzira na pisano obrazloženje koje nesumnjivo služi jedino interesima većinskih akcionara. Upućivanje na vanparnični sud je očito prebacivanje „opravdane bojazni“ kako bi sud po tome zauzeo stav. Pitanje je: zar sud koji se ne bavi privrednim poslovanjem treba da prepozna. Da li to spada u oblast slobodnog sudijskog uvjerenja ili pak treba odnosni sud, ali se ne zna po kojim pravilima, da to obezbjeđuje, putem vještaka.	Ne prihvata se. Stav 1. – Očigledno iz stava 1, ekspert manjine može biti i lice koje nije akcionar datog društva. Stav 6. Dijapazon situacija koje se u praksi mogu pojaviti i osjetljivost samog pitanja su dovoljno veliki da je ispravno regulatorno rješenje ostaviti nadležnom sudu da izvrši <i>ad hoc</i> procjenu. Kako je u pitanju Privredni sud Crne Gore, riječ je o sudskoj instanci koja je ne samo zadužena, već i kompetentna za razvoj odgovarajuće prakse po ovom i drugim pitanjima iz oblasti kompanijskog prava. Štoviše, sudu je dato uputstvo da omogući ostvarivanje prava iz člana 127 čak i ukoliko procijeni da uvid u traženu dokumentaciju ugrožava interese društva, ali ne i u mjeri koja bi opravdala uskraćivanje uvida, čime se ide u prilog zaštiti interesa manjinskih akcionara. Što se ravnopravnosti akcionara tiče, svako pravo ima svoja ograničenja. Tako su i akcionari, kao i svi drugi nosioci (titulari) prava u Crnoj Gori, ograničeni u ostvarivanju svojih prava odredbama koje predstavljaju operacionalizaciju opšteg pravnog načela zabrane zloupotrebe prava (Zakon o osnovama svojinsko-pravnih odnosa - član 6 i Zakon o obligacionim odnosima – član 5). Crnogorsko pravo prihvata i

	implementira objektivnu koncepciju zloupotrebe prava, čije je ključni element zabrana vršenja prava suprotno cilju zbog kog je priznato, a koje je, po pravilu, praćeno istovremenim ometanjem drugih subjekata u vršenju njihovih prava. Odatle je, primjera radi, potrebno manjinskom akcionaru, koji je ujedno i većinski vlasnik konkurentskog društva, potrebno potencijalno ograničiti ovu vrstu neimovinskih prava.
31) Član 128: Trebalo odgovoriti na pitanje da li je obavještenje na sajtu društva prije održavanja Sjednice „otajavanje“ posla. Drugim riječima, ostaje nejasno može li nezadovoljni akcionar ponovo na samoj Sjednici da zahtijeva informaciju. U pogledu stava 3 „Mutatis mutandis“ kao pod 28.	Nije jasna sugestija/primjedba.
32) Član 129 stav 3: Ostaje nejasno po kojoj vrijednosti je dužno društvo da uplati vrijednost akcija akcionaru (da li tržišnoj ili računovodstvenoj) koji je proveo sve radnje da mu društvo otkupi akcije. To treba utvrditi ovom normom, a ne jednostavno nesaglasnog akcionara upućivati na postupak kod suda.	Djelimično se prihvata. Biće dodatno razrađene mogućnosti utvrđivanja vrijednosti otkupljenih akcija.
33) Član 140: Umjesto akronima – skraćenice CDA dati puni naziv, uz naznaku „dalje: CDA“, a tek u narednim članovima Zakona koristiti skraćenicu.	Ne prihvata se. Ovo je učinjeno već na početku teksta (član 10 Nacrta), gdje se CDA prvi put i pominje.
34) Član 156 stav 2: Pojasniti stav 2 kako ne bi dolazilo do zabune ili izigravanja prava na podizanje tužbe.	Prihvata se.
35) Član 157: U nazivu iznad člana riječ „pobojnost“ zamijeniti našom riječju „ništavost“.	Ne prihvata se. Termin pobojnost, odnosno termin pobijanje se koristi u pravnoj terminologiji (zakonskoj, sudskoj praksi) u Crnoj Gori i zemljama u okruženju. Termin ništavost bio bi pogrešan, jer u članu 157 nije riječ o ništavim odlukama, već o rušljivim odlukama skupštine.
36) Član 158: Ostaje problem odnosa stava 1 i 2. Zašto Odbor direktora društva od javnog interesa kao izuzetak, treba da ima 5 članova za razliku od Odbora direktora „klasičnog“ društva. Ovo ima prizvuk kadrovske konotacije čemu nije mjesto u ovom zakonskom projektu.	Ne prihvata se. Društva od javnog interesa imaju veći javni, društveni značaj, pa odatle i potreba za većim brojem nezavisnih direktora.
37) Član 159: Uvodi sintagmu „koji imaju značajno ili većinsko učešće u osnovnom kapitalu“. Najmanje što treba je pojasniti ovu sintagmu, a rješenje normativno uobličiti na pogodnom mjestu u tekstu.	Ne prihvata se. Ovo je uređeno članom 33 Nacrta.
38) Član 160: U članu 160 stav 2 pod 1 na kraju treba dodati riječi „dok traju pravne posljedice presude“. Isto je saglasno Krivičnom zakoniku Crne Gore (član 117).	Ne prihvata se. U članu 160 je već preciziran period zabrane.
39) Član 162: Predloženo rješenje preispitati u odnosu na član 42 stav 5 važećeg Zakona o privrednim društvima koji propisuje da mandat Odbora direktora „ističe“ na prvoj redovnoj godišnjoj skupštini akcionara. Riječju, da li je dobro rješenje da „ex lege“ mandat traje četiri godine. U UPCG preferiramo zadržavanje sada važećeg rješenja. Bliže je prirodi stvari očekivanje akcionara da Odbor direktora godišnje „nudi“ na provjeru svoje mandate.	Ne prihvata se. Dispozitivno rješenje ugrađeno u Nacrt je upravo takvo da se i dalje preferira trajanje mandata od jedne do druge redovne skupštine. Štoviše, upravo se ostavljanjem mogućnosti produženja ide u susret eventualnim posebnim očekivanjima akcionara, koja u tom slučaju moraju biti i normirana autonomnom regulativom.
40) Član 163: U nazivu iznad člana riječ „nadoknada“ zamijeniti riječju „naknada“. To isto uraditi i u stavi 1 i 2 istog člana. Budući da po članu 166 stav 2 Nacrta predsjednik Odbora direktora zaključuje ugovor o radu onda isti prima zaradu odnosno naknadu zarade i uvećanja propisana stavom 3. Nejasno je u stavu 3 da li je u pitanju tzv. „bonus“ ili nešto drugo. Bliže, da li je ovo klasično učešće u dobiti što podrazumijeva da je predsjednik Odbora direktora istovremeno i akcionar ili je to „bonus“ izvan dividende. Podsjećamo da se i sada u Crnoj Gori čiji su vlasnici (isključivi	Ne prihvata se. Ovdje je riječ o nadoknadama članova odbora direktora za rad, koji ne moraju biti u radnom odnosu. Visina i forma nadoknade članovima odbora direktora je pitanje poslovne politike društva i nije posebno ograničena regulatornim rješenjem iz Nacrta. Naprotiv, u skladu sa principom slobode ugovaranja u privatno-pravnim odnosima, odnosno granama prava, predviđeno je da njeno determinisanje izvrše neposredno zainteresovana lica. Država nema poseban interes da precizno uređuje te odnose, štoviše, takav bi se regulatorni upliv mogao tretirati kao nepotreban upliv u neke ustavne slobode.

ili većinski) strana fizička ili pravna lica ostvaruju ogromna primanja kao „bonuse“, koje je teško da neko kontroliše. Odgovornost Odbora direktora, odnosno njihovih članova, saglasno članu 168 je prilično neodređena. Ako učestvuju u režimu „bonusa“ izvjesno bi morali učestvovati i u režimu „malusa“ tj. obešteti društvo ako ne postignu ugovorene rezultate.	Odgovornost članova odbora direktora je vrlo precizno uređena u Glavi VIII – Posebne dužnosti prema društvu Dio I – Osnovne odredbe, a član 168 Nacrta primarno služi dodatnom uređenju određenih specifičnosti njihove odgovornosti koja proizilazi iz činjenice da je odbor direktora kolektivni organ. Što se tiče (dolus) malusa, podnosilac ove primjedbe ne razlikuje dvije bitno različite situacije. Dolus malus podrazumijeva namjeru nanošenja drugom štete. U tim slučajevima, kako je istaknuto u prethodnom pasusu, odgovornost je precizno i striktno razrađena. Na drugoj strani, nepostizanje očekivanih poslovnih rezultata je nešto što ne smije automatski voditi smanjenju nadoknade, odnosno zarade, iako se, opet u skladu sa slobodom ugovaranja, takav mehanizam može ugraditi u ugovore angažovanih menadžera. Štoviše, pravilo poslovnog prosuđivanja (eng. „Business judgment rule“), kojim se u slučaju savjesnog postupanja direktori (menadžeri) ekskulpiraju od odgovornosti za pogrešne poslovne odluke je standard u savremenom kompanijskom pravu, koji je ugrađen i u ovaj Nacrt.
41) Član 164: U stavu 1 tačka 2 riječ „menadžment“ zamijeniti riječju koja je bliža našem jeziku. U stavu 2 precizirati koja se prava i dužnosti u stavu 1 ne mogu prenositi. U protivnom, izvjesno je da će dolaziti do izbjegavanja odgovornosti, odnosno „ustupanja“ prava i dužnosti onim licima koja nisu upisana u Registar CRPS kao članovi Odbora.	Prihvata se.
42) Član 167: U članu 167 stav 5 ostaje problem: kako odrediti mogućnost održavanja sjednice Odbora direktora, za slučaj da isti broji samo tri člana (što propisuje član 158 stav 1). Mutatis mutandis se odnosi i na stav 6 ovog člana.	U slučaju tri člana odbora direktora, quorum je očigledno dva. U slučaju da je jedan od njih predsjednik odbora direktora, njegov glas je odlučujući u slučaju različitog mišljenja, tj. glasanja. U suprotnom, za odluku je potrebna saglasnost oba prisutna člana.
43) Član 173: Termin „nadoknada“ zamijeniti terminom „naknada“.	Ne prihvata se.
44) Član 174: Otkloniti nejasnoće u odnosu na član 158 (Odbor direktora ima najmanje 3 člana) i član 159 (nezavisni članovi Odbora direktora). Pitanje je da li povodom odluke o razrješenju postoji pravni lijek zagarantovan Ustavom CG te da li bi ovaj Zakon trebalo na to upućuje.	Ne prihvata se. U slučaju prestanka članstva u odboru direktora za manje od polovine članova, odbor i dalje može donositi odluke, shodno članu 167, s tim da rokovi za izbor novog sastava počinju da teku i precizno su uređeni. U slučaju odluke o razrješenju, riječ je o uređenju privatnopravnih odnosa, dok se ustavno pravo na žalbu prvenstveno odnosi na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata suda, upravnih organa i drugih nosilaca javnih ovlaštenja.
45) Član 176: U stavu 3 dodati riječi „da postupa savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika“. U stavu 6 razjasniti da li je u pitanju „standardni“ ugovor o radu ili je u pitanju „sui generis“ ugovor o radu.	Ne prihvata se. Ovo pitanje je već uređeno u Glavi VIII Dijela I – Posebne dužnosti prema društvu. Nije neophodno dodatno razrađivati sadržinu ovog ugovora.
46) Član 177: Termin „nadoknada“ zamijeniti terminom „naknada“.	Ne prihvata se.
47) Član 178: Stav 3 treba preispitati, imajući u vidu odredbe člana 20 Ustava CG o pravu na pravni lijek, budući da se odlukom o prestanku svojstva Izvršnog direktora ne navode i razlozi za taj prestanak. Takođe i u odnosu na član 148 stav 2 Ustava CG po kojem konačni akt uživa sudsku zaštitu. Dilema je da li se ovim praktično sprječava ostvarivanje Ustavom zagarantovanih prava jer, ako nema navođenja razloga za prestanak svojstva Izvršnog direktora, kako se sudska zaštita može ostvariti. Kojim argumentima se može tada zaštititi Izvršni direktor?	Djelimično se prihvata. Objašnjenje kao pod 44. Dodatno, zaštita prava iz radnog odnosa se obavlja u skladu sa ugovorom i propisima o radu. S tim da će biti dodatno uređeno pravo izvršnog direktora na isplatu otpremnine u skladu sa propisima o radu, u slučaju razrješenja bez razloga.
48) Član 180: „Mutatis mutandis“ kao pod 32.	Primjedba je nejasna.
49) Član 195: U nazivu iznad člana termin „nadoknada“ zamijeniti terminom „naknada“.	Ne prihvata se.
50) Član 198:	Objašnjenje kao pod 47.

U stavu 5 bliže je naznačen ugovor između predsjednika Upravnog odbora i predsjednika Nadzornog odbora kojim se zasniva radni odnos predsjednika Upravnog odbora. Ostaje nejasno da li je to „standardni“ radni odnos (na određeno, mandatno vrijeme“) ili „sui generis“ radni odnos. Takođe, ostaje dilema ako je u pitanje stalni radni odnos (na neodređeno vrijeme) da li je u njemu sadržan raskidni uslov za prestanak istog.	
51) Član 199: Ostaje nejasno ko može biti privremeni zastupnik društva. Da li sud može postaviti za privremenog zastupnika i nekog ko nije član akcionarskog društva te koji nema bilo kakve dispozicije da kao privremeni zastupnik zastupa privredno društvo u određenoj branši.	Djelimično se prihvata. Biće precizirano da to lice mora zadovoljavati standardne zakonske uslove za člana upravnog odbora.
52) Član 202: Odnosni član bi trebalo preurediti tako da bi mogao da glasi: „Akcionarsko društvo može imati sekretara društva. Ako akcionarsko društvo Statutom utvrdi da ima sekretara društva istog imenuje Odbor direktora, uz istovremeno određivanje zarade, odnosno naknade za rad i druga prava. Ako sekretar društva zasniva radni odnos u društvu, onda isti treba da zaključuje ugovor o radu sa predsjednikom Odbora direktora čiji se sadržaj, a posebno zarade i druga primanja, uređuju shodnom primjenom odredaba Zakona o radu.“ Ili je moguće u pitanju sui generis ugovor o čemu nedostaje naznaka u obrazloženju. U UPCG smatramo da ne postoji racionalan razlog po kojem bi bila mogućnost određivanja sekretara u „klasičnom ad“, a obaveza za društvo do javnog interesa. UPCG preferira rješenje da treba izbjeći situacije da se u ad „pojavljuje“ kao sekretar lice koje ne zasniva radni odnos u ad. Time će se izbjeći ne tako rijetka praksa da se kontinuirani poslovi sekretara društva ad hoc obavljaju od strane subjekata van ad.	Ne prihvata se. Sekretara društva imenuje odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, što je uređeno Nacrtom, kao i obaveza zaključenja ugovora sa sekretarom od strane predsjednika odbora direktora, odnosno nadzornog odbora. Što se tiče radnog odnosa sekretara u društvu, odredbama Nacrta se daje diskreciono pravo društvu da odredi model organizacije te vrste poslova, ukoliko ih uopšte povjeri sekretaru kao posebnom subjektu. Smatramo da se ovim ide na ruku privrednim subjektima kroz ostavljanje prostora za individualizirani pristup, shodno posebnim okolnostima, potrebama i mogućnostima privrednih subjekata.
53) Član 204: Ostaje nejasno da li nezavisni revizor može biti fizičko (ovlašćeni revizor) ili i pravno lice (društvo za reviziju), jer na to upućuje Zakon reviziji. Da ne bi ostala dilema ovo treba i ovim Zakonom „pokriti“.	Ne prihvata se. Zakon o reviziji je lex specialis u odnosu zakon o privrednim društvima u pogledu pitanja zakonske revizije, pa se kao takav i primjenjuje. S tim da u ovom slučaju i nema kolizije normi.
54) Čl. 206 i 207: Jezički nedovoljno jasan. U stavu 1 člana 206 ostaje problem razloga za raskid prije isteka ugovorenog roka. Da li je to „u zoni“ diskrecionog prava Skupštine akcionara, bez navođenja razloga za to ili nije. Valja se podsjetiti da za raskid ugovora saglasno Zakonu o obligacionim odnosima (čl. 119-127) moraju biti ispunjeni uslovi. Ostaje dilema da li se ovim „ex lege“ eliminišu klauzule ugovora zaključenog sa revizorom što bi bilo nesaglasno članu 16 Zakona o obligacionim odnosima. Ovo vrijedi preispitati u svrhu obezbjeđenja principa pravne sigurnosti kojom mora da „raspolaze“ i revizor.	Ne prihvata se. U članu 16 Zakona o obligacionim odnosima se upravo ističe da se njegove odredbe primjenjuju na obligacione odnose koji se uređuju drugim posebnim zakonima, samo u pogledu pitanja koja nijesu uređena tim zakonima.
55) Čl. 208 i 209: Odnosni članovi treba da budu strukturirani prije članova 206 i 207 budući da se najprije uređuju pitanja prava i odgovornosti, a tek onda materija raskida ugovora.	Djelimično se prihvata.
56) Član 216: Provjeriti saglasnost istog sa članom 140 Nacrta kako u praksi ne bi opstajale nejasnoće i sporenja.	Članovi su usklađeni.
57) Član 228: Pojasniti u odnosu na član 215 (povlašćene akcije). Pitanje je: Da li se može odnositi i na imaoce povlašćenih akcija?	Član 228 je decidan u tom pogledu, jer uvodi obaveznu saglasnost kroz odluku skupštine akcionara svih klasa akcija u društvu.
58) Član 231: Uvodi se termin „neto imovina“ što bi trebalo pojasniti budući da Nacrt koristi i termin „osnovni kapital“ (član 107 stav 3). Da li je „neto imovina“ razlika između aktive (osnovna sredstva, ulaganja, obrtna sredstva) i pasive (obaveze i sopstveni kapital) treba precizno normirati.	Neto imovina je termin standardan u Evropskom kompanijskom pravu i prenosi se kao obavezujući odatle u crnogorsko pravo, tj. u Nacrt.

59) Član 233: Odnosni član bi trebalo strukturirati poslije člana 216 budući da su u pitanju tzv. trezorske akcije.	Ne prihvata se. Kod sopstvenih akcija nije riječ o posebnoj klasi akciji, da bi odredbe o njima morale biti sistematizovane u tom kontekstu.
60) Član 234: U stavu 2 da li je sintagma „kontrolisano društvo“ dovoljna naznaka, budući da sam Nacrt nema tzv. pojmovnik odnosno značenje izraza.	Ne prihvata se. Ti su pojmovi razrađeni u Dijelu I Glava VIII – Posebne dužnosti prema društvu.
61) Član 236: Ostaje nejasno kako se od strane Odbora direktora utvrđuje ukupan broj sopstvenih akcija. Da li za to postoji neki kriterijum ili ne? Ili je pak za takvo utvrđenje „kvota“ – 10% akcijskog kapitala? Ili je najzad u pitanju slobodna procjena Odbora direktora.	Nacrtom su data precizna ograničenja u pogledu sticanja sopstvenih akcija i u tom smislu je i sadržina odluke determinisana.
62) Član 237: Pojasniti sintagmu „Neophodno radi zaštite od ozbiljne i neposredne štete po društvo“. Da li je u pitanju neki međunarodni standard za ovo ili nije? Ili je najzad u pitanju slobodna procjena Odbora direktora.	U pitanju je standard koji proizlazi iz odredbi kompanijske direktive koja reguliše ovo pitanje. U uporednom pravu i praksi, riječ je o apstraktnom standardu čiji se pojedinačni elementi mogu široko tumačiti. Ipak, osnovna ideja je da se ovlasti odbor direktora da zaštiti društvo u situacijama iznenadne vrijednosti pada akcija na berzi ili u slučaju postojanja prijetnje upućivanjem javne ponude za preuzimanje akcija.
63) Član 239: U stavu 3 je nejasno koji subjekat društva poništava sopstvene akcije koje nije otuđio u propisanom roku. Da li je to Odbor direktora (član 164 stav 1 tačka 13) kod jednočlanog upravljanja društvom ili Izvršni direktor (član 176 stav 3) kod jednočlanog društva ili pak Nadzorni odbor (član 186 stav 1 tačka 12) kod dvočlanog društva. U svakom slučaju, mora postojati o ovom neka odluka organa.	Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
64) Član 243: Nejasan. U uporednoj praksi poznato je rješenje (kao što je u Zakonu o privrednim društvima Republike Srbije), kojim se zabranjuje uzimanje sopstvenih akcija u zalogu. To bi suštinski predstavljalo ugovor sa samim sobom.	Prihvata se.
65) Član 248: U stavu 3 precizirati koji su to drugi oblici isplate dividende osim isplate u novcu, da li to može biti i dobijanje dodatnog broja akcija putem dokapitalizacije što je povoljnost za akcionare sa stanovišta poreza ili otkup određenog broja akcija uz poštovanje vlasničke strukture ili se može koristiti i institut tzv. materijalne dividende. Ovim bi se izvjesno otklonile dileme i nedoumice u praksi.	Već je u stavu 3 precizirano da se dividenda može isplatiti u novcu, ali i u akcijama i drugim hartijama od vrijednosti.
66) Član 249: Ispred člana riječ „osnovne“ zamijeniti riječju „opšte“.	Ne prihvata se.
67) Član 253: Stav 5 nejasan budući da se istim traži dodatno obezbjeđenje potraživanja učesnika u postupku restrukturiranja. Dakle, pitanje je: zašto se daje saglasnost na restrukturiranje društva ako u tom kontekstu nije validna i ponuda obezbjeđenja potraživanja učesnika u tom postupku?	Saglasnost za postupak restrukturiranja društva se ne daje od strane povjerilaca, ali im se obezbjeđuje zaštita u slučaju da im potraživanja nijesu dovoljno obezbjeđena, u kom dijelu je ustanovljena i mogućnost sudske provjere.
68) Član 264: Iznad člana brisati riječi “opšte” odredbe. U stavu 2 brisati i riječi „iz stava 2 ovog člana“.	Prihvata se.
69) Član 266: U stavu 1 brisati akronim CRPS te dati puni naziv. U stavu 3 nejasan status do tada zaposlenih donošenjem odluke o dobrovoljnoj likvidaciji, što se mora otkloniti radi nužnog izbjegavanja konflikata sa zaposlenima. Zakon o radu u članu 139 suštinski poznaje prinudnu, a ne dobrovoljnu likvidaciju. Ovo posebno iz razloga što je likvidator u ovom slučaju svojevrzni povjerilac. Rješenje treba tražiti kroz upućujuću normu o shodnoj primjeni Zakona o stečaju.	Puni naziv za CRPS je iskorišćen jednom u tekstu Nacrta, a potom je korišćen akronim u tekstu, što je uobičajen nomotehnički pristup. Djelimično je prihvatljivo, s tim da je potrebno precizirati da se donošenjem odluke o dobrovoljnoj likvidaciji otkazuju ugovori o radu, dok je propisivanje shodne primjene odredbi zakona o stečaju zbog različite prirode postupaka moglo voditi do problema u primjeni.
70) Član 268: U stavu 3 tačka 3 nejasna sintagma „raskid ugovora kada je to ekonomski opravdano“. Pitanje je na koje se ugovore odnosna sintagma i odnosi. Da li samo na zaključene	Činjenica da je likvidator postaje zakonski zastupnik društva nesporno ukazuje na to da ovo lice ima najšira zakonska ovlaštenja.

ugovore sa zaposlenima ili se ista „proteže“ i na tzv. ugovore o privredi ili samo na ugovore o privredi.	
71) Član 276: Razmotriti u odnosu na našu opštu Primjedb u pod 6.	Primjedba nije jasna.
72) Član 279: U stavu 1 tačka 1 procijeniti da li treba i JMB i broj lične karte ili samo broj lične karte. Ovo u kontekstu primjene Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.	Već je istaknuto da slična zakonska rješenja u aktuelnom Zakonu o privrednim društvima dosad nijesu osporena.
73) Član 281: U stavu 1 tačka 6 ostaje problem zašto u „klasičnom“ privrednom društvu može postojati sekretar, a u društvu od javnog interesa je obavezan organ. Ovo saglasno našoj posebnoj primjedbi pod 52.	Prihvata se. Prihvatljivo je da sekretari i kod društava od javnog interesa budu fakultativni, pri čemu sekretar društva svakako nije organ društva niti je tako definisan Nacrtom.
74) Član 287: Odnosni član ostaje nejasan jer se propisuje istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala tako što se isti smanjuje po jednom osnovu, a istovremeno povećava po drugom osnovu. Ovo iz toga što takvu mogućnost ne pominju odredbe ovog Nacrta kada je u pitanju akcionarsko društvo, a istim se upućuje na shodnu primjenu odredaba Nacrta i na društvo sa ograničenom odgovornošću (član 276 stav 1).	Prihvata se. Briše se član 287.
75) Član 308: Iznad člana riječ „osnovne“ zamijeniti riječju „opšte“. U stavu 2 pominje se „društvo od javnog interesa“. I dalje ostaje nejasno da li to društvo može biti osnovano posebnim zakonima ili i aktima izvršne vlasti. Suštinsko je pitanje: da li se u Crnoj Gori bilo koje društvo koje pledira da se bavi privrednom djelatnošću osniva „ex lege“ ili to može biti i na osnovu podzakonskog akta, a to znači i akta izvršne vlasti? Podsjećamo da je članom 4 Nacrta naznačeno da isti uređuje pitanja akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću saglasno Nacrtu, ne i nekom posebnom Zakonu.	Djelimično se prihvata. Prihvata se promjena termina „osnovne“ u „opšte“. Društvo od javnog interesa je svako akcionarsko ili društvo sa ograničenom odgovornošću čijim se hartijama od vrijednosti trguje na organizovanom tržištu. Razlika u pogledu načina osnivanja nije relevantna u ovom kontekstu.
76) Član 312: U stavu 2 se propisuje da Izvršni direktor mora zasnovati radni odnos u društvu. Ostaje nejasno da li se takva obaveza realizuje primjenom Zakona o radu. Ako je odgovor potvrđan onda takav ugovor mora imati sadržaj propisan Zakonom o radu. Ako je odgovor negativan onda treba normirati sadržaj i odrediti kojim se „ugovorom“ zasniva radni odnos Izvršnog direktora.	Objašnjenje kao pod 44.
77) Član 313: U tekstu iznad člana riječ „svojstva“ zamijeniti riječju „statusa“. I ovdje se postavlja pitanje poštovanja člana 20 Ustava Crne Gore – prava na pravni lijek. Ovo stoga ako nema navođenja razloga za razrješenje Izvršnog direktora kako se može ostvariti pravo na pravni lijek garantovan Ustavom Crne Gore.	Djelimično se prihvata. Ne prihvata se u dijelu predložene promjene termina. U odnosu na ostatak primjedbe, važi shodna primjena odredaba koje uređuju položaj izvršnog direktora akcionarskog društva.
78) Član 319: U stavu 1 tačka 2 i stav 2 pod 1, 2 i 3 neprimjereno je navođenje Direktiva EU, jer je u suprotnosti sa stanovištem Ustavnog suda CG po kojem propis mora biti jasan i precizan u odnosu na posebnosti materije koju normativno uređuje, čime se sprječava arbitrarnost i proizvoljnost u tumačenju i primjeni propisa. Direktive se, u ostalom, primjenjuju kroz normiranje u „svojim zakonima“, a ne i navođenjem istih u njima (vidjeti odluku Ustavnog suda CG U-II br. 67/12 od 24.03.2017 godine).	Ne prihvata se. Odredbe Dijela VII, kako je uređeno u prelaznim i završnim odredbama, primjenjuju se tek danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kada će i kompanijske direktive Evropske unije kao sastavni dio prava EU postati dio crnogorskog prava. Kada je riječ o „jasnoći i preciznosti“, norme direktiva na koje se upućuje u datom članu zadovoljavaju ove kriterijume.
79) Član 320: U tački 4 nejasna naznaka „očekivane posljedice postupka spajanja na status zaposlenih u društvima koja učestvuju u postupku spajanja“. Ova formulacija je neodređena i treba je zamijeniti preciznom formulacijom: koji broj zaposlenih u postupku spajanja „trpi“ i kakve posljedice npr: tehnološki višak, prelazak na rad u drugi dio društva nastao spajanjem i sl. Riječju, nacrt ugovora treba da sadrži preciznu normu o	Formulacija je u cjelini usklađena sa odredbama Direktive 2017/1132/EU. Nabranje po principu numerus clausus bi moglo predstavljati problem sa stanovišta potrebe usklađivanja, a propisivanje minimalnog sadržaja i preciznija zaštita zaposlenih učinjeni su direktivama čija transpozicija nije predmet ovog zakona.

ovom, inače ugovor i nije ugovor već neka skica promemorija, rezolucija i sl.	
80) Član 323: U stavu 1 pojasniti „uz zadržavanje prava da odluku o prihvatanju nacrtu ugovora uslovi svojim odobrenjem o učešću zaposlenih u društvu prema preuzimaocu“. I ovo upućuje na zaključak da nije u pitanju nacrt ugovora već neka skica, provizorijum i sl. koji ne bi trebalo da budu dati u proceduru na odlučivanje Skupštine akcionarskog društva.	Ovdje je tekst Nacrta opet usklađen neposredno sa odredbama Direktive 2017/1132/EU, pri čemu je očigledno riječ o uslovnoj odluci.
81) Član 325: Koristi sintagmu „Evropski ekonomski prostor“ što je pravno nejasno. Za ovu opasku vidjeti kontekst naše posebne primjedbe pod 79.	Ne koristi se sintagma „Evropski ekonomski prostor“, već se koristi sintagma „Ugovor o evropskom ekonomskom prostoru“. U pitanju je poznati međunarodni ugovor koji je stupio na snagu 1994. godine, a potpisan je od strane tadašnjih država članica Evropske unije i država članica EFTA (European Free Trade Agreement). Sporazumom o Evropskom ekonomskom prostoru omogućeno je zemljama EFTA da se uključe u unutrašnje tržište EU na osnovu primjene dijela prava EU koji se odnosi na njega, pa se „kompanijske direktive“ često odnose i na te zemlje.
82) Član 326: Stav 1 nejasan te ga treba pojasniti i gramatički upristojiti.	Prihvata se.
83) Član 327: U stavu 2 u prvom redu riječ „posebno“ zamijeniti riječju „rješenje“. U stavu 5 brisati poziv na Direktivu.	Ne prihvata se.
84) Član 329: U stavu 2 ostaje nejasno pitanje roka: Da li je to rok iz stava 3 ili ne jer, rok iz stava 3 se odnosi na dostavu osnivanja, a ne usaglašavanje poslovanja? U ostalom, ozbiljnosti radi napominjemo da za povredu ove dužnosti nije propisana novčana prekršajna kazna što može uzrokovati neravnopravnost u odnosu na druge obveznike registracije i sporenja sa stranim pravnim licem. U stavu 3 provjeriti u odnosu na član 20 i 21 Zakona o međunarodnom privatnom pravu.	Obaveza iz stava 3 je samo segment (razrada) šire postavljene obaveze, odnosno obaveza iz stava 2 člana 329. Sankcije za nepoštovanje obaveze iz stava 3 člana 329 Nacrta su predviđene, i to za izostanak ili neproduženje registracije prisutne u tekstu Nacrta. Nije u suprotnosti sa odredbama č. 20 i 21 Zakona o međunarodnom privatnom pravu.
85) Član 330: U devetom dijelu iznad člana 330 riječ „osnovne“ zamijeniti riječju „opšte“.	Ne prihvata se.
86) Član 331: Neuobičajeno je da se značenja pojedinih izraza „lociraju“ samo za dio 9 ovog projekta, a da sam projekat u osnovnim odredbama nema paletu izraza koji se imaju namjenu za cjelokupan zakonski projekat.	U pitanju je specifična materija, koja je uporedno posmatrano najčešće regulisana posebnim propisima u odnosu na kompanijske zakone. Imajući to u vidu, ovakav pristup je opravdan.
87) Član 333: Vidjeti našu pojedinačnu primjedbu pod 7.	Ne prihvata se.
88) Član 335: Otkloniti nepreciznost koja zbunjuje. U stavu 3 upućuje se na „sve subjekte registrovane iz stava 1“ iako u stavu 1 o tome nema pomena.	Prihvata se.
89) Član 336: Provjeriti da li Poreska uprava isključivo na svom šalteru izdaje rješenje i za slučaj kada je odbila registraciju u roku od 30 od dana prijema zahtjeva za istu. O tome Nacrt čiti pitanje je: da li je podnosilac za registraciju, koji se nije pojavio na šalteru, uskraćen za takvo rješenje jer bi dobijanjem istog na odnosnu odluku imao pravnu mogućnost za korišćenje pravnog lijeka.	Postupak registracije je upravni postupak ex lege, pa se shodno, kao sekundarni izvor, primjenjuje Zakon o upravnom postupku.
90) Čl. 340 i 341: Potrebno je preispitati da li se na „listi“ prekršajne novčane odgovornosti nalaze i jedan broj ogrešenja za koje je propušteno da se nađu na istoj. Radi ozbiljnosti – opomene, svima „grešnicima“ tako nešto treba urediti. Izvjesno i u rasponima budući da tako propisuje član 24 Zakona o prekršajima.	Primjedba je nekonkretna.
91) Član 342: Ima osnova preispitati predviđenu prekršajnu novčanu kaznu za preduzetnika u iznosu od 5.000 Eur budući da je ista	U pitanju je gornja granica, s tim da je standardna kaznena politika takva da se maksimalni iznos novčane kazne određuje izuzetno i kod višestrukog ponavljanja prekršaja.

previsoko određena (maksimum je po Zakonu o prekršajima 6.000 Eur). Privredna zbilja u Crnoj Gori opominje da je ista do daljeg rigidna u odnosu na druge oblike poslovanja privrednih društava. Stoga smo uvjerenja da bi istu trebalo smanjiti.	
92) Čl. 343-347 (dio 11): Budući da nije „pokriveno“ Nacrtom treba normirati: – Da početkom primjene ovog Zakona nastavljaju sa radom, pod uslovima pod kojim su upisani, postojeći oblici obavljanja privrednih djelatnosti; – Da su postojeća privredna društva, ako na dan početka primjene ovog Zakona imaju osnovni kapital manji od propisanog ovim Zakonom, dužni da u roku od ____ mjeseci donesu odluku o povećanju tog kapitala do iznosa propisanog ovim Zakonom ili Odlukom o preoblikovanju u drugi oblik društva za koji ispunjavaju uslove; – Da postojeća poslovna udruženja osnovana po ranijem Zakonu o privrednim društvima nastavljaju da posluju po ovom Zakonu, s tim da svoja osnivačka akta usklade sa ovim Zakonom u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu istog. – Da privredni oblici nastavljaju sa radom upotrebom naziva na dan početka primjene ovog Zakona; – Da podružnica kao posebna organizaciona jedinica bez svojstva pravnog lica u pravnom prometu, može istupati u istom, tek po donošenju rješenja Poreske uprave o upisu u CRPS (u hipotezi da institut preduzetnika ostane kako je predloženo sa čim UPCG nije saglasna); – - Da preduzetnici nastavljaju poslovanje do donošenja posebnog zakona (u hipotezi da se usvoji sugestija UPCG o posebnom Zakonu za preduzetnike), a u roku od godine dana od dana početka primjene tog posebnog zakona.	• Nacrtom je utvrđeno da privredna društva koja ne moraju mijenjati strukturu svojih organa ili njihovih članova u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno drugi oblici obavljanja privrednih djelatnosti, nijesu obavezni da izvrše novu registraciju (član 344 stav 3). Odatle se podrazumijeva da nastavljaju sa redovnim poslovanjem; • Minimalni iznosi osnovnog kapitala ostali su nepromijenjeni u odnosu na aktuelni Zakon o privrednim društvima. • Nejasno je na kakva se poslovna udruženja misli. • I to se podrazumijeva, samim tim što im se ne nameću obaveze preregistracije. • To nije neophodno, podružnica ne istupa samostalno u pravnom prometu, jer nije oblik obavljanja privredne djelatnosti, već organizaciona jedinica društva čiji predstavnici istupaju isključivo u ime i za račun društva čiji je podružnica sastavni dio.
93) Član 343: Član 343 pomjeriti da bude ispred posljednjeg člana Nacrta.	Ne prihvata se.
94) Član 344: U članu 344 stav 4 je nejasan budući da se istim propisuje brisanje privrednog društva iz CRPS, a nije u pitanju nijedan od slučajeva iz člana 263 Nacrta. U stavu 4 istog člana postoje nejasnoće. Upućivanje nadležnom sudu „informacije“ treba dovesti u kontekst Zakonom o stečaju koji „ne poznaje“ dobrovoljnu likvidaciju već bankrot ili reorganizaciju.	Članom 263 je predviđena mogućnost prinudne likvidacije društva i razrađena u čl. 272 i 273 Nacrta.
95) Budući da nedostaje, Nacrt treba da ponudi rješenja i u vezi validnosti podzakonskih akata donijetih na osnovu važećeg Zakona o privrednim društvima. Time bi se razriješilo pitanje zahtjeva novih privrednih subjekata – pretendenata za bavljenje privrednim djelatnostima u nekom od oblika obavljanja privrednih djelatnosti, a do donošenja podzakonskih akata na osnovu Nacrta. Riječju da obrasci iz podzakonskih akata donijetih po važećem Zakonu o privrednim društvima imaju pravnu vrijednost ukoliko nijesu u suprotnosti sa Nacrtom.	Nema potrebe za ovakvim odredbama, tj. regulatornim rješenjima u Nacrtu. S obzirom da će postojeće Uputstvo o radu Centralnog registra privrednih subjekata i obrascima za upis biti zamijenjeno novim, nije jasno na što se konkretno misli.

VODOVOD DOO – PODGORICA

Primjedbe	Komentari
U tekstu koji nam je bio dostupan napravljen je pravno – tehnički propust, jer u završnim odredbama nedostaje odredba o prestanku važenja ranijeg zakona, što bi trebalo ispraviti.	Prihvata se.

Član 2: Pojam ili definicija privrednog društva je neodgovarajuća tj. treba brisati riječi: „radi sticanja dobiti“. DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica je osnovano i registrovano kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, radi obavljanja poslova komunalne djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda, koje djelatnosti su od javnog interesa. Dakle, postoje privredna društva, kao što je naše, koja obavljaju privrednu djelatnost, ali ne radi sticanja dobiti, već radi obezbjeđivanja ili ostvarivanja javnog interesa. Uostalom, i bez postojanja gore navedenih riječi, formulacija: „Privredna društva su pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost i posluju u jednoj od sledećih formi propisanih ovim zakonom:“ normativno sasvim pristojno i precizno glasi.	Prihvata se.
Član 4: Pojam ili termin „društvo od javnog interesa“ sadržan u članu 4 (i u drugim odgovarajućim članovima) je neprimjeren i isti bi se mogao zamijeniti drugim pojmom ili terminom npr. „društvo od opšteg interesa“. Drugi zakonski propisi već su odredili pojam i sadržaj javnog interesa, pa bi drugačije korišćenje istog (iako je samo u smislu ovog zakona) moglo izazvati određene dileme i nesaglasnosti.	Ne prihvata se. Koncept, odnosno termin je u skladu sa kompanijskim propisima Evropske unije i već je upotrijebljen, tj. unijet u aktuelni Zakon o reviziji. Pored toga, Nacrtom je data jasna definicija što su društva od javnog interesa u smislu samog zakona (Nacrta), pa tako ne može doći do problema u tumačenju u primjeni.
Članovi 283 i 308 (posebno stav 3): Postoji nesaglasnost ili nejasnoća vezana za sadržaj odredbi. Naime, članom 283 navedeno je da se na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno primjenjuju odredbe člana 110, a ovim članom je navedeno da akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlašćenja skupštine akcionarskog društva, što znači da kod njega skupština nije obavezan organ. Članom 308 navedeno je da društvo sa ograničenom odgovornošću mora imati skupštinu, a posebno je navedena obaveza da skupštinu mora imati društvo sa ograničenom odgovornošću koje u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo i revizija spada u kategoriju velikog društva. Kako je DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, koje je osnovala Skupština Glavnog grada Podgorice, a spada u kategoriju velikog društva, to je po navedenim odredbama obavezno da ima skupštinu. Smatramo ovakvo rješenje neprimjerenim, pa sugerišemo da se ovo pitanje detaljnije sagleda u smislu određivanja izuzetka za ovakva društva.	Ne prihvata se. To što jedini član društva ima ovlašćenja skupštine društva ne znači da skupština kao organ nije obavezan kod jednočlanih društva, već samo da funkciju iste obavlja jedini član donošenjem odgovarajućih odluka.